VÁMOS MIKLÓS

A csillagok világa

--- MESÉS REGÉNY ---

EURÓPA
KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2010

Köszönet és hála szüleimnek
és gyerekeimnek,
akik nélkül ez a könyv
nem jöhetett volna létre.

Mottó (1.)
Nincsenek felnőttek, csak idősebb gyerekek.

Mottó (2.)
Nincsenek gyerekek, csak növésben lévő emberek.

Mottó (3.)
De ők nem szeretik a mottókat.

1.
EGY: Fejből mese megy

papa, felolvasol mesét, fel?

Persze. Szóljál Tominak, hogy jöjjön ide ő is.

jójó

Na mi lesz?

papa, a tomi nem jön, nem, mer ropog az ég

Ropog, Gabi, ropog, err-rel az elején. Nem jopog, rrropog!

úgy mondom én is, ropog, de a tomi nem jön, mert ropog az ég. attól fél a tomi, tudod, fél

Annál inkább jöjjön ide. Add át neki!

adtam, de kell még egyszer át, kell

Várok.

……

Végre, Tomikám. Ülj le, féljünk együtt.

de nem, hanem a gabci mondta hogy kapunk mesét, arra jöttem, nem arra, hogy féljünk

Arra, Tomi, arra! Nem alla! Rrrrrr. Érdekes, egyikőtök se tudja kiejteni az r-t, Gabi j-nek mondja, ajja, te meg l-lel, alla. Sebaj, majd gyakoroljuk. Alla való a szülő. Meg ajja, hogy meséljen.

jóvan

Ki választ könyvet?

a gabi. most engedem, hogy te választol

jójó, de választhatol te tomi, választhatol

mér?

csak

én nem tudok, mer ropog az ég. már nem félek, csak mégis arra figyelek, válasszál, gabi

akkor a londoni mackók, de legyen benne az elemetes busz

Gabikám, ha a Tóth Kriszta beleírta, benne van, ha nem, én nem tudom beletenni.

de mér nem? fogod és belemondod, akkor benne lett

a tótkriszta az annak a kisfiúnak, a medvének az anyukája, ugye

Igen. Okos vagy, Tomi, hogy így megjegyezted. Na, nézzük. A londoni mackók. Írta Tóth Krisztina. Elmegyünk a repülővel Londonba…

de nem, hanem az elemetes busszal

Emeletes. Az nem visz olyan messzire. Csak városban közlekedik. London városban.

jóvan, attól még a mi mesénkben közlekedhetik volna az elemetes busz, ha akarjuk

Rendben, Tomi. Tehát elmentünk az elemetes busszal Londonba…

papa, mondhatok valamit?

Mondjad, Gabikám.

az, hogy hányan mentünk az elemetes busszal?

Hát ti ketten. Tomi és Gabi fölült az elemetes buszra…

de nem, mer akkor ki veszi a jegyet?

Nyilván én! Megvehetem nektek előre! Mondhatom?

mondhatod

Virág Tamás és Virág Gábor fölült az elemetes buszra, meg sem álltak Londonig. Három napig tartott az utazás. Robogtak ki Magyarországból, be Ausztriába, ki Ausztriából, be Németországba, ki Németországból, be Franciaországba.

közbe meg se álltak?

Dehogynem, kétszer is, egyszer Bécsben, Ausztria fővárosában, aztán Párizsban, Franciaország fővárosában. Az a papátok kedvenc helye. Van Párizsban két nagy liget, olyan, mint nálunk a Városliget, az egyik a Boulogne-liget, a másik a Vincennes-liget, ezek nehéz szavak.

bulony, venszeee

Jól van, Tomikám. Az egyik erdőben megállt a busz, és ott aludtak éjszaka a sötétben.

milyen erdő?

Vincennes vagy a Boulogne, nem figyelsz?

de nem erdő! azt mondtad, liget

Igazad van.

papa, mondhatok valamit? akkor melyikbe aludtak, a bulonban vagy a venszében

nem venszé gabi, hanem venszen, ugye papa

venszen, de melyikbe akkor, melyikbe?

Te mit gondolsz, Gabus?

hát… a bulonba. de papa, mondhatok valamit?

Persze!

az az elemetes busz, amibe beszálltak a tomigabik, az éppen az az elemetes busz, amelyik a mekdona előtt van a csikibegénél?

Nem, az már nem tud beindulni, csak odarakták dísznek. Ha valamelyik gyerek szülei a McDonald's-ban rendezik a születésnapi zsúrt, ki lehet bérelni.

télleg? és mi is béreljük?

Majd meglátjuk. Hol van még a születésnapotok! Ne folytassam a mesét?

folytassad, papa

Érdekel titeket?

érdekel

Na jó. Hajnalra besütött a nap a busz ablakain, Tomi-Gabi fölébredt, gyorsan megmosakodtak, felöltöztek, alaposan fogat mostak, reggeliztek, Tomi nutellás kiflit, Gabi csokigolyót tejjel, utána fogat mostak…

de nem, már mostak fogat

Igen, Tomikám, viszont nutellás kenyér és csokigolyó után újra kell fogat mosni, különben jönnek a fogszörnyek.

nem mindig szoktunk

Elég baj. Lehet fogat mosni kétszer is. Nem kopik az, csak fényesedik!

fényesedik?

Majd nézzed meg a tükörben, Gabika, fogmosás után olyan fényes az ember fogsora, mint a… szinte világít.

de inkább akkor majd este nézem meg a sötétbe

Jó, csak jussunk már végre Londonba azzal az elemetes busszal!

te is velünk jössz?

Nem, én itthon maradtam.

akkor mér nem jön velünk a mama legalább?

és te papa mér maradói itthol, mér?

Rendben, mind a négyen megyünk a busszal, frissen, fiatalosan folytatjuk utunk, föl Le Havre-ba, onnan aztán hajóznunk kell. Vagy választhatjuk a Csalagutat. Fúrtak egy hosszú lyukat az óceán alatt, azon átautózhat az ember Franciaországból Angliába. Vonat is megy egy másik lyukban, két lyukat fúrtak. Lehet, hogy egy nagyot, mittomén. Elég drága, sokba kerül a jegy.

jegy kell az alagútba?

Bizony ám. Útvám.

de nem, akkor menjünk a hajón

A hajóra is kell jegy.

és az nem drága?

De, elég drága.

hát minden drága?

Nagyjából. Ha az ember utazgat, az meg a legdrágább mulatság nekünk, magyaroknak.

mulatság? azt nem mondtad

Gabi, te mit gondoltál, miért utazunk, azért, hogy rosszul érezzük magunkat? Persze hogy mulatság! Szórakozás. Kikapcsolódás. Nézelődünk, szépeket látunk, finomakat eszünk, ismerkedünk a világgal.

de mér a magyaroknak leg?

Kis ország, kis pénz. Bonyolult. Gyerünk, mindenki a helyére, biztonsági öv bekapcs, indul a busz.

én legelöl ülök

én is, mer én vezetek

én is vezetek

Azt hittem, én.

nem, mi vezetünk a gabival

Mi lesz az én dolgom?

vegyed szépen a jegyeket

Hm. Fölhajt végre a buszunk a hajóra, vagy inkább kompra, kompnak hívják az átvivő hajót két sziget között, ide-odázik, mint a villamosok. Anglia egy nagy sziget, Európa, ahonnan jövünk, az meg egy óriási sziget, Ázsiával együtt. Két földrész, Európa és Ázsia, de nem ez a lényeg, veszem szépen a jegyeket, van nálam sok angol font, az a pénz Nagy-Britanniában, vagyis Angliában, ami a másik neve, mindegy, átviszi a buszunkat a komp, lehajtunk. Angliában bal oldali a közlekedés, ne szóljatok közbe, magyarázom, azt jelenti, hogy a kocsik, buszok, teherautók az úttest bal oldalán haladnak, nem úgy, mint nálunk, ahol a jobb oldalon közlekedünk, nem is tudom, mióta.

jobb oldalas? az mi az?

Gyertek át a szobámba, megnézzük az interneten. Hú, de szépen kisütött a nap! Mindjárt itt a nyár. Rémlik, hogy a harmincas évekig nálunk is bal oldali közlekedés volt, mint Angliában. Egyszer talán mi is elmegyünk a repülővel Londonba, ahogyan a Tóth Kriszta a fiával, és látni fogjátok, milyen fura, hogy minden az ellenkező irányból jön, a körforgalomban a legviccesebb, az ember ösztönösen arra néz, ahová nálunk kell, és akkor… Tessék: A vasúti közlekedésben hazánkban már az egészen korai időkben, 1855-től alkalmazták a jobb oldali közlekedést, természetesen csak ott, ahol két sínpálya volt kiépítve. Ennek némiképp ellentmond a gödöllői HÉV ma is bal oldali hajtási iránya, illetve a kisföldalatti, mely 1973-ig szintén bal oldali volt. A repülőgépek tömeges elterjedésével szintén a jobb oldali kikerülést határozták meg a világon egységesen. A hajózásban is…

papa

Pillanat! Csak befejezem. Téged nem érdekel? Engem igen. Aszongya… Az 1930-as évek második felében a környező országokban már bevezették a jobb oldali hajtási irányt, Ausztriában 1938. szeptember 19-től, Csehszlovákiában 1939. május 1-től tértek át a jobb oldali közlekedésre. Nálunk a második világháború kitörése miatt az áttérést két évvel elhalasztották. Jól mondtam. Gyerünk vissza a szobátokba, folytatom a mesét. Tehát bal oldalon haladtunk az emeletes busszal. Úgy képzeljétek, hogy Angliában a sofőr a másik oldalon ül a kocsikban, a kormány is ott van, értitek, minden fordítva. Száguld az elemetes buszunk, vagyis inkább lassan araszol, mert épp a csúcsforgalomba érkeztünk bele. Óvatosan vezet a Gabi-Tomi, vigyáznak, ha eléjük hajt egy figyelmetlen autós, rádudálnak, tü-tü-tű!

a duda nem is ilyen, nem ilyen

Hanem?

tü-tü-tűűű!

Rendben, Gabus. Tü-tü-tűűű. Megérkeztünk London szívébe, uraim és hölgyeim.

kik a hölgyeim? csak a mama van a buszon, vagy nem?

Uraim és hölgyem, balra a Trafalgar tér, a szökőkúttal, a kőoroszlánokkal és Nelson admirális szobrával a kőoszlop tetején. Nelson egy tengerészkapitány volt…

kalóz?

Nem, Tomikám, nem kalóz, talán nem is kapitány, hanem tengernagy, a brit hadiflotta parancsnoka, legyőzte a francia és spanyol hajóhadat Trafalgarnál…

azon a trafa téren, a szökőúttal?

Gabikám, azt már csak később, a tengeri ütközet emlékére keresztelték át. Korábban valamelyik angol király nevét viselte, talán negyedik Vilmosét, majd megnézzük a neten. A napóleoni háborúkban vívták ezt az ádáz tengeri csatát, Napóleon egy francia császár volt, aki meg akarta hódítani az egész világot, de rajtavesztett, vagyis miután nagyon sok országot elfoglalt, szép lassan mindenünnen visszaszorították, komoly vereségek érték, mint ez a bizonyos a Trafalgar-fok közelében, aztán Oroszországban, a szárazföldön, ahol Kutuzov győzte le, illetve a zord idő, Tél tábornok, mindegy. Nelson addigra már sok harcot vívott, többször megsebesült, elvesztette az egyik karját és az egyik szemét, végül Trafalgarnál meg is halt a csatában.

[Rázúdítod a gyerekekre ezt a sok nevet. Meséről volt szó! Miért kell mindig mindent Ádám és Évától? Tudom, tudom, félsz, hogy rövid az élet, megeshet, hogy nem lesz több alkalmad a napóleoni harcokra kitérni. Ha nem lesz több alkalmad, majd megtanulják az iskolában. Vagy nem tanulják meg. Lazíts már.

Lazítani? Én? Viccelsz, ugye?]

papa, mondhatok valamit?

Persze, Gabi, mindig.

nem az, hogy a nelzon meggyőzte a csatát?

De.

ha pont meghal viszont, akkor nem ő a győztes

Az angol hajóhad győzött, mindeközben Nelson admirális életét vesztette. Nem mindig az a győztes, aki életben marad. Ez komplikált, majd később megmagyarázom.

nem, hanem most, mert amikor azt mondod, hogy majd később, akkor sose

Még nincs itt a később. Ne aggódj, Tomikám, gyűjtöm ezeket. Tudom, van-e Mikulás, a gólya hozza-e a gyerekeket, délszláv háború…

meg az, hogy mi lesz a dédivel

Igen, és plusz a Nelson. Ez öt. Eddig. Indulunk tovább, megnézünk más szép tereket Londonban. Az angolok néha cirkusznak nevezik, szörkösznek ejtik, Oxford Circus, Piccadilly Circus. Van néhány nagy park, akkora, mint a Hajógyári-sziget. Regent's Park. Hyde Park. Annak az egyik sarkánál lakott egy nagybátyám, a papám testvére, úgy hívták: György, az angolok meg úgy: George. Képzeljétek, egyetlenegyszer találkoztunk, néhány órára, az úgy volt, hogy az első feleségemmel, akit nem ismertek, illetve csak látásból, ővele nagy nyugati utazást tettünk, életünkben először, hetven-hetven dollárral, mert akkor még szocializmus volt, vagyis nem lehetett bármikor kilépni Magyarországról… Hat. Majd. A vasfüggönyt is majd. Lényeg, hogy három nap leforgása alatt…

papa, mondhatok valamit?

Tessék, Gabikám.

mi az, hogy első feleséged? a mama a feleséged, ő az első!

Ööö… Hét. Engedjétek már, hogy a mesére összpontosítsak. Uraim, itt látható a Hyde Park, jobbra mellette a londoni Hilton hotel, a legfelső emeleten, azt hiszem, a huszonkettediken a híres panoráma étterem, oda hívott meg a George, mert egészen közel lakott… nem érdekes. A Hyde Park csücskében található az úgynevezett Szónokok sarka, ahol éjjel-nappal beszédeket tartanak megszállott emberek, akik változatlanul hisznek a kimondott szavak erejében. Ami azt illeti, én is hiszek a kimondott szavak erejében, csak nem úgy, ahogyan ők. Még inkább hiszek a leírt szavak erejében, amit megfogalmazunk, az előbb-utóbb hat ránk, önmagát beteljesítő jóslat, így hívják az ilyesmit.

[Hosszú. Korai.

Lehet.]

Nyolc. Például ha betegek vagyunk, és csak azt hajtogatjuk: juj, de fáj, juj, de súlyos, akkor valószínűleg rosszabbul leszünk. Ha viszont úgy állunk hozzá: nem is olyan nagy a baj, és mélyeket lélegzünk, általában javul a helyzet, minden egyes alkalommal, amikor a levegő a tüdőnkbe hatol, beszívjuk a világmindenség egy darabkáját, az eleve gyógyhatású, ha ehhez hozzágondoljuk, hogy alapjában véve egészségesek vagyunk, az élet szép, ettől föltehetően jobban is érezzük magunkat, s a végén talán tényleg meggyógyulunk… Gabikám, mit rajzolsz?

lovagokat, vívják a csatát

Mik azok a vonalak alul?

hullámok, mer ez tengeri csata

Értem. Már nem érdekel a mese?

érdekel, de közbe rajzolok

Tomi, te meg legózol?

aha. csak a kezem legóz, én figyelem a mesét

Nna. Halvány dunsztom sincs, hol tartottam,

london, papa, hájpark

abba a hájparkba is van szökőút?

Azt hiszem. Londonban majdnem minden parkba és térre csinálnak szökőkutat.

mér?

Jó nézni, hallgatni. Csobog. A víz az ember őseleme, talán a legfontosabb. Ezért szeretünk annyira víz partján nyaralni. Kilenc. Erre most végképp nincs idő, már rég ágyban volna a helyetek. Bújjatok be, jó?

mingyár, csak még befejezhetem a rajzom? folytassad a mesét

Tehát. Miért is jöttünk Londonba?

papa, mondhatok valamit? biztos hogy látogassuk a vera testvérünket, azér

Tényleg. Meglátogattuk Verát, tudod, az ő mamája az első feleségem, ezt majd máskor. Vera nagyon örült, fölvitt minket London szemébe, ami egy óriási körhinta, látszik az egész város. Megnéztük az akváriumot is. És a Globe-ot, a nagy William Shakespeare színházát, nemrég újra fölépítették a Temze partján az eredeti pontos másolatát, ami annak idején leégett.

[Elég már! Nem egyetemi katedrán vagy, hanem a gyerekszobában, törökülésben. Mese. MESE, érted?

Értem. Fő, hogy te annyira tudod, mit kéne tennem.

Csak segíteni próbálok.

Az esetben légy velem valamivel nagyvonalúbb.]

Végül beültünk egy londoni étterembe, rendeltünk angol bélszínt, közepesen átsütve, rósejbnit, kecsápot, és mert nagyon szépen ettetek, Tomi-Gabi kapott utána desszertet, karamellapudingot…

nem, én fagyit kérek

én is

Akarom mondani fagyit, csoki-vaníliát… nem, én tracsatellát

én is tracsatellát. nem, inkább csokit és tracsatellát

papa, mondhatok valamit? kaphatunk két gombócot?

Gabi, a mesében hármat is, ott nincsenek fogszörnyek, azaz vannak, de egy másikban.

éljen a fagyi!

éljen a fagyi!!

Azt hittem, én… Mindegy. Aludjatok jól, álmodjatok szépeket, ébredjetek egészségesen.

cupp-cupp!

cupp-cupp!!

Ne mondjátok, csináljátok.

jójó

2.
KETTŐ: Lovagok és mentő

papa, meddig várunk itt, meddig?

Amíg a mama kijön, addig, Gabóca. Tekerjél. Azért hoztam el a kis bringákat, mert otthon nincs ilyen nagy betonplacc, ahol bicajozhatnátok. Nézd, a Tomi milyen gyorsan körbe-körbézik. Tomi! Vigyázz, az úttestre ne menj, jönnek néha autók!

jó papa, vigyázok, gabi versenyzünk? én leszek a győztes

Honnan tudod?

mer megbeszéljük

A Gabi sose győzhet?

de, majd egyszer, most én, háromszor én, aztán ő tomi, biciklizzünk egymás mellett, tomitomi, úgy, hogy senki nem előzi meg a másikat, és akkor két olimpiai bajnok lesz

……

kijön a mama végre, ki? már nem akarok bicajozni

Gabika, szépen kérlek, ne türelmetlenkedjél. A dédi beteg, nagyon beteg, a mama bent van nála, hogy erőt adjon neki, most az a legfontosabb.

de nem, hanem mi is menjünk be

Sajnos tilos.

múltkor bevittél

Szóltak, hogy nem lehet, ez intenzív osztály, négy ugyanolyan súlyos beteg van együtt, mint a dédi, láttátok, csak fehér függönyök lógnak az ágyak között, állítólag zavartuk a többieket.

kár

papa, mondhatok valamit? mi is adhatunk erőt a dédinek, ha megmondod, hogy kell adni erőt

Nem tudom egészen pontosan. A mama odaül mellé az ágy szélére, megfogja a kezét, beszél hozzá. Azt a dédi érti, akkor is, ha nem mutatja. Érzi, az biztos. Nem tud beszélni, nem tud mozogni, de azért él, imádkozni kell, hogy javuljon az állapota.

mitől lett beteg a dédi?

Idős már, kilencvenhat éves, gyöngébbek a csontjai, mint… Elesett, összetörött a csuklója, emlékezhettek, begipszelték, rátették azt a kemény, merev izét, amire a Tomi rajzolhatott egy napocskát. De fájt neki, az orvos azt mondta, amíg beforr, ne szedje a véralvadásgátlót, ami viszont a szíve miatt kellett, és akkor kapott egy sztrókot, vagyis az agyában elpattant egy ér…

[Megőrültél?
Igen. Nem fogok hazudni nekik. Szerinted mit csináljak?
Képletesen, ha már, és röviden, velősen.]

Uraim, hagyjuk a részleteket, a dédi agyában baj lett, most várni kell, hogy elmúljon, ez a lényeg.

tomi, játsszunk rendőröset, tomitomi

nem érek rá, nagy munkába vagyok, átszerelem magam orvoshoz, fehér köpenybe, akkor beengednek a dédihez, és meggyógyítom a dédit, nagyon nagy munka

én is átszerelhetem magam orvoshoz, én is át?

de nem, te legyél az orvossegédkapitány, aki vigyázza a rendet

a papa az orvossegédkapitány, tomi

jóvan

Tomi-Gabi, meséljek egy fejbőlt?

aha

Miről meséljek?

hát… te mondjad meg

mondja inkább a gabi

Gyertek ide mellém, gyorsan, gyorsan, mert elüt a mentő!

a mentő pont nem elüt, hanem menti, akit elütnek

Akkor se bicajozzatok az úttesten, az a kocsik helye, nektek itt az egész parkoló.

ha nagy leszek, mentő leszek, mentő, nénónénó

Majd ezt még meggondolod, Gabikám. Tomi, ide hozzám, rögtön!!! Nem látod, hogy jönnek az autók?

ne kiabálj! nem igazság! mi mentőrendőrök vagyunk, és nem szólhatsz ránk, mer rögtön megbüntetünk

Jó, nem kiabálok. Te viszont ne sírjál, ha egyszer mentőrendőr lettél. Különben azt mondtátok, orvossegédkapitány vagyok, akkor mégis rátok szólhatok.

de nem, mer a mentőrendőr a nagyobb

Vigyázzatok, mentő!

jó sok mentő szirénázgat itt, jó sok

Igen, Gabi, mert van hátul egy mentőállomás, látjátok, az a piros téglás lapos ház. Ott, balra. A sárga konténer mögött.

konténer, az mi az?

Nagy tároló izé.

nem jól mondja a papa, a konténer az fulladékgyűjtő, én mondom jól, gabi, tudom a mamától

Eegen. Vigyázz, autók!!! Mesélek akkor a mentőállomásról, jó?

meg a mentőrendőrökről is, a mentőrendőrökről

legyünk inkább mentőlovagok gabi, mentőpáncélba

jójó

Tehát. Mentőlovagok, mentőállomás, mentőpáncél.

a tűzoltó is mentő, menti az embereket

Szép gondolat, Tomus.

akkor viszont a mentőállomásba tűzmentők is vannak, ugye papa, vannak

gabi, süket vagy? nem a papa mondta, hanem én, nem a papától kell kérdezni, hanem tőlem

jójó. mesélj már a mentőállomásról papa, mesélj

az a címe legyen, hogy tomi lovag és gabi lovag menti az embereket a mentőállomáson

és a papa lovag

Bár így volna.

ezt nem értem

Én sem.

minek mondod, ha nem érted?

Látod, ezt sem értem. Egyszer volt, hol nem volt! Volt egyszer egy mentőállomás. Egy szép nyári napon csöngött a telefon. Tomi mentőlovag vette föl a kagylót. Izgatott férfihang, nem, nő, csak olyan mély a hangszíne, hogy azt lehetett hinni. Nagyon hadart: Tessék jönni gyorsan, gyorsan, Budapestről telefonálok! Mire a Tomi mentőlovag: Lehetne egy kicsit pontosabban a címet? Itt vagyok a Rózsadombon, vagyis ez már a Hűvösvölgy, azonnali segítséget kérünk, küldjenek mentőautót, de viharos sebességgel! Emberéletről van szó!

akkor inkább mentőhelikopterral kell menni, azzal kell

azzal a mentőhelikopterral menjünk, amelyiknek az a rendszerszáma, hogy tomigabi 1

Van olyan?

jaj papa, te mondtad aztat, hogy ez lesz a rendszerszáma a mentőhelikopterunknak, ez!

nem rendszerszáma gabi, hanem rendszáma

Előbb azért kérdezze meg a Tomi rendőrlovag a telefonálótól, hogy mi a baj.

de mi nem rendőrlovagok vagyunk, hanem mentőlovagok, papa, ennyit se bírsz megjegyezni?

Tomi mentőlovag megnyugtatta az izgatott női hangot, és alaposan kifaggatta. Az történt, hogy egy kedves idős néni rosszul lett a Hűvösvölgyben, fekszik a nedves füvön, elég párás az idő, azt se tudni, él-e, hal-e. Siessenek a mentőlovagok, amennyire csak tudnak! Máris indulunk. Míg Tomi lovag telefonált, Gabi kihozta a hangárból a nagy mentőhelikoptert, a barnát.

de nem, a nagy mentőhelikopterünk az kék

Bocs, Tomus, szóval a kéket, berakta a mentőfelszereléseket, az oxigénpalackot, amivel levegőt fújhatnak az ájult ember szájába, a vérnyomásmérőt, a lázmérőt, a sztetoszkópot, tudjátok, amivel a Márti doktor néni szokta hallgatni, mi van a szívetekkel és a tüdőtökkel, a defibrillátort… ööö…

olyan izét nem akarok vinni, amit a marti doktornéni úgy bedug a szánkba, hogy köpni kell

Jó. Hordágyat, orvosságokat, kötszereket. Ejtőernyőket, hogy végszükség esetén ki lehessen ugrani a helikopterből. Tomi-Gabi gyorsan beszállt a fülkébe, elindították a rotort.

motort!

Nem, Tomikám, a helikopter forgó bigyója a szárnyakkal, az rotor. A motor hajtja a rotort. Érted? Fölszállt a helikopter a mentőállomásról a magasba…

a papamentőlovag is velünk jött, velünk

Úgy van. Lenézett Tomi-Gabi, hogy merre röpülnek, látták Óbudát, a Margit-szigetet, a Dunát, a hidakat, tetszett nekik a városunk, de nem bámészkodhattak, mert a szegény néni várt rájuk, pontosabban nem várt, hevert eszméletlenül. Senki nem tudhatta, menynyire súlyos az állapota, egyáltalán él-e még. Tomi-Gabi teljes gázzal szállt előre, a Lánchídnál élesen balra fordultak, át a királyi vár fölött, beláttak a nemzet képtárába és könyvtárába, csak tovább, nicsak, a Moszkva téren mekkora a dugó, milyen szerencse, hogy helikopterrel vagyunk és nem mentőkocsival.

fölkapcsolhatjuk a szirénát a mentőkocsiba, hogy engedjenek át előre

a mentőhelikopterba is fölkapcsolhatjuk, gabi

Be.

mit?

Nem „mit?", hanem „tessék?". A szirénát bekapcsolják, nem föl. A villanyt is meggyújtják, azt se föl. Ha azt mondjátok, meggyújtjuk, lelki szemeimmel azt látom, hogy gyufával, amihez egyébként soha, semmilyen körülmények közt nem nyúlhattok, amíg föl nem nőtök, szóval, lángra lobbantjátok, ég a búra…

most ezt mér mondod, papa?

Nem érdekes, igazad van, Tomikám. Sziréna bekapcs, nééénóóó, nééénóóó, minden repülő kitér. Leereszkedünk Hűvösvölgyben a Nagyréten. Kisebb csoportosulás veszi körül a nénit. Amikor kiszállnak a helikopterből a mentőlovagok, a fehér köpenyük láttán…

de nem fehérköpeny, hanem szafander papa, lovagos szafanderbe vagyunk mi

Azt mondtad, mentőpáncélban. Gondoltam, az fehér, mint az orvosi köpeny, csak éppen vasból. Acélból. Folytathatom?

folytasd, papa, folytasd

Úgy veszem észre, Tomika inkább bicajozna mesehallgatás helyett.

nem, csak ráültem, hogy ne fárasszam ki a lábomat. de pedig így is kifáradt, mikor jön már a mama?

Amint lehet s szabad… Mindjárt itt lesz, ne félj. Ha tudnál számolni ezerig, mire ezerig érnél, biztosan kijönne.

tudok számolni, egy kettő három kilenc tíz harminc húsz, ezer, ugye hogy tudok

Nagyszerű, Tomikám. Gabi, te is tudsz számolni?

nem, csak a tomi, mer a tomi okos

Ugyan, Gabóca! Az csak sokára derül ki, hogy mennyire okos az ember, nagyjából az élet végére. Addig mindannyian hol okosak vagyunk, hol buták, hol ügyesek, hol suták…

az mi az a suták?

Suta.

mér mondtad akkor, hogy suták?

Viccből, Gabikám. Ez a többes száma. A suta egy másik szó az ügyetlenre. Próbáltam rímet facsarni, csak úgy… Próbálkozunk. Külömbféle jerekekkel kísérletezünk.

mit?

Nem érdekes. Vissza a mesébe! Gyorsan fussunk oda az öreg nénihez a Nagy-réten, nehogy elpatkoljon, épp most…

elpatkoljon, az mi?

Meghaljon. Régiesen.

de nem halhat meg, átszereltem magam orvosba, és meggyógyítjuk a gabival, meg még itt vagy te is mentőkapitány, a szetoszkóppal

Sztetoszkóp. Munkára, harcra fel!

oké. harcoljunk tomi, harcoljunk akkor

Gabi, ez csak egy mondás, réges-régi, olyan, mint az elpatkol, azt jelenti, lássunk neki. Hozzátok a műszereket, vagyis előbb a hordágyat, fektessük rá az öreg nénit, egy-kettő-három. A mentőlovagok vizsgálják meg.

papa, mondhatok valamit? a dédit is rátették hordágyra, rá?

Ami azt illeti, nem mesélték nekem a részleteket, tudjátok, a mama nagymamája a dédi.

dédmamája

Nem, Tomi, a ti dédmamátok, de a mama nagymamája. A ti nagymamátok, az a mama mamája.

mit?

Kissé bonyolult. Nézd. Megszületik egy ember. Add csak ide azt a fadarabot, Húzok egy vonalat ide a homokba, ez az az ember, aki most született.

akkor csecsemő

A csecsemő is ember. Húzok mögé egy picit hosszabb vonalat. Ez a papája. Nagyon örül, hogy kisbabája lett. Valaha régen ő is megszületett, neki is volt papája. A papának is volt papája, és így tovább. Azonban, minden papa nagypapa is egyben, és ha szerencséje van, tehát elég sokáig él, dédpapa is lehet. Ugyanez a helyzet anyai ágon, az anyákat a másik oldalra rajzolom…

[Óriási. Hallhatnánk néhány keresetlen szót a génekről, az örökléstan rejtelmes titkairól, a mikrobiológiáról? Úgyis ráérünk.

Mi a túrót akarsz? Egyszer meg kell tudniuk, mit jelentenek a rokonsági fokok.

Persze. Bár talán mégse a mesébe fűzve. Majd inkább az iskolai években. Esetleg a felső tagozat elején.

Jó, hát…

Volnál szíves visszatérni végre a cselekményhez, ha ugyan még emlékszel, hol tartasz.

Várjunk…

Öreg néni, vizsgálat a hordágyon.

Ja. Kösz.]

A két okos mentőlovag benéz a néni szájába és orrlyukaiba, látják ám, hogy a torkán akadt egy falat az ebédből, nyilvánvaló, attól lett rosszul.

mit ebédezett a néni, mit?

Mit is, mit…

nem mit, mit, hanem tessék, tessék

Rendben, Tomi, ez ügyes volt.

és nem suták

Suta. Tejfeles csirkepaprikást galuskával, kovászos uborkával, kisfröccsel. Egy darab csirkeporcogó akadt a torkán, amit a Gabi mentőlovag nyomban kiszedett onnét a nagycsipesszel. Azonnal visszatért a nénibe az élet, lélegezni kezdett, arca kipirult, szeme fölnyílt. Kérdezősködött, hogy mi történt. Utána már emlékezett, csak azt nem értette, hová tűnt a népes családja, mert nem egyedül jött kirándulni. Tomi mentőlovag elővette a hangosbeszélőt a helikopter csomagtartójából: Figyelem, figyelem! Keressük a néni rokonait, akik idehozták a Nagy-rétre, hogy szívjon friss levegőt!

hogy hívják a nénit papa, hogy?

Te mit gondolsz, Gabci?

szerintem… magdi néni!

Mint az óvónőtök?

dehogy gabi, az nem valószínű, hogy pont úgy, hanem-hanem-hanem pikpak néni

Pikk-pakk néni?

felelni kell, nem visszakérdezni, a mama mondta

Honnan veszed ezt a Pikk-pakkot?

a rajzfilmbe volt a pikpak majom, onnan veszi a tomi, onnan

Nem minden szó lehet név, a pikk-pakk másképp hangzik, mint egy néni neve. Majomnak még elmegy.

akkor is pikpak néni, mer azt akarom

Szeretnéd, igaz?

azt szeretném, pikpak pikpak

Szóval. Várjuk Pikk-pakk néni hozzátartozóit a hangosbemondóhoz. Ekkor odakanyarodik egy mentőautó, ugyanis a rokonok elszaladtak az úthoz, lestoppoltak egy rendőr kocsit…

mér nem hívtak mobilon?

Régimódi család. A rendőrök URH-n beszóltak a központba, hogy küldjenek gyorsan egy mentőt. Csakhogy mire az ideért, a Tomi-Gabi mentőlovagok már szépen ellátták a nénit, és…

ellátták a baját?

Nem, Gabikám, a betegségét látták el, vagyis föléleszteték. A nénit azért berakták a mentőautóba, biztonság kedvéért elvitték az ügyeletes kórházba.

papa, mondhatok valamit? hogy a dédivel is pont ez történt?

Ilyesmi.

akkor ez az ügyeletes kórház?

Nem, ide csak utána került. Ügyeletes azt jelenti, készenlétben álló, mindennap egy másik kórházat jelölnek ki, és a mentőautók odaviszik a betegeket, akik hirtelen rosszul lesznek. A sebesülteket is, ha baleset…

értjük papa. de most akkor a dédivel mi lesz?

Azt még nem lehet biztosan tudni. Nagyon reméljük, hogy szép lassan magához tér, kapja a kezelést, az orvosságokat. Ha szerencsénk van, idővel fölépül. Ami azt jelenti, hogy meggyógyul.

mi az a szerencsénk van?

Ööö… a szerencse az a dolog… fogalom… Ha például focizunk, és a Gabi belerúg a labdába, de az a saját kapujába megy, az a pech. Vagyis balszerencse. Ha az ellenfél kapujába, az a szerencse. Szerencse, ha valami sikerül. Sőt néha annak ellenére sikerül, hogy nincs semmi oka, azt hisszük, nem fog sikerülni, és mégis. Értitek?

értjük, de papa, ha nem szerencsénk van, akkor mi lesz a dédivel?

Nehéz ezt így… maradjunk annyiban, hogy szerencsénk van. Nektek pláne, mert ti még megismerhettétek a déditeket…

mért papa, te is megismerhetted a dédit

Igazad van, de a dédi a ti déditek, a Vikinek nagyija, a Viki mamájának az anyukája. Én soha nem találkozhattam a saját dédimmel, egyikkel sem. Pedig négy dédije lehet az embernek… Én még a nagyimat sem ismerhettem az apám oldalán, az anyait alig, meghalt, amikor még kicsi voltam. A nagypapám is meghalt. Az apai vonal pedig… ezt… máskor. Nektek legalább egy nagypapátok van azért, meg egy nagymamátok, plusz a dédi, legalábbis… Azt még nem is meséltem, hogy amikor megismertem Vikit, aki a mamátok lett, húsz évvel volt fiatalabb nálam. Az nagyon sok. Éppenséggel lehetne egy olyan korú lányom, mint ő, ha húszévesen ejtek teh… ha húszéves koromban anyává teszek valakit… talán ez is túl bonyolult még nektek. A házaspároknál általában körülbelül ugyanannyi éves a férfi és a nő, illetve a férfi kicsivel idősebb, értitek? Ez így helyes, az a természetes, ha ugyanabba a nemzedékbe tartoznak, nincs jelentős korkülönbség, mert akkor valószínű, hogy hasonló az érdeklődési körük, az élményviláguk, az életritmusuk, ebből adódóan jól vagy jobban megértik egymást.

papa, mondhatok valamit? a mama mikor veszeked, annak az az oka, hogy nem érti jobban meg egymást?

Gabikám, néha én is veszekedem, nem könnyű… Oda szeretnék kilyukadni, hogy mindennek ellenére összeszerelmesedtünk a Vikivel, de az egész családja gyanakodva fogadott, ez a legfinomabb kifejezése a helyzetnek. Ugye, egy idősebb pasi azzal a kislánynyal… értettem, tudomásul vettem, mindig elképzeltem, mit szólnék én, ha a lányom…

nincs is lányod papa

Dehogy nincs, a Vera, tudjátok!

a vera az a tesvérünk, nem a te lányod

Tomikám, attól, hogy a testvéretek, még lehet az én lányom. Ahogyan te a Gabi testvére vagy, s egyúttal az én fiam. Elég az hozzá, Viki rokonsága nem örült nekem, a dédi volt az egyetlen, aki igen, pedig az ő világa szöges ellentétben áll az enyémmel, kezdve ott, hogy az egész család hagyományosan jobboldali, ha nagygyűlés van a Hősök terén, a drága dédi mindig letipeg oda… ez is túl… Minden túl. De hogy egyik szavamat a másikba ne öltsem, a dédi szeretett engem, és én is nagyon szerettem őt, mert nekem nincsen apám, sem anyám, nagyon hosszú ideje már, nincs rokonom, csak az egy szem húgom, és ahogyan kanyarog az idő zavaros folyója, egyre jobban hiányoznak, erre most a dédi is…

[Az idő zavaros folyója. Fogadd szívből jövő gratulációmat.

Hagyjál békén. Inkább azt mondd meg, mit csináljon az ember, hogy ne bőgjön a kisfiái előtt.

Szorítkozzék a mesére. Mi több, használja a gyerekek nyelvét a saját felnőtt frazeológiája helyett.

Sajnálom, én megfogadtam, hogy sose fogok gügyögni nekik. Az nevetséges.

Lehet, hogy nevetséges, de legalább nem ijesztő. Ne traktáld őket a saját bánatoddal, már eleget hallottuk, milyen árva vagy, milyen magányos, milyen kiközösített, bla-bla-bla.

Jó, jó… csak úgy kiszaladt.

Szedd össze magad. Persze, most sincs nálad zsebkendő. Papírzsepi mindig van, a fiúk miatt, csak azt utálom.]

mér sírsz papa, mér?

mi a baj?

Semmi. Ilyenkor azt szokták mondani, valami bement a szemembe.

valami bement a szemedbe?

Már kinn van. Gyertek ide, hadd öleljelek át titeket. Ti vagytok a szemem fénye. Szemünk fénye a mamával. Szemünk fényei. Kérek puszit. Köszi. Maradjatok csöndben, gondoljunk a dédire, küldjünk neki erőt. Így. Még. Hátha rendbe jön… rendbe jönnek a dolgok. Minden vonalon. Szerintem igyekeznünk kéne, hogy többet találkozzatok a nagyival, úgyis csak az az egy van nektek.

én nem szeretem, ha volna még nagymamánk, mer nagyon sokat kell várni, amíg befejezitek vele a beszélgetést

Várni, Tomikám, rrr!
gyere tomi, megint legyünk bicajos rendőrök
én bicajos lovag leszek és harcolok
harcoljunk, harcoljunk! ááááááá!
Vigyázzatok, autó!!!

……

Mi történt? Tomi, mért sír a Gabi? Egy másodpercre nem figyelek, és rögtön…
a tomi bántott engeeem
Tényleg bántottad?
csak harcoltam, és megszúrtam a lándzsával
Mondtam, hogy nem szurkálhattok a botokkal, mert elveszem! Azonnal kérj bocsánatot!
bocsánat
Ne tőlem, a Gabitól!
bocsánat, gabi
nincs bocsánat!
látod milyen?
Nagyon szépen kérem, béküljetek ki, de rögtön! Ha ezt meghallja a dédi, egészen odalesz!
békülünk, gyere gabi, még harcoljunk
itt a mama!
mama!
mamamama!
Állj!!! Ne rohanjatok át az úton!!! Jaj… komolyan mondom, ehhez már gyöngék az idegeim. Mi van a dédivel? Jó… majd később. Adjátok ide a bicajokat, berakom a csomagtartóba, gyorsan, mindenki a kocsiba, haza, vacsora, fürdés.
papa, mondhatok valamit? mi szeretnénk a mekdonába vacsizni a tomival
nem mekdona gabi, mekdonál
jójó, oda szeretnénk
Beszéljétek meg a mamátokkal.

3.
HÁROM: Nyáron nyaralkázom

mi az a nagy ház, papa, mi?

Ennek örülni fogsz, Gabikám. Képzeld, egy új tűzoltóállomás, nemrég építették. A régit kinőtték a tűzoltók. Látod, két nagy tűzoltóautó áll bent, és ha kell, csak fölhúzzák a garázs ajtaját, a tűzoltók lecsúsznak a rúdon, beugrálnak a kocsiba, irány a tűz, odaérnek, oltják.

akkor mi itt fogunk dolgozni a gabival

Legalább nem kell messzire mennetek.

idebicajozunk

Örömmel hallom. Eszerint végre megtanultok biciklizni, ugye? Amint hazajöttünk Jesolóból, leszerelem a segédkerekeket.

jó papa, szereld, de ne mingyár

soká van még a sezoló?

Tomikám, most indultunk el! Egész nap a kocsiban fogunk ülni.

papa, mondhatok valamit? mesélsz nekünk egy tomi-gabi lovagot addig, mesélsz?

Éppenséggel mesélhetek. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szép új mentőállomás, piros téglás, nagy garázzsal, kényelmes irodával, remek számítógépekkel és telefonokkal. Huszonnégyen dolgoztak a mentőállomáson, köztük a két tűzoltólovag…

de nem, mentőlovag! mentőlovag, papa, már megint elfelejtetted, semmit se tudsz megjegyezni

Bocs. Legtöbbször a két mentőlovag volt szolgálatban, ők vették föl a telefont, hol az egyik, hol a másik. Tomi mentőlovag kicsit többször, mint Gabi mentőlovag, mert… mert így állapodtak meg.

mer én közbe rajzolok papa, és hagyom, hogy a tomi vegye föl

Csöngött a telefon, vagyis csilingelt, modern készülék, eljátszotta a Für Elise-t, az egy zene, Beethoven írta, így van: titatita titatita tamm, satöbbi. Tomi lovag fölkapta, izgatott férfihang, olaszul, szerencsére van a mentőállomáson fordítógép, ha azt bekapcsolják, bármilyen nyelvet magyarít. Az izgatott olasz férfi segítséget kért, meggyulladtak az erdők Észak-Olaszországban, Velence csupa füst, Milánó merő korom, a pisai ferde torony is rögtön lángra kap, óriási a baj, gyorsan, gyorsan! Tomi lovag és Gabi lovag tanakodni kezdett, mit vigyünk a tűzoltáshoz, vizet vagy poroltót. Erdőtűz esetén sok anyagra van szükség, így a víz mellett döntöttek. Feltöltötték a legnagyobb mentőhelikopter tartályait, éghetetlen szkafanderbe bújtak, beszálltak a gépbe, s útnak indultak.

ott vagyunk már?

Ugyan, Tomikám, most szálltunk fel!

nem úgy, a zsezolóba

Jesolo még nagyon messze van, mondtam, este lesz, mire odaérünk. Folytassam?

persze hogy

Szállt a helikopter hegyek-völgyek fölött. Balra fordultak, de látták, nem jó, odalenn végeláthatatlan síkság, ajjaj, ez Szibéria, kicsit eltévedtünk.

a dzsípíeszt kell bekapcsolni

Köszönjük, Gabi lovag, üsd be a címet, irány délnyugat, Észak-Olaszország, a Garda-tó.

a garda az mi az?

A tónak a neve. Különben egy hal.

most akkor hal vagy tó?

Tó, amit, gondolom, a halról neveztek el. Biztosan sok benne a garda. Vagy fordítva?

hogy kevés?

Nem, esetleg a tóról nevezték el a halat.

meg kell nézni az internetbe, meg

álljunk meg és horgásszunk

Most mi nem oda megyünk. Csak Tomi-Gabi mentőlovagok szállnak arrafelé a nagy kék helikopterükkel.

a nagy helikopterük, az barna

kék, gabi

barna

kék, kék, kék

Ezen ne vitatkozzatok. Beröpült a nagy kékesbarna helikopter Olaszországba, máris látták, hogy ajjaj, ég Velence, ég Padova, ég Ferrara, de ami a legnagyobb baj, ég Jesolo, pedig az telis-tele van magyar nyaralókkal. Gyorsan kinyitották a tartályokat, egyiket a másik után, a tűzre zúdították a vizet. Amerre jártak, eloltották, sajnos, nem tudták mindenütt. Néhol a kihamvadt tűz újra föléledt. Az olasz tűzoltóság összes helikopterét is bevetették, így ment ez három éjjel, három nap. Láttam egy filmen, hogy az erdőtüzet piros vízzel oltják, belekevernek valami vegyszert.

piros víz? akarunk olyat a gabival

Harmadnap estére győzött a tűzoltás. Nehéz füst kavargott, de már sehol nem égett az erdő. Akkor a Tomi-Gabi lovag leszállt az északolasz mentőhálózat milánói központjában, kezet fogtak olasz bajtársaikkal. A város főpolgármesterlovagja fogadta őket: Kedves magyar mentőlovagok, köszönjük szépen a hathatós segítséget, hálából gyertek be a legnagyobb milánói játékboltba, válasszatok magatoknak ajándékot. Tomi lovag nehezen tudott dönteni, szeretett volna egy transzformert, de a kardok és lándzsák is érdekelték.

tomi lovag űrkardot választott, villogóst

Gabi lovag viszont…

bajonikult. kettőt

csak egyet lehet, gabi

akkor egyet, de jó nagy egyet

Mindezek után feltöltötték a mentőhelikopter benzintartályát…

dízelmotora van, dízel

Dízeltartályát, és szép komótosan visszaröpültek Csillaghegyre. Ha az út hosszabb lett volna, az én mesém is tovább tartott volna. Itt a vége, fuss el véle, kész.

kész passz

ott vagyunk már?

Ne kiabálj, Tomi, hadd aludjon a mamád. Sokáig dolgozott az este.

mit dolgozott papa, mit?

Cikket írt. Tőle kérdezd, hogy miről.

mama!

Pszt! Ne most. Amikor felébred. Ki kell pihennie a fáradtságot, agyonstrapálta magát az utóbbi hetekben. Majd köszönjétek meg neki ezt a nyaralást, hogy elvisz minket Jesolóba.

de nem, te viszel papa, te vezetel

Igen, viszont ő fizeti.

ő adta rá a pénzét, a mama?

Igen, Gabikám.

mér nem te?

Most… neki volt több. A családban marad.

mit?

Nem számít, melyikünk pénze, érted?

ott vagyunk már?

Tomi, ne légy olyan, mint a csacsi a Shrekben.

jóvan, de messze van még?

Mintegy nyolc és fél óra.

az sok?

Elég sok.

mesélj papa, mesélj még egy tomi-gabi lovagot, mert ez nagyon túl rövid volt

Rövid?! Na, várjatok. Összeszedem a gondolataimat, az legyen, hogy egyszer volt nem volt, két löveg

Lovag!

igen, de volt nekik két lövegük és lőttek

da-da-da-da

tff, tff, tff

Akkor figyeljetek. Hosszú mese. A címe pedig… Háború és béke.

[Most ez komoly?
Ugyan.]

nem, hanem tomi-gabi lovag és a két löveg

da-da-da-da

tff, tff, tff

papa, mondhatok valamit? kapcsold föl a zenét nekünk

Be. A zenét bekapcsoljuk, nem föl.

hangosabbra be

Nem lehet, fölébresztjük a mamát.

kár, pedig ez olyan szép zene, mint az esküvőn
Tomi, te voltál már esküvőn?
igen, asztráliába
Tényleg? Hogy kerültél oda?
repülőztem
Ki volt a menyasszony?
az én feleségem
Tényleg?
rózsaszín a ruhája, a szeme is, a haja is, rendőrautóval mentünk asztráliába az esküvőre
Hogy hívják a feleségedet? Nem akarnád egyszer bemutatni?
majd ha megyünk vacsorába, feleségül veszem a magdi nénit az oviba
És a Flóra nénivel mi lesz?
a flóra nénit is
Régebben azt mondtad, a Lillát veszed feleségül.
ja, a lillát is. meg a mamát
Tomi, ez eddig négy.
majd még gondolkozom
a mamát feleségül veszem én is, én is
Ki lesz akkor az én feleségem?
te is feleségül veszed és lesz neki sok férje
Szép terv. De amikor az az egy is sok, előbb-utóbb sírba vinni fog.
mit?
Nem érdekes… Petőfi Sándor bácsi írta. Költötte. Aki a János vitézt.
elhoztad a jánosvitézt, hogy felolvasod?
Szerintem beraktam a kockás bőröndbe. Kár, hogy eleredt az eső. Kell valakinek pisilni, kakilni?
nekem nem
sem
Esik eső karikára, Kossuth Lajos kalapjára.
én tudom a kosútlajost, azt üzente, elfogyott a… mégse tudom
papa, mondhatok valamit? az, hogy ha esik akkor a dizsók jóllaknak?
Talán a disznók, Gabikám. Mindenesetre ihatnak, megtelik a vályú.
nem disznók, papa, hanem dizsók. jóllaknak, mer esik a nanna
Micsoda?
a nanna, a mennyei nanna

Ja. Az egy másik, hosszabb mese. Most nem a manna hull az égből, hanem az eső. Záporeső, zivatar. Villámlik, nagy dörgés lesz, ne ijedjetek meg.

jó, papa, nem ijedünk

jaj

félek, papa, félek

Mit ígértetek?

nem mi ígértük, papa, hanem te kérted

de mégis megijedtünk, meg

nagyon meg

Rendben, Tomikám. Látod, felébred anyuka… aludj el szépen, kis Tamás.

hogy aludjak el pont mikor ilyen nagy rendőrgés van?

papa, mondhatok valamit? amikor mennydörgetik az ég, akkor mi félünk, és ne is kérjed azt, hogy ne féljünk, szia mama, hallod mama, záporeső, tivadar

……

mér nincs felnyújtva nekünk a napernyő?

Mert még csak most jöttünk le a partra, majd a kabinos bácsi észrevesz, és…

Gabinosbácsi!!!

Várjatok, ki tudom nyitni én is. Azt hiszem. Tessék. Ez még előszezon, szóval, a nyár legeleje, nincsenek olyan sokan. Az a jó.

a mama mér nem jött le velünk a partra?

Azért, Tomikám, mert gyöngélkedik kicsit. Nem érzi magát százasnak…

mit?

Fáradt. Pihen inkább a hűs szobában.

én is akarok pihenni a hűs szobába

Ne viccelj, most jöttünk le a vízhez. Nézzétek, milyen kék a tenger!

nem is kék, nem

Hanem?

szürkekék

Jól van, Gabi, szürkekék. Gyertek, belemegyünk.

juj de hideg

nem is hideg, tomi, nem
futkossunk, gabi
Adjak rátok fürdőgatyát?
nem papa, maradunk a sortunkba
én inkább leveszem
Hozom a fürdőgatyád.
nem kell papa, mer a tomi-gabi nyaralkázik, és akkor fürdőgatya se kell
te mit csinálsz papa, mit?
Fölveszem videóra, ahogy itt nyaralkáztok.
akarom látni
Ahhoz előbb föl kell vennem, hogy legyen mit megnézni.
hát vedd papa, vedd, én is akarom megnézni, én is
Rendben. Mit hoztál, Tomi?
nem látod papa, hogy mit?
Falevél?
nem, papa, ez rendes levél, a te leveled, száz kilométerbe került, és még pénzet is kapsz hozzá
Nagyon szépen köszönöm, Tomikám.
tőlem is akarol egy rendes levélt, papa, tőlem is?
Igen.
akkor kerestél nekem egyet
tessék, gabi, itt van
nesze papa
Hová mész?
lefekszek a napernyőbe, le
Fekszem, Gabi! Ikes ige, tudod! Eszem, iszom, alszom, napozom, fekszem. Már százszor mondtam.
jójó, papa, fekszem, alszom

[Ki használ még ikes igét? Pláne óvodáskorban? Tényleg nincs más gondod?
Szeretném, ha az én fiaim tudnák. Ezzel az erővel abba is beletörődhetnék, ha nákoznának.
Néha nákoznak. Ez van.
Szállj már le rólam!
Kérés elutasítva.
Fulladj meg.

Dettó.]

mi az ott, mi az?

Vízibicikli.

elviszel minket olyannal, el?

Majd megkérdezem, szabad-e ilyen kicsiknek. Ha van gyerekmentőmellényük, akkor talán. Látod, most foglalt mind a három. Kértek addig egy mesét?

igen, papa, tomi-gabi lovagosat

Persze. Tomi lovag és Gabi lovag, a… a bálnamentők.

mentőmellényben

Tomi-Gabi lovag egy szép napon beült a mentőmotorcsónakba, mert telefonhívást kaptak, hogy végveszélybe kerültek a bálnák.

a bálnák telefonáltak?

Nem, az emberek, a partról. Kisodródtak a bálnák, és…

én embereket akarok menteni a viharos tengerbe

Jól van, Tomikám, azt is lehet. A beteg bálnák sorsa nem érdekel?

betegek a bálnák?

papa, mondhatok valamit? a bálnák, az mi az?

A bálna egy nagy hal, akkorára megnő, mint egy emeletes ház, igazából nem is hal, hanem emlősállat, amelyik a vízben él, tüdővel lélegzik. Följön a felszínre, szív magának levegőt, s amikor odalenn kifújja, olyan, mint egy szökőkút. A kicsinyeiket nem szoptatják, hanem a szájukba fröcskölik az anyatejet. Azt hittem, tudjátok, volt abban a könyvben, a mesekönyvben a tengeri szörnyekről.

a szörnyekről mesélj, a szörnyekről!

Gabikám… hadd fejezzem be a bálnákat. A tengerben élnek, rajokban, sajnos az emberek folyton vadásznak rájuk, már majdnem teljesen kiirtották őket. Egy gazdag bácsi, úgy hívták, Onassis, görög milliárdos, egész bálnavadászflottát tartott fenn, sok-sok hajót, amelyik mind a bálnákat lődöste szigonyágyúval. Egyszer Latin-Amerikában túl közel mentek a szárazföldhöz, pedig az ottani országok másképp értelmezték a parti tenger fogalmát, mint a többi, harci naszádokkal elfogták Onassis flottáját, és csak sok millió dollár váltságdíj ellenében adták vissza. Elképzelhető, hogy mennyit érhetett a flotta.

[Írassuk be a gyerekeket rögtön a jogi karra, lehetőleg még ma.

Nem lehet az ember egy kicsit szakbarbár?
De. Csak talán nem a fiaival. Maradj a bálnáknál]

Uraim, tudjátok, hogy én mivel foglalkozom?

mesélsz papa, pont mesélsz

Nem itt, hanem otthon. Mivel keresem a pénzt?

bébikönnyű, papa, jogászi vagy

És az mit jelent?

tudol minden törvényeset, ugye papa, tudol

Igen, Gabikám. Jogi kart végeztem, aztán sokáig egy gyárnak voltam a jogtanácsosa, később kutató lettem, a tengerjog a szakterületem, meg a…

tengerész vagy, papa? de nincs is hajód

Csak annyiban lehetek tengerész, hogy tenger eszem van.

mit?

Vicc. Ugorgyunk. Magyarországnak nincs tengere, nekem nincs hajóm, mégis a hajózás és a légi közlekedés joganyagával foglalkozom. Ennyit erről.

mer majd, mi?

Vissza a bálnákhoz. Azt vették észre az emberek a tengerparton…

a nyaralkázók?

Inkább akik ott laktak mindig, látták, hogy szegény bálnák csapatostul kisodródtak a sekélybe, ahová nem szoktak, verdengtek, sehogyan se tudtak visszafordulni a nyílt tenger felé. Pedig a bálnák normális esetben kiválóan tájékozódnak, mintha volna nekik beépített radarjuk és iránytűjük.

radara van az űrhajóknak is mindig, van

Brávó, Gabikám.

monnánk hogy mi vagyunk a bálnababák és te a bálnaszülő

Ki fog akkor megmenteni bennünket?

majd én, papa, mer én meg bálnalovag vagyok akkor

neee gabi, te is legyél bálnababa, találjuk meg az utat a nyílt tengerbe, mint a totyi a táncoló talpakba, ússzunk előre

hóóógyne, és akkor jön a gyíkos bálna és mi lesz

nem gyíkos, hanem gyilkos, de gyorsan átváltozunk bálnalovaggá, attól fél, elúszik, mi meg visszacsináljuk magunkat bálnababává

A papabálna megvéd titeket. Helytelenül hívják gyilkos bálnának, mondtam már, nem emlékeztek? Megnéztük az interneten, kardszárnyú delfin a hivatalos neve.

[Köszönjük, tanár úr.

Kicsúszott. Azt már visszafojtottam, hogy az emlősök osztályába, a cetek rendjébe, a fogas cetek alrendjén belül a delfinfélék családjába tartozik.

Gratula.]

kard a szárnya neki?

Azt csak úgy… hasonlat. Szárnya nincs, csak uszonya, olyan alakú, mint a kardpenge, érted, Tomi?

értem, papa. jönnek a nagy bálnák, tizenkilencszázan, de tizenkétszáz beteg és eltévedt, szia papabálna, nem félsz egy ekkora nagy késtől?

Nem.

jó, mer sajnállak, de csak akkor gyógyulsz meg, ha levágok picit a farkadból

Tessék. Ne túl sokat.

csak icurkapicurkát

nézd, tomi, ideúsz egy beteg kisbálna

kisbálna, úgy gyógyulhatsz meg, ha tíz napig nem mész a bálnaóvodába

jaj, szegény kisbálna, nemcsak az, hogy eltévedted magadat, de még föl is ment a lázad, föl

hol a mamád, kisbálna, hová ment? nem tudod?

jaj, nem tudom, nincs itthon, elment

mikor jön haza?

nem mondta. beteg vagyok, és be kell vennem a vitaminteblattát

tabletta, gabi

Gyerekek, folytassam a mesét?

folytassad, papa

Tudjátok, az olyan nagy halak, mint az igazi bálnák, igen szelídek. A cápák többsége sem esz meg minket, csak néhány fajta, azok is csak akkor, ha éhesek. Különben az óriási halak mindig izgatták az emberek képzeletét. A Biblia, tudjátok, az a fekete könyv, amit a mama szeret lapozgatni, sokszor azt írja ennivaló helyett, hogy hal. Az volt a fő táplálék arrafelé, ahol… Mesélt már nektek a mama a Noé bárkájáról?

mit?
A vízözönről?
nem
Isten vízözönt zúdított a földre, mert megharagudott ránk bűneinkért, de Noét, egy igaz embert figyelmeztetett előre, hogy az özönvízben elpusztul minden élőlény. Ácsoljon egy nagy bárkát, abba vigyen be minden állatból kettőt, egy fiút, egy lányt, hogy tudjanak szaporodni. Mikor aztán tényleg beborította a víz a földet, addig hajókáztak, amíg a bárka megfeneklett az Ararát hegyén. Majdnem minden vallásban beszélnek ilyen vízözönről, az indiaiak például azt hiszik, Visnu isten életre kél, óriási hal formájában, ő menti meg a kiválasztott élőlényeket.

[Ne szólj semmit, befejeztem.
Ideje. Mielőtt felmondod Az öt világvallás című szakmunkát, írta Helmut von Glasenkopf, valamikor a hatvanas évek elején.
Glasenapp.
Mindegy.
Nemzedékem szinte minden értelmiségi tagjának a könyvespolcán megtalálható. Ezt az egy könyvet lehetett kapni a vallásokról. Éjfekete borító, arany betűk.
Ötös.]

Majd ha nagyobbak lesztek, visszatérünk ezekre a történetekre. Tomikám, mit csinálsz? Miért öntőd a napolajat a vödörbe? Inkább mosd ki, csupa sár.
mér mossam ki, papa, amikor főzök
Mit főzöl?
piszoklevest
Hm?
piszoklevest, te nem tudod azt, hogy kinek készül?
Nem.
a hangyáknak és a bogaraknak lesz a piszokleves, hogy jóllakjanak, mer senki más nem eteti őket
Értem. És te mit csinálsz, Gabika?
aggódok
Aggódsz?
nem szabad visszakérdezni papa, nem! te mondtad

Jogos… miért aggódsz?
mer a kvotter gombák kiszívják a szegény halacskák vérét a vízben
Honnan veszed?
én találtam ki
Akkor ez egyszerű, találd ki azt, hogy nem szívják ki.
jó, papa, meg is próbálom, meg

……

messze van még?
Ne kezdd megint, Tomicsek. Most indultunk el. Viszlát, Jesolo. Budapest hét határon is túl van. Pontosabban kettőn.
pedig én már úgy szeretnék hazaérni
Az csak holnap lesz, előbb Trogirba megyünk, ott fogunk aludni, talán nem pontosan Trogirban, valahol arratájt.
vezetgélni szeretnénk!
Országúton én vezetek. Ti legföljebb a parkolóban vezetgélhettek. Egy kicsit. Ha se a kézifékhez, se a sebváltóhoz nem nyúltok. Szigorúan tilos!
akkor te mér nyúlsz hozzá?
Mert én felnőtt vagyok.
értjük, papa. vezetgélni szeretnénk!
messze van még?
Maradjatok már! Igen, nagyon messze! Látjátok, milyen ideges lett a mama, kell ez nektek?
nem kell, de vezetgélni szeretnénk!
Tessék, egy kis idegnyugtató zene.
túl szomorú
Nesztek, a Nótás mikulás cédé. Megfelel?
meg, papa. soká lesz még mikulás?
Bő négy hónap.
az sok?
Mért érdekel?
mer tudom, mit kérek mikulásra a Jézuskától
Várjunk, a Jézuska karácsonykor van, még egy hónapra a Mikulástól.
akkor a mikuláskor ki van?
A Mikulás.

hát az is egy isten?

Nem éppen, de attól még lehet kérni tőle.

én azt is tudom tomi, hogy mit kérek a szülinapomra. azt kitől kell kérni papa?

Tőlem.

én is tudom, én is! a szülinap lesz előbb vagy a mikulás?

A szülinap.

akkor a szülinapra kéne fapajzs, fakard, fapáncél. a mikulásra pedig paripa

tomi, ha kapol egy paripát, mi lesz a neve?

angelika, mert lányló lesz. gabi, te mit kérsz?

a papa kérdezze

Mit kérsz, Gabikám?

fapajzsot, fakardot, fapáncélt, paripát

És a tiédnek mi lesz a neve?

anna, mer a húberannára fog hasonlítani, eszek vele zabot

Eszem! IKES IGE! ESZEM, ISZOM, ALSZOM, JÁTSZOM!

jójó, eszem

messze van még?

Ne kiabálj, alszik a mama.

a mama mindig alszik

alszik, ikes ige

Brávó, Tomi. Ti nem vagytok álmosak? Szundizhatnátok egy kicsit.

messze van még?

Pszt! Ha fölébreszted a mamát, lesz nemulass!

mi lesz, papa, mi?

kikapás, gabi, az a nemulass

Úgy van. Mondtam már, miért megyünk Trogirba?

nem

Akkor figyeljetek. Ez titok. Nem biztos, hogy már el szabad árulnom. De ha szépen csöndben maradtok, megtudhatjátok. Azért megyünk Trogirba, mert ott található egy dombormű, vagyis szobor, faliszobor, és szeretném, ha a mama megfogná.

mit?

Várj, még nem értheted. Trogirban, a Szent Miklós kolostorban őriznek egy faliszobrot, Kairoszt ábrázolja. Kairosz görög isten volt, a pillanat megragadásáé. A neve a régi görögök egyik kifejezése az időre. A krónosz a folyó időt jelentette, amellyel leírhatóak az egymást követő események, míg a kairosz azt a kivételes pillanatot, amikor valami rendkívüli történik. Talán ez még túl bonyolult nektek…

[Á, dehogy. Tanítsd meg a görög betűket is. Krónosz = χρόνος. Kairosz = καιρός. Ne kíméld őket.]

Majd ha nagyobbak lesztek… Lényeg, hogy Trogirban őrzik Kairosz röliefjét, faliszobrát. Szárnyas lábú ifjú ember, azaz isten, a haja egyetlen varkocsba fonva, a feje hátul kopasz, mert aki a legmegfelelőbb másodpercben nem ragadja meg az alkalmat, azaz a varkocsát, az örökre elszalasztotta. A közhiedelem szerint ha a terhes nők megérintik Kairosz szobrát, akkor minden a legnagyobb rendben lesz a szülésnél. Értitek? Tudjátok, mit jelent, ha egy nő terhes, ugye? Hm… mindenki alszik? Pfűűű. Én is elég álmos vagyok. Vigyázni kell. Egy, két, hár, négy. Tíz, húsz, harminc, negyven. Az ember végül homokos, szomorú, vizes síkra ér. Bús düledékeiden Husztnak romvára, megállék. Romvára. Romvári Józsefné. Szundít a labda meg a síp.

[Állj meg a következő parkolónál, szállj ki tornázni.
Hóógyne, akkor fölébrednek. Inkább kitartok hősleg.]

……

papa, mondhatok valamit?
Te ébren vagy, Gabikám?
igen, és azt akarom mondani, hogy unatkozok
Unatkozom!
tudom, ikes ige
Beszélgessünk. Mondd csak, szerinted mi volt a legjobb Jesolóban?
szerintem… én

4.
NÉGY: Szomorú ne légy

Fürdés, drága Virágaim, folyik a víz a kádba.

lehet cicamosdás, lehet?

Ma nem, nagyon megizzadtatok odakint a kertben, fürödni kell. Szerettek fürödni, vagy nem?

jövök papa, csak hozok játékot, ez leolvad, ha behozom a kádba?

Nem, nincs rajta matrica. Tomi, gyere már te is. Vetkőzz!

jóvan, de nem tudom eldönteni, mit vigyek a kádba, a rendőrzsippet vagy a villámmekvínt

A Villám McQueent ne, leázik róla a matrica.

a villámmeki már úgyis megnyerte a szeletkupát, tomi, már meg

nem szeletkupa, gabi, hanem szelepkupa

jójó

gabi, behozhatom a kádba a spongyabobodat?

sajnálom… igen!

hozom

a spongyabob az nem olvad le papa, nem?

Nincs rajta matrica. Mássz be, Tomi, mássz be végre!

jóvan, bemászok, de…

Bemászom!

bemászom, de mesélsz nekünk egy jó kis tomi-gabit?

Mesélek. Ne fröcsköljetek, lovag urak.

Jojó

……

papa

papa!

Hm?

papa, ha úgyis üldögélsz itt a vécén, meséljél, ahogy ígérted

Bocs. Tomi lovag és Gabi lovag a…

én mondok címet, én. az hooogy… tomi lovag és gabi lovag háborúzik az őserdőbe, tsss! tsss! tsss!

trrr! trrr! trrr! trrr!

Rendben, Gabus. Most egy kicsit ne lőjetek, hanem figyeljetek.

én nem lövök, csak célzok

Akkor mi az a trrr, trrr?

hogy lőnek ide az ellenségesek

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy mentőállomás. Ott dolgozott Tomi mentőlovag és Gabi mentőlovag. Egy szép napon csöng a telefon, izgatott női hang a vonal végén, furcsán beszél magyarul. Tomi lovag, mert ő vette föl a kagylót, alig érti, annyit azért ki tud hámozni, hogy nagyon messziről telefonál a nő, segítség-segítség, ki sem mer lépni a kunyhójából, eltorlaszolta az ajtót, vadállatok támadták meg a falut. Miféle vadállatok, kérdi a Tomi, az asszony olyasmit mond, hogy sárgák és csíkosak, sárgák és foltosak. Tigrisek? Vagy leopárdok? Esetleg mind a kettő? Nem tudja, nagyon fél, öt gyereke vacog a rémülettől, mi lesz, ha betörik az ajtót, vagy beugranak az ablakon…

becsukni az ablakot, gyorsan be

Remek ötlet, Gabus. Tomi lovag ezt ajánlja a nőnek, addig, amíg odaér a mentőhelikopter. Hová kell menni? Hú, nagyon messze, Afrikába, annak is a keleti részére, ahol van egy tó. Melyik? Sajnos, az asszony nem tudta megmondani. Tomi lovag a koordináták felől kérdezte, amit a nő végképp nem értett, lehet, hogy ti sem értitek, pedig mutattam már a földgömbön, vannak vonalak keresztben és hosszában, ezek a koordináták, hosszúsági és szélességi vonalak. A hajósok és a repülők pontosan meg tudják határozni a helyzetüket a vonalak metszéspontja alapján, erről elég ennyi. Siettek a tűzoltóparancsnokhoz…

az nem te vagy, papa, nem?

Vagyis a papa lovaghoz, aki a szuper URH-val bemérte, honnan jött a telefonhívás, hát, a Stefánia-tó környékéről, de nem a mából, hanem a réges-régi múltból, úgyhogy a papa lovag gyorsan kitolta a garázsból a múltba szálló repülőgépet, beállította olyan négy-öt millió évre a kilométerórát, s már röpültek is lefelé Afrikába, és visszafelé az időben négy-öt millió évet, hogy megtalálják azt az asszonyt a gyerekeivel a kunyhóban. Négy-öt millió éve még nem a mai emberek éltek a földön, hanem az ősemberek, akik inkább a majmokra hasonlítottak, mint ránk, és nem is voltak sokan.

de tudtak azért beszélni? mer a majmok azok nem tudnak

Azt talán még nem mondtam, hogy az embernek a majom az őse.

[Lehetséges, hogy még nem?

Most tényleg… látod, milyen figyelemmel hallgatnak! Amennyire lehet, az ő szintjükön magyarázom.

Most jön Desmond Morris: A csupasz majom.

Jaj, te…]

őse, az mi?

Az élőlények nemcsak úgy teremnek, hanem keletkeznek, az egyik a másikból. Először a picikék jelennek meg az őstengerekben, aztán az egyre nagyobbak, a halak, satöbbi. Az ember a majomból alakult ki, mégpedig egy bizonyos majomból, a bonobó csimpánzból. Nemrég olvastam, ami azt illeti, egy Morris nevű bácsi könyvében, hogy azért járunk két lábon, mert Afrikának ama részét, ahol a bonobók éltek, elöntötte a víz, és amikor lejöttünk a fáról, hogy ennivalót keressünk, két lábra álltunk, hogy ki tudjuk emelni a fejüket a vízből. Az orrunkon is azért lenn van a lyuk, mert így nem megy bele a víz.

de belemegy, amikor fürdünk

Épp csak egy kicsit. A víz nem folyik fölfelé, az orrlyukakban lévő levegő nem engedi be. Állítólag azért nincs szőrünk se, mint a többi rendes majomnak, mert a vízi életmódhoz az nem kell.

jóvan, de akkor mi majmok vagyunk?

Majmok voltunk, Tomikám, sok millió évvel ezelőtt. Ha nagyobbak lesztek, erről bővebben. Lassan átalakultunk ősemberré, mint az az asszony, aki telefonált a mentőállomásra. Amikor a két lovag közelít a múltba szálló repülőgéppel, már a levegőből látják, hogy odalenn az ősemberek faluját megtámadták a tigrisek és a leopárdok.

de mér kell nekünk az ősemberfalu?

Gabi kérte, hogy arról legyen a mese!

télleg te kértél ősembert?

nem tudom

Most komolyan, elfelejtetted? Azt mondtad, Tomi lovag és Gabi lovag háborúzik az őserdőben, tsss! tsss! tsss!

ja, igen, jójó

A múltba szálló repülőgép egy domb tetején landol, kiszáll a két mentőlovag, tanakodnak, mit csináljanak. Az ősemberek, akik még majdnem olyanok, mint a majmok, kőbaltákkal próbálják elkergetni a tigriseket és a leopárdokat, nem sikerül, mert sokan vannak, farkaséhesek.

talán tigriséhesek, már úgy, hogy a tigrisek, a leopárdok meg leopárdéhesek

Ahogyan akarod. Így szokták mondani, farkaséhes. Vicsorítják a fogukat, és bőgnek, mint a sakál… bőgnek vadul. Gabi lovag kihordja a repcsiből a fegyvereket, a távcsöves puskákat. Tomi lovag észreveszi a messzelátóban a szegény asszonyt a gyerekeivel. Hol lehet a férje? Szerencsére Tomi-Gabi hozott magával sok-sok altatós töltényt, ezért nem kell megölniük a tigriseket és a leopárdokat, azt hiszem, amúgy is védett állatok. Fölemeli a puskáját a Gabi lovag…

de a tomi lovagnak vízbaltája volt

a gabi lovagnak meg lila baltája

akkor te áfonyalovag vagy

nem, inkább jéglovag leszek jégbaltával

Ám amíg ezen vitatkoztak, egy óriási tigris fölugrott a kunyhó tetejére, kezdte leharapdálni róla a nádat, hogy bejusson az asszonyhoz meg a gyerekeihez, akiket ízes falatnak vélt. Csakhogy a két lovag rálőtt a baltával…

én inkább a számszerí nyíllal

Gabi számszeríjjal lőtte, Tomi vízbaltával pattintotta oda az altatós töltényeket, és amelyik állatot eltalálták, az rögtön leheveredett szunyókálni. Amikor elfogyott a töltény, hoztak még a csomagtartóból, egészen addig…

akkor ez töltvényes repülő

Amíg sikerült elaltatniuk az összes tigrist és leopárdot. Az ősemberek visszamerészkedtek, megkötözték az állatok lábát. Jött száz nagy kamion, bepakolták az alvó tigriseket és leopárdokat, s elvitték a legközelebbi állatkertbe. Vagyis inkább a legközelebbi szafáriba. A szafari olyan elkerített rész, ahol az állatok szabadon járnak-kelnek, oda lehet hajtani kocsival, és nézni őket közvetlen közelről.

jóvan, de nem harapnak meg?

Az állatok félnek az embertől. Csak akkor bántanak, ha mi támadunk rájuk. Vagy ha nagyon éhesek, márpedig a szafarin a gondozók jól megetetik őket, mielőtt beeresztik a látogatókat.

papa, kérdezhetek valamit? elviszel minket a sza-farba, el?

Szafari… Azt hiszem, van Ausztriában, utána fogok nézni. Most pedig minden kis Virág megmossa a kezét, aztán az arcát. Én pedig a fogatokat. Nyisd ki a szád, Tomika.

a piros a gabié, ennyit se tudsz, papa?

Mindig elfelejtem. Gabika, ááá! Ne harapj rá a fogkefére. Úgy. Öblítsed ki. Tomi, te jössz. Nagyra. Köszönöm. Itt a víz.

gabi, nagyon biszket a hátam, megvakarod?

meg. de nekem is biszket, utána megvakarod az enyimét, meg?

csinálhatjuk egyszerre

jójó

Ki jön ki elsőnek a kádból?

én

én

számoljad inkább ki

apucikával

Kezdem. Apucika fundaluka, fundakávé kamanduka…

akire jön

Apcuk, fundaluk, fundakávé kalamanduk! Tomus.

vigyél mint kisbabát

Rendben. Gabi, máris visszajövök érted. Vedd föl gyorsan a pizsamádat, Tomi, nehogy megfázz. Hozom a Gabócát.

nem fázok, papa, épp az, hogy melegem van

Fázom!!! Ikes ige, ahogyan mindannyian tudjuk. A fürdésben kimelegedtél, ilyenkor a legkönnyebb megfázni. Gabika, állj föl.

engem is vigyél mint kisbabát

……

te mesélsz?

Én.

a mama hol van, hol

biztos a szerkesztőségibe, gabi, ahol szokott

Nem, most a dédinél… a dédi lakásán. Ott a nagyi, az Emese, az Ellus és az Ernő.

mért?

Néha a családok kupaktanácsot tartanak, ami azt jelenti, hogy összejönnek, és megbeszélik a dolgokat, különösen ha történik valami nagyon jó. Vagy nagyon rossz. Együtt könnyebb. Ha beszélünk róla, a jó még jobb lesz, viszont a rossz nem lesz még rosszabb, hanem kicsit enyhül. Mint amikor viszünk egy nehéz tárgyat hárman, megoszlik a súlya, értitek? Úgy látszik, a jónak nem árt, ha megoszlik.

mer a jó az meg könnyű?

Lehetséges, Gabikám. Szép gondolat.

[Megmondod nekik vagy sem?

Próbálom.

Nem túl kicsik ehhez még?

Joguk van tudni. Én haragudtam apámra, anyámra, amikor kiderült, hogy nem mondták meg a nagypapát. A nagymamát sem.]

De hogy egyik szavamat a másikba ne öltsem, azért gyűltek össze, mert történt valami, ami… hm…

rosszat írtak a mamáról egy újságba?

Tomikám, az a helyzet, hogy…

ha a mamát megint bántják egy újságba, fölveszem a lovagi sisakom, fogom a kardom, bemegyek az újságba, és lovagi helyzetet csinálok

Nagyszerű ötlet, a mama biztosan örülni fog, ha megvéded, hallottátok már, mennyire fontos neki a szolidaritás, vagyis az együttérzés. Most azonban másról van szó. Tudjátok, milyen súlyos beteg volt a dédi, hónapok óta csak feküdt az ágyában, nem tudott mozogni, nem tudott beszélni, úgy kellett etetni, és…

de mentünk gyógyítni, mentünk

Igen, Gabi, ti mindent megpróbáltatok, mégis… a dédi tegnap elszállt tőlünk, fel az égbe. Meghalt.

meghalt a dédi, meg?

Sajnos. Azért gyűltek össze a mamáék a lakásán.

és mi nem mehetünk oda?

Jobban szeretnék, ha magukban lehetnének.

sejtettem

Tényleg?

igen, mer mondtad, lehet, hogy meg fog halni, azér

Az volna a legokosabb, ha egy kicsit hallgatnánk, és rá gondolnánk. Milyen jó volt, amíg velünk volt, milyen hálásak vagyunk, hogy ilyen sokáig maradt itt, elvégre kilencvenhat éves koráig élt. Vasárnap lesz a születésnapja.

annak is van születésnapja, aki meghalt?

Persze. Amelyik napon születtünk, az már örökre a mi napunk marad. Akkor is, ha meghaltunk.

ha meghalt a dédi, mikor fog újra születni?

A mama mondta, ugye? Sajnos, én nem tudok erre felelni. Majd kérdezzétek meg őt, ha hazajött.

mikor jön már haza?

Nem tudom. Legyen most az, komolyan, hogy csöndben maradunk, és a szegény dédire gondolunk.

szegény?

Így szokták mondani, ha valaki meghalt. A drága dédire gondolunk. Arra, hogy mi volt vele a legszebb emlékünk. Amíg gondolunk rá, hiába halt meg, velünk él.

amikor sütte a pirítósokat

meg amikor adta a piros várat

meg aaaz, hogy…

Csöndben, uraim, ki-ki magában.

jójó

Imádkozhattok is, ha akartok.
énistenem, jóistenem lecsukódik már a szemem
Tomi, valami mást! Tanította nektek a mama a Miatyánkot.
igen, de azt nem tudom
Akkor csak emlékezzünk a dédire.
jóvan
Pszt.

5.
ÖT: A vulkán kilök

Gyerekek, most pedig beszéljük meg, mi legyen a jelmezetek. Tudjátok, holnapután megyünk a Kiki zsúrjába.

kiki?

A mama unokahúga. Az Ellus lánya. Először ki kell találnunk, aztán meg kell csinálnunk a jelmezeteket. Tessék, rongyok, krepp-papírok, filckészlet. Arcfestéket is vettem.

jaj de jó, akkor kifestel minket, ki?

Persze. De addig még kettőt kell aludni.

ma is fessél!

Beszélhetünk róla.

tomi, lehetek én egy hős lovag?

ebben a könyvben minden édibédi hős lovag meghalt, tudom, felolvasta a papa. ha te nem halsz meg, csak akkor lehetsz az a hős lovag

de azér haltak, mer megölte őt a sok gonoszok, lövöm le a gonoszokat mind

én is lövöm le az űrpuskámmal

én a számszerí nyíl rakétámmal, má meg is haltak a gonoszok, meg. szóljál tomi, ha jönnek újra

játszhatok a hilduskával?

sajnálom… igen!

köszi

Tomi, az isten szerelmére, ne csapkodd, a végén még leszakad a farka, tudod, milyen fontos a Gabinak a Hilduskája! Mint neked a Taki.

jóvan papa, vigyázok rá

most már adjad vissza, tomi

azt mondtad, játszhatok vele

igen, de inkább már kérem vissza, naaa, tomi, addide, nem hallod, addideee

te is játszhatsz a takival

nem, a hilduska kell, tomi, tomi, tomitomi

irigy tesvér vagy
jaj!
Tomi! Ez komoly, hogy ilyen durván? Látod, mit csináltál? Jaj, Gabikám, nagyon beütötted a fejed a fiókba!
jaj papa, jaj papa
Nagyon fáj? Ne sírjál.
ugye, nem repedt meg a csontvázkoponyám?
Dehogy. Látod, végignyomogattam. Mindjárt elmúlik. Tomi, azonnal hozd ide a Hilduskát! Nem azt mondtam, hogy dobd! Máris keresünk egy megfelelő sarkot, ahova beállhatsz!
már beálltam, és én is sírok a gabival

[Ebben a családban mindig a szőkék verik a barnákat?
Ne zsidózz.
Ez inkább magyarozás.
Ne is magyarozz.]

Arccal a falnak! Gondolkodj el azon, ami történt. Ugye, tudod, miért állsz ott?
azér mer a gabit bántottam
Mondd el tízszer: soha nem bántom a testvérkémet!
soha nem bántom a tesvérkémet, soha nem bántom a tesvérkémet, ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++
Ez csak kilenc volt. Még egyszer.
soha nem bántom a tesvérkémet
Megjegyzem, azért gyűltünk össze, hogy jelmezt készítsünk, igaz?
gyere tomi, játsszunk, te kivel vagy?
én a kék lovaggal
én a telvilmossal, lövök a számszerí rakétával, tsss, tsss
dfff, dfff, dff
papa, mondhatok valamit? akarom ha te is kilennél!
Micsoda?
megmondjad, ki akarol lenni a játékba, lehetsz megatron vagy optibusz
Nem optimusz?
hát

de, csak a gabi azt hiszi, optibusz, mer át tud alakulni, kamion lesz, nem busz!

jójó. lehet a papa optibusz

optimusz!

Rendben! Mit csináljak?

harcoljál

gabi, gabigabi, hogy is hívnak téged a csillagok háborújába?

inkább én nem abba vagyok, hanem a tramszfor-mer háborúba megatron

de az gonosz

nem baj. támadnak a tramszformerok!

Transzformer, vagy nem?

pont azt mondtam, tramszformer.

tsss, tsss

dfff, dfff

inkább játsszunk olyat, tomi, hogy én leszek a dártvéder

nem, hanem én leszek a klónok, te leszel a szeparatisták, rakjuk ki legóba

én olyan szigonyvillával harcolok, mint a vasvilla

én meg szigonykarddal, itt a harci hajóm

a cápahajó az enyimé, tomi

de most én hoztam ide

enyimé

irigy tesvér

addide tomi

nem

de

nem

Össze ne verekedjetek már azon a vacakon!

nem vacak papa, te mondtad, hogy sokba került, sokba

jóvan, gabi, most már nem harcolok veled soha többé!

akkor nem is játszunk sose többé?

na jó, ne sírj, harcolok, együk meg a békecukorkát

Itt az ideje.

papa, mondhatok valamit? a mama mikor írja már meg a tomi-gabi lovagot?

Megírja?

igen, mondta hogy te jegyzeteled föl, ha szépeket beszélünk, ő meg írni fog egy könyvet a tomi lovagról meg a gabi lovagról, akik mi leszünk benne

Nagyszerű. Én nem is tudtam. Biztosan sikere lesz vele, és… mindannyian örülünk.

igen, és akkor majd jót írnak róla az újságba

Pláne. Azt mondta, hogy csinál egy ilyen könyvet?

szerintem te is benne leszel, mint papa lovag, de most nem ér rá, mert kisbaba van a hasába

Micsoda?

kisbaba van a hasába, és szül nekünk a gabival kistesvért, egész biztos, a mama mondta, ezt se tudod?

Ami azt illeti, hallottam hírét. De úgy volt, hogy majd leülünk, és közösen… Örültök?

örülünk, persze hogy

lesz kistesvér! lesz kistesvér!

Szóval. A jelmez. A zsúrra. Fogjunk hozzá. Tomi, te mi szeretnél lenni?

én tűzoltó leszek, és bűvész.

Vagy az egyik jelmezt csináljuk, vagy a másikat. Mind a kettő nem lehetsz.

de mér nem? tűzoltóbűvész

Ja. Ez egy gondolat, Tomikám. Tűzoltókalapot gyárthatunk a bicajos bukósisakodból, köpenynek jó lesz a vörös esőkabát, beviszel egy pakli kártyát, dobókockákat, ilyesmi.

papa, mondhatok valamit? lehetek én frizsima?

Az mi?

fridzsiman, gabi. tudod, papa, a hihetetlen családból, aki jeget csinál mindig

Aha. Nem könnyű.

majd én körberajzolom magam jégnek, és úgy

……

hol a mama, hol?

A kórházban, Gabikám, a nőgyógyász rendelőjében, ultrahangon. Az orvos húzogat Viki hasán egy korongot, abból dróton át megy az információ… vagyis a kép a számítógépbe, és a monitoron lehet látni a kistestvéreteket, pedig még irtó picike, elférne a tenyeretekben.

mi is akarjuk látni!

Talán majd legközelebb. Csinálnak még több ultrahangot, megkérdezzük a doktor bácsit, hogy bevihetünk-e titeket a rendelőbe. Állj ide, Tomikám. Ráírom a köpenyed hátára vastag filccel, hogy TŰZOLTÓSÁG.

jóvan, és előre pedig hogy bűvészség Szép. Gabi, lassan neked is döntened kéne, hogy mi leszel a jelmezes zsúron. Biztosan rendeznek jelmezbált az oviban is.

mikor?

Farsangkor. Február közepén, azt hiszem, az soká lesz?

Jövőre. Több hónap. Mintegy száznegyvenet kell még aludni.

nem tudom kibírni

Kénytelen leszel. Azt is csinálhatjuk, hogy eltesszük ezeket a jelmezeket az ovis jelmezbálra, és akkor cseréltek, Gabi lesz tűzoltóbűvész, Tomi pedig az, ami most a Gabi.

de nem, mer én az oviba is tűzoltóbűvész akarok

Majd megbeszéljük. Tomikám, kábé készen vagy. Tessék, adok egy sípot, tűzoltónak jó lehet. Csak ne fújjad túl sokat. Mondom! Majd a zsúrban!

nekem is adsz sípot, papa, nekem is?

Attól függ, mi leszel. Ha vonatkalauz, akkor föltétlenül.

de inkább a frizsima

fridzsiman, gabi, fridzsiman!

jójó

Milyen az a fridzsiman?

ennyit se tudsz, papa? fekete, és mindig rohan, lövi a jeget ki az ujjából, azért fridzsiman, mer a fridzsider a jégszekrénynek a neve angolba

Eszerint Gabikát feketére festjük, és kell rá valami fehér, jégnek.

papa, kérdezhetek valamit? te tudsz beszélni ultrahangon?

Sajnos nem. Csak a denevér tud. Meg a delfin, ha igaz.

mi meg fogjuk tanulni az ultrahangot a tomival

Szóljatok, ha már tudjátok.

nem igazság, hogy csak a gabi kap arcfestést, én is akarok fekete lenni

Éppenséggel lehetsz. Egy tűzoltó néha bekormozódik munka közben. Még szerencse, hogy nem ezüstök akartok lenni, az ezüst beszáradt.

az ezüst az lányos, papa

……

mér nem a mama mesél ma este?

Elfáradt, pihen kicsit. Majd én.

gyerünk papa, kezdjed akkor

Az jár a fejemben, milyen szép egybeesés, hogy épp most, amikor a dédi meghalt, a mama hasában keletkezett egy új kis élet.

igen, és lesz nekünk kistesvér a gabival, akinek mi parancsolunk

Tévedsz, ő sokáig annyira csöppnyi marad, hogy senki nem parancsol neki, föl sem tud kelni az ágyból, a mama szoptatja majd a cicijéből, és pelenkába fog pisilni-kakilni.

pfuj!

Ahhoz képest, hogy ti már kábé kétévesek voltatok, amikor végre nagy nehezen rászoktatok a bilire, ne pfújozzál, Tomi.

mér a ciciből eteti a mama, mér?

Mert a csecsemők még csak az anyatejet tudják megemészteni. Nagyon édes lesz az új baba, majd meglátjátok. Imádni fogjuk mindannyian. Ő lesz a szemünk fénye.

mi is voltunk a szemetek fénye

Természetesen.

meddig?

Most is a szemünk fénye vagytok.

de akkor mi vagy ő?

Mind a hárman. A három kis Virág.

kár, hogy lejött a fürdésbe az arcfestés

engem holnap fessél ki napóleonnak

Tudod, hogy az kicsoda, Gabikám?

nagy császárkirály, de nem, inkább pókembernek

engem pedig spongyabobnak

Jöhet a mese?

igen

Tomi-Gabi lovag? Mondjátok a címet? Vagy én találjam ki?

tomi-gabi lovag a lovagiskolába

de inkább másat! tomi, a lovagiskolába már sokszor volt. legyeeen… papa, nem az, hogy gondolkozol, most én gondolkozók, figyelj a szemembe!

Rendben. Gondolkozom.

jójó

Figyelek a szemedbe, és eszembe jutott valami. Egy érdekes mese. A vulkánokról. Tudjátok, mi a vulkán, olvastam nektek a nagy könyvből.

bébikönnyű, a tüzet kilökő hegy

Úgy van.

oké papa, de tomi-gabi lovag benne legyen

Persze. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy mentőállomás. Csöngött a telefon…

hologram telefon, mint a csillagok háborújába Ezúttal Gabi lovag, azaz mentőlovag vette föl a hologramtelefont. Izgatott idős férfi: Segítség, kitört a vulkán, csúszik a forró láva lefelé a domboldalon, el fogja sodorni a falut, már körbe vagyunk zárva, itt rekedtünk, segítség! Jó, jó, azonnal indulunk, de hová? A Vezúvhoz, Ercolanóba, Nápoly közelébe, Campania, Olaszország. A papa lovag azt súgta Gabinak, tudja ki, melyik évből beszél az idős férfi, hányból. Kiderült, hogy hetvenkilencből. Gyorsan a múltba szálló repülőbe ültek, vittek mindenféle tűzoltó-felszerelést a lánghatlan ruhától a poroltóig. Tomi lovag botkormányozott, hopp, nem jó, ez Franciaország, gyorsan délnek fordultak. Útközben a papa lovag fölolvasta az internetről, hogy a Vezúv olasz neve Vesuvio, régen latinul beszéltek arrafelé, elnevezték Mons Vesuvius-nak. Ez Európa egyetlen működő vulkánja, utoljára 1944-ben tört ki. Az a gond, hogy kábé hárommillióan laknak a környékén. A Vesuvius eredetileg Héraklész nevéből lett, őt úgy emlegették görögül, hogy Zeusz fia, ennek latin változata a Vesuvius.

[Kedves történész szakos egyetemi hallgatók, ajánlott irodalom többek között a Görög-római mythologia, Trencsényi-Waldapfel Imre műve, képmellékletekkel és szövegrajzokkal.

Szeretnéd, ha folyton csak báboznék velük?]

Hagyjuk a neveket. Majd ha nagyobbak lesztek, visszatérünk rájuk. Lényeg, hogy a Virág lovagok megérkeztek Nápoly fölé, amiről a nápolyit elnevezték…

a csokisat?

A csokisat, a mogyorósat, mindegyiket. Látták már a levegőből, hogy a Vezúv kráteréből magasba csapott a füst, kavarogtak a forró gázok, zúdult le a hegy oldalán a tüzes láva, menekültek az emberek, amerre láttak.

de mér csinálja a vulkán, papa?

A Föld valaha régen izzó tűzgolyó volt. Az űrben tulajdonképp hatalmas hidrogénfelhők úsztak, azokból lettek később az égitestek. A csillagok és a csillagközi tér kétharmada ma is hidrogén.

[Na persze. Barcza Szabolcs: A csillagok világa.
A csillagok életei Nem világa.
Eegen.]

Ehhez azért még kicsik vagytok.

én nagyfiúk vagyok, papa

Mindenesetre a Föld mint izzó tűzgolyó hűlni kezdett. Külső felszíne megszilárdult. Létrejöttek rajta az óceánok. A hegységek. Azután a kezdetleges növények. Később a legkisebb élőlények, az egysejtűek, satöbbi. Eközben a Föld belső magmája forró és tüzes maradt. Itt-ott némelyik hegy közepén lett egy lyuk, azaz kráter, amelyből néha kilőtt a forró és tüzes anyag, az ilyen lyukas hegyeket hívjuk vulkánnak. Értitek?

értjük, papa

mondjad el még egyszer, mondjad el

Nem érdekes. Tomi-Gabi lovag leereszkedett a rep-csivel a Vezúvnak azon az oldalán, ahová nem folyt a láva, gyors haditervet szőttek. Elhatározták, hogy a veszélybe került települések fölé szállnak, és leengedik a kötélhágcsót, azzal mentik az embereket. Sajnos, mire odaértek, már sokan elpusztultak. A legtöbben Pompejiben, ahol több mint ezren, és Herculaneumban, ahol több százan. Mindezt onnan tudjuk…

[Legalább ifjabb és idősebb Pliniust hagyjuk. Jó, jó.]

Valaki leírta, egy szemtanú. Ha nagyobbak lesztek, talán elviszlek titeket Pompejibe, ott vannak a romok, és látható néhány áldozat is. Kiállították egy kutyus-kát, azért kellett megdöglenie, mert láncra verték a gazdái, különben elfuthatott volna. A hátára fekve pusztult el.

papa, mondhatok valamit? én odamegyek, viszek kisollót, elvágom a kutya láncát, és megpofozom az embereket, akik ott hagyták, megpofozom

Nagyszerű ötlet, Gabikám.

ugye nálunk nincs lyukas hegy? én nem szeretnék gyerekkoromba meghalni

Dehogy fogsz! Különben is, a vulkánok többsége mostanában már édesdeden alszik, eszük ágában sincs kitörni. A Vezúv például utoljára 1944-ben tört ki…

de aztán visszaragasztották?

Tomikám, ez a kitörés azt jelenti, hogy a lyukon keresztül a magasba lövi a forró lávát, a Föld belső anyagát. A Vezúvon volt egy kábelvasút, ami fölvitte a kráter tetejére az embereket, akik látni akarták a vulkánt. De az 1944-es kitörés tönkretette. Manapság a környezetvédők nem engedik, hogy újra megépítsék, szerintük túl nagy lenne a forgalom a hegyen. Olasz szakértők szerint a Vezúv a következő száz évben egyszer még ki fog törni.

akkor ne menjünk oda, papa, ne

Befejezem. Tomi-Gabi kimentett annyi pompejit, amennyit csak elbírt a repülőgépük, aztán visszaszálltak a mentőállomásra. Vagyis előbb még kórházba vitték a pompejieket.

megbetegedtek?

Kivizsgálásra, biztonság kedvéért. Ha a kivizsgálás hosszabb lett volna, az én mesém is tovább tartott volna. Gyorsan be az ágyba, aludjatok jól, álmodjatok szépeket, ébredjetek egészségesen.

jóvan, papa, de csak egy felvétellel

Feltétellel.

ha játszhatunk még az ágyba a gabival

Akkor sosem alusztok el. Te is adjál puszit, Ga-bóca.

ez pénzes virágú, illatos aranypuszi volt!

írd föl, papa

Jó.

de esemesbe írd

mondhatok valamit? te is írol egy könyvet a szép beszédeinkről?

Gabikám, attól tartok, nem tudnék. Én csak szakcikkeket szoktam, tengerjog, légijogok, nem valami érdekes.

akkor írol nekem egy tengercikket, írol?

Igen, Virág Gábornak fogom ajánlani.

és nekem?

Egy másikat pedig Virág Tamásnak.

jaj de jó lesz, ugye tomi

ha nagy leszek, én is cikket dolgozok, mint a mama, cikk, cikk, cikk. tök unalmas munkám lesz. ideadjátok a füzetet, amibe jegyzetted a szép szavainkat, akkor én írok azzal, és küldögetem iméllel. csak az a baj, hogy az emberek nem lesznek olyan lelkesek a szép szavaimmal, mint a mama meg te, akkor mi lesz?

Akkor neked is marad a tenger jog, vagy más ilyesmi, ami a mamaféle cikkeknél is unalmasabb. Ööö… nem úgy értettem…

beküldőd még a mamát, be?

Persze.

6.
HAT: Élők s halottak

Mindenki bekapcsolta magát?

igen

papa, mondhatok valamit? a mama szerint ha a házba felvesszük a sapkát, sálat, kesztyűt, akkor kint nem melegít, ez igaz?

Igen. Majd télen. Hogy jut eszedbe augusztus elején? Figyeljetek rám. Tudjátok, hová megyünk?

a temetésbe, papa

Nem csak. Előbb a kis kápolnába, ahol…

kápolna?

Templomba. Ott ravatalozták föl a dédit. Vagyis a testét.

tudjuk, papa, a lelke fölröpült a mennyibe

Mennybe, Tomi, i nélkül.

mennnnybe

menyből az angyal, abba?

Előadja az ABBA együttes.

mit?

Semmi. Töröl, töröl.

a mama mér nem van velünk?

Kiment előbb. A közeli családtagok hamarabb szoktak. Viki meg a nagyi meg a testvérei meg a fiatalabbak, szóval a dédi gyerekei és unokái énekelni fognak a templomban.

és akkor mi a gabussal? mi is unokák vagyunk

Igen, de ti a nagyi unokái vagytok, nem a dédié. A dédinek a dédunokái.

mi énekelni akarunk a tomival

Nem hiszem, hogy ez jó ötlet. Tudod, a nagyi, mielőtt a kottatárban kezdett volna dolgozni, zenész volt, orgonista, és…

most már nem orgonás?

Nem.

kár, mer szép virág. lila. tudod papa, rajzoltuk az oviba

Az orgona azonkívül egy nagy hangszer is. Lakásba el se férne. Olyasmi a billentyűzete, mint a zongoráé, de pedálokat kell nyomogatni lábbal…

mint az autóban?

Többet. Sok gombja is van, nyomkodják, húzkodják, nehéz játszani az orgonán. Templomokban van. Majd megmutatom a nagy sípokat.

és odaadják?

Mit?

hát a sípokat

Dehogy, be vannak építve, rendszerint a karzaton. Fent az erkélyen.

pedig a síp az rendszerint gyereknek való. fújdogálnánk a gabussal

Kérlek, figyeljetek egy kicsit. Csak néhány percig. Minden kérdésre válaszolok – utána. Tehát a dédi temetésére megyünk. Nincs sípfújdogálás, akkor se lehetne, ha volna nálunk. Csöndes bánat. Szomorúak vagyunk. Talán sírunk is, attól nem kell megijedni. A könnyekkel kicsorog az emberből a fájás, legalább egy része. Örökre búcsút kell vennünk az elhunyttól. Ezúttal a déditől. Többé nem látjuk, ezt szívből sajnáljuk. Igyekszünk arra gondolni, mennyi szépet és jót kaptunk tőle. Viszünk koszorút, ráírattam a neveteket a szalagra.

tényleg?

Persze. Az a szöveg, hogy Viki, Palkó, Tomi és Gabi soha nem felejt el.

akkor vigyázni kell

mire, tomi?

hogy nehogy elfelejtsük véletlenül

A templomban még az ilyen kicsi gyerekeknek is néma csöndben kell maradniuk, nem szabad izegni-mozogni, végképp nem szabad rohangászni, nevetgélni.

harcolni szabad, papa?

Nem, nem és nem! Úgy kell végigülni a szertartást a templomban, mintha szobrok volnánk.

milyen szobrok?

Az mindegy, Gabus, lényeg, hogy nyugodtan, csöndben. Meg tudjátok ezt csinálni?

persze hogy, papa

Jól van. Te is, Gabus? Ígérd meg.

jójó

Mindenki nagyon büszke lesz rátok, élen velem.
mondhatok valamit papa? ha megcsináljuk, kapunk meglepit?
Ezen még gondolkoznom kell.
hát gondolkozzál papa, de azt gondolkozzad, hogy kapjunk

……

Pszt! Maradjatok nyugton.
jóvan
Mindenki leül a padra. Amíg a tisztelendő úr, a pap bácsi beszél, mi hallgatunk.
ezt a dédiről mondja?
Ki másról?
hát én nem is tudtam, hogy a dédi benne volt a világok háborújába
Az igazi háborúban.
volt kardja?
és puskája?
Súgva, ha már képtelenek vagytok hallgatni! Nem volt se puskája, se kardja…
rézágyúja?
Semmilyen fegyvere, hadikórházban dolgozott, ápolta a sebesülteket. Majd utána elmagyarázom.
de akkor nem a háborúba volt, hanem a kórházba?
Pszt! Az ég szerelmére, csak egy kicsit maradjatok nyugton. Az egész család haragudni fog ránk.
csönbe vagyunk, papa. csönbe legyél, gabi
Most föl kell állni.
mér van zene?
Ez az orgona. Azok a csövek a sípok.
de ki fújja?
Senki, egy gépezet nyomja beléjük a levegőt. Némaság, jó?
Rendbe
Leülhetünk.
papa mondhatok valamit? most mér beszéli a tisztelő bácsi a jézuskrisztust?

Ezt tényleg nem tudom itt, majd utána. Ha a szertartásnak vége, megyünk a templomból a temetőbe, útközben már dumálhattok. Bírjátok ki, légyszi! Légyszi-légyszi!

lesz meglepi?

Lesz.

hurrá!

De csak ha most befogjátok!

befogjuk

Pszt!!!

……

Maradjunk le kicsit. Kár, hogy ennyit nyüzsögtetek, a mama haragudni fog.

ajjaj, papa

A meglepi miatt is haragudni fog. Szerinte elkényeztetlek titeket.

megmondjuk neki, hogy nem kényezel

Ti is benne voltatok a gyászbeszédben, hallottátok?

mit?

Mondta a tisztelendő atya, hogy a három dédunoka mekkora örömöt szerzett a dédinek, bearanyoztátok az utolsó éveit.

hogyhogy három, ketten vagyunk!

Ellus kislánya a harmadik, a Kiki.

én ezt nem is tudtam

Tudtad, csak elfelejtetted.

de a dédit nem felejtettem el!

Rendes tőled, bár nem olyan nagy teljesítmény, még csak most temetjük.

mi is temetjük, papa?

így szokták mondani, de nem mi temetjük. Álljunk meg itt.

milyen levélt olvas a pap bácsi?

A Bibliából olvas, ennek a résznek az a címe: Szent Pál levele a korinthusiakhoz. Arról szól, hogyan támadnak fel a halottak. Nem minden test egyforma, más az emberé, más az állaté, más a madáré, más a halé. Van égi test meg földi test, másként ragyog az égi, másként a földi. A földi életben a földi ember képét hordozzuk, utána a mennyben a mennyei élet képét fogjuk hordozni. Értitek?

igen

igen!

Csodálom. Nehéz. Azt mondja, hogy amikor a romlandó test magára ölti a romlatlanságot, vagyis a halandó a halhatatlanságot, akkor teljesedik az írás szava: A győzelem elnyeli a halált. Hála legyen Istennek, ő győzelemre segít minket, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Ezt is értitek?

hááát, papa

Majd egyszer elmagyarázom.

ha felnövünk?

Csönd! Legalább amíg beeresztik a dédi koporsóját a sírba.

koporsó, az mi az?

A fényes láda, amelyikben a dédi van.

abba benne van a dédi?

Igen. Már eresztik le. Gyertek, mi is dobjunk egy kis földet rá.

de nem, akkor hogy fog kijönni a dédi?

Tomikám… dobjad.

nem dobom, amíg nem felelsz

én se dobom, papa

Rendben, dobok helyettetek is. Nyugodjék békében. Kérem a kezeket, gyorsan. Menjünk az útból.

hogy jön ki a dédi, azt megmondjad!

Jaj, Tomus, sajnos soha nem fog kijönni, meghalt. Azért temetik el.

soha?

Soha.

akkor már mi nem is fogjuk látni?

Nem. Legföljebb gondolatban. Vagy álmunkban.

hát ez így nem jó, nem felel meg, szóljál, hogy mégse temessék

Hiába, akkor is halott a dédi, ha nem temetik el, azon már senki nem változtathat. A halottakat pedig el kell temetni. Van egy görög színdarab, amelyik erről szól.

[Te…

Tudom, tudom, Antigonét hagyjuk.]

papa, mondhatok valamit? ott abba a kicsi sírkákba hogy fér bele az orsó?

Koporsó, Gabus. De azokba pici urnákat tesznek. Kolumbárium. Hhhhhh… Több megoldást találtak ki a világban. A régi egyiptomiak például fölvágták a halott ember hasát, kiszedték belőle a romlandó részeket, a koponyájából is, és vegyszerekkel konzerválták, mumifikálták. Az így tartósított testek a múmiák, majd elmegyünk megnézni. Gyerekkoromban sokszor láttam őket, közel laktunk a Szépművészetihez. Az utóbbi időkben már nem szokás mumifikálni, amennyire tudom, a huszadik században csak Lenint, Sztálint és Georgi Dimitrovot készítették így ki, a nevek nem fontosak. Van aztán a normál temetés, amikor a halottat belerakják a koporsóba, ásnak egy gödröt, és miután beleeresztették a koporsót, visszahányják rá a földet. De a világ bizonyos pontjain a halottakat egyszerűen elégetik, mint Indiában. Ennek európai változata a hamvasztás, amikor egy ilyen célra kialakított kemencében magas hőfokra hevítik a tetemet, és… a hamut beleteszik egy akkora fémdobozba, mint a nagyobb konzervek, azt pedig egy porcelánedénybe, aminek urna a neve. Végül ezt az urnát rakják azokba a kis kőrekeszekbe. Érted, Gabi?

értem papa. és a hamvasztás, az fáj?

Nem, a halottnak már semmi nem fáj.

és ha meghalunk, minket hogy fognak elrakni?

Tomikám, ez tőletek függ. Az ember választhat, amíg él. Kell csinálni egy végrendeletet, amiben le lehet írni, kié legyenek a holmijai, és azt is, hogy mi történjen a testével halála után.

akkor én koporsóba akarok, papa. azér mondom, mer még én nem tudok írni. te mit akarsz, gabi?

én haza akarok menni

jó, de hamvasztás vagy koporsó?

még gondolkozásba vagyok

Na. Vége. Induljunk kifelé.

kérdezhetek valamit? a mama most se jön velünk?

Nem tudom, megvárjuk a parkolóban. Vagy fölhívom. Bár lehet, hogy kikapcsolta a mobilját. Biztos kikapcsolta. Majd alakul.

mér mondta azt a tisztelt pap bácsi, hogy neki már könnyű, mer ő isten tenyerébe van?

Tudod, a dédi római katolikus… volt. Az egy vallás. Sok vallás van ám, például…

és mi mik vagyunk? katalikusok?

Nehéz ügy. A mama egy ősi magyar család sarja, és mint ilyen, természetesen katolikus, de az én felmenőim, legalábbis az apám oldalán, zsidók voltak… szépen kérlek benneteket, ne akarjátok, hogy elmagyarázzam a zsidóságot. Elégedjetek meg annyival, hogy vannak zsidók, és egyéb keresztények, de amikor Jézus Krisztus színre lépett, kétezer-nyolc évvel ezelőtt, akkor még ez nem vált így szét. Továbbmegyek. Olvastam valahol, hogy eredetileg a musz-lim vallás sem állt túl távol a zsidóságtól. Mohamed, Allah prófétája, aki az iszlám megalapítója, ugyanúgy tagadta a többistenhitet és a képkultuszt, mint a zsidók, és ugyanúgy egy messiás eljövetelében bizakodott. Ráadásul a szokásaikban is sok azonosság volt, például az arabok és a zsidók is Jeruzsálem felé fordulva imádkoztak, míg azután Mohamed elrendelte, hogy az arabok inkább Mekka felé forduljanak. Ugyanilyen közös rítus a körülmetélés. Az újszülöttek fitymáját, vagyis az előbőrt a fütyijükön, az arabok és a zsidók is levágták. Gondolom, a forró időjárás miatt, sok fertőzést okozhattak az oda bejutó bacilusok, a szemmel nem is látható pici kártevők. Ne haragudjatok, ez egyszerűen túl bonyolult… mit is beszélek össze nektek a temetőben, ahelyett, hogy…

[Csöndben maradnál, és hagynád őket sírni a dédi miatt.
Engem se hagyom. Úgy sírnék. Nem merek előttük, félek, megrémíteném őket.
Még az is jobb volna.]

nekünk a jézuskrisztus van, ugye papa?

Hát… igen. Ő a katolikusok számára Isten fia. Aki föláldozta magát érettük… tünk.

de tehát mi katalikusok vagyunk

Katolikusok, Tomi, o-val. Többé-kevésbé. Mondok valami érdekeset. Tudjátok, mit jelent az, hogy Jézus Krisztus?

bébikönnyű, a neve a mi istenünknek, papa

Persze, de Jézus, eredetileg Jósua, azt jelenti: Isten segítsége, Krisztus pedig azt: felkent, vagyis kiválasztott. Kiválasztott Isten Segítsége. Isten Kiválasztott Segítsége. Fura, ugye? Van egy könyvem a vallásokról, majd…

tudjuk, ha felnövünk

a mama is katolikus, ugye?

Igen, ő aztán száz százalékig, a nemesi fölmenőivel.

és jön már végre?

Kis türelem, Gabus. Telefonálok neki. Hát… Kikapcsolta. Várjunk még? Vagy induljunk? Mit gondoltok?

papa, ilyen kisfiúk még nem tudják az életi szabályokat

Igazad van, Tomi.

jaj papa, mi ez? lőnek?

Ne félj, Gabi, csak díszsortűz. Meghalt egy magas rangú katonatiszt, őt is most temetik, ilyenkor vaktölténnyel lőnek, a tiszteletadás jeleként.

nem az, hogy a halott nyugodjék békében?

De.

akkor minek a lődözés? arra fölébred

Bár úgy volna, akkor mi is lőnénk. A halottak nem ébrednek föl, csak a lelkük, illetve az el sem alszik… ha igaz.

most meg trombitáznak?

Igen. Il Silenzio, ezt szokták játszani a laktanyákban, így jelzik, hogy takarodó, feküdjenek le a katonák aludni.

il… mi?

Silenzio. Olaszul annyit tesz, a csönd. Ha akarjátok, esténként elfütyülöm nektek, mikor már bebújtatok az ágyba.

lehet

Nem vagy túl lelkes.

mesélsz egy tomi-gabi mentőlovagokat, papa?

Most… temetőben nem lehet. Nem való. Nem illendő. Inkább egy kicsit gondoljunk még a dédire. Imádkozzunk. Mondjátok utánam: Drága dédi, legyen könnyű utad az égbe.

drága dédi

legyen könnyű utad az égbe

Érezd, hogy gondolunk rád.

érezzed, hogy

gondolunk rád

Fényeskedjék neked a mennyországban az örök világosság.

fényesedjék a meny

nyországba világosság

A napok, holdak és csillagok világa.

napok, holdok

csillagok világa

Örökkön-örökké.

örökké
Ámen.
Ánem

7.
HÉT: Vihar veri szét

Jó reggelt, kisfiúk, sziasztok. Puszi.
szia papa
csókpuszi
Hogy aludtatok?
én rosszul, mert féltem, hogy meghalok
Jaj, Tomikám. Te még nagyon sokára fogsz meghalni.
de meg fogunk, papa, meg?
Ne aggódj, Gabus. Az élet örök körforgás. Ugyanúgy hozzátartozik a halál, mint a születés. Az eleje és a vége kevésbé fontos, mint a közepe. Nem a volt vagy a lesz az érdekes, hanem a MOST.

[A most hatalma, írta Eckhardt Tolle.
Csak… szóba jött. Nem fogom cenzúrázni magamat.
Másik idegen szót javaslok. Disztingválj.
Oké.]

papa, mondhatok valamit? mi nem akarunk meghalni a tomival
Én sem akarok, de… Tudjátok, mit? Nem halunk meg, és kész.
jójó
a dédi most mit csinál a sírba?
Úgy képzeljétek, hogy alszik, de csak a teste. A lelke, vagyis az a része, amelyik gondolkodik, érez, amelyik hall, ízlel, tapint, az már nincs ott.
felszálla a mennyekbe, mi? a mama olvasta fel a biliából
Biblia, Tomi.
ajjaj, már megint ropog az ég, ropog
Gabesz, nem gondolod, hogy ideje volna megtanulnod az r betűt? Rrr! Pörgessed a nyelved.
pörög, de csak ennyire
Pöjög?
nekem is pörög, papa

Neked meg pölög.

a felnőtt csúfolkodhat, de bezzeg a gyerek nem?

Bocs.

ma van ovi papa, van?

Nincs. Ma egészen más van. Hm?

más?

Vasárnap, de nem ez a lényeg. Szeptember… vége. Mondtam már nektek azt a gyönyörű verset, írta Petőfi Sándor, hogy még nyílnak a völgyben a kerti virágok?

a petőfisándor a jánosvitézet írta, nem?

Írt több mindent. Még zöldel a nyárfa az ablak előtt, De látod amottan a téli világot? Már hó takará el a bérci tetőt. Ennek a versnek időmértéke van, azt jelenti…

[Kérlek!
Igenis.]

Urak, tényleg nem tudjátok, ki született ma?

jesszus, megvan a kistesvér?

Tomi, hát elfelejtetted? Szülinap, ötödik szülinap! Ma tartjuk a közös zsúrotokat, mondtam már, az OTP-üdülőben, kölcsönkérte a mama a nagy termet, ott leszünk, és a kertben is.

jaj de jó, papa

az a jó, hogy ha nincs ovi, akkor még lustáihatunk

Lehet.

te pedig mesélhetsz

Tomi-Gabit?

nem, hanem inkább arról, amikor te kicsi voltál

Rendben.

de úgy meséljed, papa, hogy mi is benne legyünk, amikor kicsik vagyunk, úgy

Gabikám, amikor én kicsi voltam, ti még nem születtetek erre a világra, és most, amikor ti vagytok kicsik, én már túl nagy lettem, érted!

nem baj, papa, oldjad meg

Egyszer volt, hol nem volt, amikor mind a hárman kicsi Virágok voltunk, és még alig tudtunk beszélni. Szóltak hozzánk a szüleink, de nem értettük. Azt kérdezte a mamánk, jóllaktunk-e. Mert nem szoptunk eleget. Az édesanya a cicire teszi a kisbabáját, és ha már nem szívja, akkor leméri, hálós mérlegen, amilyet a Kikinél láttatok. Amennyivel több a csecsemő súlya, mint a szoptatás előtt, annyi tejet ivott az anyja melléből.

mondhatok valamit, papa? melyik cicijére teszi az édesmama a babuskát, melyikre?

Váltogatja. Megesik néha, hogy az anyukának nincsen teje, mint például az enyémnek, és tápszert adnak a gyereknek. Azt hiszem, Oriza Triznyák volt a neve…

de nem, hanem az a rajzfilmbe egy cica

Könnyen lehetséges, hogy innen vette a nevet a Csukás István bácsi. Talán ő is kapott tápszert. Abban biztos vagyok, hogy a legeslegelső emlékem kábé kétéves koromból való, látom tisztán magam előtt a gyerekszobát. Ültem a bilin, és… Hm, ez nem túl gusztusos. Valahogyan a fenekemre tévedt a kezem, fölfedeztem középen a lyukat, azt hittem, beteg vagyok, keservesen zokogtam. Odafutott az anyám, de hiába faggatott, mi a baj, hiába próbált vigasztalni, én csak bőgtem, míg a végén elmakogtam: énnekem lyukas a fenekem, meg fogok halni. Kinevetett, magyarázta, hogy mindenkinek lyukas, nem hittem neki, amíg kénytelen-kelletlen meg nem mutatta. Az apám nem mutatta meg, amikor hazajött, de addigra már beletörődtem, hogy talán mégse vagyok halálos beteg.

ilyen halálos buta voltál?

Tomikám, ne légy igazságtalan, mondom, kétéves lehettem, akkor az ember még keveset tud.

mikor lesz már az a mese papa, hogy mi kicsik vagyunk a tomival, és te is

Várjatok, rögtön jövök.

hova mész papa, hova?

Kölcsönkérem a mamától a füzetet a mondásaitokkal. Pillanat. Addig játsszatok egy kicsit a lovagvárral.

jójó. tomi te melyikkel vagy?

a zöld páncélos lovaggal

akkor én a fekete lovaggal

Itt vagyok. Tehát. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy mesebeli királykisasszony, úgy hívták, Viki.

pont a mama is viki

Bizony, Tomus. Ennek a Viki nevű királykisasszonynak csodaszép kék szeme volt, és csodaszép szőke haja, amit nem kellett festetnie, mert hiába közeledett a negyvenhez, az istennek se kezdett őszülni.

pont mint a mamának is nem

sem

Amikor a királykisasszony huszonöt éves lett, megismerkedett egy kecskebékával, mely épp akkor fölmászott a fűzfára.

mér mászott föl, mér?

Kecskebékakörökben így szokás. Mindenesetre a kecskebéka már egy kicsit öregecske volt, különösen a Viki nevű királykisasszonyhoz képest, kopaszodott, őszült, enyhén pocakosodott.

mi volt a neve a békucinak?

Úgy hívták, Palkó.

pont mint tégedet, papa

Igen, Gabus. Az öreg kecskebéka addig-addig udvarolt a királykisasszonynak, míg a végén egybekeltek.

biztos adott egy puszit a királykisasszony a békucinak, mer a mesekörökben meg így szokás

Pontosan. Bár olvastam, hogy ez egy félrefordítás, eredetileg falhoz csapta a királykisasszony a békát, attól változott át.

csúnya öreg békából fiatal királyfi lett!

Ami azt illeti… ööö… nagyon szerették egymást, született két kisfiúk, az egyiknek azt a nevet adták: Tamás. A másiknak meg azt: Gábor. Hm?

értjük, papa

Boldogan nevelték őket, alig várták, hogy megszólaljanak. A gyerkőcök sokáig csak ettek, ittak, aludtak, és a kakit nyomták, bele a papírpelenkába, ami nagyon jó dolog. A papájuknak már volt egy lánya, amikor ő született, még csak rongypelenkát lehetett kapni, néha azt sem, felvásárolták az újdonsült szülők, hiánycikk lett. Épp így történt, amikor a papa lányának kellett volna. Nagy szorultságában a papa a keletnémet demokráciából hozatott negyven darab rongypelenkát, ezek furcsamód nem voltak beszegve, márpedig a beszegetlen pelenka a mosógépben fosz-lani kezd, és hamarosan fölbomlik cérnaszálakra. Ami pelenkaínséges időkben aligha megengedhető. No persze, ti azt sem tudjátok, mit jelent az, hogy Kelet-Németország meg Nyugat-Németország. A második világháború végén, vagyis…

[Jaltai paktum, igaz? A közismert fekete-fehér fotó, Churchill, Roosevelt és Sztálin a karosszékben, mint három viaszfigura. Épp kettéosztották Európát, Németországot meg félbe. Ezt a fiacskáidnak okvetlenül tudniuk kell.

Mindig szorongok, hogy adott téma többé nem kerül szóba, gyorsan el kell magyaráznom mindent, TIT-alapon, érted.

Ki tudja még, hogy mi volt a TIT?

Az én nemzedékem.

Mindjárt betöltöd a hatvanadikat, +++ +++ ! – szalonképtelen kifejezés.

Mindjárt be, +++ +++ / – szalonképtelen kifejezés.]

Hagyjuk. Lényeg, hogy amíg a csecsemő és a mamája a kórházban voltak, a papa kivett a kölcsönzőből egy varrógépet, és tíz munkaóra alatt beszegte a pelenkákat. Vagyis körbevarrta. Mutatom a pólómon, ez a szegés.

nekünk is van szegés, papa, nekünk is?

igen, itt, látod?

jé

Nőtt, nődögélt az a kislány, a szülei boldogok voltak, de nem nagyon figyelték, milyen szavakat tanul meg, s hogyan ejti őket. Ha figyelték is, nem írták le. A papa a gyerek rajzait beragasztotta egy nagyalakú füzetbe, akárcsak a kiesett fogait és a levágott hajfürtjeit. Beírta, mikor ült a bilire, mennyi épp a súlya, a magassága, és egy-két kedves szavát, tévesztését. Amikor a lány húszéves lett, megkapta ajándékba. Később kivitte magával Londonba.

a vera, ugye?

Igen. Tudjátok, mi volt a legelső mondata? Az, hogy: Nem megy tyemmih. Nem megy semmi… Sokat elárul a szülei hangulatáról.

neked mi volt az első mondatod, papa, mi?

Nem tudom. Az én szüleimnek kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, mint hogy ezzel törődjenek. Azt viszont pontosan tudom, hogy ti mivel kezdtetek. Hál' isten, mindig jegyzeteltem ebbe a füzetbe. Tomika hat és fél hónaposán már egész érthetően azt mondta: ma-ma-ma. Gabus hét hónaposán szólalt meg, az volt az első szava: igen. Az első mondata pedig, de addigra másfél éves lett: a toni bántott engem! Hallod, Tomi?

hallom, és én mit mondtam amikor másfél éves lettem?

Például azt ismételgetted: lidl-lidl-lidl! Sose derült ki, hogy mit jelent. Emlékszel?

hát, nem

Mit akarhattál ezzel?

lidl-lidl… nem tudom

Na, és arra emlékszel, hogy gaga?

gaga?

Ezen három dolgot értettél: kisautó, keksz, kanál. Nem tudtuk, melyikre gondolsz. Gabusnak is volt ilyenje: bapa. Emlékszel, Gabus?

bapa?

Lámpa, labda, papa. Érdekes, ugye? Imádtál labdázni. Focsizok, úgy mondtad. Volt aztán a bajava, azt jelentette, hogy szeretnéd, ha a mama a hasára fektetne. Minden este bajaváztatok. A túdl Tomika szava volt, így mondta a madarat. Repül a túdl! Persze, az r betűt nem tudta. Még most se tudja, sebaj.

de papa, ez milyen mese? és hol vagy te, amikor kicsi voltál, megígérted

Ja. Jó. Egy szép napon a két kisfiú összetalálkozott egy harmadik kisfiúval, aki később az apukájuk lett, ám ekkor ezt még nem lehetett tudni. Éppen kettőévesek voltak mind a hárman. A két kisfiút a becenevén szólította a harmadik, Tomit úgy hívták a szülei legkisebb korában, hogy Pehely, mert olyan kis könnyű volt, Gabit meg úgy, Boholy, a göndörke haja miatt.

és hogy hívták azt a harmadikat, aki az apukájuk?

Palacsin. Neki ez volt a kiskori becéje, a Palikából.

palacsin!
palacsin!!

A két kisfiú kivitte a konyhába a harmadikat, csinált a mamájuk panapintát, ők így mondták, lekvárosat és csokisat. Ajánlották, hogy a lekvárosakat egye meg, mert ezek az úrfik csak a csokis panapintát szeretik. Palacsin beleegyezett, pedig igazából ő is a csokisat szerette, de vendégségben nem mert válogatni. Még a vacsi előtt kaptak manapint, ami a mandarin itteni neve volt. A spájzból Tomika előhozta a bádogdobozt, abban tartották a naminit. Ki tudja, mi volt az? Senki. Hát a mazsola, imádták, folyton tömték magukba, ha az édesanyjuk engedte. De akkor engedte, mert tudjátok, milyen nap volt?

szülinap?

Nem. Kanaton! Vagyis karácsony, az ő szavukkal. Az ünnepi ebéd rántott csirke, targonyával, mert azt meg az a harmadik szerette nagyon.

nem tarhonya?

De. Te mondtad targonyának, Gabikám. Ahogyan Tominak dudule volt a dödöle, a kis dalocskából. Gabusnak meg ginegona a galagonya, Weöres Sándor verséből. Tudjátok még? Ő-szi éj-jel iz-zik a ga-la-go-nya…

bébikönnyű, tudjuk, papa

mit csináltak aztán, mit?

Kicsodák?

a három kisfiak, de buta vagy, papa

Igazad van. Ettek, ittak, s addig játszottak, míg szépen elaludtak a gyerekszoba padlószőnyegén. Máig is horkolnak… édesdeden alszanak, Tomi a takiját rágcsálja, Gabi a Hilduskáját szorongatja, és cumizza a hüvelykujját. Itt a vége. Öltözködni kell, ünneplőbe. Ébren vagytok?

igen

Te is, Tomus?

félig, de a taki elaludt

hilduska meg szépeket álmod

……

mikor mehetünk már vissza ki a barátainkkal?

akarunk bújócskát!

Ha eláll az eső.

de nem igazság hogy pont a születésnapunkon esik pont az ótépébe, mikor itt az összes barátaink és labdázni akarunk

Nem pont csak itt, az OTP-üdülőben esik, hanem mindenütt. Srácok, gyertek csak. Próbáljunk meg valamit. Talán ha most mindannyian csöndben maradunk, behunyjuk a szemünket, és erősen arra gondolunk, hogy álljon el az eső, akkor a közös akarat eljuthat föl az égbe, és tényleg eláll. Egy, kettő, három!

álljon az eső! álljon az eső!

Magadban, Gabikám.

most meg ropog az ég!

Rrropog, Tomus.

rrrrrr

Így külön már nagyon megy, csak amikor beszélsz, nem figyelsz oda.

mikor mehetünk vissza ki?

Gabus, értem, hogy türelmetlen vagy, de én egyedül nem tudom elállítani az esőt. Villámlik, mennydörög. Haragszik az Isten valakire. Valakikre.

nem ránk, ugye papa, nem ránk?

Persze, hogy nem.

a mama azt mondta, veri az ördög a feleségét, akkor most az ördög vagy az isten, vagy hogy?

Talán mind a kettő. Veri az ördög a feleségét, mert az Isten megharagudott rájuk. Vagy az emberekre. Balszerencse, hogy épp a ti zsúrotokon, amikor olyan szépen összegyűltek a kis barátaitok, de mit tehetnénk?

mi az a balszerencs?

Balszerencse. Amikor valami nem sikerül. A szerencse ellentéte. Addig is egyetek szendvicset. Nemsoká jön a torta.

a tortát az ótépé adja?

Nem, mi rendeltük. Az OTP-üdülőbe csak azért jöhettünk, mert Vilma néni az OTP-nél dolgozik, és elkérte nekünk a termet, majd meg kell köszönni neki. Nálunk nem fértünk volna el ilyen sokan. Igaz, hogy én a kertre nagyon számítottam. De a remény hal meg utoljára. Illetve: ember tervez, Isten végez…

[O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások. Még van egy csomó, amit nem is említettél. Eső után köpönyeg. Lemondott, mint az ebediek az esőről. Hetes eső, hármas ünnep: béresdallás, gazdamorgás. Beüt a mennykő. Őszi eső vizet áraszt, tavaszi szél utat száraszt.

Elég, elég.

Hallgatok, mint mennykő a gyepűben.]

Nézzétek, milyen ideges a Kaffka kutya. Fél a villámlástól. A mennydörgéstől. Simogatni kell a farát, attól megnyugszik.

én is félek, papa

én is

Akkor titeket is simogatlak. Mit szólnátok egy jó kis Tomi-Gabi mentőlovagos meséhez?

mondhatok valamit, papa? nem baj, ha a barátaink hallgatják?

Dehogy, Gabikám. Pláne ha csöndben maradnak.

maradjatok csönbe!

csöndbe, gabi!

Ki mond címet?

én, papa. tomi mentőlovag és gabi mentőlovag fegyverkovács öltözékbe

de nem, gabi, most én mondom! tomi-gabi mentőlovag fajelmezbe

Miért?

azér papa, mer kihalódnak a fák, vágják le az emberek, tudjuk a mamától, valamit tenni kell, nehogy elfogyjon minden fa, akkor nem tudnak fűteni az afrikába

Fűteni ott kevésbé kell, inkább az ennivaló a gond.

gabi, a mentőlovagság tudod mit csinált? kivágott néhány fát a kertjébe, és átvitte azoknak az emberkéknek

jójó, de mér nem az, hogy szegénykéknek bevezetik a cirkogájzirt, be
fa kell a kályhájaikba, azér

nem és nem és nem!

Össze ne vesszetek ezen! Most én adom a címet. Tomi-Gabi lovag és a Bábel tornya.

az mi az?

Mindjárt kiderül. Egy szép napon csöngött a telefon a mentőállomáson. Küldjenek gyorsan valakit, aki segít, nem értjük egymás beszédét, így lehetetlenség együtt dolgozni.

beszéljenek hangosabban

Tomikám, ez remek ötlet, de nem az volt a bajuk, hogy nem hallották, hanem hogy nem értették egymást. Ez az eset kevéssel az özönvíz után történt, a mentőlovagoknak jó messzire kellett menniük vissza a múltba szálló repülővel. Több ezer évet. Tudniillik akkoriban az emberiség elszaporodott, de Isten parancsával dacolva nem széledt széjjel, hogy betöltse a földet, hanem együtt maradtak, azon a területen, aminek azután Babilon lett a neve. Ám ekkor még úgy hívták, Bábel.

[Bibliaóra.
Ó, istenem, neked semmi se jó. Menjél kritikusnak, te fafej!
Nicht vor dem Kind.
Kinder.
Akkor már Kindern, szerintem.]

Még az emberek ugyanazon a nyelven beszéltek, ugyanazokkal a szavakkal, így mindannyian értették egymást.

de most meg van az angol, van a német

van a francia is, van

Keletről jöttek ezek az ősi emberek, Sineár földjén találtak egy tágas síkságot, ott telepedtek le. Majd fölolvasom nektek a Bibliából. Elhatározták, hogy építkezni fognak. Már tudták, hogyan csinálják téglákat a sárból, amelyeket a napon égettek ki, szurkot használtak kötőanyagnak. Hatalmas tornyot akartak emelni, mely az égig ér. Csakhogy Istennek ez a dölyfös terv csöppet sem tetszett. Egyrészt ő azt parancsolta nekik, hogy szóródjanak szét mindenfelé a földgolyón, népesítsék be. Korábban ő teremtette az első emberpárt, Ádámot és Évát, s adta nékik a Paradicsomot házként, ez egy másik, hosszabb mese, szintén a Bibliából.

hogyhogy teremtette, az embert szülni szokták, ahogy mint a mama szüli nekünk a kistesvért, vagy nem?

De, ma már… hagyjad, Tomikám, hogy elmondjam! Tehát. Isten megharagudott rájuk, mert dicsőségre törtek, ahelyett hogy engedelmeskedtek volna. Az ilyen óriási vállalkozásokat amúgy is a saját, isteni feladatkörébe tartozónak nyilvánította. Támadt egy pokoli… pontosabban ravasz ötlete: ködöt bocsájtott az agyukra, és összezavarta a nyelvüket, hogy ne értsék egymást. Ha a pallér vagyis az építőmester gerendát kért, csákányt hoztak neki, ha téglaragasztó szurkot kért, vizet kapott. Kitört a káosz, a torony soha nem készült el. Állítólag olyan alakú lett volna, mint a zikkurat, amire fölmásztatok a Nemzeti Színház előtt múlt vasárnap. Így keletkezett az a sok nyelv, amelyen a mai emberiség beszél. Azért hívták a mentőlovagokat, hogy tolmácsoljanak. Ők sem tudnak minden nyelven, de van fordítógépük.

én tudok angolul, papa! tenksz. gut móring

Brávó, Tomikám. A mentőlovagok gyorsan odarepültek. Ha valamivel hamarább sikerül befutniuk, ki tudja, talán fölépülhetett volna az égig érő torony. Am mire leszálltak, Isten már megbüntette az emberek gőgösségét, s őket elszéleszté Bábel vidékéről mindenfele. Csak néhány százan maradtak, azoknak Tomi-Gabi megtanította, hogyan használják a fordítógépet. Őbelőlük lettek a világ első tolmácsai. Itt a vége, fuss el véle. O, de jó, végre elállt az eső, gyerünk ki! Előre, ünnepeltek.

……

Ne sírjatok, nincsen semmi baj.

de van baj, papa, leomlottak a fák, betöröttek az autókocsik, jaj, papa, jajjaj

Nyugodj meg, Gabóca, te is, Tomacsek. Betört három autó, majd megcsinálják a szerelők, az a fő, hogy senki nem sérült meg.

senki nem sérült meg?

Hál' isten, épp bent voltunk, amikor a vihar kicsavarta a fákat, nagy kár, hogy az egyik épp Vilma néni kocsijára zuhant, kértük tőle a szívességet, volt olyan kedves, hogy ide is jött, azt akarta, hogy minden rendben legyen, és tessék, épp az ő Skodája ment tropára, elég tré.

mit?

Ciki, Gabikám. Kellemetlen. Semmit se tehetünk most már. Nem a mi hibánk. Ezek a fák nagyon öregek, a jelek szerint a gyökerek egy része elhalt, nem tartotta meg a törzseket, amikor az erős szél cibálni kezdte az ágakat. Így halnak meg a fák. Adjunk hálát az égnek, hogy nem volt senki alattuk, amikor kidőltek.

[Égi jel, nem gondolod?
De mire figyelmeztet?
Neked kell tudnod.
Hm.
Kaptál egy üzenetet odafönttrői, rejtjelezve. Próbáld megfejteni.]

sír a vilma néni, sír

Igen, a mama vigasztalja. Most derült ki, hogy nincs cascója. Az ember biztosítást köthet, havonta elküld bizonyos összeget, és ilyen baj esetén a biztosító fizeti a javítás költségét. Hát, nem az egészet, de… Az lesz a legokosabb, ha összedobunk pénzt Vilma néninek.

én odaadom, ami a malacperselyembe van, oda

Rendes vagy, Gabi.

nekem nincs pénzem, de én meg odaadom a virágot, amit a gizustól kaptam, jaj papa, tönkrement a virágom, megölte a zsebem

A virág nem zsebbe való, Tomikám. Búcsúzz el tőle szépen, és dobjad a szemétkosárba.

szia virág, ne haragudjál

mi lesz a fákkal, a leomlott fákkal?

az lesz, gabi, hogy becsomagoljuk, és elküldjük azoknak az embereknek, akiknek nincs mivel fűteni

jójó. addig is, amíg a mentőlovagok bevezetik nekik a cirkógájzirt

oké. hű, megint ropog az ég

Gyerünk vissza az épületbe, mielőtt megázunk. Aztán lassan el kell indulnunk haza.

de még nincs is vége a zsúrnak, nem jött a torta se, a tortának azért jönni kell a zsúrba, vagy nem?

Mondasz valamit.

8.
NYOLC: Tele a polc

papa, mér van a mama mindig fekete ruhába?

Gyászolja az életét.

mit?

Egy színdarab kezdődik így, Gabikám, Csehov nevű orosz ember írta. Majd ha nagyobbak lesztek…

ezt mondod te mindig

Nem mindig, Tomi, csak néha.

de mér van fekete ruhába?

Mert szomorú. Hagyjuk békén. Menjünk is el valahova édes hármasban. Mi, fiúk.

kaffka kutyust visszük?

Két okból sem. Először, mert ő lány, mint Viki. Másodszor, mert a csúszdaparkra gondoltam, ott nem látja szívesen a többi szülő.

de a mama…

A mama szokta vinni, én azonban kellemetlennek érzem, ha beszólnak, hogy kutya a játszótérre nem való.

jóvan, de a kaff úgyse bánt senkit

Ezt mi tudjuk, ők nem. Az emberek előítéletesek a fekete kutyákkal.

szomorú lesz, ha itthol hagyjuk

Itthon, Gabikám, a magdi néni úgy mondja, itthol

Hidd el, az itthon a helyes. Gyertek az előszobába, kabát, sapka, sál!

jójó

Szeretném, ha Taki és Hilduska szépen itthon maradnának.

ők is szomorúak lesznek

Én viszont attól leszek szomorú, hogy úgyis nálam landolnak a végén.

mit?

Ideadjátok, hogy vigyázzak rájuk.

hilduska jönni akar, jönni

ha hilduska jön, taki is jön

Rendben. Majd a kocsiban hagyjátok őket. Vegyétek már föl a kabátot, meddig várjak?

add ránk

Ki hallott ilyet, két ekkora nagy fiú, és nem tudnak felöltözni!?

tudunk, de szeretjük, ha adod ránk

……

Teszünk egy kis kerülőt, megnézzük az új hidat.

jaj, de jó, papa, én már olyan kíváncsi vagyok

Lehetett szavazni, hogy mi legyen a neve, végül Megyeri híd lett, nem nagy poén.

inkább volna gabihíd

hóóógyne, ha már, akkor tomihíd

Mielőtt ezen összevesznétek, lehetne Tesvérek hídja. Ugye, milyen szép? Annál is inkább, mert kettő híd ez, a Duna két ága fölött, köztük az út a Szentendrei-szigetet is keresztezi. Egyszer meg kéne néznünk a magasból, iderepülhetnénk az egyik mentőhelikopterrel.

jóvan, de inkább kettővel jöjjünk

papa, mondhatok valamit? én idelovagolok a mentőlovacskámom

gabi, az én mentőpacimnak szárnya is van, ideszállhatok

most jövök rá, hogy az enyémnek is van szárnya, meg a papa lovagénak is, megnézhetjük az új hidat, ahogy a papa akarja, az én lovacskám lány

Akkor az egy kanca.

más nevet nem adhatok neki, nem?

De.

gabi, az enyémet úgy hívják, cirokkrisztina

Tomus, az egy kislány az óvodában.

ló neve akkor nem is lehet?

Éppenséggel lehet, ha jobb nem jut eszedbe.

az én lovacskám is lány, tomi

de ne legyen neked mindig az, ami nekem, ha nekem lány, akkor neked legyen fiú

jójó, de úgyis tesvérek

én almásderest választottam

az mi az, tomi?

olyan lóparipa, amelyiknek a homlokára egy koponya van tetoválva, hát a gabi lovag milyen lovat választott?
te mondd meg, tomi!
pejt
tejt?
nem, pejt, pejt!
az nem gonosz?
dehogy
akkor jó. gabi mentőlovag pej lóparipáját úgy hí ják, eszmeralda
Tényleg?
persze
tomi lovagét meg úgy, csontvázhomlokú
Tátva marad a szám. Honnét veszitek ezeket?
mesékből
a mama olvasta nekünk
Aha.

……

éhes vagyok
szomjas vagyok
pisilni kell
kakilni kell
Akkor induljunk haza.
azt ígérted, a dumáiba eszünk
Dunaiban. Dunai étterem.
az ígéret szép szó, ha megtarcsák, úgy jó
Ják! Tartják.
jóvan, papa. ott eszünk akkor?
Föl kell hívnom Vikit, hátha csatlakozik.
mondd meg, hogy akarom
Szeretnéd, Gabus, ugye?
Szeretném

[Szeretném, ha szeretnének.

Már csak te hiányzol. Azt se tudom, hogyan fogjak hozzá. Mért rám bízza Viki az ilyesmit?

Te vagy a férfi.]

Nem veszi föl. Biztosan elaludt. Akkor csak mi hárman eszünk a Dunaiban.

de nem, hanem inkább csöngessünk be neki

Nézd. Most ez nehéz… Biztosan észrevettétek, hogy néhány napja…

ha a dunaiba ebédelünk, kihozhatod a kaffka kutyust, hagy futkosson

Hogyha bemennék, Kaffka ugatna örömében, fölébresztenénk Vikit. Márpedig most aranyat ér, ha alszik egy kicsit.

aranyat?

Azt jelenti, hogy nagyon jó. Tudniillik… sajnos, az a helyzet…

mégse nem lesz kistesvérünk?

Tomi, ezt honnan… ki mondta?

lesz vagy nem lesz?

Hát… most nem.

nem??? de én akarom, hogy kistesvér lesz!!!

Nyugodj meg, Gabikám, ne csapkodjál, mindannyian akartuk. Ember tervez…

isten végez, tudjuk papa. de mér nem lesz kistesvér?

A baba néha… egyszerűen meggondolja magát. Úgy érzi, mégsem ez a legtökéletesebb időpont a születésére. Hátat fordít, visszamegy, oda, ahonnan a mamája hasába került.

hova vissza?

[Te hoztad a fejedre a bajt.
Magamtól sose jövök rá!]

Nézzétek, a gyerekek úgy születnek, hogy annak előtte egy férfi és egy nő nagyon szereti egymást. Annyira, hogy a férfit boldogítaná, ha a nőből lenne még egy példány, az se baj, ha kisebb. A nő meg azt szeretné, ha a férfiból lenne még egy. Amennyiben eléggé vágynak erre, a nagy-nagy szeretésben a férfiból átvándorol egy sejt, egy icurka-picurka részecske, bele a nőbe. A nő hasában várja a darabkát az ő hasonló darabkája, a két sejt egyesül, összetapad, addig-addig, míg kialakul a pici lény, akit embriónak neveznek, vagy magzatnak. Ebből fejlődik kilenc hónap alatt a csecsemő, aki megszületik. Lány lesz, vagy fiú, tehát vagy a nőből keletkezik még egy példány, vagy a férfiból. De néha egy kislány inkább az apjára hasonlít, egy kisfiú meg inkább az anyjára, szóval…

mi kikre hasonlítunk a gabival?

Szerintem te a mamára, Gabus pedig rám. Persze, van bennetek mind a kettőnkből. Na, itt a Dunai.

még előbb nézzük meg a kidőlt fákat az ótépénél

OTP-nál, mert Országos Takarék Pénztár. Mindegy, a hangrend és az illeszkedés szabályaira majd…

hú de behorpadott az a kocsi

a vilma nénié

az a másik csak egy kicsit az elején

Elvihetnék már őket.

de nem ezt beszéljük papa, hanem hogy nem lesz akkor a kistesvér, nem?

Gabikám… várunk kicsit, aztán a sejt újra átmegy a mamába. Reméljük a legjobbakat.

mi azt akarjuk a tomival, hogy kistesvért kapni szeretnénk

Igyekezni fogunk, megígérhetem.

akkor csináljad azt a sejket, és mentessed át a mamába

Sejt, sejtet. Mindent el fogunk követni, ami emberileg lehetséges.

jójó

én azt akarom papa, hogy ne dűljön a mi kocsinkra egy ilyen nagy fa sose

Megértem, Tomikám. Tudod, az a kisebb baj, ha az autó törik össze, meg lehet csináltatni. Az a fő, hogy az ember épen maradjon.

itt is van csúszda, fölmászunk, tomi?

Azt hittem, a csúszdaparkban kicsúszdáztátok magatokat mára. Inkább menjünk be.

nem még, és hintázunk is

lököd, papa, meglököd?

Hát… öt perc.

nagyra, papa

Igen.

még nagyobbra!

……

Kérem a kabátokat. Mit ennétek?

mit lehet?

Leves, sült hús, rántott hús, fasírt, azaz hamburger, csirkefalatkák, nuggets, ha megfelel. Aki szépen eszik, kaphat utána palacsintát.

nekem nágiccot

Rendben, Tomi.

nekem hozatol halászlevest, papa? mer kérek én halászlevest fogashalból, a mama szerint a fogashal a legjobb hal, meg a latyak

Micsoda?

lazak, gabi!

Ja, lazac! Azt is lehet, ha megeszed.

én a fogashalat kérem

Kitűnő döntés. Tudtad, hogy a fogas az egyik legokosabb hal?

nem tudtam, nem. és ki a legbutább?

Szerintem a balin. Másik neve: ragadozó őn. Sokat fogtam gyerekkoromban a Balatonból. Úgy kell, hogy leteszed a stégre a horgászbotot, és begyalogolsz a vízbe messzire, kezedben a horoggal.

de nem merültél el?

A Balaton déli partján sekély a víz, hosszan lehet tapicskolni, csak térdig ér. A damil, vagyis a nejlonzsinór végén lévő ólomdarabot az iszapba nyomod. Akkor a horog lebeg a vízben, a ráakasztott kishallal együtt. Jön a balin, észreveszi, messziről nekifut, azaz nekiúszik, bekapja a halacskát a horoggal együtt. Nincs más dolgod, csak tekerni a racsnit, vagyis az orsót, amíg kihúzod a szerencsétlen balint. Bezzeg az okos fogas csak kóstolgatja a kishalat innen-onnan, óvatosan leharapdálja a horogról, aztán továbbáll. A fogast, amikor még kicsi, úgy hívják, süllő.

az is okos, papa?
Állítólag.
szeretném, papa, ha egyszer fognál nekem egy szép nagy okosat
Ezt nem elég tőlem kérned, Gabus, meg kell beszélni a fogashallal is.
jó, akkor beszéljük meg
Előbb együnk. Tomi, te mit kérsz?
rakott krumplit
Az nincs az étlapon. Rántott csirkemell, rántott csirkecomb?
Rendeljed

……

Maradj ülve, Tomacsek, még tart az ebéd.
befejeztem
Jóllaktál?
jól. jöhet a palacsin. nutellásat kérek
Arról volt szó, hogy csak az kap, aki szépen eszik.
szépen ettem papa!
De nem eleget. Még öt falatot dobj be a husiból, akkor kapsz palacsint.
ötöt? nem, hármat!
Négyet, és nem ismerjük egymást.
mit?
Vicc. Négyet, Tomi, négyet.
jóvan
és én szépen ettem?
Tulképp igen. Kértek egy mesét, amíg előáll a palacsinta?
tomi-gabit
Mondhatjátok a címet.
jójó. tomi-gabi mentőlovag a lovagiskolába
de nem gabi, mer már kijárták
akkor… gondolkozok
Zom. Gondolkozom, tehát vagyok.
mit?

[Descartes még várhat.
Sótlanabbik énem, ismétlődve halkulj el.

Micsoda? Te vagy a sótlanabbik én!
Hm.]

Mit hajtogattál a szalvétából, Tomikám? Kardot?
dehogy, nem látod, ez a papír távirányító készletem
Vagy úgy. És mit irányítasz vele táv?
a papír űrhajómat, de még nem gyártottam meg
mondhatok valamit, papa? az igaz, hogy egy könyv fejezésekből áll?
Talán fejezetekből.
a mama mondta nekünk, hogy fejezések, amikor olvasta a csillagos könyvet
A csillagok élete, tudom. Az az én könyvem. Képzeljétek, még az anyukám vette, a tizenkilencedik születésnapomra. Sokszor elolvastam. Régebben hosszú részeket tudtam kívülről. Vannak, akik azt hiszik, A csillagok világa a címe. Szebb is volna úgy. A mi magyar nyelvünk egyik gyönyörűsége, hogy a világ nem csak ezt az egészet jelenti, amiben élünk, hanem a világosságot, sőt a látást is. Aki nem lát, az…
vak
Igen, de úgy is lehet mondani, hogy világtalan. Elvesztette a szeme világát.
ezt én még nem is tudtam, papa
Épp azért mondom, Gabus. Kezdem a mesét. Szerbusztok, gyerekek… Amikor én kicsi voltam, még nem létezett televízió, esténként a rádió meséjét hallgattuk, mindig így kezdte egy búgó női hang: Szerbusztok, gyerekek. Ma este a zöld disznóról mesélek nektek.
nincsen este
Épp ezért nem is a zöld disznóról mesélek, hanem, hanem… a trójai falóról.
az mi az?
Trója egy város…
és a faló?

Fából készült paripa, akkora, mint egy ház. Majd kiderül, csak figyeljetek. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy mentőállomás. Csöngött a telefon, izgatott férfi, görögül, sőt ógörögül, vagyis a régi görögök nyelvén: Segítség, segítség, Trójából telefonálunk, találtunk a város kapui előtt egy hatalmas falovat, félünk is, meg kíváncsiak is vagyunk, nem tudjuk, mit csináljunk. Attól tartunk, a görögök rakták ide, esküdt ellenségeink, hosszú évek óta ostromolták a várunkat, de most elvonultak. Tomi lovag vette föl a telefont, rögtön bekapcsolta a tolmácsgépet…

tolmácsgép, az mi?

Ugyanaz, mint a fordítógép. Szükséges, mert ugye Tomi-Gabi lovag nem beszél ógörögül. Még. Megyünk, helikopteren, mondta Tomi. Helikopter?? A férfi nem értette. Pedig a helikopter véletlenül görög kifejezés, összetett szó, helix azt jelenti: csavar, pteron pedig azt: szárny. Csakhogy a trójai faló idejében még nem fedezték föl. A papa lovag úgy tanulta, a magyar Asboth Oszkár volt a feltaláló, valójában…

[A szlovák származású Jan Bahyl, mint tudjuk. Az első sorozatban gyártott típust Igor Sikorsky tervezte. Ne mélyedjünk el a tudománytörténetben.

Ó, hát csak… örülök, hogy eszembe jutott.

Nekem jutott eszembe.

Mi a különbség?]

Ám ha egyszer valaki a réges-régből telefonál, akkor a múltba szálló repülőgép kell, nem helikopter, tudták ezt a lovagok. Hányból tetszik hívni? Időszámításunk előtt körülbelül ezerkétszázötvenből. Bár ezt a férfi nem így mondta. Mi, európaiak, egy ideje Jézus Krisztus születését tekintetjük az időszámítás kezdetének.

a krisztus az az isten

Igen. A lovagok a gépbe ugrottak, beállították a számlálót, röpültek visszafelé, egyúttal délnek, át a hatalmas görög félsziget, aztán az Égei-tenger fölött. Leszálltak Trójánál, ami valahol a mai Törökország tengerpartján volt, akkoriban Ilionnnak hívták. A görögök, mint hallottuk, tizedik éve hiába ostromolták Iliont, azaz Tróját, áthajóztak oda a saját országukból, ami nagy teljesítmény, mert még csak evezősök és vitorlások voltak. A trójaiak vitézül védekeztek. Nem találták még fel sem az ágyút, sem a puskát, sem az aknát, a várfalakat legföljebb faltörő kosokkal és kődobáló szerkezetekkel próbálták áttörni, nem könnyű. Odüsszeusz, minden görögök legravaszabbika azt javasolta, készítsenek egy hatalmas falovat, amely belül üreges, oda bújjék be egy csapat, a hős görög katonák legjobbjai, a többiek hajózzanak el. A trójaiak a falovat előbb-utóbb beviszik a városba. Éjnek évadján majd előmászunk belőle, mert én, a ravasz Odüsszeusz is a csoport tagja leszek, kinyitjuk a kapukat, addigra a görög had visszatér, beront, és győzelmet arat az álmukból fölriadó trójaiakon.

de honnan biztos, hogy pont alszanak?

Éjszaka szoktak. Inkább az a kérdés, beavatkozzék-e Tomi és Gabi lovag a világtörténelembe. Ha ugyanis ők most megmondják a trójaiaknak, kiket rejt a faló, akkor nem viszik be a városukba, sőt inkább fölgyújtják, így a görög harcosok legjobbjai elpusztulnak. Tróját nem rombolják földig, továbbá Homérosz, a világtalan költő kénytelen másképp befejezni az Iliászt, ami erről szól, és meg sem írhatja az Odüsszeiát, ami meg arról, miféle hosszú, kalandos és veszélyes utazás vár Odüsszeuszra, mielőtt hazatérhet Ithakába Pénelopéhoz, gyönyörű hites feleségéhez.

[Ha szabad kérnem, kivételesen hagyjuk az Iliászt és az Odüsszeiát. Hagyjuk Szép Helénát, a háború okozóját. Hagyjuk Epeioszt, az ácsot. Hagyjuk Heinrich Schliemannt, a régészt, aki a homéroszi szöveg alapján tárta fel Trója városát, mintegy háromezer évvel később. Maradhat valami a kamaszkorra is, vagy nem?

De.

Mi több, talán nem a kisfiúknak kéne eldönteniük, hogy beavatkozzanak-e a világtörténelembe.]

A lovagok megkeresték a telefonálót, és javasolták, a falovat hagyják a drága trójaiak békén. Épp időben érkeztek, hogy lássák, amint kígyók bukkannak elő a semmiből, és elpusztítják a trójai Laokoónt a fiaival együtt. Laokoón ugyanazt mondta a trójaiaknak, mint a két mentőlovag. Ekkor aztán Tomi-Gabi gyorsan visszaszállt a repülőgépbe, nehogy őket is bántsa a kígyó, szépen hazarepültek a mentőállomásra. Oldják meg az ügyet a görögök, a trójaiak és az isteneik. Ha a két kígyó hosszabb…

de nem, ez egyáltalán nem jó mese, szó se volt róla, hogy a mentőlovagok segítenek

Igazad van.

papa, mondhatok valamit? miért a gonoszok győztek?

Hát… nem voltak gonoszok a görögök. Azt különben elfelejtettem mondani, hogy a trójai gyerekeket Tomi-Gabi lovag beterelte a repülőgépbe, és elvitte egy szigetre, így mind megmenekültek, a trójai kismamákkal egyetemben. Akik ott annak rendje s módja szerint meg is szülték a babáikat. Köszönték szépen a lovagoknak a segítséget, hálából egy ízletes vacsorát főztek nekik, azt hiszem rakott krumplit. Utána a lovagok választhattak a sok-sok görög gyerekjáték közül, amit a sziget egyetlen játékboltjában árultak. Tomi görög kardokat választott…

nem, hanem puskát

Az még nem volt fölfedezve.

mesében mindent lehet

Igaz. Gabi pedig…

transzformer robotot

Hm… igen.

még egyet mesélj, még egyet

Itt a palacsinta! Vigyázzatok, forró.

……

már megint te vagy az esti mese? a mama is meséljen!

Majd megkérdezem, tud-e jönni. Cikket ír.

mindig cikket ír, mér kell annyi cikk?

Ez a foglalkozása, Tomus. Ezt meg kell értenetek.

papa, mondhatok valamit? egész biztos, hogy már nincs a mama hasába kisbaba?

Sajnos.

és a tiedbe, papa?

Abban sincs.

kár, mert mi a tomival szeretnénk kistesvérkéket, ugye tomi?

igen, és akkor négy ágyacska kell a szobánkba! az enyimé lesz a legmagasabb

meg az enyém

nem, csak az enyém

olyan kár, hogy nem vagyok lány, mert ha gyerekünk lesz a tomival, annak csak két apukája lesz

9.
KILENC: Gulliver, Robinson, mit üzensz

mér jött át a kata, mér?

én tudom, gabi, biztos megint elmennek

Drága Virágaim, néha kell a szülőknek is egy kis szórakozás, nem gondoljátok?

már megint elmentek, el? nem akarom, hogy elmentek

Gabus, olyan sok időt vagyunk együtt, jóval többet, mint más szülők a gyerekeikkel. Viki bejár a szerkesztőségbe, de azért nem napi nyolc órát, én csak délelőttönként megyek az intézetbe. Majdhogynem szabadúszók vagyunk. Nekem különben is lelkiismereti kérdés, hogy annyit foglalkozzam veletek, amennyit csak bírok, mert az én időm nem végtelen, sőt.

mit?

Szerintem magyaráztam már, az emberek többsége huszonéves korában lesz apa, az a szokásos. Én jóval öregebb voltam, amikor ti születtetek, és…

öreg vagy, papa?

Voltaképp igen.

voltaképp, az mi az?

Azt jelenti: tényleg. Nekem akár az unokáim is lehetnétek, a korotok szerint. Már rég nagyapa volnék, ha Vera egy kicsit siet.

hova siet a vera?

Úgy értem, ha rögtön nekilát gyerekeket szülni, mondjuk, az érettségi után. Az érettségi az a vizsga, amelyikkel a középiskola befejeződik.

nem akarom, hogy megint elmentek, nem, a kata menjen el!

Drága Gabucsek, én hívtam ide, hogy vigyázzon rátok, amíg Vikivel moziba megyünk. Lekéssük, ha nem öltözik fel hamar. Nekünk is jár egy kis felnőtt mulatság, néhanapján. Fogadjátok ezt el.

nem fogadunk

Jaj, Tomi…

a mozi különben az nem is felnőtt mulatság, mer én is szeretem a mozit, csak a gabi nem szereti

igen, mer túl hangos, és akkor félek

Gabuskánk olyan gyerek, aki nem bírja, ha túl hangos, bántja a kicsi fülét neki.

igen, papa, báncsa

Bántja!

ha nekem gyerekeim lesznek, sose megyek moziba, nem viszem őket bölcsibe, oviba, iskolára, egyetemre, mindig-mindig velük leszek

akkor nagyon buta gyerekeid lesznek, gabi! bizony hogy menni kell az iskolákba, tudni kell a környezet tanulékait

Gyerünk a nagy szobába, Katához.

de nézi a tévét, azért jöttünk ki. féltünk

Mitől?

hogy kijönnek a tévéből

á, tomi, nem bírnak kijönni, ugye papa, nem bírnak?

Kicsodák?

a tigrisek

Félreértetted Katát. Dokumentumfilmet néz a második világháborúról, a német tankokat hívták Tigrisnek.

jaj, de jó, azok kijöhetnek, tankoktól nem félek

Helyes. Na, indulunk. Kata a főparancsnok, fogadjatok szót neki. Vacsorára csirkefalatkák lesznek, sült krumplival.

én nágitszot kérek

Az ugyanaz, Gabikám. Nágitsz, angolul.

régebben azt mondtad, mi vagyunk a falatkák

Igen, ti vagytok a falatemberek. Az más.

de nem, a mama ne menjen moziba, mer a mamát feleségül veszem, te mehetsz

Szép gondolat. Csak az a baj, hogy főleg a mama szeret moziba járni.

akkor is

Tomi, eddig azt mondtad, a Lucába vagy szerelmes.

szerelmes vagyok a lucába, a jukkába, a flóra nénibe, közbe pedig a mamába is

Magdi néni?

a magdi nénibe is. de a borcsiba nem. mer ettünk a küszöbüknél, és láttam a punciját

Emiatt kiszerettél belőle?

ki

tomi, menjünk pettyes járással

nem pettyes, gabi, peches!

jójó

Én azt hiszem, peckes, az mi?

Megmutatom. Ilyen. Vacsi után gyors fürdés, fogmosás, az nagyon fontos, nehogy jöjjenek a fogszörnyek, és lyukakat rágjanak.

ha nem mosunk fogat, akkor kihullik, mint a norbinak elöl?

Ki az a norbi?

a kiki óvodás barátja, tudod, akivel mondta, hogy jár

Tényleg?

de nem, gabus, pont azt mondta, hogy nem! kérdezte a mama, hogy jár még a norbival? és a kiki mondta, hogy már csak a norbi jár

Érdekes.

ha nem mosunk fogat, kihullik?

A tejfogak akkor is kihullanak, ha mostok.

akkor meg minek mosni?

Azért, hogy a véglegesek, amiket vasfogaknak is hívnak, épek és egészségesek legyenek. Sziasztok, viselkedjetek jól, amíg…

nem akarom, hogy megint elmentek!!!

Gabikám, néha az történik, amit az ember szeretne, néha nem. Jobb, ha ehhez hozzászoksz. Ha megkéritek, Kata beteszi nektek valamelyik mese-DVD-t, amikor vége a…

a sekket

srekk, gabi! de én a jégkorszakot akarom

Ha nem tudtok megegyezni, nincs DVD.

egyezzünk meg, gabi. jégkorszak kettő

jójó

Sziasztok, drágáim. Gabus, okosabban tennéd, ha nem szopnád az ujjad. Elgörbülnek a fogaid. Hallod?

nem, nem és nem!

Már elég nagyfiú vagy ahhoz, hogy ne szopjad.

ha még nagyobb nagyfiú leszek, akkor is szopom az ujjam

Csúfolni fognak.

nem baj, majd sírok, szeretek sírni

én tudom, mért szeret sírni a gabi, mer akkor sajnálják

És az jó?

igen, mer akkor én is sajnálom

……

Uraim, szeretnélek nagyon megdicsérni benneteket, hibátlanul viselkedtetek Zazi néninél. Talán csak azt nem kellett volna, hogy Tomi annyira sündörködött, amikor átadtuk a bonbont, hogy Zazi néni nyissa ki.

nem sündürködtem, csak meg akartam kóstolni

Értem én, de az ajándék lényege, hogy ha átadtuk, már nem a miénk, illetlenség kérni belőle.

nem is kértem, csak szerettem volna, hogy adjon belőle, ha már idevittük neki

Idehoztuk. A hozni-vinni… kissé bonyolult. Amikor már megérkeztünk, mondhatjuk: hoztunk bonbont a Zazi néninek. Ám amikor még csak indulunk, akkor: viszünk bonbont neki. Vinni: innen oda. Hozni: valahonnan ide. Érthető ez?

[Nekik aligha.
Szerinted olyan kicsik, hogy semmit nem érdemes magyarázni?
Sértődj meg. Az a legokosabb.]

Különben tudjátok, mi a legérdekesebb? Zazi néni itt született, ezen a téren, ebben a lakásban. Az apja jómódú kovácsmester volt, Budakeszin patkolta a lovakat…

paktolta, az mi az?

A lovak cipő helyett egy kunkori vasdarabot hordanak a lábukon, a patkót, amit a patájukra szögelnek, ez a patkolás. Olyan jól ment neki, hogy idővel nyitott egy kis vaskereskedést a körúton, aztán egy nagyobbat, még nagyobbat, és beköltöztette a családját az Oktogonra. Amit azért neveztek el oktogonnak, mert nyolcszögletű, nyolc sarka van, latinul ezt jelenti, mindegy. Az én gyerekkoromban November hetedike térnek hívták, nem is gyerekkoromban, hanem akkortájt, amikor születtem, egy bizonyos forradalom miatt… ugorgyunk. Mi úgy hívtuk, Novhét tér, aztán kilencven után megint Oktogon lett. Ma véletlenül október huszonötödike van, és a régi szláv naptár szerint az november hetedikének felel meg. Mindez a szökőnapok problémája miatt alakult így…

[Ne beszélj!
Nagyon kérlek, meg se szólalj. Szavazz egy kis bizalmat.]

Valaha régen…

a föld izzó tűzgolyó volt

Köszönjük, Tomus. Most azonban másról. Eleinte az embereknek eszükbe se jutott, hogy mérniük kéne az időt. Az ősembereknek nem volt órájuk, az éjszakát és a nappalt érzékelték, a többi nem számított. Gondolom, először a nap gondolata alakult ki, virradattól virradatig, később kezdtek foglalkozni azzal, hogy hetek és évek is vannak. Nevet adtak a napoknak.

kedd, péntek, kedd, szombat

Úgy van, Gabi.

de nem, hanem hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap

Brávó, Tomus. A hétfő azt jelenti, a hétnek a feje, vagyis a kezdete, ez világos. A vasárnap pedig az a nap, amikor a heti vásárt tartják, elviszik a gazdák a búzát, a bort, az állatokat a vásárba, mindent, amit el akarnak adni. Szerda horvátul közép, mert a hét középső napja. A csütörtök a negyedik, négyes, oroszul csetírje, a péntek pedig ötödik, ötös, pjáty. Franciául a hét napjai világosan őrzik régi istenek neveit, kedd a Mars, szerda a Merkúr, csütörtök a Jupiter, péntek a Vénusz, szombat pedig a Szaturnusz valamiféle változata, róluk majd a görög-római mitológiában tanultok, az iskolában. Vagy tőlem, felolvashatom egyszer. Bár…

papa te mindent tudol?

Dehogy, dehogy. Ezeket is csak véletlenül. Az interneten olvastam… olvasta valaki.

akkor az internet, az tud mindent?

Majdnem mindent.

a tanuló bácsi az iskolába, az tud mindent!

Tanító bácsi, Gabi. Ti lesztek a tanulók, ő meg a tanító.

és a tanár?

Az a nagyobb gyerekeket oktatja. A naptárügyek az Oktogonról jutottak eszembe, a november hetedikéről, meg a Juliánusz-féle naptárról, melyben túl sok volt a szökőnap, ezt nem tudom elmagyarázni, mindenesetre évente tizenegy percet késett…

késett a naptár, mint a nagyi szokott?

Hát… úgy is mondhatjuk. XIII. Gergely pápa elrendelte, hogy tíz nappal helyesbítsék az időszámítást, ennyit ugorjanak előre. Különben a Juliánusz-féle naptárnak semmi köze Juliánusz baráthoz, aki elment megkeresni a magyarok őshazáját, Július Caesarról van szó. A rómaiak korábban tíz hónapra osztották az évet, ezek huszonkilenc vagy harminc napból álltak. Naptáruk márciussal kezdődött. Az ő latin elnevezéseikből maradt az október, november és december, jelentésük: nyolcadik, kilencedik és tizedik hónap.

[Csak akkor érzed magad biztonságban, ha szünet nélkül jártatod a szádat? Az igazat megvallva – akkor sem.]

Ritkaság, hogy valaki, mint a Zazi néni, megszülessen 1915-ben, itt, a negyediken, és máig ugyanabban a lakásban éljen, ha jól számolom, kilencvenhárom éve.

te hova születtél papa, hova?

A Tünemény utcába. Pontosabban egy kórházba. Előbb bukkantam föl a kelleténél. Majdnem két hónappal. A babák kilenc hónapig laknak az anyukájuk hasában, ezt ugye tudjátok. Néha viszont a magzatnak nincs türelme várni, szeretné elkezdeni az életet, és dörömböl, idegesíti, hogy sötétség van, fogja magát, nekiindul, kényszeríti a mamáját, hogy időnek előtte megszülje. Amiből kisebb bajok származnak, nincs ő még készen a földi életére, nagyon kell az ilyen koraszülöttekre vigyázni. Beteszik őket az inkubátorba, egy fűtött üvegdobozba, ott etetik-itatják csövön át, míg megerősödnek annyira, amennyire a normál csecsemők szoktak. Ez történt velem.

szegény papa

Látjátok, azért itt vagyok.

jó, hogy itt vagy, papa

Köszönöm, Tomacsek.

nekem is jó, hogy itt vagy

Nekem meg az a jó, hogy ti itt vagytok.

csak kár, hogy a mama nincs itt, mert lapzár van neki

Sajnos. Mit szólnátok, ha betérnénk a McDonald's-ba egy gyors ebédre? Aztán elvinnélek a játszóházba.

papa, kérdezhetek valamit? egy állóóra, amilyent a zazi néninél láttunk, hogy működik, ha áll?

Áll a lábán, de a szerkezete jár. Ingával. Mutatom a karommal.

én is

én is!

Gyertek, behatolunk. Sapka, sál, kabát le. Mit kértek?

nágitszot

Te is, Gabi?

igen, de én szenvicst is akarok

Szeretnék.

Jojó

……

Állj! Azonnal hagyjátok abba! Nem halljátok? Tomi!! Gabi!!

a tomi bántott engem!

Láttam. Ne sírj. Miért bántottad?

azér mer viszont a gabi elvette tőlem a pókemberem

igen, mer az enyimé

Add vissza neki.

jóvan, de én hoztam el

Pontosan tudjátok, mi fog történni. Ha nem tudtok megegyezni, elveszem, és egyikőtöknek se lesz.

egyezzünk meg gabi, most én játszok vele, aztán odaadom

Játszom!

én akarok játszani a pókemberemmel

de nem, gabi, az új barátunknak kölcsönözzük, egyezzél bele

jójó. van papa új barátunk, az a neve, hogy lakatosmárk

Nagyszerű.

odaadhatjuk neki a pókembert?

Persze. Ööö… egy pillanat. Kisfiú, Márk, állj csak meg. Szeretném tudni, ha már odaadták neked a pókembert, miért rúgtad bokán a Gabit? Ahelyett, hogy megköszönnéd!

nem a te testvéred a gabi, papa, hanem az enyém, nem te véded meg, hanem én

Akkor miért rugdalod te is?

papa, te nem tudod, hogy a kisfiúk néha verekedni szoktak?

Már hallottam róla. Csak nem bírom, ha az én két kisfiam bántja egymást.

most azt játsszuk, hogy lézerkrémmel felragasztjuk a gonoszokat a falakra

Ez melyik rajzfilmből van?

ezt a lakatosmárk mondta, és szerencsére van nála lézerkrém

Tomi!!! Ez az utolsó komoly figyelmeztetés, hogy ne rugdald a Gabit!

jóvan, ne kiabálj, egy ilyen kisfiú még nem mindig tudja az életi szabályokat

papa, mondhatok valamit? veszel nekünk gyerekórát? mert akkor tudjuk, mikor van reggel, mikor kell felkelni, mikor megyünk a játékboltba, mikor ebédelünk

Ha megígéritek, hogy nem ölitek egymást, veszek.

jójó

Gabi!!! Mért lökted fel mind a kettőt? Nem szabad fellökni a másikat, pláne hátulról!!!

kellett ez, papa? úgy megráztad a gabit, hogy sír

Jaj, Gabikám… istenem…

azért még nem kell neked is sírnod, hogy kiabálsz velünk

Nem szeretek kiabálni… Nagyon megráztam Gabócát… Kijöttem a sodromból.

viszont mi attól még szeretünk, papa

Drága vagy, Gabus.

én meg bántani nem szeretem a gabit

Mért bántod akkor?

nem is tudom

Mi lesz, ha összefog a lakatosmárkkal, és úgy eltángálnak, hogy attól kódulsz?

az mi az, hogy attól kód?

A mamám szavajárása volt. Gondolom, attól koldul, kéregetnie kell, tehát elszegényedik? Nem is tudom. Olyasmi az értelme, hogy pórul jársz… bajba kerülsz.

mi az, hogy tángáz?

Ver. Tángál.

papa, mondhatok valamit? a te mamád hol van?

A temetőben.

meghalt?

Már nagyon régen. A papám még régebben. Azért nem ismeritek őket. A nagyszüleitek lettek volna…

de minekünk csak egyedül a nagyi

Igen, Tomikám. Faluhelyen szokták mondani, ha már eltemetted az apádat és az anyádat, hogy megértél a halálra.

mint egy gyümölcs?

Nem egészen. Azt jelenti: te jössz a sorban. Korod szempontjából te vagy az, aki legközelebb meghalhat. Szerencsére nem tudhatjuk, hogy mikor.

de papa, te meg fogsz halni?

Majd… sokára. Nyugi, Tomus, ezzel még nem kell foglalkoznunk.

[Reméljük. Azt sem értjük, miféle témaválasztás ez így szombat délelőtt a játszóházban.

Szó szót követ, és nem akarok se mellébeszélni, se hazudni.]

papa, mondhatok valamit? mi is meghalunk a tomival?

Majd… nagyon-nagyon sokára.

de én egyáltalába nem akarok meghalni!

Senki nem akar meghalni. Használjátok ki az időt, másszatok fel a vártoronyba. Gabi, te sírsz?

mer hazament az új barátunk

hazavitte a nagymamája a lakatosmárkot, és nem hagyta itt nekünk a lézerkrémet, pedig kértem

Mit szólnátok, ha összeszednénk magunkat, aztán beülnénk a kávéházba egy jó kis sü…

[Sütemény, ebéd előtt? Viki boldog lesz.

Eh…]

sütiii! nyaminyami!

én marcibánt kérek, papa

én csokikrémet! és marcipánt!

Tomi-Gabi, figyeljetek, rosszul mondtam, nem néztem az órámra, túl késő van sütizéshez, mindjárt ebédelünk.

mit?

Van otthon kész pizza…

menjünk a dunaiba!

Hát…

a dunaiba, papa, a dunaiba együnk, biztos ott lesznek a zsiguék, és játszhatunk

Nem egészen biztos, hogy van nálam annyi pénz.

vegyél ki a falból papa, vegyél ki

Attól tartok, most a falban sincs elég pénzem.

az meg hogy lehet, papa, hogy?

Úgy, Gabucsek, hogy a jogászok közül csak az ügyvédek keresnek jól, a kutatók nem annyira, pláne ha olyan speciális dolgokkal foglalkoznak, mint én, a magyar tengerjogász.

odaadjuk a tomival a malacperselyünket, ugye tomi, oda?

nekem jó a pizza

Drágáim! Várjatok csak. Van egy dugi tízezresem. Gyerünk a Dunaiba, ha annyira akarjátok.

éljen a papa!

éljen a papa!!

……

Meséljek egy Tomi-Gabi lovagot, míg kihozzák?

meséljél papa. úgyse nincs itt a zsiguci, pedig azt hittem

Befuthatnak, Tomacsek. Mi legyen a címe?

az hogy

én mondom tomi, én! múltkor is te mondtad

nem, hanem

te mondtad, te mondtad! az legyen, hogy tomi-gabi kalózok… mentőkalózlovagoka… a… vagyis

inkább vikingek legyenek

én mondom, én!

Tudjátok, mit jelent az, hogy viking? Meglepetés: kalóz. A vikingek gyors hajóikon sok távoli partra eljutottak a hazájukból, Skandináviából. Mindenkit leigáztak. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy mentőállomás a harmadik kerületben, melyet valaha Sóbudának hívtak, messze földön híres sóbányái miatt.

[Gyerekek hülyitése ér?]

Ezt csak úgy kitaláltam, valójában Óbuda, tudjátok, Óbudán lakunk.
jobb a sóbuda
sóbuda, sóbuda!
Tomi lovag vette föl a kagylót, mentőállomás, tessék. Messziről jött a hang, recsegve, ropogva. Olyan nyelven beszélt, amit Tomi lovag nem értett, így hát bekapcsolta a fordítógépet. Az idősebb férfi előadta, hogy ő egy magas személyiség, az uralkodó belső köreiből. Segítséget kér nagy barátjának, ám ez soha nem kerülhet nyilvánosságra, hétpecsétes titok.
hét pecsét, az mi az?
Tudod, Gabus, régebben az emberek borítékban leveleztek, nem volt még e-mail, eleinte posta se volt, ahol csak föladod a levelet, és…

[Vagy megérkezik a címzetthez, vagy nem.
Most meg te kezded? Nem társadalmi regény ez, hanem mese.
Igazad van.
Ilyen is lehetséges?]

Csak úgy küldhettél üzenetet valakinek, ha rábíztad egy futárra.
a sakkból?
Nem, Tomikám, voltak igazi futárok, lóháton közlekedtek, vitték a rájuk bízott küldeményeket. A borítékokat lepecsételték viasszal, emlékeztek, vettem nektek olyat, gyertya lángján fölolvasztották a rudacskát, a viasz megolvadt, rácsöpögtették a borítéknak arra a részére, ahol nyílott, és belenyomták a pecsétgyűrűjüket. A pecsétgyűrűn általában a család címere domborodott, a mintája átkerült a megkeményedő viaszra. Így rögtön lehetett tudni, ki küldte.
mi is kapunk olyan pecsétes gyűrűt, kapunk?

Ha akartok. De az én családomnak nincsen címere, mi nem voltunk nemesek soha. Vikiéknek lehetne, állítólag az apja ágán hétszilvafás nemesek az ősei. Hétszilvafás azt jelenti, hogy elszegényedtek, nem maradt uradalom, kastély, juhnyáj, erdők, ilyesmi.

de kár, mert minekünk kéne egy várkastély, és akkor védenénk, amikor átjönnek a törökök, a zoliék

Tomikám, kicsit összekevered, a török egy nép, amelyik folyton háborúskodott sok száz évvel ezelőtt, ők támadták meg a magyar várakat, nem a Török doktor, a barátom.

pech

Nem is tudom. Visszakanyarodnék a meséhez. Hangsúlyozta a magas rangú férfi, hogy országa uralkodójának tudta nélkül jelentkezett, akinek a neve legyen áldott. A telefonáló barátságba keveredett az Emberheggyel, a hatalmasnál is hatalmasabb lénnyel, akit, amikor rátaláltak, lekötöztek a földre, nem csupán a végtagjait béklyózták oda, hanem a hajtincseit is egyenként, karókhoz.

pont mint a guliver

Gratulálok. Később megengedték neki, hogy szabadon mászkálhasson, amennyiben aláírja a szerződést, miszerint az országot pecsétes engedély híján nem hagyhatja el, parancs nélkül a fővárosba nem léphet, vigyáz, hogy senkit el ne taposson, szövetségesként harcol a Blefuscu szigeti ellenséggel, és az uralkodó sürgős üzeneteit úgy segíti célba juttatni, hogy a futárt lovastul zsebre teszi, és szállítja oda, ahová kell. Mint Tomi már ki is találta, Gulliver a neve. Tulajdonképp úgy kéne ejteni: Gálivör, mert angol, de mi magyarok Gulivernek mondjuk, egy l-lel.

gálivör, én is úgy már, úgy

Jól van, Gabus, rád lehet számítani.

de mikor a mesekönyvből olvastad, te is azt mondtad, guliver

Igen. Magyar vagyok, ebből kiderül. Jöjjenek gyorsan a mentőlovagok, óriási a baj! Az Emberhegy rosszakarói addig-addig fűtötték a magasságos uralkodó fejét, élen a tengernaggyal, aki az Emberhegy esküdt ellensége, míg titokban koronatanácsot hívtak össze, és őfelsége végleges döntést hozott. Hazaárulással vádolták meg…

[Jonathan Swift: Gulliver utazásai a világ több távoli országába. Első megjelenés: 1726. Magyarra fordította Pálóczi Horváth György, a Filléres Klasszikus Regények számára 1934-ben. Előfizetési ár 12 kötetre 48 pengő, egy kötet ára 4 pengő.

De tudod, de tudod!

Itt a kezemben a könyv, abból olvasom.

Istenem, mennyit kerestem! Honnan szedted elő?

A fiókos szekrény mögé esett. Amikor takarítottál.

Ez még a papa könyve volt. Miért nem a Karinthy fordítását vette meg?

Talán kapta ajándékba.

Alig maradt a papa tárgyai közül. Szinte semmi.

Nekem mondod?]

akkor most mi a tomival hogy ejtsük ki, guli vagy gali?

Gulliver. Nálunk a szeretet jele, ha valakinek a nevét úgy ejtjük, ahogyan írják.

a mi nevünket úgy ejtjük?

Persze, Tomus, ez csak a külföldiekre vonatkozik. Az én nevem Pál, egy angol vagy amerikai úgy írná, Paul, és úgy ejtené, Pól. Tomi angolul: Tom. Gabi pedig: Géjb.

géjb, tom

Pontosan.

de jópofa dolog ez!

Gabus, már nagyon szépek a z betűid! Az s-en, az sz-en és a cs-n még dolgozni kéne. Na. Lilliput királya úgy döntött, az Emberhegyet hazaárulás miatt meg kell fosztani a szeme világától. A telefonáló szerint ennél igazságtalanabb ítélet még nem született Lilliput udvarában. Ahhoz kér segítséget, hogy az Emberhegy megszökhessek az országból. Tomi-Gabi lovag sosem tétovázott, ha igazságtalanság jutott a tudomásukra. Márpedig Gulliver az égvilágon semmit nem követett el a lilliputiak ellen, sőt segített nekik megnyerni a tengeri csatát, fogta és elvontatta a szomszédos Blefuscu hajóhadát. Igaz, amikor a királyné lakosztálya kigyulladt, jobb ötlete nem lévén, a saját pisijét irányította a lángokra, így mentette meg a leégéstől, emiatt néhányan megorroltak rá.

lepisálta! lepisálta!

Tomikám, mondd inkább, hogy lepisilte. A lepisálta annyira randán hangzik.

de mér, papa?

Nem tudom, érzem. Elég az hozzá, hogy a mentőlovagkalózok…

mentőkalózlovagok, papa

Akarom mondani, mentőkalózlovagok beültek a legnagyobb helikopterükbe, csordultig töltötték a tankot gázolajjal…

nem, lézerdízelbenzinnel

Lézerdízelbenzinnel. Egész álló nap repültek, míg megérkeztek Lilliputba, ahol egy csöndes öbölben szálltak le. Két katona fogadta a lovagokat, fölszerszámozott paripákkal. Órákig vágtattak, mire az Emberhegy faházához értek, mely körülbelül akkora volt, mint Tomi-Gabi indiánsátra. Előtte kuporgott Gulliver doktor, gondolataiba mélyedve. A lovagok illendően köszöntötték, sajnos, a fordítógépüket otthon felejtették, szerencsére Gulliver nagy tehetség volt idegen nyelvek terén, és valamelyik korábbi utazása során a magyar hajószakácstól fölszedett valamicskét a nyelvünkből, egyszerű szavakkal tudott beszélgetni. Éppen úgy nézett ki, ahogyan arra a nagy mesekönyvre rajzolták, a Gulliver újabb utazásaira, amit a Viki vett nektek, parókás férfi, fehér térdzokniban, odáig érő nadrágban.

papa, mondhatok valamit? akkor mi most bemehettünk a mesekönyvbe?

Igen. De nem csak a mesékbe. Tulajdonképp azért olvasunk, hogy bemehessünk a könyvekbe. Néha ott sokkal jobb, mint idekint. Azért veszünk nektek olyan sok könyvet a mamával. Bemehettek bármelyikbe, ha akartok.

és ha van időgépünk

ad a papa, tomi

kettő kell, egy neked, egy nekem

Hát ti ki fia-borjai vagytok, kérdezte az Emberhegy, látom, nem lilliputiak, mert őnáluk nagyobbra nőttetek, de azért akkorák se vagytok, mint az én fajtám. Erre most nincs idő, így Gabi lovag, tessen gyorsan beszállni a mentőhelikopterünkbe, elszállítjuk biztonságos helyre. Gulliver föltérdelt, rázta a fejét, sem azt nem értette, mi az a mentő, sem azt, mi az a helikopter. Gyere velünk, megmutatjuk, ajánlotta Tomi lovag. Elindultak, de az Emberheggyel nehezen tartották a lépést, ezért fölvette őket a két kezébe, ami annyira tetszett a kalózmentőlovagoknak, hogy sikongatva kacagtak.

akarom, hogy legyen egy guliverünk, és akkor nem kell autókocsi

Jó is volna, Gabus. Itt a kaja, egyetek, a többit majd máskor.

de nem, papa, a meséket be kell fejezni

Hamm, hamm, közben befejezem. Sajnos, az derült ki, hogy az Emberhegy a legnagyobb mentőhelikopterbe se fér be. Köszönte szépen a lovagok iránta való jóindulatát, elbúcsúzott tőlük, és a titokban odalovagló magas rangú személyiségtől is. Kiválasztott egy nagy hadihajót a lilliputi flottából, gatyára vetkőzött, a fedélzetre hajtogatta ruháit és kedvenc takaróját…

volt neki is takija, mint nekem?

Lehet. Úgy tudom, ő nem rágcsálta. Nekivágott a tengernek. Akkorákat lépett, hogy egy fertályóra alatt…

[Csak így tovább, az üstöllésit neki.

Maradjál.

Válek vető cigányok regélték, hogy Napsötétedéskor óriási griff madár száll a légben, s eltakarja a Napot, vezellete ártalmas harmat, mely dög halált hoz.

Az hoz döghalált, hogy mindenbe belepofázol.]

Negyedóra alatt átért Blefuscu partjára, ahol illő fogadtatásban részesült. Tudta az ottani uralkodó és egész népe, mekkora kincs az Emberhegy a lilliputiak elleni csatában. Itt a vége, fuss el véle.

jaj, papa, ezt csak azér mondod, mert lusta vagy tovább mesélni

Egyetek szépen. Gulliver további három utazásáról majd esetleg máskor. Drágáim, lapátoljátok már azt a levest. Fölvágjam a grízgaluskát kisebb darabokra?

nem kell, papa, majd én széjjelnyomom, neked is széjjelnyomjam, gabi?

én nyomom, én! naaa, ez az én levesem!

Nyughatás, kajálás.

jójó

……

Virág fiúk, be az ágyba! Miért kell örök harcot vívnom azért, hogy lefeküdjetek? Tomi!! Gabi!! Azt akarjátok, hogy kiabáljak?

semmi esetre se, papa

bebújtam, be

én is

hol a hilduska?

A párna mellett. Tomi, neked ott a Taki az ágy lábán.

ez nem a lába, hanem a feje

Akkor a fején. Könyvből mese, vagy fejből?

egy ilyent meg egy olyant, papa

most én választok könyvet, tomi, én. mosó masa mosodája, vagy inkább csillagok háborúja

Az tegnap volt.

akkkooor… jánosvitéz, vagyis előbb egy tomi-gabi lovag, közbe kitalálom

Cím?

mentőkalózlovagok hánykolnak a vihartengerbe, és megmentik a szigetembert, a tengerbe otthon vagy úgyis, papa

Jól van, Tomi. Egy szép napon csöng a telefon a mentőállomáson. Kár, hogy csak ketten dolgoznak ott, mert így csupán váltva alhatnak.

de nem, hanem a mentőállomáson több tomi lovag van

és tíz gabi lovag, tíz

viszont száz tomi lovag, vasárnapon kétszáz

Érdekel titeket a mese, vagy nem?

érdekel, papa

mondjad tovább, lécci

Hhhhhh… Ezúttal Gabi lovag vette föl a telefont. Darabos hangú férfi a vonal végén…

milyen vonal?

Telefonvonal. A vonalas telefon az, ami a szobámban van, ahhoz drót csatlakozik, és a házba is drót jön. Régebben csak ez volt. Olyan emberek beszélgethettek, akiknek a házát összekötötték dróttal. Szóval. A darabos hangú férfi angolul beszélt, fordítógép bekapcs. Hogy ő egy lakatlan szigetről jelentkezik, ahol gazdája jóvoltából élhet, igaz, saját törzsétől elszakadva, de biztonságban, a mindennapi betevő falat miatt sem kell aggódnia. Most azonban gonosz idegenek kötöttek ki, nagy csónakban. Gazdája messzelátón figyeli őket. Huszonegyen vannak, három foglyot is hoztak magukkal. Nagyon fél a vademberektől, ezért kér segítséget, gazdája tudtán kívül. Mi a neve, kérdezte Gabi lovag. Péntek.

péntek? az egy nap

Igen, de mégis így hívták. A gazdáját pedig Robinsonnak. Bekészítettek a mentőlovagok a nagy kék helikopterbe mindent, ami kell, páncélt, fegyvereket, ennivalót, innivalót, mondanivalót.

mondanivaló az mi? és mér viszik?

Semmi, csak úgy kiszaladt a számon. Mondanivalót nem vittek. Az a mondanivaló, amit egy könyvből az olvasó kihámoz. Az alapgondolat, amit az író a szövegébe beletett, hogy átmenjen a fejünkbe az ő fejéből, amikor végigolvastuk az egészet. Példának okáért Jonathan Swift, a Gulliver írója azt akarta, hogy a korabeli olvasók megértsék, mennyivel normálisabb társadalom a törpéké vagy a lovaké az angolokénál. Illetve az írekénél, ő voltaképpen ír volt.

azér lett író?

[Mibe keveredtél már megint?
Regénybe.]

Az ír egy nép. Mint a magyar. Nem minden ír ember ír, ahogyan nem minden magyar ember… magyaráz. Gabi lovag megtudakolta, honnét telefonál Péntek, de ő csak annyit mondott, a gazdája úgy gondolja, valahol Brazília és az északi spanyol szigetek között lehetnek, műszere nem lévén, pontosan meghatároznia sosem sikerült.

nem baj, beállítjuk a dzsípíeszt

Lehet. Bár ha nem tudjuk, hova megyünk…

varázsdzsípíesz, az kimutatja

Jól van, Tomus. Repült a mentőhelikopter északnyugatnak, Bretagne fölött hagyta el a kontinenst, utána már az óceán fölött haladtak, téli napban, nyári szélben… Gabi lovag beindította a turbóradart, egykettőre megtalálták a lakatlan szigetet. Ez nem a kincses sziget volt, amelyről Stevenson írt, tudjátok, meséltem, hanem egy másik, ahol nincs kincs. Épp amikor a lovagok leszálltak, kitört a harc a gonosz idegenek csapata és a Robinson-Péntek páros között. Mire a lovagok be tudtak volna avatkozni, Robinsonék teljes győzelmet arattak. Péntek bemutatta a mentőlovagokat a gazdájának, akinek tátva maradt a szája a helikopter láttán. Udvariasan megkérdezte, kipróbálhatja-e. Fölrepültek vele egy körre. Álmélkodott, amikor megszemlélhette a szigetét felülről. Mint mondta, huszonnyolc évet, két hónapot és tizenkilenc napot töltött itt. Neki is fölajánlották a lovagok, mint Gullivernek, hogy elviszik a mentőhelikopterrel, ám Robinson inkább a zsákmányolt hajót választotta. Arra hivatkozott, hogy nem térhet el attól, ahogyan a történetét Dániel Defoe úr megírta. Az hiányozna még, valamennyi kinyomtatott példányban meg kéne változtatni a szöveget, szinte az összes nyelven, nem akar szerénykedni, az ő története világsiker lett.

világsiker?

Azt jelenti, hogy mindenütt olvassák és szeretik. A Robinson név átment a köztudatba, már azt jelenti, lakatlan szigeten élő hajótörött. Mielőtt a mentőlovagok hazaszálltak volna, választhattak a gonosz emberek csapatától elvett fegyverek közül. Vajon a jó öreg Tomi lovag mit választott?

lézerkardot

És a jó öreg Gabi lovag?

ööö… lándzsakilövő puskát, kettőt

kettőt is lehet?

Miért ne?

akkor én lézerkardot hüvellyel és lándzsakilövő puskát

én két lándzsakilövő puskát!

papa, hármat is lehet?

Igen. De ez a vége.

jójó. kell, mer egy téreksz van a szigetükbe, akivel harcolni fogunk

nem is gonosz emberek jöttek a csónakba, hanem vad térekszek, papa

T-rexek a múlt héten voltak egy mesében. Meg a Jurassic Parkban. Most gonosz emberek.

gonosz embernek öltözött térekszek, papa

Ügyes vagy, Gabus. Megoldottad. Ezt föl kéne írni.

én felírom, ahogy a mama szokja, jó, gabi?

Szokta!

tomi, neked is van varázstávcsőd?

szerintem igen

szerintem nem, csak nekem van varázstávcsőm, én találtam ki magamnak

irigy vagy, gabi

papa, kérdezhetek valamit? a mama megírta már a tomi-gabi lovagos könyvet, meg?

Tőle kérdezd. Be az ágyba, aludjatok, késő van.

de megengeded, hogy még befejezzem a rajzom, meg?

Ha sietsz vele.

papa, mondhatok valamit? képzeljed, én már tudom, hogy hívják a felnőttek legnagyobb királyát

Tényleg, Gabus? Hogy?

horvátistván, te vagy az apja! és a felesége

Most akkor melyik?

hát… izé…

én tudom, gabi, mind a kettő! vigyázz, papa, jön egy tűzszalamandra, megsebesít, meg is öl

de nem, tomi, inkább szerencsére nálam van a tűzherceg élesztőfolyadéka

Ki az a tűzherceg?

a horvátistván felesége, vagyis a tomus

Arról volt szó, hogy én!

a másik felesége, úgy mondom! te semmit se értesz?

Hát… Azt már meg se kérdezem, ki az a Horváth István király, talán a Bence papája? Hagyjad most, Gabi, majd holnap. Ne dumáljatok lyukat a hasamba. Lámpaoltás. Aludjatok jól, álmodjatok szépeket, ébredjetek egészségesen. Kérem a puszimat, Tomus. Tőled, is, Gabus. Köszönöm.

papa, mondhatok valamit? de jópofa dolog ez, hogy belementünk a mesébe

Nektek nem is kell bemennetek, ti mesések vagytok. Tündérmesések.
én csillagmese vagyok, papa
én is
két csillagmese vagyunk, gabi
legyünk inkább közös külön
közös

10.
TÍZ: Hérakleszra bízd

papa

M… mi van?

nem tudok aludni

Tomika, ne sírjál.

itt maradhatok? hoztam a takimat is

Persze, drágaságom. Rosszat álmodtál?

rosszat, nagyon

Mit?

nem akarom mondani se

Bújj ide. hol a mama?

Tudod, hogy elutazott Egyiptomba, study tourra. Azért, hogy írjon róla, érted?

értem, de mikor jön vissza?

Hétfőn.

a hétfő, az még sok?

Még négyet kell aludni. Fél három… eszerint már szombat van, tehát csak hármat. Egyet nagyon kéne, most. Itt maradhatsz, ha nem izegsz-mozogsz, mint a sajtkukac.

izeg-mozog, ez jó

Holnap jó lesz. Most alvás.

papa

Gabikám, te is itt vagy?

hol a tomi?

Hármat találgathatsz. A másik oldalamon.

akkor én is bemászok, hol a mama?

egyiptomba, gabi, sztádi szúr

Study tour. Csönd legyen, vagy visszaviszlek titeket a gyerekszobába.

én már alszok, papa

Tomikám, ikes ige, még hajnalban is. Alszom.

hork, hork, hork

hehe. khrrr, khrrr, khrrr

hihi

Vígan vagytok… Az isten szerelmére, aludjunk még!

szerelmére, az istennek?

Ez csak egy mondás. Szem becsuk, száj befog!

becsuk, befog, hihi

hehe

Pszt.

jóvan, de olyan nehéz elaludni

Fönn maradni se könnyű. Kuruttyoltok itt fél háromkor!

kurutty, kurutty papa, békák lettünk

brekeke, hehehe

hihihi

Kiabáljak??? Az kell nektek, hogy kiabáljak az éjszakában???

jójó, alszunk, papa

szép álmokat

Nektek is.

papa, mondhatok valamit? mér ment a mama az egyiptba?

Küldték. Vagyis… szerintem találkozni akart egy múmiával. Egy fiatalabbal.

[Beadom tőled a boámat a ruhatárba.

Add. Vagy jobbat tudok. Menj te is nílusi hajóútra! Egy darabig nyugtom volna.

Nyugtod lesz. Viszlát. Majd azért szóljál, ha szükségem érzed.

Azt várhatod.

Nézzük, mire mész egyedül. Pá.]

én is találkozni akarok azzal a múmiával

Csak vicceltem, Tomi. Mert Egyiptomban vannak a múmiák. A legtöbb. Eredetileg ott csinálták őket, de aztán széthordták a világ minden tájára, sok került belőlük a British Museumba, Londonba, de jutott ide Budapestre, a Szépművészetibe is, négy. Általában kettőt tesznek ki, láttátok már, kettőt a raktárban tartanak.

azokat a kettőket mér nem teszik ki?

Fogalmam sincs. Biztos kevés a tárló, az olyan üveges szekrény, amiben szabályozni lehet, hogy milyen meleg legyen, és a páratartalmat, a levegő nedvességét. Meséltem már nektek, hogy gyerekkoromban közel laktunk a Szépművészetihez, és sokszor megnéztem…

tudjuk, papa

De azt biztosan nem, hogy egyszer ott maradtam bent, egész éjszakára.

tényleg?

azt szabad?

Egyáltalán nem. Megvártam, míg közelgett a zárás ideje, elbújtam egy szekrény mögé. Akkoriban még nem voltak riasztók és kamerák a múzeumokban, a teremőr bácsi nem vett észre. Úgy kezdődött, hogy kérdeztem egyszer a papámtól, mit csinálnak a múmiák az üvegdobozokban, azt felelte, alszanak, gondolom, le akart rázni. Szerettem volna tudni, mikor vannak fent, mire a papám, hogy éjszaka. Ezért maradtam ott. Látni akartam, hogyan kelnek föl, hogyan jönnek ki a tárlókból. Arra nem számítottam, hogy sötét lesz, a teremőr, miután rám zárta az ajtót, kintről eloltotta az összes villanyt. Majd meghaltam a félelemtől.

és fölkeltek?

Semmi se történt, csak én öregedtem egy évet. Reggel kislisszoltam, hazaszaladtam. Igyekeztem úgy nyitni a zárat, hogy ne csapjak zajt. Kulcsos gyerek voltam…

az mi az?

A nyakamban lógott a kulcs, mert mind a két szülőm dolgozott, senki nem volt otthon, amikor hazaértem a suliból. A konyhaajtó nyitva, a mamám éppen tojást sütött. Kiszólt: Reggeliztél már, édes Öcsikém?

öcsikém?

Így hívtak. Utáltam, de mégis. Ráztam a fejem. Ülj le, kapsz rántottát, így a mamám, és kakaót is főzött. Addigra kijött a papám pizsamában, ő kávét kapott, pillével. A tej fölét hívta pillének, nagyon szerette. Furcsa, igaz? Észre se vették, hogy házon kívül töltöttem az éjszakát.

honnan tudod?

Szóvá tették volna, nem gondolod? Elképzelhetetlen, hogy egyikőtök ne legyen itthon éjszaka a tudtom nélkül, ha mégis, egyrészt szívbajt kapnék, másrészt rettenetesen haragudnék, harmadrészt kerestetnélek a rendőrséggel, úgyhogy eszetekbe ne jusson megpróbálni. Most pedig aludjunk végre.

aludunk

nem jön álom a szememre

Hú, de szépen mondtad, Gabi.

igen mer benne van abba a mesébe, a jánosvitézbe

pisilni kell

Eridjél, Tomus. Ha kész vagy, húzd le magad után, de ne nyomd a gombot hosszan, pisihez kis víz elég. Vigyázni kell a környezetünkre, már épp eléggé tönkretettük.

röviden nyomom

mi vigyázunk, papa, fél kád vízbe fürdünk a tomival, mióta megmondta a mama, hogy kifogy a víz a földből

Jól mondta. Az olaj is kifogy, nem tudnak majd menni a kocsik se. Persze, föltalálták a vízzel hajtható motort, de víz se lesz, szóval, gáz.

a kocsiba benzin kell, nem gáz

Már amelyikbe. A miénk például dízel, abba gázolajat tankolunk. De a benzint is olajból gyártják. Gáz azt is jelenti: ajjaj.

gázgázgázgázgáz

Elég, Gabóca.

az olaj, az honnan van?

A föld mélyéből kell fölszivattyúzni. Rengeteg a dolog vele, finomítják, aztán szállítják oda, ahol használni akarják. A gáz is a föld mélyéből jön, vezetékeken viszik országról országra. Az olajat hatalmas tankhajókon. Akkorák, mintha egy tízemeletes házat fektetnének a vízre. A legnagyobbakat úgy hívják, VLCC…

víel sziszi?

Rövidítés. Very Large Crude Carrier. Épp most foglalkozom egy ilyennek a balesetével. Tudjátok, tengerjogász vagyok, a tankhajók pedig a tengereken úsznak, és peches esetben jogeset lesz belőlük. Volt példának okáért egy bődületes méretű tankhajó, úgy hívták, Amoco Cadiz. Ez az óriási tanker az Anglia és Franciaország közötti tengerszorosban nagy viharba került, az erős hullámok tönkretették azokat a lapátjait, amelyekkel jobbra vagy balra fordulhatott. Mindez 1978. március 16-án történt.

az régen volt?

Eléggé.

még mi nem éltünk?

Áh! Vera is csak tíz hónapos lehetett. Az az érdekes, hogy én véletlenül épp Bretagne-ban jártam egy konferencián. Ha akkor már lett volna Tomi-Gabi lovag, egészen biztosan telefonál nekik a hajó kapitánya, hogy segítsenek, elkerülendő az addigi idők legnagyobb tankhajó-katasztrófáját. Tomi-Gabi híján a kapitány vészjelzést adott ki. Egy német vontatóhajó, a Pacific válaszolt. Tudom, sok az idegen név, ilyenkor valaki figyelmeztetni szokott… A mentőhajók nem puszta szívjóságból dolgoznak, mint Tomi-Gabi lovag, hanem benyújtják a számlát a szolgálataikért. A pénzt első körben a kárvallott helyett az egyik legnagyobb nemzetközi biztosító, a Lloyd's fizeti.

biztos tó?

Eegen. Valaha régen…

a föld izzó tűzgolyó

Nem. A föníciaiak, akik híres kereskedők és hajósok voltak, megállapodtak, tízen, tizenöten, mindenki befizetett a közös kasszába, egy perselybe valamennyit, mondjuk, havonta tíz aranyat, és ha valamelyiknek elsüllyedt a hajója, az összegyűlt pénzből adtak neki annyit, amennyi a kára.

klára?

Kár, azt jelenti, amennyit vesztett, mert a tenger mélyére került a hajója, az áruval együtt. Értitek? Ma már külön vállalatok szedik be a pénzt. Esetünkben csak a hajó negyvenmillió dollárt ért, tehát a mentőalakulatot fenntartó német vállalat komoly összegre számíthatott. A tízes erősségű viharban nehezen sikerült a vontatókötelet fölerősíteni. Az Amoco Cadiz kettétört. Mielőtt a tenger fenekére süllyedt, a legénységet francia katonai helikopterek mentették ki. A teljes rakomány, 1,6 millió hordó könnyű arab és iráni olaj a vízbe ömlött, a kikötőket, a sziklákat és a tengeren kikötött hajókat feketére festette. Saját szememmel láttam Perros-Guirecnél. A homokon szerencsétlen madarak vergődtek, se úszni, se röpülni nem tudtak a rájuk ragadt olajtól. Önkéntesek próbálták megmenteni őket, igyekeztek letisztítani róluk az olajat, hiába, többségük elpusztult.

szegények

Lehet, hogy gyerekeknek ez unalmas, de engem annyira megrázott, hogy máig is szoktam álmodni róla.

nekem nem unalmas, papa, nem

Drága Gabikám! Inkább olyasmit kéne mesélnem, ami elaltat.

nem akarok aludni, nem

én se

Tudjátok, mi volt a legijesztőbb? A szag. Olyan büdösek lettek a máskor tengerillatú beachek, vagyis a strandok, hogy az ember úgy érezte magát, mint egy lángossütő bódéjában. Később fölmérték a kutatók az élővilágban okozott kárt, ami pénzben ki sem fejezhető. Húszezer madár döglött meg, és kilencezer tonna osztriga. Az osztriga egy pici élőlény, a kagylójában lakik, a franciák és más népek boldogan megeszik. A bretagne-i tengerpart közkedvelt nyaralóhely, hosszabb időre elnéptelenedett. A francia kormány pert indított, kétmilliárd dollárt követeltek, ebből végül százhúsz milliót ítélt meg a chicagói bíróság. Nekem ez a szakterületem, ilyen fontos tengeri és légi ügyek peranyagát tanulmányozom, bár inkább olyanokat, amik most történnek, magyar érintettséggel, és kell a bíróságnak a szakvélemény. Hm… ettől végre elaludt a két csillagom… úgy látszik, a tengerjog a recept. Már csak az kéne, hogy én is vissza tudjak süppedni az alvásba. Süpp, süpp.

……

Nadrág, póló, pulóver, zokni. Légy szíves, Tomi.

te öltöztess, papa

Rendben. Bár a mama szerint már kéne tudnotok egyedül.

tudunk, csak szeretjük, ha te öltöztetel

Azt is tudjátok, mivel vehettek le a lábamról. Gabóca, ezek a te ruháid.

ha a tomit te, akkor engem is

Sejtettem. Emeld föl a karod. Úgy. A zoknit már tényleg húzzátok föl ti.

jójó

Mit kértek reggelire?

mit lehet?

Csokigolyó tejjel vagy anélkül, croissant, nutellás kifli.

csokigolyó tej nélkül

nutellás kifli

vagy inkább kaphatok hotdogot?

Csinálok. Irány a konyha.

hilduskát is hozom, ő is kér

én meg takit hozom, mer nagyon éhes

remélem, a mamát nem bántja a mílusi krokodil, nem

Miért bántaná?

azér mondja a gabi, mer a mílusi krokodil az egyiptomba van, és olyan éles a foga, mint a kés. hallottuk a zöldruhás lánytól, aki kifestette a mamát, amikor az interjút csinálta vele a pirosruhás lány, és a zöldruhás lány az arcomra festett nekem egy mílusi krokodilt, az éles fogával

Szerintem nílusi, Tomi. A Nílus nagy folyó Egyiptomban. Abban lakik a nílusi krokodil.

nézhetünk dévédét, papa?

Ne hülyéskedj, most semmiképp, oviba kell mennetek! Délután semmi akadálya, ha meg tudtok egyezni, hogy mit akartok.

egyezzünk meg gabi a srekben, mit szólsz?

azt, hogy sajnálom… igen!

hehehe

hihi

Gyorsan, cipő, kabát, nagyon elszaladt az idő.

míg odaérünk, mesélsz egy tomi-gabi lovagosat?

Igen.

a mama csinálja végre azt a tomi-gabi lovagkönyvet? megígérte!

Tőle kérdezzétek. Úgy tudom, már írja.

mikorra lesz kész?

Azt mondta, a harmadánál tart.

a harmad, az mi az?

Ha valamit három részre osztunk, az egyik.

aha, tudom, háromnegyed

Ha négy részre osztjuk, negyedeket kapunk. Viki egyharmadot legyártott, tehát még kétszer ennyit kell írnia.

kétszer ennyi, az sok?

Attól függ. Majd érdeklődjetek, ha visszajön Egyiptomból. Talán fölolvas részleteket. Számítsatok rá, hogy megváltoztatta a neveteket.

mér?

Gondolom, a saját gyerekei nevét nem akarja adni. Babonából. A babona…

tudjuk papa, átszalad a fekete cica

Úgy van.

de mi nem szaladtunk át, akkor mi a babona?

Tomacsek, próbálom megvilágítani egy példával. Ha az ember sokat hajtogatja, hogy beteg lesz, előbb-utóbb tényleg. Ha valakit egész gyerekkorában dicsérgetnek, hogy milyen szép, akkor valóban szebb lesz. A szavak rendelkeznek mágikus, akarom mondani, varázslatos erővel. Ilyen alapon nem szerencsés, ha az igazi gyerekek igazi neve belekerül a mesébe, mert akkor esetleg valami rossz, ami a mesében történik, megvalósulhat.

de a tomi-gabi mentőlovagosba sose szok történni rossz, hanem csak jó, győz a harc, és megmentés a vége

Igazad lehet, Tomacsek. Azért nem árt vigyázni. Húha, fél nyolc! Gyerünk! El ne felejtsem befizetni az úszást és az ebédet. Szóljatok, ha eszetekbe jut.

jójó

Mi lesz már, siessetek!

bekötöd, papa?

Nyújtsd ide. Két dolgot nem sikerült megtanítanom nektek, a masnikötést meg az orrfújást. Más szülők hogy csinálják? Amikor Vera kicsi volt… hm, ő megtanulta magától.

mi is megtanuljuk, papa, az orrfújt én már tudom is

Igen, az csak a Gabusnak nem megy.

de megy, pssz

Ezt a száddal csinálod, úgy nem ér semmit. Az a cél, hogy az orrod kitisztuljon. Fogd be a szád, és csak a két orrlyukadon jöjjön a levegő!

sssssssz

Erről volna szó! Most ugyanezt a papírzsepkibe. Príma. Tessék, dugok néhányat a zsebedbe, gyakorolgassad.

sssssssz, sssssssz

látod, papa, tudja a gabi, tudja

Jól van. Uraim, utánam. Köszönöm. Biztonsági övet bekapcsolni. Nnna.

mesélsz egy tomi-gabit, amíg odaérünk?

Mi legyen a címe?

most én mondom, tomi, én! tomi-gabi harcol a térekszekkel

de nem, a zsurasszik park már volt tegnap, vagy előtte nap

akkor tomi-gabi harcol a sekkel

srek, de mindegy, papa, ezt a könyvet mér tetted ide közénk az ülésre?

Viszem magammal, most olvasom.

mi van rajta a képen?

Héraklész, amint megküzd a… asszem, a kithaironi oroszlánnal. Lehúzta a bőrét, az lett a ruhája, az oroszlán feje pedig a sisakja.

jóvan, de nem látszik oroszlánnak a két fejével

Ja, bocs, rosszul mondtam, töröl, töröl. Azt rajzolták a címlapra, amint Héraklész elvégzi a tizenkettedik feladatát, legyőzi Kerberoszt, az alvilág őrét, akinek három kutyafeje volt, egy sárkányfarka, és kígyók nőttek a hátán.

csak kettő feje van

Én háromra emlékszem. A harmadik talán nem látszik.

biztos eltakarja a kettő

Kösz, Gabus, ez lehet az igazság.

hányadikba járt a héraklész?

??

hányadik iskolába? kapott tizenkét feladatot, azt mondtad

Nnnn… hát, a király adta a feladatokat, tízet, mindenféle állatokat kellett legyőznie, vadkant, oroszlánt, volt valami a Hádész teheneivel, azokat is elhajtotta. Egy bika leszakadt a nyájtól, átúszott Szicíliába, róla nevezték el Olaszországot Itáliának, a türrhének a bikát italosznak mondják. Ha valaki nem szól rám, teljesen belegabalyodom a mitológiába… Ez a könyv a Görög regék, a görögök isteneiről és hőseiről szól, tudjátok, trójai háború, satöbbi. Még nem egészen nektek való. Mesélek inkább mentőlovagosat.

legyen benne a görögök is

Megpróbálhatom. Bár nem értem, mért nem a mamát nyúzzátok ezzel… Majd ha visszajön Egyiptomból. Nos. Tomi-Gabi lovag és a szörny a labirintusban.

nem, inkább tomi-gabi harcol a szörnnyel a labirintusba benne

Tudjátok, mi az a labirintus? Útvesztő. A Vidám Parkban jártunk egy labirintusban, az Elvarázsolt Kasté…

tudjuk papa, a tükrök

viszel megint a rabirintusba, viszel? megígérted!

Nem minden labirintusban vannak tükrök. Az a lényeg, hogy nem tudni, a sok út közül melyik vezet kifelé, és aki nem talál rá, az esetleg éhen hal. Vagy megeszik a vadállatok. Egy szép napon csöngött a telefon a mentőállomáson. Tomi lovag vette föl.

de inkább csak most a gabi lovag, mindig a tomi veszi

Nos, ezúttal mind a ketten, tudniillik a mentőállomás beszerzett egy korszerű, új internetes készüléket, amelyhez három kagyló tartozott, így egyszerre hallgathatta a két lovag…

meg a papa lovag

Pontosan, Gabikám. Fiatal lány telefonált, vészhelyzet Kréta szigetén!

a vészhelyzet kórház egy sziget?

Nem… Sajnos, megérkeztünk, be kell mennetek. Este folytatjuk.

nem papa, nem, a mese fontosabb, mint az ovi

Akkor is be kell mennetek. Majdnem mindig utolsónak érkezünk, már szólt a Magdi néni. Ne haragudjatok, este befejezem. Kárpótlásul két mentőlovagosat kaptok.

de legyen benne a görögök

Jó.

mind a kettő mesében
Kezet rá. Sapka, sál, kabát, cipő le!
okézsoké, főnök
Drága Gabus. Puszi.
én is adok, meg a hilduska
meg a taki, a taki kettőt

……

Ha szépen esztek, vacsi közben is mesélek.
ráérünk most, rá?
Igen.
akkor hosszú mese legyen
Igyekszem. Látjátok, két könyvet is idehoztam, hogy puskázzam.
lősz?
A puskázás azt is jelenti, hogy ha valami nem jut eszembe, kilesem, elolvasom. Ott tartottunk, hogy telefonált a krétai nő. Inkább lány. Elmesélte, hogy a görögöknél az uralkodónak kilencévenként meg kell újítania az istenekkel a kapcsolatát, méghozzá megfelelő áldozatokkal. De az ő apukája, Minósz király hiába kapott a tenger istenétől, Poszeidóntól egy fehér áldozati bikát, ahelyett, hogy föláldozta volna, megtartotta saját magának. Büntetésül egy bikafejű, de embertestű szörny szabadult Krétára, méghozzá úgy, hogy hm… gyereke lett a bikának és a királynénak, Minósznénak, egy szörny.
nem értem
én se
Voltaképp én sem. Az ilyen regéket nem szükséges érteni, el kell hinni. Tomikám, azért egyél is, ne csak turkáld. Állítólag szereted a túrós-tejfölös tésztát, sok szalonnakockát sütöttem hozzá, remélem, jó lett. Nézd, Gabus hogy lapátolja! Hol is tartok? Nincs válasz.
a bikánál

Kösz, Tomus. Mindenki rettegett a szörnytől, akit Minótaurosznak neveztek. Daidalosz, az ezermester egy fedett labirintust épített, hogy abba zárják. Daidalosz eredetileg Athénban élt, ez ma Görögország fővárosa. Ott sajnos féltékenységből megölte az unokaöccsét, aki szintén ezermester volt, azaz sok szakmához értett, úgy tartják, ő találta föl a fazekaskorongot és a fűrészt. Rémtörténetek ezek… bocs. Daidaloszt a gyilkosságért halálra ítélték, akkor menekült Kréta szigetére, felajánlva szolgálatait Minósz királynak. Született egy fia, Ikarosz. Daidalosz tollakból olyan szárnyat fabrikált, mint a madaraké, lenfonállal kötötte össze, viasszal rögzítette. A karjára erősítve ki is próbálta, tudott vele röpülni.

tényleg, papa?

Így tartja a hagyomány.

én is kérek szárnyat, és repülünk a gabival

nem akarok

mér nem? elrepülhetünk az oviba

nem akarok

félsz?

én… félek

Úgyse engedném! Már csak az hiányzik.

azt se engedted, amikor a dunaparton leszállt a három helikopter, és fölvitt volna a bácsi

Igen, mert sokba került… Nem, inkább azért, mert féltelek titeket, drága kisfiaim. Daidalosz is féltette a fiát.

akkor mér nem mentek repcsivel?

Még nem találták föl. Csinált szárnyat a fiának is. Lelkére kötötte, hogy túl magasra ne szálljon, mert a nap tüze felolvasztja a viaszt a szárnyában. Túl alacsonyra se ereszkedjen, mert a tenger habjai benedvesítik, s elnehezül. Útnak eredtek egy szép napon, röpültek a görög szigetek fölött, aki látta, félisteneknek vagy isteneknek hihette őket. Ikarosz nem hallgatott az apjára, vonzotta az ég kupolája, egyre följebb szállt, míg a viasz valóban kiolvadt a szárnyából, lezuhant, szörnyethalt, nyoma veszett a végtelen vízben, amelyet azután róla neveztek el Ikaroszi-tengernek. No de hagyjuk Daidaloszt, csupán annyi a szerepe ebben a mesében, hogy ő építette a híres labirintust a Minótaurosznak. Minden évben ifjakat és szüzeket…

az mi az, a szűz?

Fiatal lány. A krétai király legyőzte az athéniakat, kötelezte őket, hogy hét ifjat és hét lányt küldjenek Krétába. Ez is szörnyűség… be kellett lökni őket a labirintusba a Minótaurosznak, tehát a szörnynek, hogy nyugton maradjon.

és meséltek a szörnynek?

Nem… megette őket.

jesszusom!

Bizony, Tomus. A krétai király így oldotta meg, hogy ne a saját népe fiataljaiból kerüljenek ki az áldozatok. Ezt hívják hadisarcnak.

papa, de mi lett a tomi-gabi lovaggal, mi?

Máris. Thészeusz athéni királyfi vállalkozott rá, hogy az ifjakkal és lányokkal bemegy a labirintusba, és megöli a szörnyet. Igen ám, de rögtön beleszeretett Ariadnéba, Minósz király lányába. Ariadné telefonált a mentőállomásra, mert félt, hogy Thészeusz esetleg alulmarad a szörnnyel vívott harcban. Ha legyőzi, akkor meg az a gond, hogy miképpen talál vissza a labirintus bejáratához. Jöjjenek gyorsan a mentőlovagok, segítsenek. A harci helikoptert telerakták fegyverekkel, Tomi lovag úgy döntött, szörny ellen legjobb a géppisztoly, Gabi lovag meg úgy hogy a számszerí nyí…

számszeríj, papa, íj

Te mondtad így régebben, Gabus.

de már megtanultam a tomustól

én inkább puskát viszek, és forgópisztolyt, gatyára kötött tartóban

akkor én se számszeríjt, hanem lándzsapuskát meg szigonypuskát

Tehát ezt mind berakták a helikopterbe, irány Kréta. Kicsit eltévedtek az Égei-tenger fölött, végül megtalálták, Görögország legnagyobb szigete, az alakja olyan, mint egy hajóé. Kopár szigetnek is nevezik mostanság, mert kevés rajta a fa. Thészeusz idejében még tele volt sudár fákkal. Később, amikor Velencét építették, tudjátok, azt a várost, amelyben csatornák vannak utcák helyett, láttátok a filmen, kivágták a fákat Krétán, s mind odaszállították, következésképp Kréta fáiból készült cölöpökön állnak Velence házai. A cölöp egy faoszlop. Ha nagyobbak lesztek, okvetlenül elviszlek titeket Velencébe.

és a krétába is vigyél

Igyekezni fogok. Történetünk idején még senki se bántotta Kréta fáit, látták is a lovagok a helikopterből. Bár adódik itt egy kis gond. Hogyha a lovagok innen indulnak, amikor már most van, akkor Kréta kopár sziget, és nem láthatják a fákat. Viszont amikor megérkeznek a réges-régbe, láthatják, és… ez… Beleütköztünk az idő problémakörébe. Ha továbbmennénk ezen az úton, Einstein relativitáselmélete… Felejtsétek el. Knósszoszban szálltak le a lovagok…

krétába, azt mondtad

Kréta az egész sziget, Knósszosz meg a város a királyi palotával és a labirintussal. Nem tudom, maradtak-e romok belőle. Rögtön megismerték a Virág lovagok Ariadnét, a gyönyörű királylányt. Ariadné köszönte szépen, hogy ilyen gyorsan ideértek, tördelte a tenyerét, sírva búcsúzkodott a szerelmétől, Thészeusztól. A férfi nyugtatgatta, nem lesz semmi baj. Ariadné bemutatta neki a mentőlovagokat. Kérdezte Tomi lovag, adja-e kölcsön a forgópisztolyt, kérdezte Gabi lovag, adja-e kölcsön a szigonypuskát, ám a görög hős rázta a fejét, semmire nem cserélné az ő kétélű bárdját, amit isten áldása is segít a küzdelemben. Javasolták neki a lovagok, vigyen be magával egy nagy gombolyag spárgát, a végét a bejárat oszlopához kéne kötnie. Bármerre halad az útvesztőben, gombolyítsa lefelé a spárgát, amikor ki akar jönni, nincs más teendője, csak föltekerni.

hallottunk ilyet már

Hol?

az egyik mesébe volt, amit a mama olvasott a sárkánykirályról

Aha. Így is lett. Bement Thészeusz a barlangba…

rabirintusba, nem?

De. Labirintusba, l-lel. Meglelte a szörnyet, legyőzte, aztán a spárga segítségével, amit egyébként azóta úgy hívnak, Ariadné fonala, szerencsésen kitalált.

nem, papa, arról volt szó, hogy a lovagok is harcolnak azzal a minó szörnnyel!

Épp mondani akartam, hogy volt a Minótaurosznak testőrsége, hét, illetve tizenkét kisebb szörny, akik a labirintuson kívül riogatták a népeket, na, ezekkel harcolt Tomi-Gabi lovag, Tomi forgópisztolyozta őket, Gabi meg szigonypuskázta, míg valamennyit legyőzték. Addigra épp visszaérkezett Thészeusz, hatalmas lakomát csaptak. Ariadné pedig kinyittatta a lovagoknak Kréta legnagyobb játékboltját, és választhattak ajándékot. Tomi lovag?

dartvéder ruhát és dartvéder maszkot

Gabi lovag?

lézerkardot és lézerpajzsot

Ezek után érzelmes búcsút vettek a görögöktől, s szépen hazarepültek Budapestre.

itt a vége, fuss el véle?

Igen. Jól laktatok?

jól

papa, mondhatok valamit? a másik könyv, aminek az elejére nem tettek képet, az mi?

A boldog vadászok, görög novellák. Képzeljétek, mit írtak ide bele: Virág Pál második bé osztályos tanulónak, a Bajza-pályázaton olasz műfordításból elért harmadik helyezéséért. 1967. dec. 4. Dr. Korvin Lajos igazgató. Lefordítottam Petrarca egyik versét olaszból, pedig én franciás voltam, nyersfordításból csináltam, vagyis egy osztálytársnőm lefordította szó szerint azt a költeményt.

költemény, az mi?

Vers. Ami rímel. Összecseng a sorok vége. Például: világ, virág. Írtak olyan verseket is, hogy csak ritmusuk van, például az Iliász és az Odüsszeia.

Fér-fi-ú-ról szólj né-kem, Mú-zsa, ki sok-fe-le boly-gott…

Fordította Devecseri Gábor. Lassan mehetünk fürödni. Az ilyet időmértékesnek hívják. Gyorsan elmondom a legszebbet, amíg senki nem szól közbe:

Gyű-lö-lök és sze-re-tek. Kér-ded tán, mért teszem én ezt.
Nem tu-dom, ér-zem csak: szer-te-sza-kít ez a kín.

Írta Caius Valerius Catullus, élt időszámításunk előtt 87-től 54-ig, ha igaz. Magyarra fordította ugyanaz a Devecseri Gábor bácsi, aki az Iliászt és az Odüsszeiát.

papa, mondhatok valamit? az időszámítás az az, hogy hány óra?

Nem, Gabus, inkább az, hogy melyik év. Már beszéltünk a naptárról, és hogy a római katolikusok Jézus Krisztus születését tekintik az időszámítás kezdetének, ami azelőtt volt, az időszámításunk előtt történt, ami később, az időszámításunk után.

tudjuk papa, isten bekent törvénye! máskor is legyenek görögök

Catullus éppenséggel római. Bár azt hiszem, Veronában született. Ott, ahol Romeo és Júlia. Vagyis ahová Shakespeare megálmodta őket… erről majd máskor.

vaskutya ez a képen?

Farkas. Fémfarkas.

rémfarkas?

Az is, de fémet mondtam, a fém kemény anyag, vas, bronz, arany, satöbbi. Fémfarkas, mert szobor. Romuluszt és Rémuszt szoptatja, Róma város alapítóit. Ne mélyedjünk bele, hosszú.

mindig ezt mondod, ha nem akarod mesélni

11.
TIZENEGY: Vikingek, kalózok, hiszek1

Ha Tomi-Gabi lovagot akartok, figyeljetek.

de inkább vulkános legyen papa, vulkános

Jó. Valaha a Föld forró tűzgolyó…

izzó! megint elfelejtetted?

Hát bocs. Nem tudom szó szerint, csak úgy nagyjából. Valaha a Föld izzó tűzgolyó volt…

ez az, papa, tudod te

Unalmas, ha mindig ugyanúgy! Vagy nem?

legyen inkább a vikingek, papa

Egyezzetek meg, különben nincs mese.

hadd legyen a vikingek, gabi, beleegyezel?

sajnálom… igen!

köszi! vikingek, vikingek!

A vikingek, mint tudjuk, kalózok voltak, Skandinávia a hazájuk. Nagy hajóikon, melyeknek langskip a neve, és akár nyolcvan evezős is hajtotta, eljutottak Afrikába, sőt Amerikába is. Két bikaszarvval ékesített sisakot hordtak, hogy messziről fölismerjék egymást a csatában. A gazdag vikingeket haláluk után általában a hajójukkal együtt égették el. A vikingek írása, pontosabban betűi a rúnák. Valamelyest emlékeztetnek az ősi magyar rovásírás jeleire.

mondhatok valamit? a mama mikor jön haza?

Este biztosan. Szerencsére holnap karácsony, akkor nyilván itthon marad velünk. Tudjátok, mi a karácsony?

Jézuska hozza az ajándékot, papa

Igen.

jaj, de izgatott vagyok, hogy mit kapunk a gabival, azt szeretném én tudni

mi is az a lapzárta?

Gabikám, a mama egy havilapnál dolgozik, minden hónapban egyszer el kell küldeniük a szövegeket, a képeket, az egész anyagot a nyomdába, ahol sok ezer példányt csinálnak belőle, előbb óriási papírcsíkra teszi egy nagy gép, aztán egy másik nagy gép fölvágja oldalakra, egy harmadik összefűzi, egy negyedik kötegekbe csomagolja, így kerül az újságárusokhoz. Érted?

értem, papa. de mér kell ahhoz a mamának ott lenni mindig?

Mert ő a fő-fő, aki utoljára átnézi a teljes lapot, hogy ne maradjon semmiféle hiba.

papa, mondhatok valamit? most már a mamának addig lesz lapzárta mindig, amíg meg nem halunk?

Hát… addig lesz a mamának lapzárta, amíg ott dolgozik. Úgy értem, ennél a lapnál. Pláne hogy eddig olvasószerkesztő volt, most kinevezik főszerkesztőnek, jóval több fizetés, de sokkal több munka.

lehetne valami másat dolgozni?

Vesd föl neki. Te jó világ, fogalmam sincs, miről mesélek. Hm. Gyertek ki velem a ház elé, föl kell díszítenem a fenyőfát.

nekünk mér nincs benti fánk?

Azért, Gabus, mert mi ellenezzük a fenyők irtását. A karácsonyfa abból a hagyományból származik, hogy a pogány időkben zöld ágat vittek be a házba, az életerő jelképeként, azt remélték, szerencsét hoz. Magyarországon először Brunszvik Teréz martonvásári grófnő állított karácsonyfát. Ha igaz. Ez a Teréz alapította különben az első magyarországi óvodát, 1828-ban, és jóban volt Beethovennel, a nagy zeneszerzővel.

az a kilenc szimfónijás, ugye?

Te ezt honnan tudod, Tomi?

mamától, van zsorzs szimfónija neki

Sors. Erről majd vele, ő a zenefelelős. Én maradok a fenyőknél. Kivágják a rengeteg tűlevelű fát az erdőkben, megveszik az emberek, december huszonnegyedikén, azaz holnap feldíszítik…

de akkor te mér ma?

Mert ez kinti fa, élő, hadd fényeskedjen mostantól. Hadd örüljön a Jézuska, aki született…

tudjuk, papa, já-szóóól-ba

mesélte a mama

Hol is tartottam? Istenem… káposzta a fejem.

hihihi

hehe

kalózok, papa!

Kösz, Tomikám. Nos. A kalózok több csoportjáról tudunk, tanultam ezt a jogon annak idején. Voltak a korzárok a Földközi-tengeren, a bukanérok a Karibitengeren, aztán a privatérok, akik különféle kormányok felhatalmazásával fosztogatták a kereskedők hajóit, és a zsákmány egy részét leadták a kincstárnak. Francis Drake például I. Erzsébet angol királynő jóváhagyásával támadta meg a spanyol hajókat, később érdemei elismeréséül lovaggá ütötték.

a vikingeket nem ütötték?

Nem. Mondok valami meglepőt: voltak női kalózok is. A leghíresebbet úgy hívták, Grace, a Kopasz. Mert egészen rövidre vágta a haját. Cseng Ji Szao pedig valahol a Dél-kínai-tengeren kalózkodott, és nő létére a legkegyetlenebbek közé tartozott.

hogy lesz ebből tomi-gabi lovagos mese, azt kérdezem én, azt

Hát úgy, hogy egy szép napon csöngött a telefon. Gabi lovag vette föl. Nem értett semmit, mert külföldiül beszélt az a férfi, latinul. De ez csak akkor derült ki, amikor Gabi lovag bekapcsolta a fordítógépet. Hogy ő nem tudja biztosan, honnan hívja a lovagokat, de afelől semmi kétsége, hogy egy kalóztanyáról. Erős a gyanúja, hogy Kilikiából, köztudomásúlag ott a kalózok fészke. Segítséget kér. Fogságba ejtették, váltságdíjat követelnek érte a családjától.

válcságdíj, az mi az?

amit a kalóznak fizetni kell, hogy engedje ki

kilikili

Jobb volna, de Kilikia. Biztosan megtaláljuk a Képes történelmi világatlaszban. Itt van, ni. Én órákig tudom lapozgatni, olyan, mint a múltba szálló repülőgép, láthatjuk, milyenek voltak az országok száz éve, ötszáz éve, ezer éve…

de nem, nézzük meg inkább a neten, ahogy a mama szokta

Én jobban szeretem a könyveket, Tomus. A monitornak nincs olyan jó szaga, mint az ofszetnyomásnak, amit most nem magyarázok el. Látjátok, Kilikia. Anatólia, vagyis a mai Törökország déli része. Hajdanában a hettiták területe, aztán a perzsáké, Nagy Sándor, satöbbi, majd római provincia, később a bizánci, végül az oszmán birodalom része. Mindegyikről van korabeli térkép. Ilyen sokat változott a világ az elmúlt másfélezer évben.

azér a neten is akarjuk

Akkor ide üljetek. Tomi, ne zongorázz a billentyűkön, kérlek, nekem ez a munkaeszközöm.

a mama engedi

Ő… neki két számítógépe van. Gabi, ne nyúlj a képernyőhöz. Tessék, Kilikia, latinosan Cilicia, kalózairól hírhedt ókori tartomány Kis-Ázsia délkeleti részén. Lakói, a kilíkek eredetileg szíriai törzsből származtak, de a görög telepesek elől visszavonultak hegyeik közé, ahol jóformán az egész ókorban függetlenül éltek.

kalózok? hegyen?

Úgy látszik. Bepakolta a két lovag a mentőhelikopterbe a fegyvereket, többnapi hideg élelmet és egy miniatűr pénzverő gépet. Mielőtt kérdeznétek, van papírpénz és fémpénz. De régen csak fémpénzt használtak. A papírt még föl se találták. Vagy ha igen, akkor Kínában. Valaha jártam egy évig nyomdásziskolába, úgy emlékszem, Hotti császár udvarában fedezték föl. Kína messze volt, nem juthatott el a híre a Római Birodalomba. Ezt is megnézhetjük a neten, várjatok csak. Hotti császár nem jön ki. Akkor a papír fölfedezése. Nem. Próbáljuk a papír történetét. Aha. A legelfogadottabb nézet szerint időszámításunk szerint százötben, Ho-ti császár uralkodása alatt, fegyvertárának igazgatója, Caj Lun javasolta a papír bevezetését a selyem helyett.

sejem?

Vékony, fényes anyag, mint Viki kék hálóinge. A Kínában kialakult ősi eljárás szerint a nyersanyag bambusznád volt. Ezt nem is tudtam. A szálakat földarabolták, és száz napig meszes oldatban áztatták. Ezután három hétre tiszta vízbe tették. A szétázott rostokat kalapáccsal összezúzták. Forralták, átmosták, és kitették a napra fehéredni. Tíz nap múlva kőmozsárban finomra zúzták, vízzel csomómentesre keverték, és gyökerek ragacsos levét öntötték hozzá. Érdekes. Ennek alapján mi is csinálhatnánk magunknak papírt.

csináljunk, kockásat

nekem vonalast, papa, vonalast

Hát… kéne szerezni bambusznádat.

vegyél

Ha kapható, és nem túl drága.

kérj a mamától pénzét

Az nem olyan egyszerű. Nahát! Háromszázhatvanháromban jelent meg az első pekingi újság, hatszázhatvanban pedig már papírpénzt használtak a kínaiak. A könyvnyomtatás is kínai találmány, a legrégibb ősnyomatot, mely nyolcszázhatvannyolcban készült, Stein Aurél magyar orientalista professzor fedezte fel Tunhuangban. Állati. Mi magyarok akkor még nyereg alatt puhítottuk a húst, és rovásírásunk volt, azt is csak a táltosok tudták úgy-ahogy, botokra karcolgattak. Nem maradtak ránk, a fa elkorhad, a kínaiak meg már újságot és könyvet nyomtattak! Ennyit Európa szellemi fölényéről. Egyiptomban is jóval előrébb tartottak nálunk, ők a papiruszt találták föl, most jut eszembe, hozott nektek Viki Egyiptomból, ráfestették a neveteket hieroglifákkal, az ősi betűikkel.

benn van a szobánkba a polcon

papíroszt is csináljunk, papa

Papirusz, Gabus, és hallhattad, ahhoz papiruszcserje kéne, nálunk az se nő. Mit szólnátok, ha kikapcsolnám a számítógépet, és visszatérnénk a meséhez?

de nem, inkább nézzük a jutubot

Azt majd a mamátokkal. Hol is tartottam? Gondolták a lovagok, ha váltságdíjra lesz szükség, hasznát veszik egy pénzverő gépnek. Érdeklődött a Tomi lovag, ki a telefonáló. Július Caesar.

július?

Majdnem. Híres római államférfi volt. Ezt persze a két lovag még nem tudta. Azt sem, hogy időszámításunk előtt százban született, és negyvennégyben halt meg, március idusán, vagyis tizenötödikén. Megö… Hm, megőrülhet valaki, ettől a sok… Ha nem burkolózna sértett hallgatásba egy ideje, figyelmeztetne, hogy fölösleges évszámokkal traktálnom benneteket, vagy elmagyaráznom a demokráciát, amit féltettek Július Caesartól, azok, akik… Pedig egyszerű, demokrácia az, ha az emberek közösen döntik el a dolgokat, diktatúra pedig az, ha van egy uralkodó vagy más fő-fő, és ő dönt.

mi az a fő-fő, mi?

ki az az uralkodó?

Majd…

persze, visszatérünk rá

mondhatok valamit? amikor a mamával megbeszéljétek, hogy mi legyen a vacsi, az a demorkácia, az?

Demokrácia. Nehéz szó. Igen, az a demokrácia, ha a családban közösen döntjük el, hogy mit együnk.

akkor nálunk nincs demorkácia a családba, papa, mer te döntőd a vacsorát el

Ugyan! Mindig megkérdezem, mit kértek.

csak akkor adod, ha van otthol

Na jó, a demokrácia sem változtathat az adottságokon, ami nincs, az nincs. Beültek a lovagok a múltba szálló repülőgépbe, s meg sem álltak, míg időszámításunk előtt hetvenötbe nem értek, akkor esett Július Caesar a kalózok fogságába, huszonöt évesen. A kalóztanyát minden oldalról fegyveres strázsák állták körül, épp ezért a mentőlovagok nem is ereszkedtek le, csak köröztek fölötte. A kalózok szabad téren, kecskelábú asztaloknál várták, hogy megsüljön az egész ökör, amelyet a szolgák nyárson forgattak a tűz fölött. Addig is ittak, pálinkát, whiskyt. Egy rabul ejtett görög zenekar játszotta a talpalávalót, buzukin, héthúros lürán, fafúvós kávaion és tuberleki dobon. Ez is mindegy. Hátul, egy karámban tartották a foglyokat, a lovagok könnyen megismerhették Július Caesart, egyedül ő viselt fehér tógát. Őreivel veszekedett, követelte, hogy azonnal engedjék szabadon, amire harsány gúnykacaj volt a válasz. Annyira fölbosszantotta magát, hogy paradicsomvörös lett a feje, azt ordította: Megálljatok csak, egyszer még visszajövök ide, és megöllek titeket mind egy szálig! A kalózok röhögtek, nem hittek neki. Pedig pontosan ez történt, amikor már nagy hadvezér lett. Tomi lovag pisszegett neki, hogy fölhívja magára a figyelmet. Bizonyára istenek vagytok, azért tudtok így lebegni odafönt, segítségemre jösztök, vagy vesztemre törtök? Mondták neki a fordítógéppel, ők a mentőlovagok, Caesar telefonhívására siettek ide. Tele hang? Ezt nem értem, így a nagy Július, én csak hangosan fohászkodtam, úgy látszik, isteni közvetítéssel eljutott hozzátok.

ez jó, papa

Július, kiszabadítunk ízibe, leeresztünk egy kötélhágcsót, mássz föl, hazaszállítunk Rómába. Caesar rázta a fejét, ő bizony nem menekül el fejét lehajtva, néki a becsülete fontosabb, mint az élete vagy a szabadsága. Akkor mi legyen? Gabinak eszébe jutott, hiszen itt a helikopteren a pénzverő gép, lekiabált, tessék mondani, mit kóstál az a váltságdíj?

kóstol?

Mit kóstál, régi kifejezés, ugyanaz, mint a mennyibe kerül. Kétszázötven, felelte Caesar. Milyen pénz? Ezüstdenarius. Már csak az a kérdés, honnan szerezzenek a lovagok ezüstöt.

van nekik, mesében, papa, az van, amit akarsz

Igaz, Gabi. A pénzverő géppel legyártottak egy csomó ezüstdénárt. Kétszer annyit, mint a váltságdíj, odaadták, a kalózok is örültek, Julius Caesar is örült. Amikor visszanyerte szabadságát, a lovagok hazavitték a helikopterrel Rómába. Az egész város összecsődült, megbámulták a repülőalkalmatosságot, ilyesmit még sosem láttak. Szerették volna, ha a Tomi-Gabi ott marad velük, és épít nekik egy-két helikoptert, de nem vállalták, sietniük kell vissza Budapestre, hogy földíszítsék a karácsonyfát. Hol az a Budapest? Megmutatták nekik a varázsdzsípíesz térképén. Azt is irigyelték. És mondták, hogy tudomásuk szerint van arrafelé egy római határtelepülés, Aquincum a neve. Bólogattak a mentőlovagok, láttuk, voltunk a múzeumban a papával a nyáron.

az akvinkumba rómaiak vannak? júliuscézárosak?

Voltak, Tomikám. Régen. Itt a vége, fuss el véle.

kár

Egyszer minden jónak vége szakad.

de papa, ajándékot kapnak a lovagok, ajándékot

Jogos, Gabikám. Választhattak a római légió fegyvereiből. Körbevitték a lovagokat a raktárban, kardok, lándzsák, sisakok, pajzsok. Több ágyúszerű gépezet. A skorpió, nagyméretű, talpas számszeríj, vashegyű rudakat lő ki. A ballista óriási parittya, húsz-harminc kilós köveket röpít több száz méterre.

tomi lovag olyat kér

gabi lovag a nagy számszeríjt

Tiétek. Most pedig kabát, cipő, sapka, sál, fenyőfadíszítés odakinn.

[Hahó! Fölszívódtál? Visszhang, hol a kincs? Nincs?]

……

Gyerekek, szépen kérem, ne menjetek a pocsolyába! Tomi, tippelj, szerinted hányadszor mondom?

négyhúszkilencmilliomszor

Segítsetek inkább! Virágok, nem halljátok? Jaj, Gabi…

papa, mondhatok valamit? én csak a magas pocsolyába megyek be, a mélybe nem

Sovány vigasz.

papa, miért sóhajtozol annyit? valami baj van?

Hát… te egy nagyon kedves gyerek vagy, Tomikám. Jólesik, hogy idebújsz. Buborgassam a fejed? Vagy ha bemegyünk, a hátad?

mind a kettő mér nem?

Értelek. Add ide a buksidat, Tomus, benyúlok a sapka alá.

és velem mi lesz, papa, mi lesz?

Te is add ide. A szülőnek azért teremtett két kezet az Isten, hogy egyszerre két kisfia fejét buborgathassa.

fincsi a buborgás

Hú, de szép r-t ejtettél, Gabus. Ez igen.

buborrrgás!

Te is, Tomus. De neked már megy egy ideje. Aggathatjátok a díszeket az ágakra körben. Óvatosan, nagyon törékeny, szétpattanhat az ember kezében. Ha leesik, akkor biztosan. Maradjatok itt, bedugom az áramba a hosszabbítót. Ahhoz se nyúljatok, megrázhat. Szép lesz. Ha működik ez a vacak. Egyelőre nem. Tavaly is ez volt, hogy b… a fene egye meg.

nyugi papa, biztos megszereled, meg

Kösz a lelki támogatást, Gabus. Attól tartok, az egyik körte kiégett, ezeket sorosan kötik, ha igaz, egyenként ki kell húznom, míg rá nem jövök, melyik rossz. Addig futkossatok. Kerüljétek ki a pocsolyákat.

inkább meséljél, meséljél a karácsonyról, ne rugdoss, gabi

de te pedig a lábomra léptél, tomi

véletlen volt

akkor én is véletlen rúgtam

kakafej

hülyedék

mindjárt lepuklázlak

akkor én is lepuklázlak

hülyedék

kakafej

Elég! Akarjátok, hogy világítson a fenyőfánk? Ha igen, legyen egy kis csönd! Különben az sose véletlen, amit szándékosan csinálunk. Az a véletlen, ha nem is tudunk róla. Értitek?

értjük, papa

mikor lesz karácsony, mikor?

holnap, gabi, már csak egyet kell aludni

a Jézuska addig jön, amíg alszunk a tomival?

Holnap este. Belopakodik. Észre se fogjuk venni.

persze, mer lábujjhegyen

nem azér, gabi, hanem ő isten, tud úgy, hogy senki se lássa

igaz ez, papa?

Körülbelül. Hopp! Megvan. Ezt kell kicserélnem. Phű. Már azt hittem, dobhatjuk a kukába az egészet.

magasra is csavarod, papa?

Mindenhová. Ameddig a drót elér.

villog is, jaj, de jó

Az egyik csak ég, a másik, a színes, villog.

nem most kell énekelni a mennyből az angyalt?

Majd holnap, Tomus. Ne a pocsolyába!!! Kééérlek!!!

jaj, papa

Ne haragudj, hogy így megráztalak… drágaságom… ugye nem fáj? Kihoztok a sodromból. Hiába könyörgök nektek, hogy ne a pocsolyába, csak azért is?

most nagyon haragszok rád, papa. nem félsz, hogy visszarázunk?

Tomikám… majd ha felnősz, rájössz, nem könnyű mesterség a szülőké. Közben meg ahhoz, hogy valaki óvónő lehessen, és foglalkozhasson veletek, több évig kell tanulni. De ahhoz, hogy egy házaspár gyereket gyártson, nem kell semmiféle képzettség vagy diploma.

jóvan, de neked van diplomád, meg a mamának is

Az enyém jogi, a mamáé bölcsész. Azt, hogy mit kell csinálni, ha nem bírunk a gyerekekkel, soha senki nem tanította.

papa, mondhatok valamit? ha én felnőtt leszek, és a gyerekeim hisztiznek, tudod, hogy fogom megnyugtatni őket?

Nem, Gabóca, hogyan?

veszek nekik játékot

Akkor még többet fognak hisztizni, és még kevésbé fogadnak szót.

igen, de nem haragszok, nagyon nehéz szót fogadni

Haragszom, ha meg nem sértelek, ikes ige.

jójó

gabi, te szeretnél felnőtt lenni?

még gondolko… zom

Brávó.

én viszont már mindennél jobban vágyom arra, hogy felnőtt legyek

Miért?

azért szeretnék felnőtt lenni, mert úgy szeretem a cipőtök hangját

Tényleg? A te cipőd hangját nem szereted, Tomi?

néma a cipőm

papa, én szeretnék bemenni, mer az én cipőm nem néma, hanem fázik

……

egy, két, hár, büdifenek!

egy, két, hár, büdifenek!

Mit kiabáltok, fiatalurak?

egy, két, hár, büdifenek!

De mit jelent?

ne törődj vele papa, kisfiúdolog

Gyertek a fürdőszobába.

inkább még harcolunk, te kivel vagy, tomi? ketten legyünk a fotel ellen, vagy hárman a papával

gyere játszani, papa

Mi a játék?

harcolás

te melyikkel vagy papa, melyikkel?

Mondjuk, a barnával.

azzal a kicsivel?

Nem, a naggyal.

akinek a hosszú körme van?

Nem körme, karma.

én is azzal vagyok

te ne azzal legyél, gabi, mert akkor ugyanaz vagyunk

hát?

legyél a kék kardossal

jójó, a kék kardossal vagyok

harcoljunk már, papa!

Harcoljunk, annál is inkább, mert mindjárt fürdés.

támadás! lőjük le a vár kivédőjét!

okézsoké!

dsss, dsss, dsss, dsss, dsss, dsss!

Lovagok, ki kapcsolta be a tévét? Te voltál, Tomi?

nem tudom, papa

Hogyhogy nem tudod? Különben mindegy. Most nem nézünk tévét. Nincs is gyerekműsor.

de mi lovagok vagyunk, és hátha van lovagműsor

Szóval, mégis te kapcsoltad be, igaz?

igen, de én is kapcsolom ki

Helyes.

[Meddig játszod még ezt a haragszomrádosdit? Itt vagy egyáltalán? Jó… megeszem, amit főztem. Úgysem érek rád, fürdetek.]

kérdezhetek valamit? a mama fog mesélni?

Inkább én. Jobban szeretnéd, Gabus, ha a mama mesélne?

szeretem, ha te mesélsz, csak nem értem, hogy mért te meséled a tomi-gabi lovagokat, ha a mama az, aki írja meg?

Mind a ketten meséljük. De én nem vagyok író.

a mama azt mondta, ő se nem író, hanem újságosíró

Igen. Ez lesz az első könyve, a lovagos. Ha ugyan egyáltalán.

mit?

Ha befejezi. Ha elfogadják. Ha megjelenik. Érted!?

nem. hol jelenik meg a mama?

A könyve jelenik meg. Beadja az író a kéziratát, az elkészült szövegét a kiadónak, elolvassák, szerencsés esetben rábólintanak, akkor még javítgatják, aztán küldik a nyomdába, elkészülnek a kötetek, a boltokba viszik, és ott megvásárolhatják az emberek.

jóvan, de a tomi-gabi lovagokat is megveszik?

Reméljük.

de nem, mer az nekünk kell

Félreérted, Tomus. Lesz sok-sok példány, mindegyikben ugyanazok a mesék, marad belőle nálunk, a többit olyan szülők viszik haza, akik föl akarják olvasni a saját gyerekeiknek.

ja

talán most írja a mama, most

Aligha. Kiszűrődik, hogy skype-ol valakivel.

szkájpol? vágja le a fejhajat, mint az indiánok?

Az indiánok skalpolnak, Viki pedig internetes módszerrel telefonon beszél. Pontosabban chatel valakivel, tehát írja, amit gondol, az az illető látja a saját képernyőjén, és rögtön válaszol. Ezt nem tudom jobban elmagyarázni.

majd ha felnövünk, mi?

Annál azért hamarabb. Most fürdés.

papa, mondhatok valamit? még nézzük a karácsonyi fát, ahogy ég kint a sötétségbe, nézzük az ebédlőből

Öt perc.

okézsoké, főnök

jön holnap a Jézuska, ugye?

Reménykedjünk. Biztosan neki is tetszik majd a fánk. A szomszédok már telefonáltak, hogy milyen szép.

a bendamiki azt mondta az oviba, hogy az apukája pénzeli a Jézuskát, úgy kapja ő meg a legókalózvárt, ez igaz?

Ami azt illeti, a Jézuskát nem kell pénzelni.

de hanem?

Vedd úgy, hogy ez nem jó kérdésfölvetés. Örülünk az ajándékoknak, eszünkben sincs firtatni a karácsony pénzügyi hátterét, inkább arra gondolunk, milyen jó, hogy együtt lehetünk, elvégre a szeretet ünnepe… Irány a fürdőszoba.

bevihetünk játékot a kádba, aminek nem olvad le a matricája?

Egyet-egyet.

az egyiptomi istenek jöhetnek a vízbe?

Igen, azok fémből vannak.

nem gabi, kettő az enyém

jójó, kettőt te, kettőt én, a papa meg elmeséli őket

Vetkőzzetek. Aki kész, bemászik. Tomi, ne a földre dobáld a ruhádat! Hajtsd szépen össze, a kis szekrényre. Gabi, te is.

ne fröcsizz

nem is fröcsizek, tomi

de

nem

hülyepék!

te vagy a hülyekép!

hülyehülyehülye

marhamarhamarha

lepuklázlak
visszapuklázok
Elég!!! Szétreped a fejem!
ő nem hagy békén
ő
ő
ő
azér is fröcsizek
én meg akkor hátbarúglak
ne! juj, ez fáj!
nesze!
nesze!
hülyedék!
kakafej!
Azt akarjátok, hogy rögtön kivegyem mind a kettőtöket???
abbahagytuk, papa
Ezennel Virág Tamás és Virág Gábor kitüntettetik a Magyar Köztársaság Hisztikeresztjével.
az mi az?
Plecsni. Érdemérem. Voltaképp kitűző. Amikor nagyjából akkora voltam, mint ti, vagy egy kicsivel nagyobb, az iskolában azzal csúfoltak, hogy én vagyok a Hiszti Panka. Először Hiszti Palika lettem, már az is nagyon rosszulesett. A Hiszti Panka kifejezetten megsemmisített.
mért, papa?
Hát lány vagyok én?
most nem, de akkor?
Akkor is fiú voltam, hidd el.
hiszem, papa. nézd, úsznak az egyiptomi istenek
az enyimék is úsznak, búvárúszással
Tudjátok, melyik kicsoda?
nem, de van hozzá kis füzet
Hol?
benn a szobánkba az asztalon

Várjatok, hozom. Azt mondja. A madárfejű a Hórusz. Voltaképp sólyomfejű. Ő az ég ura. Apja Ozirisz, anyja Ízisz. Bal szeme a hold, jobb szeme a nap. Hórusz szeme, mint olyan, a legfontosabb amulett, szerencsét hoz, nyakban viselték. A megújulás jelképe. Ozirisz a csúcsos süvegű szakállas. Mint mondtam, ő Hórusz papája, az alvilág uralkodója. Mutasd csak, Tomi.

most nem lehet, még mindig úszik

mese nincs? csak mindig az istenek?

Azt hittem, szeretitek az isteneket, a görögöket kérni szoktátok, vagy nem?

legyen az, akinek a sarka izé

sebezhetős

Akhilleusz. Csak úgy tudnám, ha idehoznám a könyvet. Néha összekeverem a mitológiai történeteket. Annyi istenük és félistenük van, mint égen a csillag.

nem úgy mint minekünk, akiknek csak egy jézuskrisztus

na hozzad a könyvet

Nem szeretném a fürdőszobába, lefröcskölitek. Kedves könyveimre vigyázok. Most inkább fejből. Miről meséljek?

a karácsonyról

Jól van, Gabus. A karácsony. Ööö. A karácsony, drága uraim, a kereszténység egyik legfontosabb ünnepe, Jézus születésének napja. Olvastam egy amerikai történelmi szaklapban, hogy a kutatók többsége egyetért abban, hogy december vége nem lehetett Jézus születésének időpontja. A korai keresztények még nem ünnepelték Jézus születését, és nem is próbálták meghatározni, mikorra esett. Engem nagyon érdekel ez a téma, de… talán…

[Nem szólsz semmit? Kussoljál csak. Bekaphatod. Megleszek nélküled.]

Az ősi Egyiptomban úgy tartották, Jézus tavasszal született. Van, aki szerint tökéletesen fölösleges, hogy ilyen akadémiai székfoglaló előadásokkal szórakoztassalak titeket, igazat kell adnom neki, de hiába, ha beszélek valamiről, az égvilágon minden eszembe jut, elkalandozom, és… különben se olyan nagy baj, amit nem értetek, azt majd szépen elmagyarázom, ha rákérdeztek. Az én anyukám mindig azt mondta, úgy tanul a gyerek, ha kérdez. Igaz, amikor kérdeztem, nem válaszolt, vagy mellébeszélt.

mellébeszél, az mi az?

Amikor valaki hímez-hámoz, csűri-csavarja. Ha például azt kérdezem a Tomitól, miért szokott átjönni a hálószobába hajnalok hajnalán, nem azt feleli, hogy fél, hanem hogy szeret engem, ami, remélem, igaz, de mégsem arra válasz, amit kérdeztem. Vagy amikor érdeklődöm, ki kezdte a fröcskölést, és ahelyett, hogy bevallanátok, lepuklázzátok egymást. Nos. Egy Reneke nevű ausztrál csillagász számítógépes programmal megállapította a Bibliában leírt nagyon fényes csillagról, mely a napkeleti bölcseket elvezette Jézushoz, hogy az valójában nem karácsonykor, hanem nyáron volt megfigyelhető az akkori Betlehem éjszakai égboltján. Valószínűleg a Vénusz és a Jupiter került olyan közel egymáshoz, hogy a fényük összeolvadt. Ha így volt, akkor Jézus igazi születésnapja június tizenhetedike.

jóvan, papa. inkább egy mesét kérünk

az is lehet, hogy kiveszel, és nézhetjük a meccset

Milyen meccset, Gabus?

tíz nullosat

Ma meccs van a tévében?

igen, a szalailaci mondta, a papája engedi, hogy nézze, ha csönbe marad, és meccs közbe szabad a papájának káromkodni

Érdekes. Megmosom a fogatokat, aztán… Tudjátok jól, nem szeretem, ha este tévéztek.

de mi szeretjük, papa

Pechetek van, a szülő dönt.

döntsél úgy, hogy nézzük a meccset

Te is a meccset akarod, Tomi?

nekem mindegy

naaa, tomi, akarjál meccset, akarjál!

Nyisd ki a szád. A meccsel zavarnánk a mamátokat.

biztos? azér kérdezzed meg, hátha ő is akarja

Hallom, hogy chatel. Amikor ilyen gyorsan zörögnek a billentyűk, akkor chat. Amikor lassabban, akkor írás. Közben zenét hallgat…

biztos az emerkettő petőfi rádiót

Gyerünk!

vigyél be úgy, mint kisbabacsomagot

Rendben. Gyorsan kapd föl a pizsit. Megyek a Tomiért.

engem is, mint kisbabacsomagot

Természetesen. Pizsama, Tomus, nehogy megfázz.

de kakilnom kell

nekem is, papa, nekem is

nekem kell jobban

Csináld, Tomi.

nem szeretek egyedül kakilni, de kell

siess, tomi, mer nem tudom kitartani

én meg nem tudom ilyen gyorsan, gyere te

köszi

Addig rakjunk rendet, Tomi.

nem, majd együtt, mer a rendetlenséget is együtt raktuk a gabival, úgy igazság

kitörlöd, papa, ki?

A mama szerint már tudjátok egyedül.

a mama szerint igen, de szerintünk nem még

Te jössz, Tomus.

igen de már nem is kell, csak pisilek

Remélhetem, hogy készen álltok a rendrakásra? Legóemberkéket a műanyag dobozba, a többi játékot a polcra, az autókat a nagy ládába.

közbe azér mesélhetsz egyet

Cím: Baleset a püssállatkagyárban.

nem plüss?

De, csak a Gabus mondta püssnek, és az nagyon tetszik nekem. Csöng a telefon a mentőállomáson, segítség, tűzoltást szeretnénk rögtönre, kigyulladt a püssállatkagyár.

mitől gyulladt ki?

Ezt kérdezte Tomi lovag is. A telefonáló nem tudta, csak azt, hogy emeletmagasak a lángok. Minthogy a püssállatkagyár Óbudán található, a mentőlovagok nem helikopterrel, hanem szirénázó tűzoltókocsival mentek.

nénónénó

Úgy van, Tomus. Éles kanyarral jobbra fordultak, ez a püssállatkagyár? Nem, ez a gázgyár, gyorsan tovább. Éles kanyarral balra fordultak, ez a püssállatkagyár? Nem, ez a textilgyár. Éles kanyarral jobbra-balra fordultak, ez a püssállatkagyár? Nem, ez a cérnagyár, a kábelgyár, a papírgyár. Hol van már az a fránya püssállatkagyár? Ott, az amfiteátrumon is túl. Végre megtalálták, gyorsan lecsavarták a tűzoltófecskendőt, és a lángokra zúdították a vizet.

nem, hanem a tomi lovag poroltókázik

Épp ezt akartam mondani.

inkább a gabi lovag is poroltókázik

Semmi akadálya. Sikerült elfojtaniuk a tüzet. Szürke füst gomolygott az épületben. A dolgozók az udvarra futottak, attól féltek, hogy a lángok martaléka lesz az egész gyár, és ők elvesztik a munkahelyüket. Szerencsére a két tűzoltó olyan ügyesen dolgozott, hogy épen maradtak a varrógépek, a tömőgépek, a festőgépek és a vágógépek. Csak a félkész püssállatkák egy része égett meg. Hamar kiderült, hogy az egyik gondatlan szabó dobta rossz helyre az égő cigarettacsikket. Kiírták a tűzoltó lovagok egy nagy táblára: AZ ÉPÜLET EGÉSZ TERÜLETÉN DOHÁNYOZNI TILOS, de nem tettek mögé felkiáltójelet, mert az olyan erőszakos, inkább létesítettek egy dohányzósarkot a bejáratnál: ITT LEHET CIGIZNI, NOHA KÁROS AZ EGÉSZSÉGRE, e mögé se tettek felkiáltójelet, úgysem azon múlik. A gyár tulajdonosa nagyon elégedett volt a szakszerű oltással, bevezette a hős lovagokat a püssállatkaraktárba, válasszanak maguknak ajándékot. És lássatok csudát, az első, amit Gabi lovag észrevett, egy kis kék elefánt volt, szakasztott olyan, mint a Hilduska…

az én hilduskám az szürke, papa

Most már. Eredetileg világoskék volt. Azt választotta, hogy legyen tartalék, egy Bé Hilduska. Tomi lovag viszont keresett magának egy ugyanolyan takarót, mint az ő drága Takija, hogy legyen egy Bé Taki. Ami nagyon előnyös, arra az esetre, ha netalántán ki kell mosni Hilduskát és Takit.

de más ajándékot is választottak

Éspedig?

tomi lovag egy szarvast, olyat, amelyik húzza a télapónak a szánkóját

gabi lovag egy rinocóreszt, mer a papának az a kedvence

Köszönöm, édes kisfiam. Itt a vége, fuss el véle. Aludjatok…

jól, álmodjatok

szépeket

ébredjetek

egészségesen

Sziasztok. Puszi.

nagyon biszket a hátam, megvakarod, papa?

Hol viszket, Gabikám?

itt. meg itt. meg itt

az enyimé is viszket

Mutasd, Tomi.

itt, itt, itt, itt, itt

Egyszóval mindenütt, ugye?

fincsi, csináld még, csináld

Vakarászom a hátatokat öt percig, de akkor csönd legyen. Gondoljatok valami szépre.

Okézsoké

[Bármily meglepő, hiányzol, te marha. Hallasz engem?]

12.
TIZENKETTŐ: Pál utca, Pán és Hook, rettentő

akarod megtudni, mi az én hő vágyam nekem arra, ha felnövök?

Persze, Tomikám.

egy hő vágyam van. nem, két, nem, három hő vágyam van. A három hő vágyam arra, ha felnövök, hogy tudjak latinul, biciklizni és úszni

A biciklit és az úszást értem, a latin hogy jutott eszedbe?

hát úgy, hogy amikor arról van beszélés, hogy ki mi nyelvet tud, szoktam mondani, hogy én latinul, és szeretném, hogy ez igaz lenne

Értem. De honnan támadt ez az ötleted?

úgy, hogy a nagyi tud latinul, és azt mondta, te is tudsz

Á, már elfelejtettem. Kellett tanulnom a jogi karon, a latin voltaképp a jog nyelve.

papa, mondhatok valamit? az, hogy a mama mér nem jött bukfürdőre?

bükfürdő, gabi, üvel

jójó, de mér nem jött?

Az úgy van, hogy…

[Ne. Ne!
Szerbusz. Újra itt? Jól van. Légy üdvözölve körömben.
Ez igazán kedves volt tőled.
Megtudhatnám, minek köszönhetem becses jelenléted?
Felső parancs.
Belső?
Hát…]

A… mama nincs annyira oda a vízért, mint ti meg én. Nekem a víz az alapelemem… egy tengerjogász nem élhet anélkül. Viki ellenben alig tud úszni, sosem tanult meg rendesen, a pancsolás sem az ő világa, ráadásul a forró medencékben állítólag mindenféle fertőzéseket kap. A masszírozás meg a szauna, az jó volna neki, de most nem akart, mert… épp beütött a lapzárta, meg… még az, hogy…

[NE! NE! NE!!!]

Vikivel abban maradtunk, mi hárman Bükfürdőn töltjük az év végét, ő pedig meglátogat bennünket, ha tud.

és tud?

Majd telefonál.

mikor érünk oda?

Tomikám, tudod, hányadszor kérdezed ezt?

kétezerszázezermilliom?

Annál azért kevesebbszer. De most a legjobbkor. Az a nagy szürke a szálloda.

megjöttünk!

megjöttünk!!

Kiszállnak a fiatalurak, Tomi oldalán, ott a járda. Gyorsan be a forgóajtón. A londiner bácsi majd hozza a bőröndöt és a sporttáskát. Tomi, vidd a Takidat, ne lógjon a földre. Gabi, nálad a Hilduska? Helyes.

papa, mondhatok valamit?

én akarok!

nemnemnem, most én, hallgass, tomi! papa, vehetünk megró cukorkát a pultról?

Igen. Negró. Mindenki egyet.

kettőt?

Egyet-kettőt. Maradjatok mellettem.

inkább felülünk a bőröndkocsira, fel!

Csak ne kiabáljatok. Ide az emberek azért jönnek, hogy gyógyuljanak…

mi is gyógyulunk?

Nem, Tomikám, mi kikapcsolódunk. Hála a Rókának, ő adta az üdülési csekkeket, mert egyébként… Nem túl felemelő érzés, ha Viki fizet… Szóval, ez egy wellnesshotel, azt jelenti, hogy jól érezhetjük magunkat benne. Kényeztető hotel. Ajnározó szálloda.

ajnár?

Kényeztet. Mehetünk föl. Hatodik emelet.

én nyomom a liftgombot, gabi

nem, én

akkor én meg bent

okézsoké

papa, ha fölérünk a szobába, nézhetünk tévét?

Tomikám, tudod, hogy a tévézést ellenzem, de elhoztam a számítógépem, és amíg kipakolok, nézhettek DVD-t. Ha meg tudtok egyezni, hogy melyiket.

mit lehet?

Mary Poppins. Shrek II. Verdák. Csillagok háborúja III. Robin Hood. Spongyabob. Jégkorszak I. Madagaszkár.

riszálok úgyis, úgyis!

Tisztább s-eket kérek, Gabus!

úgyiss, úgyiss!

Brávó.

inkább spongyabob, gabi!

magaszkár

srekkettő?

Parancsoljon.

mér adol neki pénzet, mér?

Ez a szokás. Mert segített nekünk, föltolta a holminkat.

a segítés jó érzés, őneki kéne pénzét adni minekünk

Érdekes gondolat, Tomi. Most jut eszembe, hoztam két vadiúj DVD-t is, tegnap vettem. Pál utcai fiúk, Kincskereső kisködmön.

melyikben harcolnak?

Voltaképp mind a kettőben. A Pál utcai fiúkban két csapat srác küzd a grundért, vagyis egy üres telekért, írta Molnár Ferenc bácsi. A Kincskereső kisködmönben egy szegény kisfiú harcol a… túlélésért. És mások szeretetéért. Írta Móra Ferenc bácsi. Talán ez a két legszebb magyar gyerekregény. A harmadik az Árvácska, Móricz Zsigmond bácsitól, de annak a filmje épp nem kapható. Amondó vagyok, hogy a Pál utcai fiúkkal jobban jártok. Beállítom. A képernyőhöz és a billentyűkhöz nyúlni szigorúan tilos.

tudjuk, papa

magyarul beszél?

Persze. Magyar regény. Bár a film amerikai, viszont Fábri Zoltán rendezte, és a szereplők többsége is magyar, tehát…

pszt, papa, kezdődik

mi az a pálucca?

Egy utca Budapesten. Ma is ez a neve. Ha akarjátok, majd elsétálunk megnézni.
maradjatok már csöndbe, gabi, papa! nézem!

……

most nem értem, hova rohant el a mama?
Én se tudom, Tomikám. Talán haza, Budapestre.
de még csak most jött, és már megy?
Hát…
papa, kérdezhetek valamit?
Persze.
megőrült a mama, meg? hogy úgy kiabál velünk?
különben se ő haragszik a gabócára, hanem én!
Te mért haragszol rá?
mert szerinte neki is van varázstávcsöve
És az baj?
igen, mer csak nekem lehet varázstávcsövem, én találtam ki magamnak
aztán én is kitaláltam magamnak, tomi
nem
de
nem
Eleget álltunk itt kint, menjünk be az előcsarnokba.
üljünk a bárpulthoz, a magas székre
kaphatunk kék koktélt?
Válasszatok inkább valami mást.
a lilike is mindig kap, akkor mi mér nem kaphatunk, mér?
Ha a Lilikének megengedik a szülei, hogy kék cukros vizet igyon, az az ő dolguk. Én nem akarom, hogy jöjjenek a fogszörnyek. Kaphattok meleg fagyit.
jójó. lehet két gombóc?
Egy elég, úgyis lefolyik.
kettőt szeretnék, kettőt
ha gabinak kettő, akkor énnekem is
Tessék. Üljünk inkább oda, az ablakhoz. Figyeljetek rám.

[NEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEE!!! Sajnálom. Nincs mire várnom.]

Láttátok, sőt hallottátok, mennyire kiborult a mamátok. Ennek az az oka, hogy már nem szeret engem. De titeket imád! Kettőnk között elromlottak a dolgok. Nem akarom őt hibáztatni. A részletekbe se mennék bele. Elégedjetek meg annyival, hogy a házasságunk a végéhez közeleg. Aki így kiabál, mint Viki, az segítségért kiabál. Hiába minden, én már nem tudok segíteni neki. Ezért minden valószínűség szerint elválunk. Nem tőletek, csak egymástól. Gondolom, vissza fog költözni a Húr utcába, mert ő a belvárosban akar élni. Még szerencse, hogy a Húr utcában a jó kis lakásunkat megtartottuk. Inkább jó nagy. Én talán maradok a családi házban, ha bírom anyagilag. Szeretni fogunk benneteket, ugyanúgy, mint eddig, csak eztán külön-külön, értitek, drágáim? Meglátjátok, minden jóra fordul. Szépen kérem, ne habozzátok össze a ruhátokat. Köszönöm. Értettétek ezt az egészet?

igen papa, de mondhatok valamit? most meséljed el még egyszer, mer ez nekünk a tomival nagyon tetszett

Hm… hát…

[Tessék. TESSÉK!
Ha már nem segítettél, ne is károgjál. Istenem…]

Tudjátok, mit? Aki kér, kaphat még egy gombócot.

éljen a papa!

éljen a papa!!

Hagyjátok abba.

most inkább fagyit! én csokit

az a bajom, hogy nem tudok dönteni a vanília és a csoki között

Tél van, hideg van, nincs fagylalt.

de láttuk abba a jégszekrénybe

Fogalmazzuk úgy, télvíz idején épeszű ember nem eszik fagylaltot, mert megfájdul a torka. Ez az utolsó szavam. Meleg fagyiból viszont kaphattok repetát, ha cserébe mosolyogtok.

okézsoké

Ha megettétek, jól felöltözünk, kimegyünk a kertbe, azt hallottam, van itt ketrec, illetve ól, abban pedig lakik egy szürke csacsi.

azt hittem, szürke csoki! hehehe
szürke csoki! hahaha
én nem akarok a szürke csacsihoz menni, papa
Megtudhatnám, mért nem?
azért mert én nem szeretem annyira az állatokat, az állatok nagyon szelídek, és én nem szeretem a nagyon szelíd dolgokat
Ez nekem új, Tomikám. Te se szereted a nagyon szelíd dolgokat, Gabus?
de papa, de, én jövök veled a csacsihoz, iá
gabi, inkább menjünk úszni
iá, iá, iá
jóvan gabi, ha veled nem lehet beszélni
de lehet
akkor egyezzünk meg, előbb úszás, aztán iá, iá
jójó. papa, mi lesz ma a vacsi?
Tudod, svédasztal, választasz, amire kedved szottyan.
akkor én halászlét fogashalból, utána pörköltöt, utána édességet
Nem lesz az sok a jóból?
nem papa, nem. mikor jön már vissza a mama?
Gabikám, ha én azt… Lehetséges, hogy hazament.
hogyhogy haza?
Budapestre.
de mért?
Ezt… sem tudom megmagyarázni.
hogy lehet az? mindig magyarázol meg mindent!
Töröld meg a szádat, kisfiam, itt a szalvéta. Te is, Tomi. Nos. Föl a szobába, átöltözünk, irány a medencevilág.
de nem öltözünk akkor, hanem
átvetkőzünk
iá, iá

……

mehetünk az alakú medencébe?
Igen, de várjatok meg. Jól kell viselkedni, látjátok, a felnőttek milyen csöndben üldögélnek.
csöndbe fogok, üldögélek én is

Helyes, Gabikám. A kör alakú medencét azért szeretik az emberek, mert masszíroztathatják a hátukat a vízsugárral, gyógyulgatnak a fájós gerincek. Nekem is jót tesz. A zajongás viszont árt, értitek?

értjük, képzeld, papa, mondta a lilike, hogy ő már iskolás! nem kéne nekünk is még iskolába járni, hogy megtanuljuk az összes tanulékot, ahelyett, hogy itt nyaralkázunk?

Tomikám, ti még csak öt múltatok, ráadásul évvesztesek vagytok, szeptember végén születtetek, amikor már javában folyik a tanítás, szóval, egészen nyugodtan nyaralkázhattok velem.

az jó, papa. mindig ilyen apukát akartunk a gabival, ugye gabi

Meghattok.

ilyen papát, ilyent, és ilyen mamát, csak nem ennyire elrohanósat

harcoljunk, gabi

jójó. dsss, dsss, dsss

löv, löv, löv. ez vízigolyó

enyém is vízigolyó

Menjünk át a nagyba, zavarjuk ezeket a néniket.

á, osztrák nénik, mondta a lilike, úgyse értik, hogy mit beszélünk

Na, gyertek csak, futás!

jóvan

a sakkhoz üljünk papa, játszunk sakkolósat

Meséljek valamit?

jöhet, én mondom a címet, tomi! aaa… tomi-gabi lovag és a sakk katonaság csatázása

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy sakkország, túl az üveghegyen és az Óperencián. Két nagy szigetből állt…

de mentőlovagok is legyenek benne!

Magától értetődik. Az egyik szigeten laktak a fehérek, a másikon a feketék. Az volt a legérdekesebb, hogy mind a két szigeten kék lepkék röpködtek az erdőkben és a réteken, leszálltak a kontyos fákra és a gnauvirágokra.

gnú virág, az mi az?

Gnau. Én sem tudom pontosan, Vietnamban honos, olvastam egyszer egy vietnami versben, úgy emlékszem, piros. Remekül fest a kék lepkékkel. A fehér sakkok azt gondolták, a feketék esküdt ellenségeik, félni kell tőlük. A feketék úgy tartották, a fehérek esküdt ellenségeik. Kiki óvakodott, hogy a másik szigetre lépjen, így aztán emberemlékezet óta béke honolt sakkországban. A fehérek királyát úgy hívták, Matt őfelsége, a feketékét pedig úgy, Patt őfelsége. Történt, hogy kora reggel befutott a két sziget közé egy nagy szürke hajó.

a lovagoknak a mentőhajója?

Nem, Tomikám, ez a vörös kalózok hajója.

akkor mér szürke, mér nem vörös?

A zászlajuk vörös, rajta hófehér koponya és keresztbe tett lábszárcsontok, a hajót viszont szürke lőporos festékkel tapasztották be, hogy ne eresszen, így soha nem kellett kimerniük a vizet. Beültek a kalózok a mentőcsónakjukba, kieveztek a partra. A fehér szigetre. Ám a fehérek azt hitték, bekövetkezett, amire réges-rég számítottak, megtámadták őket a feketék. Nyílzáporral fogadták a kalózokat.

csak nyiluk volt, nyiluk?

Dehogy, nyílzáporral indítottak, utána kattogni kezdtek pustolyok és a géppiszkák, dörögni az ágynavetők és a gépaknuk…

mit?

Lázár Ervin, nagy mesemondónk találta ki ezeket a fegyvereket. Egy szerelmes novellában, amit a felnőtteknek írt. Ezekkel a rentonák és kadőrök harcoltak, rendőrök és katonák helyett.

hahaha

hehehe

mi is legyünk rentonák és kadőrök, tomi, úgy harcoljunk

jóvan

Pillanat! A mese kellős közepén? Hagyjam abba?

ne, papa, ne

figyelünk, csak közbe sorba állítom a fehéreket, ezek a rentonák

mi a másik tomi, mi?

kadőr. támadás!

bevédekeznek a fekete kadőrök, dsss, dsss

löv, löv, löv

[Ne sértődj meg a saját gyerekeidre, folytasd.

Igazad van. Ez nem a legjobb napom.
Érthető.
Mondanék valamit. Azért megnyugtató, ha itt vagy.
Ha kellek, mindig számíthatsz rám.
Másra úgysem.
Fel a fejjel]

Kiabáltak a kalózok: Tüzet szüntess! Kalózok vagyunk, de nem rossz szándékkal jöttünk, élelmiszert akarunk vásárolni! Haboztak egy darabig a fehérek, azután előmerészkedtek rejtekhelyeikről, hívták a gazdasági minisztert, ő alkudozni kezdett a kalózok ügyintézőjével, Mister Smee a neve.

akkor ez a hukk kapitány, annak a szolgája a szmí

Okos vagy, Tomi.

a pánpéter is előjön?

Türelem, Gabóca. Ott tartunk, hogy Mr. Smee sorolta, mi mindent rendelt Hook kapitány. Kifogytak a kenyérből, a szalámiból, a tojásból, a krumpliból, a babból, a borsóból, a lencséből, a paprikából, a paradicsomból és a sózott marhahúsból. A hamburgerből is, amit épp a hosszú tengeri utazásokra találtak föl. Viszonylag soká eláll az összedarált hús, ha jól megsózzák és megfűszerezik, elég sok tárolható belőle kis helyen, márpedig a hosszú utakon erre van szükség. A nagy hajók Hamburgból indultak Amerikába, innen a neve, értitek?

a mentőlovagok is kapjanak hamburgert

Itt? A medencében?

nem papa, majd utána

Érdeklődni fogok, tudnak-e adni a konyhán. Vagy elugrunk valahova kocsival. Odahordták a fehérek a kért árucikkeket. A kalózok nagy csodálkozására minden fehér volt, ami kenyér, tojás és bab esetén még nem olyan meglepő, de a szalámi, a krumpli, a lencse, a borsó, a paradicsom és a hamburger furcsán fest hófehéren. Elszállították a rakományt a hajóra, berakták az éléskamrákba. Gondolt egyet Mr. Smee, áteveztek a másik szigetre, a feketékhez. Ott is nyílzáporral fogadták őket…

és pustolyok

és géppiszkák

Pontosan. A feketék is azt hitték, rájuk támadtak a fehérek. Képzeljétek, a feketék szigetén viszont fekete volt az összes élelmiszer, ami a kenyér esetén még hagyján, de a többi úgy nézett ki, mintha egy leégett raktárból került volna ki. Mr. Smee sejtette, hogy ebből a kalózok úgysem esznek, így hát csak néhány vekni fekete kenyeret vásárolt, Cecco, az olasz, és Foggerty, az elzászi kalóz szívesen fogyasztja, a többiek lágy fehér kenyeret akarnak, vagy kalácsot. Ekkor jutott Mr. Smee eszébe, hogy lisztet is kéne venni, ezen a szigeten azonban a liszt is fekete volt. Visszament a fehérek szigetére, vásárolt harminc szakajtóval, így a beszerzés sikeresen lezajlott.

a görögök is legyen benne, papa

Melyik görögök?

a héraklész, akinek a lába a gyenge pont

a sarka, gabi, és az az ahilesz, a héraklész az oroszlános

Bonyolódik a helyzet. Hook kapitány arra gondolt, legokosabb volna elfoglalni mind a két szigetet, ő lehetne a király, kettő országgal. Amikor épp nincs kalózkodhatnékja, uralkodhatna. Nem kéne félnie többé a krokodilustól, akinek vekker tiktakol a hasában, csak kiadná a parancsot mindkét sziget rentonáinak és kadőreinek, azok porhanyósra lőnék. De bármilyen elszánt harcosok a kalózok, a fehérekkel és a feketékkel szemben alulmaradnának, oly nagy a létszámfölény. Cselhez folyamodott. Leghűségesebb kalózaival éjnek évadján elraboltatott kilenc feketét. Partra tették őket a fehérek szigetén, géppiszkákat adtak a kezükbe, és kényszerítették, hogy lőjenek minden arra haladóra. Ekkor a fehérek megértették, hogy immár tényleg a szomszédos sziget lakói támadtak rájuk. Mindeközben Hook kapitány egy másik különítménye elrabolt kilenc fehéret is, őket pedig a feketék szigetén tették ki, ugyanazzal a paranccsal. Zűrzavar itt is, ott is, a kilenceket hamar lemészárolták, ám ezzel nem érték be, bosszút forraltak, a fehér flotta elindult erre, a fekete meg amarra. Öldöklő háború dúlt. A kalózok röhögtek a markukba, élen Mr. Smee-vel, ő ugyanis még nem fizetett senkinek az árukért. És ekkor jönnek a képbe a lovagok….

meg a görögök

Ők ugyanis elrepültek a mentőhelikopterrel a két legnagyobb görög hősért. Akhilleusz, mint tudjuk, Péleusz és Tétisz gyereke, pedig majdnem egy isten lett a papája. Tétisz ugyanis gyönyörű nimfa volt…

papagáj?

Nem, az egy nőféle. A nimfapapagájt csak a fejdísze miatt hívják így. Ne törődjetek a részletekkel.

[Te se.
Én se.]

de mi lett a sarkával neki?

Az anyja azt akarta, hogy halhatatlan legyen, mint az istenek, s a legnagyobb titokban bemártotta az élet folyójába, amelyben emberek nem fürödhetnek. Megzavarták, így aztán a gyerek sarkát, ahol fogta, nem érte a csodatévő víz. Hatalmas hősként sok dicső tettet vitt véghez. A trójai háborúban rengeteg trójait megölt, többek között Hektórt, míg azután Párisz halálos sebet ejtett rajta, Apollón segítségével, aki tudta a titkot: Akhilleusz sarkába kell nyilazni. Így halt meg.

és akkor aztán mi lett vele? betemették?

Nem, Tomikám, a régi görögök elégették a halottaikat. Gyújtottak egy nagy máglyát alája, odarakták a fegyvereit, néhány bikát, juhot és disznót, áldozatul az isteneknek, terítőket, aranyakat, értékes tárgyakat. Amikor a lángok mindent elégettek, borral oltották ki a tüzet…

boroltó

hehe

Szép. És logikus. Nos. Ott siránkozott Akhilleusz mamája, míg megjelent Poszeidón, a tenger istene, és azzal vigasztalta: Akhilleusz nem marad a halottak között, fölkerül az alvilágból az istenek közé, úgy, mint Dionüszosz és Héraklész. Így is lett.

papa, ha meghalok, én is lehetek isten, lehetek?

Lehetsz, Gabus. Szerintem biztosan az leszel. Tomi is.

príma, akarok isten lenni, mer az istennek nem fáj az oltás se, ugye?

Nem bizony.

az istenek milyen színűek?

Érdekes kérdés, Tomi. Hogy jutott eszedbe?

azér, mer nem tudom, milyennek lássam őket

Kérdezzük meg a Gabit. Szerinted milyen színűek az istenek?

kékek, mint a lányok

Tényleg? Én nem is tudtam, hogy a lányok kékek.

de pedig a fiúk pirosak, a lányok kékek

Akkor az istenek lányok?

nem lányok, de kékek

Érdekes. A lányokat én pirosnak gondolnám. Most, hogy próbálom elképzelni az isteneket, aranyszínűt mondanék.

akkor én meg fehéret, gabi, szerintem fehérek

kékek

fehérek

Mindenkinek más. Vissza a mesébe. Akhilleusz egyelőre él és virul. Amint megtudta, hogy két sziget háborújának kellene véget vetni, fölvette a sisakját…

volt sisakrostája, papa, volt?

Igen. Fölvette a vértjét, fogta a dárdáját, a kardját, a pajzsát, s beszállt a mentőhelikopterbe. A másik görög hőst hosszabban kellett rábeszélniük, Héraklész épp meg volt sértődve. Agamemnón, a görög hadak vezére Trója tízéves ostromában, elvette a hadisarc javát a többiektől, így Héraklész kedvenc rabnőjét is. Meséltem már, hogy ez a Héraklész a legkiválóbb harcos volt. Az anyja, Alkméné, nem a férjének szülte őt, hanem Zeusznak. Van ilyen, hogy a házasságban hűtlenkedik a férj… néha a feleség is…

[Ezt végképp ne!
Eszembe se jutott. Komolyan.]

A Héraklész név azért ragadt rá, mert sokak szerint éppen Hérának, esküdt ellenségének köszönhette a dicsősége egy részét. Héra haragudott rá, hiszen a férje megcsalta, ennek folytán született Héraklész. Bosszúból a főistenné mindenáron el akarta pusztítani, de a próbatételektől a kisfiú egyre erősebb lett. Még egészen kicsi volt, amikor Héra két kígyót küldött oda éjszaka, de Héraklész megfojtotta őket. Volt egy félikertestvére is…

mint énnekem a gabi

Gabi a te egész ikred. Féliker azt jelenti, hogy az anya azonos, de az apa más, mégis ugyanakkor születnek. Héraklész anyja ugyanazon az éjszakán lef… szerelmeskedett Zeusszal és a férjével, emiatt Héraklésszel együtt Iphiklészt is a világra hozta. Ebben ne mélyedjünk el.

nem mélyedünk, de ilyen van, papa, van?

Azt hiszem, csak a mesében. Ne aggódj, Tomus. A lovagok megmondták Héraklésznek, hogy Akhilleusz már a helikopterben tartózkodik. Héraklész teljes harci díszbe öltözött, fegyvereit tíz katona se bírta volna fölemelni, s döngő léptekkel beszállt. Akhilleusz tisztelettel üdvözölte. Szépen elbeszélgettek ógörögül, míg a mentőgép röpült a két sziget felé. Már a levegőből látták, öldöklő küzdelem folyik, nemcsak a partokon, hanem a tengeren is. A fehérek és a feketék olyasfajta sokvitorlás hajókon háborúztak, amilyeneket a görög hősök még sose láttak, hümmögtek a bajszuk alatt.

volt nekik bajuszuk?

Hát… gondolom. Jókat tudsz kérdezni, Tomi.

hümmög, az mi az?

Hm, hm, hm, ilyesmi, Gabus. Akkor hümmög az ember, ha még nem tudja, mit szóljon ahhoz, amit tapasztal.

tapasztal, az mi az?

Lát, hall, érez. Átél. Töprengtek a lovagok, hol szálljanak le, végül úgy döntöttek, Hérakleszt a fekete szigeten rakják ki, Ákhilleuszt a fehéren. Egyikük Héraklésszel tartott, másikuk Akhilleusszal.

én a héraklével

Héraklész, Gabi.

én akarok a héraklésszel

jójó, legyen, én meg az ahilleusszal. melyiknek a gyenge a sarka pontja?

Őneki.

majd vigyázok, hogy senki ne lőjön neki be oda

Pompás. A két görög hős láttán mind a feketék, mind a fehérek rémülten szétfutottak. Ekkor a két lovag mikrofonnal közhírré tette, hogy a háborút a gaz kalózok csele robbantotta ki. Követség ment a fehérektől a feketékhez és viszont, pillanatok alatt megkötötték a békét. Akhilleusz javasolta, a fehérek egy csapata látogasson át a feketékhez, a feketék egy csapata pedig a fehérekhez. Hadd lássák, hogy itt is, ott is ugyanolyan emberek élnek. Ez bevált. Alapos vendéglátás következett, a két király fizette a kincstárból a lakomát. Igaz, a fehérek eleinte vonakodtak megkóstolni a kenyeret, babot, bort, mely oly sötét színű volt, mint az éjszaka, és a feketéknek se tetszett a fehér krumpli, borsó, spenót, de a végén túltették magukat a színeken, máig is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

nem, papa, hanem ajándék!

Ja. A két lovagnak csomagoltak a fekete és a fehér ételekből, amilyenek náluk odahaza nincsenek, és…

de papa, a gabi lovag és a tomi lovag kisfiúk, nekik játékajándék kell

Mit szeretnél, Gabi? Kishajó?

nem

Kisautó?

nem

playmobil?

nem.

Hát?

robotsárkány, ekkora nagy!

És te, Tomi?

nekem a görög hősök fegyveréből a katapulta kődobáló, olyan, amilyet ceruzahegyezőbe kaptunk, csak igazi nagy rendes, papa, a pánpéter mér nem jött elő?

Pán Péter éppúgy elfelejtette, hogy jönnie kéne, mint én. Hook kapitányról már nem is beszélve. Ráncosra áztunk, menjünk ebédelni.

még előbb a pánpéter és a hukk! megígérted

Átaludtak a csatát, most már késő.

……

mér kell lefeküdni?

Mert én mondom.

a mama szerint nem kell aludni délután

Ő azonban nincs itt. És amikor telefonált, hiába kértem, nem voltatok hajlandóak beszélni vele. A végén még azt hiszi, nem engedem. Miért csináltátok ezt?

nincs kedvem beszélni a mamával telefonon

Miért nincs?

mer fáj a pocakom, és ha valami fáj, akkor semmihez se sincs kedvem

Mondhattad volna. Mióta fáj?

pont most már el is múlt.

Neked nem fáj, Gabi?

nekem nem

Örülök. Aludjunk egy kicsit, nagyon elfáradtam.

nem tudok aludni

én se nem

mesélj inkább

Annyit meséltem már, hogy berekedtem. Most nem tudok… kérek szépen egy kis csöndet. Ha nem alusztok, akkor csak feküdjetek.

fekszünk, papa. de mi a baj?

sírol, papa, sírol?

Nem, csak…

de sírol, látom

Jó, Gabikám, hát… rosszkedvem van. Ilyenkor békén kell hagyni a felnőtteket.

a mama miatt?

Mondjuk rá. Különben tudjátok, mit? Mégis mesélek. Címe: A papa, akinek nincs kedve mesélni.

inkább arról mesélj, amikor kicsik voltunk a tomival

nem, hanem arról, amikor te voltál kicsik

Édes drága csillagaim… kérek tíz percet, vagy ötöt, és összeszedem magam.

jóvan papa

okézsoké

de azért mondjad azt meg nekünk, hogy mér dobtad ki a mobilodat az ablakon

Dühös voltam. Szerencsére csak a sarka tört le, pedig a hatodikról… Fölfogta a bukszus. Tudjátok, az a hosszúkás bokor.

mér voltál dühös?

Mindegy, spongyát rá.

spongyabobot?

Spongya azt jelenti, szivacs. Azzal törlik a táblát az iskolában. Spongyát rá: felejtsük el.

jóvan. papa, te tudsz híressé tenni?

Nem értem.

meg tudod azt csinálni, hogy mi híres legyünk a gabival?

Nem.

és a mama? a mama kicsit híres, ugye?

Igen. De azt az ember csak magának tudja megcsinálni.

kár, mer én híres akarok lenni

Minek?

a lilike papája híres, benne szok lenni a tévébe, és mindig mindenki köszön neki, és mosolyog rá

Erre ne számíts.

de nagyon akarom!

Figyelj ide, Tomus. Volt egy görög Epheszoszban, úgy hívták, Hérosztrátosz. Ő is arra vágyott, hogy hírnevet szerezzen magának, bármi áron. De csak az lehet híres, aki tud valamit, amit a többiek nem, vagy rosszabbul. Aki például megnyeri az olimpiát vívásban, öttusában, kajakozásban, az híres lesz. Az is, aki úgy zenél, hogy a többi ember szívesen hallgatja. Vagy aki csodálatosan fest, szobrászkodik, regényt ír, ilyesmi. Hérosztrátosz semmit nem tudott. Képtelen ötlete támadt. Fölgyújtotta Artemisz istennő templomát, időszámítás előtt 356-ban. Annyira szomjazta az ismertséget, hogy azt se bánta, ha e bűntény miatt emlékeznek majd rá. A kortársai nagyon megharagudtak, úgy döntöttek, többé senki nem ejtheti ki a nevét, el kell őt felejteni. Szó, mi szó, nem sikerült, Hérosztrátoszról tudunk, de a derék, jóakaratú polgártársairól nem.

na látod

Tomikám, ha híres akarsz lenni, inkább tanulj meg valamit annyira, hogy megérdemelten kapja a nevedet szárnyára a hír.

jóvan, úgyis meg akarok tanulni latinul

Az úszást és a biciklizést se feledd.

……

Jöttök velem a nagy medencébe?

inkább az alakúba

Túl sokan vannak ott.

jójó, akkor a sakkhoz, papa, mi az, hogy ma van szilvész?

Szilveszter, Gabi. Az év utolsó napja. I. Szilveszter pápa ekkor halt meg, róla nevezték el. Gondolom, nem tudod, mi az a pápa.

de igen, papa, a jézuskrisztusnak a fő embere romába, mondta a mama

Úgy van. Este fenn maradhattok, amíg bírtok. Szilveszterkor az emberek nem fekszenek le, hanem mulatnak.

mit?

Szórakoznak. Esznek, isznak, táncolnak. Lesz zenekar az előcsarnokban.

akkor mi táncolunk a gabival

Helyes.

te is fogol inni este?

Biztosan.

aztat nem szereti a mama

Ugyan… csak egy kis pezsgőt.

nézzed papa, tavaly óta majdnem kinőttem ezt a medencét, leér a lábujjhegyem, ha így föltartom a nyakammal a fejemet

Nagyszerű, Tomikám. Kértek még egy sakkmesét?

megfelel

Ha megfelel, Gabus, akkor, mint tudjuk, hol nem volt, sakkország, két sziget, egyiken a fehérek, másikon a feketék. Befutott a két sziget közé egy kalózhajó.

papa, kérdezhetek valamit? a feketék biztos nem gonoszak?

nem gonoszak, mer én vagyok velük, és ők is magyarul beszélnek

jójó. én a fehérekkel vagyok, a fehérek se gonoszak

Nem a bőrszíntől függ a gonoszság. Akik azt hiszik, hogy ezen múlik, azokat össze kell barátkoztatni más bőrszínű emberekkel, ha jól megismerik egymást, nem is fognak gyanakodva gondolni a másikra. Van egy Aronson nevű bácsi, ő találta ki, hogy ha fekete és fehér kisgyerekek járnak egy osztályba, párokat kell szervezni, egy fehér, egy fekete, és úgy alakítani a tanítást, hogy ketten együtt dolgozzanak, közösen kapjanak osztályzatot. Ez a legjobb megoldás az előítélet ellen. Előítélet az, ha rögtön úgy gondoljuk, hogy a feketék vagy a barnák vagy a sárgák lopnak, csalnak, hazudnak, pedig még nincs semmiféle tapasztalatunk.

papa, a fekete királynak mi a neve?

Szerintem Fekete Dániel.

és a fehér királynak?

Dragomán.

mér?

Hát… ő írt könyvet fehér királyról.

majd én mondom, én! a fehér királynak az a neve, hogy doktor virág gábor fehér mátyás király

Menjünk vacsorázni, Virágaim.

de még én a játékszobába akarok

Késő van, Gabikám, talán be is zárták. Odalenn kezdődik az ünnepi vacsora. Külön gyerekmenüvel készülnek. Jaj… Mi volt ez? Virág Tamás, most komolyan, fejbe vágtál a biliárddákóval?

bocs papa, véletlen

Ne!!! Tomi! Mit csinálsz?

kétszer fejbe vertem magam direkt a kardommal

Miért?

hogy tudjam, mit éreztél, amikor tégedet vágtalak fejbe

Gabikám, te miért sírsz?

mer… mer nem győztek a magyar katonák

Micsoda?

az istván királyba

Sejtettem, hogy még nem kéne néznetek.

kérdezhetek valamit, papa? az istván király az a dzsungelnek a királya, ugye?

Hát, nem. Kicsit összezavarodtak a dolgok, Gabus. István a magyarok első királya volt, több mint ezer évvel ezelőtt. Róla szólt a színdarab, amit láttunk a tévében.

igen, de mér nem győztek a magyar katonák, mér?

Őszintén szólva, nem szoktak. Éhes vagy?

éhes

mit szeretnél kapni vacsira?

halászlevest fogashalból, pörköltet, csokipalacsintát

Reméljük, tartanak. Most nem svédasztal lesz, hanem a pincérek szolgálnak ki.

mint a királyt az étekfogó

Igen.

akkor ma királyok vagyunk

Valóban. Királyok a Virágok. Bocs.

ki-rá-lyok a

vi-rá-gok!

Csöndesebben, uraim. Várjatok meg!

nem, papa, futunk a gabival. én győzök

én

én

hajrá!

hujj, hujj, hajrá!
koppány! koppány!
istván a miurunk!
naaa, tomi, fellöktél!
bocsánat
nincs bocsánat!
Drága Virágok, ne veszekedjetek az év utolsó napján. Béküljetek ki. Szépen kérem.
okézsoké. nem haragszok, tomi
Haragszom.
haragszom, mer ikesige
Príma, Gabóca. Üljetek asztalhoz.
jóvan, előbb még gyorsan köszönünk a lilikééknek
Addig kérek nektek almalét.
köszi
Nincs mit. Hm, hová terítettek nekünk? Megvan. Szerencsére kis asztalt kaptunk, nem kell bájolognom idegenekkel.

[Magadban beszélsz.
Kiben beszéljek?]

Szia, Virág Tamás, foglalj helyet.
kár, hogy a mama nincs itt
Bizony, kár. Virág Gábor, neked is a nyakadba kötöm a szalvétád.
jójó. a tomi megmondta a lilikééknek, hogy a mi anyukánk már nem szereti az apukánkat
Tényleg? Mit szóltak hozzá?
sóhajtottak, hogy kár
Bizony, kár. Látjátok, eperkrémleves az első fogás. Jó étvágyat.
nem szeretem
Legalább kóstold meg, Gabi!
nem akarom
én se
Tegyétek meg azt a szívességet, hogy megkóstoljátok.
jójó, de akkor te is a szíveset és nem sírol
[Segítsél! Mondj már valamit!
Nem tudok. Nincs segítség.]

SZÓLÓ:

Help! Помощь! Hilfe! Yardim! Halló!

[Mindenkinek!

Üdvözlöm önöket abból az alkalomból, hogy elérkeztünk a közepére. Hozzávetőlegesen. Efölötti örömömben (nem, ez nem igaz), vagy inkább puszta buzgalomtól (meg egy kis szereplési vágytól) vezérelve magamhoz ragadom a szót. Kihasználom, hogy alszik.

Utálom a vitát. Őt úgysem lehet meggyőzni semmiről. Kilopóztam az előszobába, pedig soha nem távolodom el tőle. Ha netán fölébred, s meghallja, hogy én beszélek egyes-egyedül, dührohamot kap. Nem szereti az ellenvéleményt. Szerencsére (ha ugyan mondható így) mélyen alszik ilyenkor. Akadozva hortyog. Bedugul az orra. Pállott a lehelete.

Odakinn pustol a hó. Ismerik ezt az igét? Ő sem. Én sem. Minapában hallotta valakitől, hogy ha kavarog a hó, Békés megyében úgy mondják: pustol. Ilyesmiket megjegyez, néha fölír. Előszeretettel használja, főleg olyan társaságban, ahol sejti, villoghat vele. Ezért dobja be olykor a morvány (kalács) vagy a szárma (töltött káposzta) szót. Egy regényben olvasta. Móricz novellája nyomán szívesen hangoztatja, hogy napszállásra (keletre) vagy napnyugvásra (nyugatra) tart. Ő már csak ilyen.

Az értő olvasónak fölösleges bemutatkoznom. Nem szükséges magyarázkodnom. Abból amúgy sem sül ki semmi jó. Morvány biztosan nem. Figyeljenek ide, embertársak. Most kéne csöngenie a telefonnak a mentőállomáson. Nagy a baj. Ránk férne néhány mentőlovag. Egész század.

Segítség! Help! Hilfe! Au secours! Помощь! ¡Socorro! Pomoc! Azsutipé! βοήθεια! Hjälp! Hulp! Yardim!

Ugye, azt képzelik, Virág Pál tengerjogász személyében a legszeretőbb férjet, a leggondosabb családatyát volt szerencséjük megismerni e könyv lapjain? Ne higgyenek a látszatnak.

Vélhetőleg az a benyomásuk támadt, hogy ez az ember annyira olvasott és kulturált, mint manapság kevesen, a fejében ott kavarog a magyar és egyetemes kultúrtörténet szinte minden fontosabb históriája, a görög és római mitológiától a leghíresebb mesékig, amelyekkel az írástudók előálltak az elmúlt évszázadokban. A szomorú igazság az, hogy minden egyes alkalommal fölkészül, szakkönyvekből, az internetről levett szövegekből. Mellesleg, sokszor én készülök föl helyette, és súgok, jegyzeteket is készít. Én is. Mert az a bolondos ötlete támadt, hogy ír egy mesekönyvet a kisfiáival együtt töltött órák anyagából, amit a füzetből begépelget a számítógépébe. Mielőtt azonban említeni merte volna bárkinek, megelőzték.

Talán érthető, ha zavarja, hogy a hírek szerint Viki lekörözi. Úgy érzi, a mentőállomás az ő elmeszüleménye, copyright by dr. Virág Pál, megírni is az ő joga volna. Minderről soha nem szólt a feleségének, adta a bankot, játszotta a nagyvonalút. Egyrészt azért, mert abban sem biztos, hogy valaha nekifog a könyvírásnak, a nekifogás sosem volt az erőssége. Másrészt pedig azért, mert minden módon igyekszik pedálozni az asszonynál, mióta fölvetődött annak lehetősége, hogy az elhagyja őt.

Gondolhatnák, milyen sajnálatra méltó ember az, akinek a szakmai pályafutása igazán jelentéktelen, önmagát a családi életben próbálta kiteljesíteni, s lám, az sem sikerült, válás lesz a vége, immár másodszor. Igen ám, de egészen idáig csak ő beszélt, ő az egyetlen forrás arra nézve, mi is történik vele. Velük.

Remélem, ülnek. Ha nem, itt az ideje helyet foglalni, lehetőleg karfás széken vagy fotelon, hogy megkapaszkodhassanak. Ez a kedves, érzékeny, édes ember, akinek könyvünk szerzője a Virág Pál nevet adományozta (vö.: „Virágoknál ég a világ…"), állandó pénzzavarral küzd. Ahelyett, hogy hasznosítaná jogi diplomáját és szakvizsgáját, mely lehetővé tenné, hogy ügyvédként keressen igen sokat, vagy ügyészként, bíróként, jogtanácsosként, esetleg közjegyzőként eleget, beleragadt a tengeri, légi és közúti jogok szakértőjének kétes szerepébe. A családot voltaképp Viki tartja el. Sovány vigasz, hogy időnként behívják valamelyik televízió vagy rádió műsorába, hogy véleményezzen légi és vízi katasztrófákat, vasúti és reptéri sztrájkokat, vagy más efféle közérdeklődésre számot tartható eseményeket.

Ez azonban csupán a nyitány. A rossz hírek hozóját bizonyos vidékeken és időkben lenyilazzák, mégis tudtukra kell adnom, hogy dr. Virág Pál – keresem a megfelelő szót – szenvedélybeteg. Ilyen alapon természetesen én is az vagyok, csak az a különbség, hogy én kordában tudnám tartani magunkat, végső esetben ki bírnék szállni, egyik napról a másikra, ha ő nem volna ennyire gyönge. Neki csak a teljes önmegtartóztatás lehetne megoldás. De nincs hozzá ereje. Ha inni kezd… képzelhetik. Régebben pókerezni járt egy baráti társaságba, Viki úgy tudta, forintos alapon. Ami nem hazugság: forintos az alap – ezer forintos. Újabban már az interneten kísérti a szerencsét, vagy inkább a balszerencsét.

Viki egyre többet veszekszik vele. Teljes joggal. Nem egészen légből kapott a vád, hogy a baba is dr. Virág Pál viselt dolgai miatt ment el, amit Viki már nem tud, nem akar megbocsátani. Így hát a család teljes széthullása jórészt az ő számlájára írható. Viki is elkövetett ezt-azt, amit a férje – én aztán jól ismerem – alkalomadtán okvetlenül elpanaszol majd önöknek. Helyes, ha vele éreznek, hiszen szenved, annak rendje s módja szerint. De azért jó, ha mindazt, amit bizalmasan közöltem önökkel, nem feledik, amikor véleményt alkotnak róla.

Már csak az a kérdés, hisznek-e nekem. Higgyenek. Az alkoholista csak a kabaréban dülöngél folyton. A póker rabja csak bizonyos regényekben nem képes álcázni magát. A szenvedélybeteg, ha legalább közepes értelmi színvonalon áll, mutatkozhat épeszűnek és átlagosnak. Ne feledjék, önök csak ritkán találkoznak vele, s általában olyankor, amikor mesél a gyerekeinek. Erről nem én tehetek. Nem mi tehetünk.

Igazuk van, ha azt vetik ellen, éppen úgy lódíthatok, tódíthatok én is, ahogyan ő szokott. Elvégre egy vérből valók vagyunk, mi, testvérkém!

Ám jobban járunk, ha nekem adnak hitelt. A szó bármely értelmében. Ő sose adná vissza, már épp elég barátjának tartozik.

Nos. Hallom, forgolódik az ágyon. Krákog. Mindjárt fölébred, s visszaveszi tőlem a szót. Zárom soraimat. Ne feledjék, amit mondtam, de maradjon köztünk, jó?

Kezet rá.

Arra számítsanak, hogy nagyon elhagyja magát. Ne vigasztalják, az olaj a tűzre. Van elegendő oka a csüggedésre. Van elegendő okunk.

Maradok őszinte hívük:

XXX]

13.
TIZENHÁROM: Sakkhon és búsképű, tillárom

mi csinálsz papa?

sakkozom

egyedül?

Nem egészen… mondjuk, igen.

és nyersz?

Nem, Tomikám, vesztésre állok.

papa, kérdezhetek valamit? indulunk már végre az új oviba? haragszik a blanka néni, ha nem érünk oda reggelihez

igaza van a gabusnak, a zsuzsa néni is haragszik, csak a lila mama nem haragszik

Lila mama?

ő nem haragudós. hagyjad abba a sakkolást, vigyél minket, az új oviba, rendnek köll lenni

Köll?

köll, igen, így mondja a lila mama

Virágaim, biztos, hogy lila?

biztos

Nem Lilla?

háááát… gyere már, papa

Megettétek a reggelit? Gabus szépen eltüntette. De te otthagytad majdnem az egészet, Tomi!

nem fér belém

Előszoba, csizma, kabát…

sapka, sál, tudjuk, papa

mesélsz egy lovagost a kocsiba, mesélsz?

Persze. Ki mond címet?

én, én

de nem, mindig te akarod, gabi

nem mindig, csak most. az, hooogy… tomi-gabi lovag a sakkba győz a sakkatonák ellen, a fekete sakkatonák ellen

Bent vagytok? Ajtó, biztonsági öv. Indulás. Egyszer volt, hol nem volt…

vagy inkább az legyen, hogy tomi-gabi harcol az űrlényekkel

én nem akarok űrlényeket, gabi

de én igen

legyen sakkatonaság, ahogy először akartad

mást akarok már

akkor azt akarjad, hogy tomi-gabi mentőlovagok és kitör a vulkán, valaha a föld izzó tűzgolyó volt

majd mikor te mondói címet, lehet az izzó tűzgolyó, lehet

gabus, én semmikor nem akarok űrlényeket soha

Virágok, elég! Addig vitatkoztok, míg odaérünk az oviba, nem marad idő a mesére! Döntsétek már el, mi legyen! Hogy lehet ekkora ügyet csinálni egy címből? Ne veszekedjetek örökké!!! Ha mesét akartok, egyezzetek meg!!! Kitépem a hajam, szálanként!!!!!

[Tégy nekem egy szívességet: ne velük ordíts. Nem miattuk fő a fejed. Gabus már sír.

Istenem!]

Jaj, Gabikám… kérlek. Adok egy zsebkit. Tudod jól, hogy sose haragszom rátok, csak… kijövök a sodromból, ha veszekedtek. Mondjad a címet, és Tomi, ebbe most ne szólj bele. Vagy tudod, mit, bízd rám.

bízom, papa, bízom rád

Köszönöm. Hm. A… az…

[Kezdjed végre!

Semmi nem jut eszembe.

Tessék: sakkvilágbajnokság, bombariadó.

Nem volt az már? Különben se tudok eleget a sakkról, meg kéne néznem az interneten.

Én megnéztem.]

Egyszer volt, hol nem volt, mentőállomás, bla-bla, telefon, Tomi-Gabi lovag…

és papa lovag

Rendben, Tomacsek. Sakkországból sürgős segítséget kérnek, mert az izlandi sakkvilágbajnokságon…

de legyenek benne görög hősök, papa

Igyekezni fogok, Tomikám.

és a zsurasszik park, térexekkel

Gabus, az istenért, ne őrjítsetek meg… Hogy kerülne a Jurassic Park Sakkországba?

megoldod

A… az izlandi világbajnokságon terroristák aláaknázták az egész épületet, ki kell üríteni a termet, a közönség ott toporog a jégben, fagyban, mert Izlandon most tél van.

nálunk is tél van

Köszönjük, Gabus. Talán… nem biztos, hogy Izlandon… mindegy. Arrafelé sokkal keményebb a tél, mint itt, ha sokáig kell várniuk, megfagynak a nézők, a két versenyzőt egy járó motorú mikrobuszba menekítették, az ő türelmük is fogytán.

milyen versenyzők?

A sakkozók. Akik harcolnak egymással, hogy melyikük legyen a világbajnok.

mi is harcoljunk, gabus

Most ne harcoljatok, figyeljetek ide. Képzeljétek, az egyik legkiválóbb sakkozó, Viswanathan Anand indiai nagymester, a jelenlegi világbajnok, lehet, hogy magyar színekben fog versenyezni, egy nagykanizsai klubhoz szerződik.

nem értem, papa

Én sem. De valaki ezt olvasta az interneten.

ha egyszer indián, akkor?

Indiai, Tomus. Az egészen más.

ki az a valaki, papa?

Anand az egyik a négy játékos közül, akiknek sikerült áttörniük a 2800 Élő-pontos határt a világranglistán.

[Fontos ez?
Nem. Te súgsz ilyesmiket.
Már megbántam.]

papa, kérdezhetek valamit? az élő pont, az mi az?

bébikönnyű, gabi, aki még nem halt meg

Egy pontrendszer, amit Élő Árpád, Amerikában élő, magyar származású fizikus dolgozott ki, hogy össze lehessen hasonlítani a különböző sakkozók teljesítményét. Mesénk szempontjából nem fontos.

szóval, árpád apánk találta ki a sakkolást?

Nem, egy másik, Élő Árpád, és csak a pontrendszert. A sakk nagyon régi játék, indiai eredetű. Képzeljétek, az ottani király, vagyis rádzsa, ők így mondják, annyira örült a sakknak, hogy megkérdezte a föltalálót, mit kér cserébe. Az nagyon ravasz ember volt…

odüsszejusz

Dehogy, ez India, Gabus. Nyilván jól értett számokhoz, mert a következő fizetséget kérte: annyi búzaszemet, amennyi a sakktábla fekete és fehér mezőire elvileg rárakható, négyzetesen emelkedő mennyiségben. Kinevették az udvari emberek, pedig az derült ki, hogy akkora szám lett a vége, a hatvannegyedik mezőn, amennyi búza nincs is a világon. Érdekes, ugye?

[Kombinatorika. Jól áll neked, aki két prímszámot se tudsz összeszorozni.
Nem kell rögtön fejbe bunkóznod, elég, ha szólsz.]

Ez túl bonyolult nektek. Nekem is. Benne volt annak idején a matekkönyvben. Fölfoghatatlan. Töméntelen sok búzát kért, ennyi.

de mér nem pénzét akart?

Akkoriban a búza sokat ért. Berakta a két lovag a szükséges eszközöket és fegyvereket a legnagyobb mentőhelikopterbe, a varázsdzsípíeszt Izlandra állították, repültek északnyugatnak, át az öreg kontinensen…

ki öreg?

mi öreg?

Egy fekete holló. Nem érdekes. Keresztül az óceánon, turbófokozatban, annál gyorsabb nincsen a helikopterben.

dehogynem, az űrhajórakétafokozat

Igen… csak akkor túl sokat fogyaszt. Be kellett osztaniuk a benzint, Izland messze van. Ahogyan közeledtek, hűlt odakinn az idő, szemerkélt a hó, belepte a kerek ablakokat a dér, nőttön-nőtt a zimankó.

az mi az?
Erős hideg.

[Mi van veled? Azt, hogy ukrán jövevényszó, зимонка, meg se tudhatják?
Jób tváju máty.
Kösz, de inkább te közösüljél régen halott anyánkkal, ha nincs jób dolgod.
Kettes.]

Már messziről látták, hogy az épület előtti téren ácsorog az egész sakkvilágbajnokság, a bírók, a nézők, fél Izland. A ház tetejére ereszkedtek, ahol egy vörös vasajtót találtak. Kinyitották…

varázskulccsal

Pontosan, bejutottak az épületbe. Az URH bombadetektorukkal néhány perc alatt megtalálták a pokolgépet, amely az egész negyedet felrobbanthatta volna. Közölték a jó hírt az izlandi rendőrség főkapitányával, aki örömében nekik adta a tányéros sapkáját. Itt a vége, fuss…

ugyan, papa sakkországba még nem is voltunk

Igazad van, Tomacsek, összecsaptam, mert ideértünk az új ovihoz. Be kell mennünk.

majd ha rendesen elmondtad a mesét, akkor csak

Este folytatom. Ígérem. Nem ma este, holnap, vagyis holnapután, szerdán jövök értetek én.

addig hányat kell aludnunk, hányat?

Kettőt. Pillavilla eltelik.

akkor ma nem te jössz értünk?

Viki. Én meg majd szerdán.

nem igazság

Hát, nem. Higgyétek el, nekem sem fenékig tejfel. Ilyen a válás.

tudjuk, papa

akkor csak szerdán megyünk vissza sakkországba?

Tomikám, addig meglesztek nélküle. Mért sírsz, Gabóca?

azér, mer nem szeretem az új ovit, nem

Mi a baj az új ovival? Viki szerint kifejezetten tetszik nektek.

igen, de itt ebéd után kifejezetten aludni kell, és addig nem lehet játszani

Olyan nagy baj az? Aludni isteni dolog, pláne délután, amikor az emberek többsége dolgozik.

de tudod, mennyire utálok aludni!

Te is, Tomus?

én is, és tudod mér? mer többször rosszat álmodok, mint se

……

Tomi! Gabi!

papa, papa!!!

papa!!!!!!

Jaj, de jó… vigyázzatok, ledöntötök a lábamról. Ne vigyázzatok, annyi baj legyen. Csókolom, Blanka…

nem, papa

Ööö… Zsuzsa né…

nem, papa, ő a lila mama

Elnézést kérek, csókolom, lila… Lilla… néni.

lila mama, lila!

leégetsz minket a gabussal, hogy olyan papánk van, aki a neveket se tudja

Hát bocs. Ne felejtsétek, én most látom először. Milyen napod volt, Gabus?

jó

Bővebben?

van egy új barátom, vásza

vászja, gabi

jójó, én is azt mondtam! azér vásza, mer ő orosz…

vászja!!

én beszélek, tomi, én! orosz nem tud magyarul

tud, csak keveset

én beszélek, én!!!

akkor mondjad rendesen

rendesen mondom

de nem

de igen

Csillagaim, higgadás. Öltözzünk.

ma nálad alszunk, papa, nálad?

Persze!

ma megint szerda lett, gyorsan szerda?

Péntek, Gabus. Nem csak az van, hogy szerda az én napom, minden második hétvégén is nálam lesztek! Ez a megállapodás Vikivel, biztosan mondta már.

tudjuk, de én mindig nálad akarok aludni, papa

Ez nagyon kedves, Tomikám, sajnos, nem így megy, akkor a mamával hogyan találkoznál?

jöhet látogatóba

Beszéld meg vele.

én viszont nálad is akarok aludni, meg a mamánál is akarok aludni, mer én mindenkit szeretek

engem is szeretsz, gabus?

téged is szeretlek, viszont te mindig velem alszol, mer te vagy a testvérem, tomi, de a barátom is te vagy, a vásza és te! odaadtam a vászának a kis vollimat örökbe, mer ő meg odaadta nekem a rajzát a kis volliról, és akkor mindenkinek van egy vollija

Hm. A kis Wall-y még… szerdán vettem nektek, azt hittem…

én nem is adom oda senkinek

Helyes, Tomus. Gabi, te tulajdonképpen miért adtad neki?

mer azt akarom, hogy a még jobb barátom legyen

Drága kisfiam, érzelmeket nem lehet megvásárolni!

nem vásároltam, papa, csak adtam a kis vollimat oda, mer nagyon kérte, cserébe pedig lerajzolta nekem ajándékba, nézd, milyen jól lerajzolta!

Nem fog hiányozni a Wall-y?

hogyha hiányzik, majd elkérem a tomiét kölcsönbe, barát az nagyon kell nekem, papa, nagyonabban, mint a volli

Talán… igazad van. Tomi, sapka! Megvan a Hildus és a Taki? Príma. Gyertek. Nem arra, itt a kocsi. Maradjatok a járdán! Gabus száll be először. Úgy, úgy.

na, akkor papa, sakkatonaság a sakkországba, folytatás

Természetesen. Mi a helyzet Vikinél? Jól megvagytok?

[!!!
Abbahagytam.]

jól vagyunk meg, papa.
És a mama hogy van?

[!!!!!!!!!
Kicsúszott.]

a mama jól. sokat számítózik. meg dobálja a pénzét
Aha. Tudjátok, miért?
igen, mer vikingel
Nem, Gabus, ji-kingezik. Az egy játék. Felnőtteknek. Réges-régi, a története olyan, mint egy mese.
akkor mondjad el, mondjad
Ven királyt fogságba ejtették ellenségei. Hogy megússza a kínzásokat, őrültnek tettette magát. Ő firkálta a falra azokat a jeleket, amelyeket eleinte senki nem értett, és a ji-king alapját képezik. Ezek segítségével Ven csodával határos módon kiszabadult a börtönből, a fia pedig hadjáratot indított a zsarnok uralkodó ellen, aki az apját bebörtönözte, le is győzte. Majd otthon kipróbáljuk. Fölteszünk egy kérdést, pénzt dobunk, aztán a megfelelő részben rálelhetünk a válaszra, ennyi az egész. Nem akarom tovább magyarázni, mert valaki mindjárt rám szól.
milyen valaki?
Ezt még kevésbé magyaráznám.
már a mama megmutatta, csak nem tudtam, hogy jiking, eldobjuk a három pénzét, és megnézzük, hány fej, hány írás
Pontosan. A ji-kingben hatvannégy jel van, mindegyik hat vonalból áll, egyenes vonalak és középen szaggatottak váltogatják egymást. A sakkot viszont olyan táblán játsszák, amelyen ugyancsak hatvannégy mező található. Nem érdekes?
én inkább sakkatonázni akarok
Jó, Tomus. Mégis, ebből az ember érzi, hogy lehet valamiféle mély kapcsolat a sakk és a ji-king között. Én mindig azt hittem, hogy a sakk harci játék, katonák küzdenek egymással, a fehér király és a fekete király csapata, azért áll két-két bástya, azért ugrál ide-oda két-két huszár. A futárok a követek, a nyolc-nyolc kis bábu pedig a gyalogság.
és a klónok

Klónok nincsenek benne. Végre itthon, vetkőzzetek. Cipőt a radiátor alá, húzzatok papucsot. A ji-king könyv előszavában viszont azt olvastam, hogy valamiféle önismereti játék lehetett a sakk, amelyben az összes figura egy ember belső személyiségeit jelöli. Van ugye mindannyiunkban egy csomó szorgalmas kis lény, akik végzik a mindennapos munkákat, az építkezéstől a mosogatásig, a takarítástól a földművelésig. Akadnak jóféle dolgozó lényecskéink, ezek talán a fehér gyalogok, és lusták, kedvetlenek, hátra-mozdítók is, ezek pedig a feketék.

gondoltam, tomi, hogy a feketék a gonoszak, mondtam is

Ugyanígy mindannyiunkban megtalálható a jó király, az igazságos, meg a rossz, aki hatalmaskodik, önkényeskedik, őrjöng. Amikor segítitek egymást, a fehér királyotok adja a parancsot, amikor veritek, a fekete. Van bennünk jó és rossz királynő, aki csábít, szeszélyeskedik, vonzerőt gyakorol, és így tovább. Számíthatunk a jó bástyáinkra, hírnökeinkre, lovunkra, de… Belátom, ez kezd túl bonyolulttá válni.

[Kezd…
Visszhang, te melyik figurám volnál?
Helyzetfüggő.]

de mikor én sakkolok a sakkatonákkal, az pont mégis harci csata, papa

Semmi akadálya, Gabus.

legyen már a mese

Ha bejöttök a szobámba, játszunk egy ji-kinget.

pont mint a mama? akkor hívjuk fel, és mondjuk meg neki

Talán inkább… Nem szereti, ha telefonon zavarjuk.

viking, viking, dsss, dsss, dsss

jiking, gabi

jójó. dsss, dsss, dsss

Kisfiam, tüzet szüntess. A ji-kinghez csönd kell, elmélyülés, áhítat. Mindenekelőtt kezet mosunk. Hogy tiszták legyünk a pillanathoz. Elővesszük a három érmét, amit csak a ji-kinghez használunk, ezeket alaposan kiáztattuk. A két kezünk közé szorítjuk őket, hogy átvegyék a testünk és lelkünk rezgéseit. Most pedig meg kell fogalmaznunk, mit kérdezünk. Én például azt…

[Ne mondd ki hangosan. Már csak babonából se. Pontosan tudjuk, az érdekel, mit csinál most Viki. Ezt ne kösd a gyerekek orrára.

Nem kötöm, nekik azt mondom, hogy:]

Kérdezem a ji-kingtől: mit hoz a holnap?

papa, mondhatok valamit? holnap van ovi, van?

Nincs.

akkor ovit nem hoz a holnap

Jól van, Gabus. De ezt most szimbolikusan értjük. Eldobom a három egyforintost. Így Az írás kettőt ér, a fej hármat, ennek nincs magyarázata, el kell fogadni. Ebből adódóan hat, hét, nyolc vagy kilenc lehet az eredmény. Hagyom a részleteket. Dobok szépen, a három pénzzel, hatszor. ++++++ ++++++ ++++++ ++++++ ++++++ ++++++

Ez a hat vonal jött ki nekünk:

Megkeressük a táblázatban. Ötvennyolcas fejezet. Föllapozzuk a könyvben. Lassan, gondolkodva elolvassuk. A jósjel neve: MÁSOKKAL MEGOSZTOTT ÖRÖM. Eddig jó. Kínaiul: Tui. Így írják:

Alakja miatt az a népszerű neve: táncoló tó.

nem, hanem táncoló tévé, papa, szobaantennával, amilyen a kikiéké

nekünk mér nincs antennánk, mér?

Mert mi befizettünk kábelra. Központilag kapjuk az adásokat, rengeteg csatornát. Azóta nézhetitek a Minimaxot. De én nem szeretem, ha tévéztek, fontosabbak a könyvek.

tudjuk azt mi a tomival, tudjuk, ugye tomi

papa, mire kellenek a reklámok a tévébe?

Ezt néha én is kérdezem. Voltaképp…

tudod vagy nem tudod?

Tudom, Tomikám, türelem. Ha valaki gyárt valamit, el is akarja adni. Vegyünk egy példát.

[Még jó, hogy nem egy halmazt.
Ezt tényleg el tudom magyarázni az ő szintjükön.]

Egy vállalat barna üdítőitalt készít, nagy mennyiségben. Minden üzletben, presszóban, étteremben kapható.

a kóla, papa, az barna

és azt se szereted, ha isszuk, mer túl cukros

Úgy van, Tomus. Csakhogy többféle kóla létezik.

meggyes is van, meg lajtos, a mama azt issza

Ráadásul több vállalat gyártja különböző neveken, mindegyik azt akarja, hogy az övét vegyük meg. Azt hiszik, amelyiknek jobb a reklámja, azt fogjuk megvenni, ennyi az egész. Van is ebben valami. Minden reklám arra kér a maga módján, hogy adjunk pénzt valamiért. Érted?

értem, papa, de akkor ez koldulás! koldulnak szegény vállalati emberek

Hát…

én nagyon sajnálom a koldusokat

Teljes joggal, bár ami a reklámozókat illeti… Á, maradjunk a Tuinál. Az volt a kérdésem: mit hoz a holnap? Ez a jósjel jött ki, tehát közös örömöt. Remek. „Hogy éreztessem, milyen örömre gondol itt az ősi kínai ember, a képjel gyökere beszédet jelent. Cserét, nyitottságot, adást-kapást, inspiráló gondolatok átadását, átvételét… Boldogok lehetünk csukott szemmel, egyedül is. De az örömöt meg akarjuk osztani!" – üzeni a ji-king, írja Müller Péter.

müllerpéter, az ki az?

A könyv szerzője.

akkor nem az a ven király, a kínába?

A királytól származnak a jósjelek, de Müller Péter írta ezt a könyvet. „A jósjel azt a feladatot adja neked, hogy nyílj ki végre az örömre! Hagyd magad örülni!" Hm. „Örömet adni a legnagyobb öröm… Légy forrása és inspirálója mások örömének. Örömmel minden sikerülhet." Hm, hm.

[Ebből ugye nem arra próbálsz következtetni, hogy…
Hagyjál.
Önámító.]

Bocs, uraim, de most főznöm kell a vacsorát.
és a sakkatonákkal mi lesz?
Később. Játsszatok egy kicsit a szobátokban.
papa, papa, most mi van?
Semmi, belekaptam a szemembe. Játsszatok szépen, úgy, ahogy a fehér királyotok diktálja.
jóvan
dsss, dsss, dsss
vigyázz, mer én géppuskával lövök, trrrrrr, trrrrrr
de nekem pajzsom van
azon átmegy a golyó
nem, mer ez lőhatlan

……

Most már igazán villanyoltás. Tizenkilencedik komoly figyelmeztetés!
jójó
Be az ágyba, a takaró alá. Aludjatok jól, ál…
modjatok szépeket, ébredjetek egészségesen
de azér kaphatunk még egy mesét, még egyet, papa?
Gabus, három fejezetet olvastam a Nils Holgerssonból, három hosszút!
de inkább fejbölös legyen, tomi-gabi lovagos
túl kicsit ég a kislámpa, nem szeretjük a sötétet a gabival
Rakok bele erősebb körtét, de nem ma, vennem kell.
a sötétbe félek, hogy meghalok, papa
Te még nagyon sokáig fogsz élni, Tomikám.
de nem, én sose szeretnék meghalni
Most ez miről jut eszedbe?
a páluccairól
Nyugodj meg, A Pál utcai fiúkban Nemecsek csak azért halt meg, mert hosszan állt a vízben, és tüdőgyulladást kapott.
az ugye ma már nem létezik, papa, nem?

Létezik, de nem olyan nagy baj, tudják gyógyítani, kitaláltak rá jó orvosságot.

a mama szerint aki meghalik, az utána újra élhet megint, ez igaz, papa, igaz?

Gabuskám, én nem tudom biztosan, de…

hogyhogy nem tudod?

Remélem. Meglátjuk. Ha szerencsénk van. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy mentőállomás, ahol csöngött a telefon.

[Mért hadarsz ennyire?
Hogy ne legyen idejük összeveszni a címen.]

Ideges férfihang: Azonnali segítséget kérünk, megtámadta egy lovag a szélmalmunkat…

mér egy, amikor kettő van, és plusz a papa lovag, aki a háromadik

Harmadik, Tomi.

és az, hogy nem lovagok támadnak, hanem mérges dühös vad térexek

Majd egy másik mesében. Szóval. Én a molnár vagyok, jöjjenek azonnal, mert ha letörnek a szélmalmok lapátjai, nem tudunk őrölni, liszthiány várható, azaz éhínség. Honnét telefonál, kérdezte Gabi lovag, mert, ne szólj közbe, Tomi, ő vette föl a kagylót, ezúttal ő a soros, az ügyeletes. Azt el is felejtettem, hogy mindenekelőtt bekapcsolta a…

fordítógépet!

Mert a spanyol molnár spanyolul beszélt.

a mama is tud spanyolul

Újabban…

[Állj!!! A spanyol pasival nem traktálhatod őket.
Eegen.]

Telepakolták a legkisebb, leggyorsabb helikoptert lovagi fegyverekkel, kopjákkal…

dárdákkal, kardokkal

buzogányokkal, páncélakkal

Beugrottak, repültek lóhalálában… vagyis a motor legmagasabb fordulatszámával Spanyolország felé, La Manchába, ahonnét a derék molnár hívta őket. Átszelték egész Európát, délre kanyarodtak, Madrid felé. Amint a dzsípíesz jelezte, hogy La Mancha fölött járnak, látták már távcsövön a hófehér szélmalmokat a síkon, harminc-negyven darabot. Lapátkerekeiket forgatta a szenvedélyes kasztíliai szél. Tomi-Gabi leszállt a poros út mentén, páncélt öltöttek, csak azt sajnálták, hogy lovat nem hoztak magukkal.

de inkább én hoztam a géplovacskámat, a robotpacit

én is, gabi, hoztuk a két robotpacit, bipbipeznek nyerítés helyett

bipbip

bipbipbip

Nyeregbe szálltak, benyomták a start gombot, mire a pacik szépen leporoszkáltak a szélmalmokhoz.

[Az úgynevezett alul, középen, illetve felül hajtós szélmalmok közti különbségeket tudjuk a magyar néprajzi honlapról, de megtartjuk magunknak.

Igyekszünk.]

Látták, hogy egy lovag csakugyan ostromolja a szélmalmokat, rogyadozó lábú gebéjén, amelynek a jelek szerint nem fűlött a foga semminemű küzdelemhez. A lovag dárdáját előreszögezve, pajzsát maga elé tartva készült az összecsapásra, s azt kiáltotta: Ne fussatok, gyáva, aljas fajzatok! Csak egyetlen magányos lovag támad rátok! A szélmalmok surrogtak. A lovag szemmel láthatólag azt hitte, ellenségeivel kell összecsapnia. Tömzsi fegyverhordozója inkább látszott gondterhelt kocsmárosnak, mint délceg katonának. Szürke szamara megijedt az odaléptető mentőlovagoktól, kis híján ledobta magáról a gazdáját. Tomi-Gabi érdeklődött, kit tisztelhetnek az úrban. Világosítsanak föl, honnét szalajtották kendteket, uraim, reménylem, nem olyasféle felhős agyú kóbor lovagokhoz van szerencsém – szerencsétlenségem –, amilyen az én uram. A nevem pedig Sancho Panza, így ismernek a falumban, meg amerre megfordultam Don Quijote de La Manchával, másképp a bús képű lovaggal.

mér bús a képű, papa

A fegyverhordozója látta búsnak, Gabus. Addigra kirohant a megtámadott szélmalomból egy hórihorgas atyafi, torkaszakadtából kiabálva: Fogjátok le ezt a kötözni való bolondot, mielőtt kárt tesz a szélkerékben vagy saját magában! A fegyverhordozó mindent elkövetett, szamarát sarkantyúzva gazdája nyomába eredt, ám addigra a bús képű lovag dárdája beleakadt a szélkerékbe, az ripityára törte, s a harcost kivetette a nyeregből, odateremtette a mezőre, nyekk. Isten az atyám, rikoltotta Sancho Panza, hát nem megmondtam-e kegyelmednek, nézze meg jobban, mit cselekszik, ezek nem egyebek szélmalmoknál, csak az nem látja, akinek magának is szélmalom forog a fejében.

[Meddig idézed még, jóvoltomból, nem is egészen pontosan? Ha ez a becsípődésed, vedd meg nekik az ifjúsági változatot, Radnóti Miklós átdolgozását.

Tervezem.]

Mindez olvasható egy vastag könyvben, illetve két vastag könyvben, ha olyan a kiadás, Az elmés nemes Don Quijote de la Mancha, írta Miguel de Cervantes Saavedra, az első részt 1605-ben, a másodikat 1615-ben, ha jól emlékszem.

[Sehogyan sem emlékszel, én néztem ki neked.

Amit mindannyian a javadra írunk.]

ezerhatszáztizenöt, az régen volt, papa?

Igen.

már mi megszülettünk, meg?

Á, még én sem, sőt az apám sem, a nagyapám sem, a dédapám sem.

akkor hogyan emlékszel te erre?

Sehogy olvastam. Gyönyörű könyv. Sok rajzzal. Hetvennégy fejezet. Csak a nyolcadikat meséltem el, félig-meddig. A lényegét. Én a papámtól kaptam, amikor fölvettek a Bajza Gimnáziumba. Ez megmaradt… Tudjátok, Viki sok könyvet elvitt, üresek a polcok. Nem baj. Fogok venni újakat. Amikor befejezitek az általános iskolát, kaptok tőlem ti is egy-egy szép könyvet.

én tramszformereset kérek

én klónosat

Nem ilyesmit, rendeset, olyat, amit sokszor el lehet olvasni. Vannak egyszer használatos könyvek, az ember elolvassa őket, talán még tetszik is neki, élvezi, de sejti, hogy soha többé nem veszi a kezébe, akár ott is hagyhatjuk a vonaton a következő utazónak. Vannak viszont többször használatos könyvek, azokra időről időre újra gusztusunk támad, öt-tíz évenként belelapozunk, esetleg megint elolvassuk, és az a vicc, hogy ezek mindig mások, valahányszor beléjük mélyedünk. Tulajdonképp csak ilyeneket érdemes tartani otthon, ami a szépirodalmat illeti. Elhatároztam, hogy létrehozok magamnak egy kicsi, de ízletes könyvtárat, most, hogy másodszor is át kell esnem a váláson… mindegy. Már írom össze a listát. Kezdtem Európa híres vastag alapműveivel…

[Iliász és Odüsszeia, Biblia, Dekameron, Gulliver, Robinson, Don Quijote, Shakespeare-drámák, Tristram Shandy, Háború és béke, Az eltűnt idő nyomában, Ulysses, A Buddenbrook-ház, A Thibault család, A tulajdonságok nélküli ember… én írtam össze, nem te.

De én adtam le az internetes antikváriumban, és én is fogom kifizetni. Ha egyáltalán megszerzik őket.]

És persze kézikönyvek, szótárak, lexikon… Abbahagyom, mielőtt…

de mi lett a búsuló lovaggal?

Ja. Fölsegítették, leporolták, bekenték varázskrémmel, amitől azonnal gyógyulnak a sebek. Összeismerkedtek. Don Quijote örvendezett, azt hitte, már alig-alig vannak kóbor lovagok Kasztíliában, Tomi-Gabiról föltételezte, ők is azok. Elismerően nézegette a robotlovakat. Mutatták neki a kilométerórát és a sebváltót…

és a robotkormányt

magassági kormányt, gabi

azt is

Magyarázták, hogy szükség esetén repülni is tudnak velük. Ez tetszett a bús képűnek, bár kijelentette, hogy nem cserélné el semmiféle repülő szerkezetre az ő hűséges Rocinantéját, így hívták a gebéjét. A mentőlovagok lebeszélték arról, hogy további szélmalmokra támadjon. Ez lett a Don Quijote híres lebeszélési jelenete, mely öt világrész irodalomtanárainak okozott fejtörést, nem értették, miként lehetséges, hogy valamennyi újabb kiadásban fölbukkant, korábban nem szerepelt a szövegben. Tekintélyes kritikusok elemezték tanulmányokban Miguel de Cervantes Saavedra zsenialitását, amellyel megsejtette a helikopter és a mentőszolgálat lényegét, amelyekre az ő idejében senki sem gondolt. Néhányan kétségbe vonták e bekezdések eredetiségét, valamiféle irodalmi mókamesterre gyanakodván, ám a többség lehurrogta őket. A mókamester az, aki mindenből viccet csinál, a lehurrog pedig azt jelenti: lehülyéz.

nem szabad hülyét mondani, papa, nem, a mama nem engedi

Lebutáz tehát. Tomi-Gabi meghívta ebédre a bús képűt a közeli fogadóba, mely később e nevezetes alkalom emlékére új nevet kapott: A három lovaghoz címen került be az útikönyvekbe. A malmos hálából száz-száz kiló lisztet ajándékozott mind a hármuknak, sőt a negyediket Sancho Panzának. A mentőlovagok eladták a fogadósnak a lisztet, az érte kapott aranyakon spanyol játékokat választottak maguknak a legközelebbi játékboltban.

spanyol játékok, azok milyenek?

kicsi spanyol lovas katonák, kicsi spanyol zenélő doboz, kicsi spanyol futballisták, azaz gombfoci, Real Madrid, Barcelona, kicsi spanyol… csizma… ööö…

fegyver nincs?

De, görbe mór kard, kétágú arab dárda, katalán lovagi sisak.

azt kérem én, a sisakt, beépített radarral

az enyémbe uerhá kell

Képzeljétek, a Cervantes nevű nagy spanyol író és a Shakespeare nevű nagy angol drámaíró éppen ugyanazon a napon halt meg, csak az egyik Madridban, Spanyolországban, a másik Stratford-upon-Avonban, Angliában. 1616. április 23-án. Az UNESCO ennek emlékére április 23-át Nemzetközi Könyvnappá nyilvánította. De én erről soha nem hallottam, csak most, amikor megnéztem a neten… valaki megnézte Don Quijotét.

aztán a donkihótéval mi lett?

Majd még mesélek róla, Tomikám. Itt a vége, fuss el véle.

hohó, papa, elfelejtetted a sakkatonákat

Valóban.

és még a térexeket

Jó, jó, jó. Nem lehet mindent egyszerre. Mondok valami furcsát. Spielberg bácsi, aki a Jurassic Parkot rendezte, a T-rexek bőgését úgy csinálta meg, hogy egy elefántbébi, egy tigris és egy aligátor hangját összekeverte.

nem tudta, melyik a melyik?

De. Egymásra vette mikrofonnal, értitek? És amikor a T-rexek lihegtek, az meg valójában egy bálna lélegzése volt. Hja, ilyenek a filmesek, csalnak mindig. Az írók is csalnak. A színészek is. De ezt…

[Te sem érted pontosan.

Következésképp ne is beszéljek róla?! Maradjak a tengerjognál, ugye?

Föltéve, hogy azt pontosan érted.

Jójszakát.]

14.
TIZENNÉGY: Mary és Holgersson, csodát tégy

nem akarjuk az operálást a tomival, haza menjünk, haza

Gabikám, megértelek, de tudod, néha egy kisebb rosszal elháríthatunk egy nagyobbat, kisebb fájdalommal elkerülhetünk egy nagyobbat, erre való az operáció. Értitek?

értjük, papa, de nem akarjuk az operálást, haza menjünk

igaza van a gabinak, menjünk haza, rögtön most

Jaj, ne…

papa, tényleg kisfiai vannak a doktor bácsinak, olyan két kisfiai, mint a tomival vagyunk mi?

Nem tudom, miből gondolod?

most mondtad

Én??? Gabikám… semmi ilyet nem mondtam. Nem is mondhattam. Fogalmam sincs, van-e gyereke.

[kettő kisfiú, kettő, gabi, telefonált velük a vizsgálaton, telefonált]

papa, nekem… valaki… az, hogy…

Gabóca, most ezt még egyszer, lassan tagoltan!

gabi, ne rugdossál

jójó, de… te is hallod?

mit?

[te is hallottad, ugye, tomi? amikor az altatós néni vizsgált minket]

hát… én is hallom, gabi, de… ki beszél?

Gyerekek, mi van???

[Bocsánat. Hallotok engem?
persze
hallunk
Kik vagytok?

ugyanolyanok, mint te, csak kicsibe
szióka, bácsi
Nos… szerbusztok. A nevem…
tudjuk
bébikönnyű]

Nna, ez a kórház. Viki is jön, lehet, hogy már bent van. Volna egy nagy kérésem. Higgyétek el, semmi módon nem okoznék nektek fájdalmat, és ha a műtét után fáj egy kicsit, az nekem is sz… rossz lesz.

fájni fog, papa, fájni?

Ne sírj, Gabus, lehet, hogy egyáltalán nem.

majd én megvédelek, gabi, behúzok egyet a doktor bácsinak, ha…

Tomi, kérlek, ne húzzál be, ő csak a dolgát végzi, nem tehet arról, hogy beszűkült a fütyitek végén a bőr. Ha így hagynánk, idővel sokkal jobban fájna, mint amennyire az operáció, amit észre se vesztek, aludni fogtok, csak utána fájhat egy kicsit a seb… icipicikét. Most levetkőzünk, és üldögélünk itt a padon, míg sorra kerülünk, látjátok, csak hárman vannak előttünk.

ők is operálásba jöttek, papa?

Bizonyára.

mesélsz egy lovagost? legyen benne, hogy viszem magammal a fejemen a varázssisakt

Benne lesz, Tomi. Egyéb óhaj-sóhaj?

az, hogy ne fájjon, ne

[nem fog fájni, ott leszek, és magamra veszem a fájást helyetted, gabi
én is, tomi, csöppet se félj]

jójó, akkor nem félek,

én se

Brávó, fiúk, megjött az eszetek. Már csak a Viki nem jött meg. Még.

ő csak elkésik, papa, tudod, késik el

[nem mondunk rosszat a mamára, jó?
nem bizony, mer szomorítja]

nem szomorítjuk. néha késik, de nagyon néha

Ez rendes tőled, Tomikám. Miről legyen a mese?
a…

[ne mindig a csillagok háborúját, tomi, már uncsi
valami békésebbet, gabi
jó, súgjad akkor te
majd én. mary poppins bajba kerül a háztetőn, mikor a kéményseprőkkel tánc van, majdnem lezuhan]

a méri poppincs majdnem lezuhan a tetőről, és a lovagok mentik meg, az legyen, az
Pompás ötlet, Gabus. Ne ellenkezz, Tomi, legközelebb te rendelsz. Egyszer volt, hol nem volt…
de nem, mentőlovagost ígértél!
Lesznek majd benne, ne félj, amíg engem látsz. Ha baj van, úgyse látsz.
mit?
Felejtsd el. Vacak vicc.
minek mondól te vacak viccet, papa minek?
Csak… kiszalad. Igyekezni fogok magamban tartani. Pillanat, mi következünk.

……

hova megy a mama, hova?
Vesz egy nagy csomag vécépapírt a büfében, mert nincs. A kedves beteg önellát. Így megy ez a magyar közkórházakban.
ködkórház, az mi az?
Közkórház, amit az adófizetők pénzéből tartanak fenn, mi is adófizetők vagyunk, tehát a miénk ez a kórház, és még vagy félmillió emberé. Olyan is. Szóval, közös.
közös lónak túrós a háta
Túros, Tomikám, rövid o-val. Azt jelenti: sebes, régi magyarul. Túros, mert túl sokat lovagoltak rajta.
kik?
A közös tulajdonosok, érted. Kezdtem valami mesét a vizsgálat előtt, valaki emlékszik, mi volt az?

[én emlékszek, súgom!
én emlékszem, emlékszem! mer ikes]

én tudom

én mondom, tomi! méri poppincs a tetőre táncol a kéményekkel

Még izgibb volna, ha Alice-szal.

milyen alizzal?

Alice Csodaországban, azzal.

mi láttuk azt az alizt a mamánál a jutubon, láttuk, hogy beszélget a pipás hernyóval

rajzfilmbe volt az aliz a csodaországba, gabi

razfilmbe az óz a csodája volt, ellus adta kölcsönbe

Jobban örülnék, ha inkább felolvasná nektek.

a nilsz holgerszont olvassa, mer az volt a kedves meséje neki, amikor gyerekkorába, és a nils holgerszon is összement kicsibe

Nils Holgerssont én is nagyon szerettem. Tudjátok, hogy földrajztankönyvnek szánta az írója, Selma Lagerlöf?

de inkább írónője, a mama azt mondta

Igaz. Írónő.

mint a mama, ugye?

de nem, tomi, mer a mama újságos írónő

Főleg. Ha megírja a lovagos könyvet, akkor írónő is lesz.

megírja, papa, meg, biztos

Mindenesetre az összement Nils Holgersson azért utazza be Svédországot Márton lúd nyakában, hogy a svéd gyerekek megtanulják a hazájuk földrajzát. Selma Lagerlöf tanárnő volt.

akkor nem írónő?

Mind a kettő. És nagyszerű ember. Nobel-díjat kapott írói munkásságáért… a század… a múlt század elején, vagy mikor.

[1909.]

Ezerkilencszázkilencben. Aztán a második világháborúban sokat segített olyan zsidóknak, akiket üldöztek, igyekezett kimenekíteni őket Németországból, erre költötte a Nobel-díját, ami miatt megérdemelt volna még egyet.

mér üldözték a zsidókat?

Amikor baj van, az emberek szeretnek valakit hibáztatni. Úgy döntöttek, azért van nyomorúság, szegénység, mert a zsidók elveszik a többiektől a munkát, a kenyeret, a fedelet. Ilyen alapon a szemüvegesekre is haragudhattak volna. Vagy az öregekre. Vagy a gyerekekre. De a zsidókat pécézték ki. Sokat megöltek közülük. Rég volt…

ajjaj, papa, a mama szerint mi is zsidó vagyunk

Viki nem az, ő nemesi családból származik, én viszont háromnegyedig zsidó vagyok, mert a papám az, a mamám félig. Nagyjából ti ketten is félig… ha ez így érthető.

[te érted?
nem nagyon]

papa, kérdezhetek valamit? a félzsidókat is megölték?

A félzsidókat csak félig. Ma már szerencsére nincs ez. Illetve…

a mama szerint üldözik a zsidókat még ám, csak az, hogy nem mindig

Ez a pontos válasz. Megfigyeltétek már, hogy minden nép meséi között felbukkannak ugyanazok az alaptörténetek? Például: valakit elvarázsolnak, egészen kicsi lesz, vagy hatalmas nagyra nő. Óriások és törpék kedvelt mesealakok.

pont mint a nilsz holgerszon meg az aliz, csak a nilszet a manó varázsolta le, az alizt meg… tomi, hogy is?

az aliz beesett a lyukba, ott volt a pici üveg, amire ráírták, igyál meg, de pedig nem kellett volna

és a pici sütemény

naaa, ezt most én mondom, gabi! arra meg, hogy egyél meg! aztán találta az erdőbe a pipás hernyót, az mondta neki a gombát, amitől megnőtt a nyaka, mint a zsiráfnak, a galamb azt hitte, kígyó, hehehe

Fiatalurak, ne maradjunk Mary Poppinsnál?

ne

dede, a poppincsnél maradjál, papa

Telefonált már a mentőállomásra?

igen

nem

Gyorsan, beszálltak, zzzzzz, landolt a gép egy lapos háztetőn, tánc, megcsúszott, elkapták, hála, boldogság, táskájából ajándékok, keleti szél, itt a vége, fuss el véle, kerek erdő közepébe.

na de papa lovag, micsoda mesélés ez?

Fölgyorsítottam, Tomus, mert látom, jönnek értetek, visznek a műtőbe, úgy beszéltük meg, hogy egyszerre mehettek, annál gyorsabban kész lesztek.

de hol a mama? meg kell várni a mamát, meg!

Gabus, nem biztos, hogy engedik, negyedik órája rostokolunk itt, örülök, hogy végre sorra kerültetek, ez nagyüzem.

akkor mégse közkórház?

De, Tomikám, mind a kettő. Öleljetek át, súgok valamit. Minden rendben lesz! Ne féljetek.

[Azt kéne megsúgnotok nekik, hogy ajánlják föl a fájdalmat nemes célra. Mondjuk, a világ árváinak megsegítésére.

Jóvan

jójó]

……

jaj, jajjaj, csíp, csíp!

nekem is csíp!

Ne sírjatok, drága fiaim… tudjátok, a kis fájdalommal…

megelőzünk nagyot, meg

de akkor is csíp!

és mi a tomival fölajánljuk a fájást a világ árváinak

fölajánljuk segítségbe

és nem is sírunk, nem

csak egy picurit

Ez… csodálatos… te találtad ki, Tomi?

mind a kettőnk

Hallottátok valahol?

igen

nem

csak úgy jött a fejünkbe és most már benne van

Irtó büszke vagyok rátok. Büszkék vagyunk a mamával!

jaj, de jó, papa. csak az, hogy csíp, csíp!
nekem is, gabi. tudod, ajánlásba vagyunk, arra kell gondolni
Lehet, hogy ha nagyok lesztek, költők lesztek?
nem, papa, én tűzoltóbűvész
ezt még nem is tudtam, tomi. akkor mégse nem leszel velem mentőrendőrkatona?
de, az is
lehetünk kettők?
igen, mer másodállás, gabi
jójó. akkor én másodikba festő mozdonyvezető leszek! festek és vezetek mozdonyt közbe
tudod, mit? inkább én mozdonyfestő leszek, milyen színűre fessem a mozdonyt, amit vezetsz?
sárgára
mint a tomaszos filmbe, olyan lesz
beszállunk a sárga mozdonyunkba, indulunk, csi-huhu
de felnőtt vagyok, és tűzoltóbűvész, úgy szállok be, hogy lecsúszok a rúdon
Csúszom! Szállj le a radiátorról, Tomi! Látom, már meggyógyult a fütyid, ha így tudsz ugrálni.
nem, papa, csíp, azér ugrálok, hogy elfelejtsem
én is azér ugrálok, tomi
felnőtt vagyok, mentőrendőrkatona, és űrkirály, és ninzsa
mozdonyfestő nem?
de, negyedállás, szeretnék búvár is lenni, hogy lássam, milyen a lenti világ, csak félek, hogy megcsíp a medúza, pedig már így is nagyon csípi a fütyimet az operálás
nekem is. gondoljuk az ajánlást, tomi
hagyjál már!
Csöndesebben, nem vagyunk egyedül, zavarjuk a többi hat kis beteget, meg a szüleiket.
mondta a lia néni, hogy lehet kérni fájdalomcsillapításos gyógyinnit, szóljál neki, hogy akarunk
A mama már hozza. Tessék. Fenékig.
mondok neked valamit papa, csöndbe mondom, nem baj, ha én az alulsó részt már nem iszom, mer nem ízlik?
Még két kortyot a kedvemért.

jójó

papa. mi az a murva?

Hm?

hülye murva, az mi?

Kitől hallottad?

ott az ablaki ágyon van a gabi, nem a mi gabink, hanem az a göndör, látod? na, annak a mamájának a férje mondta, hogy a lia ápolós néni hülye murva, azér telefonál mindig, a murva, az mi?

Eegen. Ezt majd talán a mamátok fogja elmagyarázni. Nem, mégsem a mamátok fogja, ő inkább röhög.

a röhög csúnya szó, papa, csak a ló röhög

Ööö… kacag. Így megfelel?

megfelel, de most a válasz kell, hogy mér murva a lia néni?

Nos. Félreértetted, a szó „kurva". Ez egy foglalkozás. Az olyan néniket nevezik így, akik azzal kereskednek, hogy szeretetet adnak el azoknak, akik… tudnak érte eleget fizetni. Pénzért cserébe szeretetet adnak. Érted?

értem, és ezt csinálja a lia néni? akkor én minden pénzét mindig összegyűjtők, és a lia néninek adom, hogy kapjam a szeretést

Látod, ez a mamádnak annyira tetszik, hogy mindjárt megfullad a rö… nevetéstől. A könnye is kicsordult.

van egy titkom, papa. megsúgjam a füledbe? szeretném mondani, de nem merem, azér mégis mondom, csak nagyon halkan, tomi lovagnak minden lány tetszik, és azt akarja, hogy a papa lovag mondja meg

Kinek?

a lia néninek, mer ő is tetszik, és lehet hogy szeretetet kérek tőle, ha adol rá pénzet

Ezt még… megbeszéljük, amikor kettesben leszünk.

van még egy titkom, az, hogy tudom, mér nem kaphatom be a felnőtt orvosságot, azér, mer a torkomnak a luka kicsi, amin le kéne mennie

Okos vagy, Tomus.

és én?

Te is, Gabika. Két okos fiam van. Csak azt nem értem, hogyan lehetek akkor én ilyen buta.

mer buta vagy, papa?

Ó, nagyon.

[De ezt majd máskor fejtjük ki.]

……

a mama mér szaladt el?

Dolgozójába.

lapzárta, mi?

Gondolom. Most én vagyok a soros. Beosztottuk, hogy mindig legyen valaki veletek. Késő este visszajön, itt is alszik. Nekem mindenképp mennem kell haza, sétáltatni Kaffkát. Tudjátok, hogy holnap lesz tízéves? Kutyáknál héttel kell szorozni, ő tehát már hetven. Több mint tízzel idősebb nálam. Búsul a házban egyedül, azt üzeni, gondol rátok, hiányoztok neki.

nekünk is hiányzik, papa. nem is gondoltam, hogy kutyának is van születésnapja

Miért ne volna? Élőlény.

lesz a kaffkának gyertyás tortája? tíz gyertyás?

Kutyák inkább kolbászt akarnak. Kaffka legjobban a májkrémet szereti. Veszek neki.

nem gyötörjük őtet többet, nem

gabi, ajánljuk föl, hogy nem húzzuk a szőrét

jójó

Azt már megszokta. Tehát jövök értetek holnap, és haza viszlek.

hova haza, papa?

Hát… a mamához. Ööö… ott laktok.

nálad is lakunk

Viki nem szereti, ha így mondjátok. A haza szerinte nála van.

mér is kellett nektek elválnotok?

Igazad van. Lehet tudni, hogy miért. Majd elmagyarázom, ha…

nagyobbak leszünk, tudjuk

Sajnálom. Ilyen az élet. Titeket mind a ketten ugyanúgy imádunk.

én szeretek lenni a mamánál is, nálad is, nekem megfelel.

Ez a helyes hozzáállás, Gabus. Tomikám, próbáld úgy fölfogni, ahogyan a testvéred.

próbálom, de nem jó

Továbbmegyek. Rossz. Tudomásul kell vennünk, ez van, kész.

[Ott jön a főorvos a folyosón. Ne feledd, át kell adnod a borítékot.
Lehet azt feledni? Olyan kínos.
Neki nem annyira.]

az is rossz, hogy fáj a fütyim még mindig

Csillagaim, fölajánlottátok az árváknak!

akkor is fáj

nekem is, tomi, fáj, fáj, fáj

Előadja az Illés-együttes. Nem érdekes. Meskete! Rendkívül izgatott férfi hívta az állomást, azonnali beavatkozást sürgetve. Azt állította, hogy ő a király, ez nem volna baj, de támad az erdő a várára, amiről a saját szemével is meggyőződött a toronyból, miután az őrszem jelentette, mit látott. Hihetetlenül hangzott. Ám a mentőlovagok soha nem utasítanak el segélykérőt. Helikopter, dzsípíesz, irány Dunsinane. Nem biztos, hogy jól ejtem, skótul van.

a mama szerint a nagypapa skót

Tényleg?

igen, azér nem fizetett soha tartódíjat a nagyinak, olyan tartódíjat, amit te fizetsz a mamának

Skót, az egy nép. De nem szívesen költik a pénzüket, állítólag, ezért az olyan embert, aki fösvény, fogához veri a garast… vagyis nem akar fizetni, skótnak nevezik viccesen.

ebbe mi a vicc, papa?

Hát… nem viccesen, hanem… gúnyosan. Csúfolásképpen, na. Dunsinane egy domb Skócia közepén, arra épült a szóban forgó vár. Leereszkedett a helikopter, páncélba öltözött a Tomi-Gabi lovag, mert az időmérő jelezte, a tizenhetedik század legelején vagyunk, 1603 tájt. Rosszul mondtam, a múltba szálló repülőn kellett menniük. A lovagok a robotpacikon kiporoszkáltak belőle. A várudvar üres, a katonák annyira megrémültek az égből érkező, berregő masinától, hogy ki-ki futott, amerre látott. Az őrszem remegő lábbal a király elébe vezette őket. Úgy hívták, Macbeth.

mek mi?

Bet.

kár hogy nem mekdonál

mekdonál, mekdonál! nágitszot kérek

[nem kell mindent elviccelni, nem kell mindig közbeszólni
hagyjátok mesélni, ma igazán rossz napja van]

Éhesek vagytok? Ó, de csak azt ehetitek, amit a Lia néni behoz. Majd amikor már szabad. Addig igyatok a teából.

mennyit kell, papa?

Két-két korty. Úgy, Gabi. Tomikám, ennél azért nagyobb kortyot. Szóval, a király elmondta nekik, angolul, vagy inkább skótul, hogy ő üzent, a telefont még nem fedezték föl, de a lovagok varázstelefonja mindennemű üzenet vételére alkalmas. Megjövendölték a boszorkányok Macbethnek, azaz megmondták előre, hogy ő lesz a király. Akkor még csak katona volt, főkatona. Sajnos, a jóslat valóra váltásához meg kellett ölnie az addigi királyt, és másokat is, de ez így ment a középkorban, ezen nem szabad csodálkoznunk.

ne ölj! parancsolat!

Igaz, Tomus, de… néha megszegik. Azt is Macbeth tudtára adták, hogy nyugodtan lehet oroszlánszívű és kevély, mert amíg a birnami erdő meg nem indul, őt nem győzi le senki. Ez az erdő vette körül a várat. Igen ám, de most az erdő lassan közeledik, ami vagy az Isten, vagy az ördög műve!

műve?

Vagy az Isten, vagy az ördög csinálja. Megértették a lovagok, hogy súlyos bűnöket követett el a király, nem csoda, ha mardossa a lelkiismeret. Fölmentek a toronyba, vitték a varázstávcsövet, azzal rögtön kiszúrták az ellenséges katonákat, ők tartották a faágakat, álcázásul. Körbevették a várat. Ha ezt a királlyal közlik, Shakespeare drámája váratlan fordulatot vesz. Shakespeare a leghíresebb drámaíró. Már meséltem róla, ugye?

nem

de

Mindegy. Sajna, épp ekkor kimerült az elem a fordítógépben, hiába magyarázták, sem az uralkodó, sem az őrszem nem értette őket. Csupán annyit tehettek, hogy a kialakuló küzdelemben védelmükbe vették a gyerekeket, az asszonyokat, az öregeket, általában a lakosságot, így csupán katonák haltak meg a csatatéren, a civil skótoknak nem esett bántódásuk. Rövid szünet. Doktor úr! Doktor úr, egy pillanatra!!!

[maradj az ágyon
te is
nem lehetne az, hogy valamelyikünk folytassa, míg a papa visszajön?
Mesés gondolat. De én aligha segíthetek, engem nem hallanak. Mondom nektek, adjátok tovább.
jó
jójó]

Hú, de csöndben vagytok.
hallgatjuk tovább a mesét
Tessék???
itt a vége, fuss el véle
elszaladt a mese vége
kend a vajas kenyérre!
Látom, Gabus, te már nagyon ennél valamit.
igen, papa, morog a gyomrom
korog
hagyjál már, tomi, úgy mondom, ahogy akarom
Ne veszekedjetek.

[Könnyen ment?
Nyújtottam a borítékot, kikapta a kezemből: Erre semmi szükség! Ugyanazzal a mozdulattal zsebre gyűrte. Kár volt parázni.
Parázni mindig kár.]

mit adtál a doktor bácsinak?
Egy kis ajándékot.
játékot?
Nem, Tomikám, pénzt, azért, mert olyan klasszul megoperált titeket. Az orvosok minálunk, Magyarországon nem keresnek eleget, ezért az a szokás alakult ki, hogy adunk nekik borravalót.
hogy ihassanak bort?
Ez csak egy kifejezés, helyesebb úgy, hogy hálapénzt kapnak, hálánk jeléül, érted? Még a szocializmusban alakult ki…
az is egy olyan, amit akkor magyarázol, ha nagyobb leszünk, nagyobb?

Igen, Gabus, mert…

bonyolult?

Nos… negyvenéves koromig szocializmus volt, és el se tudjátok képzelni… Például mindenkinek nagyjából ugyanolyan ruhája volt, a boltban csak két-háromfélét lehetett kapni. Vagy ha az ember akart egy autót, csak a legvacakabbakat árulták, voltak a szovjet gyártmányok, Moszkvics, Zsiguli, aztán a csehszlovák Skoda, meg a keletnémet Trabant, amit papírból gyártottak.

autót, papírból? ugyan, papa

De komolyan, Tomikám! Képzeljétek, úgy zajlott, hogy az ember befizette az árát, aztán várt három-négy-öt évig, mire átvehette Csepelen, és nem ám ő mondta meg, hogy milyen színűt akar, hanem kapott, amilyen éppen volt. Mesélek mást. Bementünk a boltba ennivalót venni, és volt kábé háromféle csoki, Tibi, Balaton szelet, Korfu. Több nem jut eszembe. Volt kétféle kenyér, fehér és barna. Sokáig csak egyféle tej. Fura, a mai választékhoz képest! Még furább, hogy ha az ember nem vigyázott a szájára, könnyen bajba kerülhetett.

hogy kell vigyázni a szájára?

Nem mondhattunk semmi rosszat a… rendszerre… az ország vezetőire, mert akkor megbüntettek, elvihette az embert a rendőr.

hova?

Mindegy.

de hova, hova?

Gabikám, hát… kihallgatásra, rosszabb esetben börtönbe. Ne is beszéljünk erről, hála isten, 1989-ben vége lett a szocializmusnak, azóta kapitalizmus van, ami azt jelenti, hogy kitört a demok… a szabadság, lehet pofázni, magántulajdon a jellemző, tehát semmi sem közös…

akkor nekünk mér közös majdnem minden játék a gabival?

Az más… látjátok, ezért mondtam, hogy ezt majd később, ha nagyok lesztek… Olyan hülye vagyok, mindig belecsúszom…

nem szabad hülyézni papa, nem

……

Tomi!! Mit csináltál? Miért öntötted le a Lia nénit? Kérj azonnal bocsánatot! A füleden ülsz? Tomi!!!

nincs bocsánat

Az nem azt jelenti, Gabus. Ebbe te különben se szólj bele! Tomi, kérj bocsánatot, de rögtön! Mit motyogsz?

nem kérek bocsánatot a lia nénitől, mer szégyellős vagyok

15.
TIZENÖT: Játék a szótárral, Jézus, Kök

ébren vagy még, tomi?
ébren már
már?
igen, már! süket vagy?
nem vagyok süket, ne kiabáljál, hülyedék!
ne hülyézzél, mer kapsz egyet
megmondalak a papának, tomi, ha verekedel
férfiak nem árulkodnak, csak lányok
én férfiak vagyok?
igen. akinek fütyije van, az férfi, akinek nincs, az nő
most akkor lány, vagy nő?
először lány, aztán nő
biztos azért, mert megnő, de akkor a fiú mér nem lesz nő?
csak
ma még nincs ovi?
azt mondta a papa, hogy hétfőn
hányat kell aludni?
szerintem hármat, tegnap jöttünk haza a kórházból, vitt a papa a mamához, ma meg idehozott, és maradunk, amíg oviba kell mennünk
gyerünk át a papához, tomi, a nagyágyba
este azt kérte, aludjunk sokáig, és hagyjuk őt is, mer fáradt
de inkább meséljen, görög hősökről vagy a föld izzó tűzgolyóról vagy amit akar

[ha rábízzátok, könyvekről mesél
tudjátok, miért?]

nem
mit nem, gabi?
Pszt

[nekünk megsúgta valaki, azt szeretné, ha úgy nőnétek föl, hogy sokat olvastok, és nem a tévét nézitek vagy az interneten izéltek
azt szeretné, ha rájönnétek, hogy gyógyít az olvasás és az írás, gyógyít]

én sokat fogok írni. tomi, mikor tanulunk meg írni? ha írunk, meggyógyul a fütyink
honnan veszed?
mondta
ki?
nem tudom
nekem azt mondta, sokat olvassunk
ki?
én se tudom
hozzád is beszél a… egy…
hát hozzád is, gabi?
igen
majd meséld el, amit neked mond, és én is elmesélem, amit nekem
rendben
a tomit, a gabit, a papát, a mamát tudom írni, a virágot is tudom, megcsináljam neked?
én is meg tudom a virágot, meg
ne zavarjál, írok! **V I R Á G T O M I**
írok én is! **G A R I**
az gari! javítsad át, így
naaa, én rontottam, én csinálom jóra, én! **G A B I**
elé írjam neked a virágot?
nem kell, lenézem a tiédről
meggyógyult a fütyid?
igen, de még csíp
akkor nem gyógyult meg
majdnem, most rajzoljunk, add ide a ceruzás dobozt, grafittal csinálom
én inkább színessel

[lehet, hogy a rajzolás is gyógyít
még a gyurmázás is, biztos azért vette nektek azt a nagy készletet, azért]

Sziasztok, kis Virágok. Jó reggelt. Hogy aludtatok?

szia papa. kérdezhetek valamit? a tévénézés, az mér rossz?

Rossz?

azér nem engeded, vagy nem azér?

Engedem, Gabóca, csak nem mindig. Sokkal okosabbak lesztek, ha inkább olvastok.

akkor tanítsál meg

Kár volna, unatkoznátok az iskolában. Inkább én olvasok nektek.

jójó. hallgatjuk és közbe írunk, vagyis én rajzolok

Gabus, olyan szép tiszták lettek az s-eid!

megtanította a sziszi néni, a kígyó betűt, a méhecske betűt és a vonat betűt

Vonat?

csihuhu, papa

tomi, ne! én járok az oviba a sziszi nénihez logopóznára, én mondom

Igaza van. Mindig beledumálsz, ha megszólal a Gabi. Az r-et is gyakoroltátok?

azt nem, papa, nem

Pedig az r-jeidet is öröm hallgatni, férfiasan ropogtatod. Ismerek egy tekintélyes ügyvédet, aki odaadná az autóját, ha ilyen r-et tudna mondani, mint te, Gabikám. Jaccsol.

régebben mi is jaccsoltunk a gabival, csak ő jével, én meg ellel, mondtad sokszor, papa. de mi a baj a tévézéssel?

Tudsz te kérdezni, Tomikám. Vegyünk egy példát. Ha elolvassuk a Nils Holgerssont, akkor először is döntenünk kell, hogy szeretjük-e a főszereplő kisfiút vagy sem. Hm? Tomi?

szeretem, és a márton libát is

Gabi?

én is szeretem, papa, de azt nem szeretem, hogy bántogatja az állatokat

csak amíg nagy, gabi, addig, aztán már jó velük, amikor kicsire összemegy

Az a következő kérdés, hogy szerintetek milyen ez a Nils.

hogyhogy milyen?

Milyen az arca, a haja, a szeme, a ruhája, a cipője?

de papa, tudjuk, milyen, mer láttuk filmen

Milyen filmen?

pont a nilsz holgerszont láttuk a filmbe, piros a sityakja, sárga a papucsa, a mamánál láttuk dévédén

Vagy úgy. Akkor ez rossz példa. Vegyük a… Kököjszi és Bobojszát, a két kis törpét.

vegyük, de a köki-bobit is láttuk, a fiatalemberes filmbe a mamánál

Várjunk. Mary Poppins van filmen, Alice Csodaországban is, akkor… A dzsungel könyve… láttátok rajzfilmen… jesszusom, mindenből filmet csináltak, és ti mindent láttatok! Pillanat. A kis herceg! Azt ugye felolvastam? Szerintem abból nincs film, nem láttátok, ugye?

azt még nem, papa

hozom a könyvet, papa, ide!

Kösz, Gabus. Amikor fölolvastam nektek, és hallottátok, hogy felbukkant a kis emberke, a köpenyében, a pici kardjával, az égnek álló arany hajával, kérte, hogy az író, Antoine de Saint-Exupéry rajzoljon neki egy bárányt, akkor olyannak képzeltétek a fejetekben, amilyennek akartátok… vagyis…

itt van rajta a könyvön, hogy milyen, itt van a képe neki, a köpenybe a karddal

Igen, de ha, tegyük föl, nem volna itt, és lehunynánk a szemünket, hogy csak elképzeljük, mert nincs se rajz, se kép, se film, se hang, akkor mind a hárman más hercegecskét teremtenénk magunknak annak alapján, amit az író elárul róla, igaz? Tomié esetleg szőke volna, mint ő, Gabié barna, mint ő, az enyém esetleg ősz, és még szerencse, ha nem kopaszodna. Film esetén nincs ilyen fejbeli játékra mód, készen megmutatják nekünk, hogy milyenek a szereplők, és az a lenge képzelgés, szabad ábrándozás, amit a könyvek olvasásakor átélhetünk, egyszerűen kimarad. Értitek?

értjük, papa. de ha pont szebbre mutatják a tévébe, mint ahogy el bírjuk képzelni, akkor mégis az a jobb

Amit a képzelet rajzol, az mindig izgalmasabb. Nem beszélve arról, hogy amikor elképzeljük a könyv szereplőjét, ahhoz, amit írnak róla, hozzáteszünk sok mindent abból, ami már a fejünkben van, pontosabban az agyunkban. Azzal gondolkozunk. Sőt, valószínűleg érezni is azzal tudunk.

a mama szerint a szívünkkel, papa

Azt csak úgy költőileg szokás mondani, a szívben nincs semmi, csak két kamra, két pitvar, és pumpálja a vért. Minden gondolat és érzés innen az agyból jön, azt hiszem.

ha hiszed, akkor nem biztos?

[Nos?]

Szerintem biztos. Ha elképzeljük a kis herceget, olyasmi emberke lesz belőle a fejünkben, amilyen pici fiúkkal már találkoztunk, s főleg amilyeneket szeretünk és szerettünk. Az én agyamban például mindig kettő darab kis herceg van, az egyik rád hasonlít, Tomi, a másik pedig rád, Gabi. Két hercegecske, két köpenyecske, két kardocska, otthonuk két kis csillagocska. De beszélhetünk a Romeo és Júliáról is, a világ leghíresebb színművéről, írta William Shakespeare, minden idők…

legnagyobb drámaírója, tudjuk

Jól van, Tomacsek. Ha egy férfi elolvassa, Júliát azokból a lányokból állítja össze, akik valaha tetszettek neki, sőt inkább akikbe szerelmes volt.

akkor te papa a mamából, ugye, a mamából?

[Ne menj bele!]

Többek között. Gabikám, ne szóljatok állandóan közbe! Ellenben ha színházban vagy moziban látom a Romeo és Júliát, nincs választásom, azt a színésznőt kell azonosítanom Júliával, aki az adott szerepet játsz-sza. Bonyolult, de talán értitek.

[Kérjétek meg őket, hogy bólogassanak, hadd örüljön. Ha belekérdeznek, sose lesz vége a papadumának. Majd később elmagyarázom, és továbbadhatjátok nekik.

Hozzám beszélsz? Ha ennyire motyogsz, kukkot sem értek.

Egy szót sem szóltam… hozzád.

jóvan

jójó]

értjük, papa, már a mama is mesélte azt a sekszpírt, volt neki egy gól színháza londonba, ahol a vera lakik

Globe, Tomi. Milyen szépet rajzoltál, Gabikám!

neked csináltam! majd a glóbot is lerajzolom a tűzbe, mer leégett ám, le, de a mama megmondta, hogy építették újra, amikor küldte a vera képeslapon

Képeslapot küldött Vikinek?

igen, glóbosat, a mama fogja keretezni, tessék a rajzom, rátettem a jelemet

Köszönöm szépen. Ezt meg én fogom bekeretezni.

és fölkalapácsolod a falra, föl?

Persze. Látom, ez itt a mama, nagyobbra rajzoltad, mint engem, nem baj. Itt állok én, ugye, az aktatáskámmal, középen a kicsike alak te vagy, és fogjuk egymás kezét… kifejező.

nem, papa, nem, hanem azt rajzoltam, hogy ráesni harcol mapaccsal

Tessék?

tramszformerek harcolnak, kilőtt a fegyverével mind a kettő, a golyók összeütköztek középen, lett robbanás, érted?

Értem… akkor is szép. Kár, hogy mindig háborúsat rajzolsz. Egyszer lerajzolhatnád nekem Bambit.

az őzt, papa?

Igen. Az őzmamájával együtt.

le fogom, papa, csak befejezem a tramszformereket

transzformer, gabi

azt mondtam

……

mikor kelhetünk föl?

honnan tudjam, gabi

a mamánál már nem is kell délutáni aludni, nem

itt se, csak feküdni

feküdni se akarok már többet

odamenjek és megkérdezzem?

igen

te is gyere

még egy kicsit fekszek, tomi

[figyel csak, gabi, olyan sokszor javította már a papa, hogy fekszem!]

jójó, ikes, tudom

[ha tudod, mér rontod mindig el? eszem, iszom, alszom, fekszem, mosakszom, törülközöm, játszom!]

eszem, iszom, alszom, fekszem, mosakszom, törülközöm, játszom!
meghülyültél?

[hagyjad a gabit. inkább te is feküdjél még egy kicsit]

mér?
mit mér, tomi?

[hogy örüljön a vápa, azér]

rendbe, én is fek… szem még egy kicsit az ágyba
jójó

[rendben, ágyban, ha a „hol" kérdésre felel, n a vége. figyelj erre]

rendben fekszem az ágyban
mi van?
így kell, gabi. rendben, ágyban! ha hol, akkor n a vége
tényleg? én ezt nem is tudtam! na most már menjünk a papához a szobájában

[szobájába, mer ez nem „hol", hanem „hova"]

ja! jössz akkor, tomi, jössz?
jöszök. vagyis jövök
szia papa, fölkelhetünk már, föl?
Szevasztok. Hány óra?
még csak a kismutatót tanultuk az oviba…n
Negyed négy. Fölkelhettek, ha akartok. Én szeretnék kicsit lustizni.
de inkább mesélj
Később.
megint a szag, papa

Tessék?
olyanos a szagod, tudod
Milyenes?
amiér a mama haragudik, és ha megmondjuk neki, akkor nem engedi, hogy idejöjjünk!
Hát… gyorsan fogat mosok.
nem az, papa, hanem… tudod
Hidd el, most nem… tényleg…
olyanos a…
szagod!

[Talán rájuk hallgatsz. Én hiába jártatom a bagólesőmet.
Bagóleső! Honnan a francból szedsz ilyen szavakat?
Ahonnan te. Olvastuk egy regényben, nem emlékszel?
Ja. Apák és fiúk.
Nem, az Turgenyev.
Apák könnye?
Kábé.]

gyere már, papa
Csak még öblögetek a szájvízzel. Nektek is kéne.
fúj, ez mentolos, nem tudod te azt, hogy a kisfiúk nem szeretik a mentolt?
Tudom, csak elfelejtettem, Tomus. Most már jó?
a kisfiúk azt se szeretik, ha rálehelnek
Bocs. Szépen kérem, ne mondjátok el Vikinek, hogy… kivételes alkalom volt, benéztek Gergőék, mert… szülinapja van, felköszöntöttük.
mikor, papa? és mi mér nem köszönthettük fel?
Még aludtatok.
dehogy aludtunk papa, csak fetrengettünk az ágyba, ágyban, a kisgergő a mi barátunk, és nem is harcolhattunk vele
Őt nem hozták, mert… beteg. Lázas.

[Most tényleg az jön, hogy hazudni fogsz nekik? Beszélj mellé.]

Tudjátok, mit? Olyat fogunk játszani, ami felnőttes. Nézzétek, itt a szótár, angol vagy német?

Magyar. Értelmező kéziszótár. Ha döntenem kéne, melyik legyen az az egy könyv, amit magammal vihetek a lakatlan szigetre, ezt választanám.

lakatlan sziget, olyan csak a mesében van, papa, ugye?

Azért akad egy-két kisebb a valóságban is.

papa, kérdezhetek valamit? egy olyan szörny, aki egy asszony, és akinek a feje fekete, és a haja lila, és akinek az arcán van egy bibircsók, és akinek az a neve hogy vasorrú bába, olyan már nem létezik?

Olyan sose létezett, mindig csak a mesében. Kitalálták a meseírók sok lényt, akitől lehet kicsit félni, de végül mindig a jók győznek, és akkor örülünk. A valóságban viszont nem mindig a jók győznek. Sőt. Figyeljetek, kezdődjék a játék. Felütöm a szótárt találomra, keresek egy ritka szót, amiről azt föltételezem, senki nem ismeri. Ha valaki tudja, mit jelent, tíz pontot kap. Ha senki nem tudja, én kapok ötöt. Mehet? Tessék. Cserény. Ezt én se tudnám.

cserény az az, amikor örökben cseréljük az andriskávai az egyik klónt

Jól hangzik, de: Pásztorok vesszőből font tanyája. Iderajzolták, nézzétek. Azt is jelenti: Élelmiszer szárítására való tálca. Életembe se hallottam. És még: Verőce.

verőce, az mi az?

Nem tudom. Megnézhetjük, ha benne van. Igen. Verőce: Kis rácsos ajtó. Ezt se tudtam. Ugye milyen jó játék?

hát, papa…

[pszt!]

elég jó

Akarod most te fölütni, Tomi?

akarom

Úgy. Bökj oda az ujjacskáddal. Hm. Forda. Mezőgazdasági szakkifejezés, elavult. Jelentése: Vetésforgó. A vetésforgó az a módszer, hogy négy részre osztják a termőföldet… de különben megnézhetjük a szótárban. Itt van. Vetésforgó: Szántóföldön évről évre különböző növények termesztése, illetve ennek sorrendje, beosztása. Mert minden, amit elültetnek, egy kicsit mást szív ki a talajból, ezért célszerű váltogatni, értitek?

értjük

Te jössz, Gabi. Bökj valahová. Nézzük. Szökőár: Újholdkor és holdtöltekor beálló erős dagály. Azt tudtam, hogy a tenger mozgására hat a Hold változása, de…

tengerjogász vagy, persze hogy tudtad

megint én jövök, papa

Igen. Mutasd. Puff neki. Fityma: A hímvessző makkját fedő, reá húzódó bőr. Nektek ilyen már nincs, mér nincs papa?

Ne viccelj, Tomikám, tudod, hogy levágta a doktor bácsi, leoperálta. A szűkület miatt.

és neked sincs, papa, nincs?

De. Van. Pedig… tudjátok, zsidó családokban az a szokás, hogy amint megszületik egy kisfiú, rögtön levágják neki, körülmetélik, ez a szakszó. Vallási előírás. Minden effélenek szokott lenni valamilyen praktikus oka. A körülmetélést azért vezették be, mert a zsidók őshazájában nagy volt a hőség, és kevés a víz, így a tisztálkodásra nem mindig adódott lehetőségük. Ha az ember nem mossa eleget a fütyijét, a fitymája alatt fehér váladék gyűlik össze, amelyet az ott lévő mirigyek termelnek. Az az orvosi neve: szmegma. Nem csak az a baj, hogy fáj, komolyabb betegség is lehet belőle, tele van kórokozókkal. Amilyen igazságtalan az élet, a legkomolyabb betegséget a nőknek okozza, akikkel a szmegmás férfiak érintkeznek. A világ sok országában ma már egészségügyi okból metélik körül az újszülött fiúkat, hogy azokat a nőket, akikkel majd… akiket később feleségül vesznek, ez a veszély ne fenyegesse. Persze, ha valaki váltogatja a partnereit…

[Nyugi, abbahagytam.
Bele se kellett volna fognod.]

Ti már soha egyetlen nőnek sem okozhattok ilyen alapon betegséget, mert nincs többé fitymátok, ugye, milyen jó érzés? Sajnálom, hogy nekem van.

be kellett volna jönnöd velünk az operálásba, és akkor neked is lenne a milyen jó érzés

csak az, hogy még csíp a pisilés, ugye tomi

csíp, de nem annyira nagyon már

Milyen érdekes, hogy a zsidók és az arabok általában ellenségnek tartják a másikat, közben pedig sok a hasonlóság, például az arabok is körülmetélik a kisfiúkat. Jézus Krisztust és Dávid királyt föltehetően ugyanúgy körülmetélték, mint mondjuk… Ali babát és a negyven rablót.

és a seherezádét is, őt is?

az nő, gabi. a dávid király, az melyik filmbe… filmben volt, papa?

Könyvben, Tomus. A Bibliában.

a biblia megvan a mamának, újat kapott, bordót, olvasni szokta

Ez nem meglepő. És még mit csinál?

[Behajtani tilos!]

pénzét dobál, a jiki könyvhez

jiking, gabi

jójó. és még sokat beszélget a szkájon

Szkájpon?

azt mondtam, papa

Milyen nyelven beszélget?

úgy hogy mi ne értsük, angolul, németül

Spanyolul is szokott?

[Jézusom!!!]

spanyolul nem tudunk, papa. csak a grásziászt

Angolul és németül tudtok, Gabi?

igen. szíjú! dankesén!

én is szíjú! én is dankesén! én is grászi mácso

Nagyszerű. Kértek uzsonnát?

mit lehet?

Hot dog, kemény tojás, keksz, alma, mandarin, meleg szendvics, vajas kenyér… nagyjából ezek.

nekem hot dog megfelel

nekem kemény tojcsi

kaphatunk egy kis multit?

Máris adom, Gabikám.

papa, kérdezhetek valamit? a multit azér isszuk, hogy mulassza el a fájdalomt?

Ez a Gabus-etimológia. Szellemes, de multi azt jelenti, sokféle. Tudniillik sokféle vitamint tesznek bele.

a közelebbi szülinapomon vagy névnapomon vagy karácsonyomon el kell mennünk a koránba

A Corába, Tomus.

a korába, mer nagyon rávágytam a korai jó játékokra

Értem. Csinálom a hot dogot és a kemény tojást.

addig nézhetjük a minipaxot?

Inkább maradjatok itt velem. Ha akarjátok, mesélek egyet.

jójó. mentőlovagost. tomi lovag és gabi lovag a… a…

a tűzföldön csatáz a keresztes lovagokkal

Szűzföldön, Tomi. Kitől hallottál erről?

mesélte a zsuzsa néni az oviban egy nagy könyvből, aminek az a címe, hogy a biblia világa

Igazán büszke vagyok a Zsuzsa nénire.

csak az a baj, hogy én meg pont nem hallottam azt a mesét, fogalmat se tudtam vetni róla, így nem tudtam álmodni az alváskor, de pedig azt mondták nekünk, hogy a meséről álmodjunk

És most, az alváskor álmodtál valami szépet, Tomi?

nem, papa, nem volt szép, inkább nem is mondom

én azt álmodtam, hogy… ne szólj bele, tomi! azt álmodtam, hogy elmentünk nyaralni, és öt medence volt, és azt mondtad, papa, hogy úszás előtt kezet kell mosni, ezt csak nagyon keveset álmodtam

Mit álmodtál sokat?

hogy a két szüleimnek pénze se volt, aztán találkoztam egy kalózzal, és adtam neki sok pénzét, amire a két szülők nagyon haragudtak

papa, te nem álmodol?

De.

jót vagy rosszat?

Nehéz eldönteni.
meséljed el!

[Inkább ne.
Hát… majd csak vázlatosan.]

Nem emlékszem az egészre. Viki is benne volt. Együtt éltünk.
mi is benne voltunk?
Igen. Egyszer csak örökbe fogadott egy irtó nagy oroszlánt, hazahozta. Nem itt laktunk, hanem egy gangos bérházban, valahol a Rudas… a Podmaniczky utcában, arrafelé, ahol gimibe jártam.
gimi?
Középiskola, oda kell az általános után. Volt egy Mácsai nevű festő, az ő egyik képén bozontos sörényű hím oroszlán látható, amint áll a gangon. Ilyesmi hangulat. Álmomban a házunk összes lakója rettegett az oroszlántól, ki se merték dugni az orrukat, ha levittük sétáltatni. A járókelők is fővesztve menekültek. Mondtam Vikinek, hogy nem tarthatunk oroszlánt, az vadállat, nem házi, tiltja a törvény, de ő rám se hederített. Leónak hívták az állatot, Viki imádta, bátran bedugta a kezét a szájába. Leó is rajongott Vikiért, csóválta neki a farkát, sőt az egész fenekét, ahogyan a spániel kutyák szokták. Az utca elnéptelenedett, amerre jártunk. Időnként rendőrök állítottak meg, nem szálltak ki az autójukból, fölszólították Vikit, adja le a dögöt az állatkertben, mely egyébként olyan közel volt, hogy az ottani oroszlánok vonítását tisztán hallottuk, Leó válaszolt nekik. Én annyira aggódtam, titeket is féltettelek, hogy állandóan bódító lövedékkel töltött puskát hordtam a vállamon, azzal is aludtam. Egyre ritkábban bújtam elő a szűk szobámból, titeket is behívtalak. Jeges izzadság csordogált a hátamon, éreztem, valami történni fog, de hiába próbáltam Viki lelkére beszélni, kinevetett, szerinte a szorongásaimnak semmi közük Leóhoz. Végre rászántam magam, hogy lépjek, felöltöztettelek titeket, összekészítettem az útibőröndöt. Hívtam telefonon egy liftet…
liftet?
Akarom mondani, taxit.

[Ebből mit hozna ki a bécsi lélekdoktor?
Nem ér ő most arra.

Zavaros álmaid helyett megtaníthatnád nekik A cinege cipőjét. Mondván, hogy ugyanaz írta, mint a Kincskereső kisködmönt.
Tanítsd meg te. Egyelőre nem hajlandóak verset tanulni.]

Csakhogy az oroszlán az ajtó elé heveredett, meg se bírtam mozdítani. Remek, nem enged ki, és akkor…

[Itt a vége, fuss el véle?!]

akkor, papa?!
Egyszer csak meg… azaz… fölébredtem. Ennyi.
én se félek az oroszlántól, mer szeretem az állatokat, hozhattok haza

[mert, a végén tével, gabi]

mert akkor bántanak csak, ha éhesek, te mondtad, meg a mama is olvasta nekünk könyvben, lorenc könyvben
Konrád Lorenz?
Asszem

[azt hiszem, tomi]

azt hiszem, de mi lett avval a mesével? azzal?
Kezdem. Cím: Tomi-Gabi lovag és az álmok birodalma.

[hadd mondja!
fogadd el!]

jóvan
megfelel
Vagy nem. Mást mesélek. Egyszer volt, mentőállomás, telefon. Izgatott női hang, tessék jönni sürgősen, élet-halál kérdés. Mikor, hová? Időszámításunk szerint körülbelül harminchároma, a helytartó bíróságára, ahol igazságot tesz. Múltba szálló repülőgép, hipp-hopp. Kisírt arcú lány várta őket. Bemutatkozott, arámi nyelven.
te tudsz olyanul?
Dehogy. Az egy holt nyelv, olyan, mint a latin vagy a héber.

latinul akarok tudni, milyen az a héger?

Nehéz. Krikszkrakszokkal írnak, ráadásul balról jobbra, így. Arámi nyelven keletkezett a Biblia egy része.

akkor el se bírod olvasni te?

Szerencsére lefordították magyarra.

fordítógéppel?

Nem, az még nem volt akkor. Ma is csak a mesében. Illetve található ilyesmi a neten, csak túl kezdetleges. Azt mondta a kisírt arcú lány, hogy ő Mária, Magdalából való. Segítséget kér, mert elfogták Őt, el is ítélte a helytartó, a főpapok, a vének, az írástudók javaslatára. Viszont az ünnep idején egy foglyot szokott elbocsátani a helytartó, akit éppen óhajt a tömeg.

a helytartó milyen helyet tart?

Inkább városparancsnok, a rómaiak képviselője, akik leigázták azt a területet.

a rómaiak a jók vagy a rosszak?

Ebben a történetben a rosszak.

akkor én nem leszek római harcos, gabi

de én igen. nem baj nekem, ha rosszak leszek

Elővezették a két megkötözött foglyot. Barabbást, egy gyilkost, és Őt, Józsuét, aki azért lakolt, mert a zsidók királyának és prófétának vallotta magát. Idáig Mária gondoskodott róla, és most, hogy béklyóban látta, összecsuklott, elájult. Kérdé a helytartó a sokaságot: Melyiket bocsássam szabadon nektek, Barabbást vagy Jézust? A többség azt kiabálta, feszítse meg Józsuét. Biztos halál várt rá tehát. Hacsak a lovagok közbe nem avatkoznak, és meg nem mentik. A Magdalából való Mária elvezette őket az őrházhoz. Látták az ablakon át, hogy odabenn csúfolják a katonák, tövisből font koszorút tesznek a fejére, hisz Ő a zsidók királya, köpködik, és verik a fejét nádszállal. Közben ácsolták már a keresztet, amit neki kell majd elcipelnie oda, ahol megfeszítik.

akkor most ez a jézuskrisztus, vagy mi?

Eltaláltad, Tomi. Józsué a héber neve. Vagy arámi? Nem tudom.

[Megnézzem a neten?
Nem lényeges.]

Ha ti ketten megakadályozzátok a keresztre feszítést, például elviszitek onnan a repülőtökön, talán az egész történelem másként alakul. Minthogy azonban kész a kemény tojás és a hot dog, arra nem maradt idő, hogy a mentőlovagok átírják a Bibliát, itt a vége, fuss el véle, kend a vajas kenyérre.

nahát, papa, nem ér így összecsapni

Az se ér, ha kihűl. Jó étvágyat.

már én nem is kérem a tojcsit

Tomi! Hagytad, hogy megfőzzem? Ne csináld ezt velem! Legalább kóstold meg! Ugyanolyan, mint máskor!

akkor minek kóstoljam?

Hogy lássam, értékeled a munkám.

jóvan, kóstolok

Gabi, neked legalább ízlik a hot dog?

megfelel

Klassz. Habozom, föltegyem-e a kérdést, hogy mit szeretnétek vacsorára.

majd ezt akkor tedd föl, amikor a vacsora van

Az már késő. Meg is kell csinálnom. Legyen rakott krumpli? Vagy pörkölt? Vagy rántott csirkedarabkák, olyan, mint a nuggets a McDonald'sban? Vagy sült bacon? Vagy tejfölös tészta?

más nincs?

Ne menj az idegeimre, Tomi. Mit szeretnél?

tudsz te dödölét, papa?

Dödölét?

a mama szerint nem szép dolog visszakérdezni

Hát… dödöle szerintem csak a mesében van.

azér nézzed meg az interneten

[Tessék.]

Hm. Dödölle, két l-lel. Emlékszel, amikor kicsi voltál, úgy mondtad, dudule. Hozzávalók: 50 dkg burgonya, 25 dkg liszt, 1-2 fej vöröshagyma, 1 pohár tejföl, só, olaj. Van itthon minden, csinálhatunk.

na látod

A burgonyát sós vízben megfőzzük, ha puha, saját levében összetörjük. Annyi lisztet adunk hozzá állandóan keverve, amennyit fölvesz. Apróra vágott hagymát pirítunk, és a lisztes krumplis masszát beleszaggatjuk. Kavargatjuk, míg összeáll. Tejföllel tálaljuk. Jó étvágyat! A receptet beküldte Hatice. Tomi, ha csinálok, tényleg megeszed?

meg

Helyes. Lassacskán elkészíthetjük az összes mesebeli ételt, a hamuba sült pogácsától a ludaskásáig. Mit szóltok hozzá?

klassz, papa

jójó, de olyat is főzzél, amit a klónok esznek, mer én azt szeretnék

Mit esznek a klónok, Gabus?

nézzed meg szépen az interneten

[Máris.]

Klónok eledele. Nincs találat. Sajnálom, Gabus. Kérj valami mást.

azt mondta a blanka néni az oviba…n, hogy ha verekszem a hencével, nyaklevest és ökölgombócot kapunk ebédre, olyat tudsz?

Viccelt, szerintem. A nyakleves a pofon, az ökölgombóc a verés, de ő nem ütne meg egy ilyen kisfiút.

biztos, papa? a bencének már egyszer ütötte a fenekét, mer rosszalkodott, a csongihoz meg hozzádobta a vasszéket, de nem találta el. engem talált el, papa, de nem nagyon

[Számolj magadban tízig.
Inkább húszig.]

Beszélni fogok vele.

mer az, ha üt a blanka néni vagy a zsuzsa néni vagy a lila mama, az csúnyálkodás, ugye?

Pontosan.

lesz biciklis vonulás papa, és a mama akar menni, de itt hagyta a bicaját nálad

Majd elviszi. Övé. Lassacskán mindent elvisz.

jó, csak ha idejön, megérzi a szagot, tudod!

Tudom, de nyugodjatok meg, nincs szag, nem lesz szag, soha már.

[Ezt kéri minden érintett írásban is, ügyvédi ellenjegyzéssel.
Ha-ha.]

Alakítunk egy szagellenőrző bizottságot, ti ketten lesztek az elnökök. Társelnökök.

elnök, az mi az?

Vezető, Gabikám, valamilyen szervezeté vagy egyesületé. Pártté, államé. Magyarországnak is van elnöke. Most épp Sólyom László.

zászló?

László.

de hogyhogy nem én vagyok a magyarországnak a sólyomlászló?

Nem téged választottak meg, Tomikám.

kár, pedig én elnök akarok lenni

én meg központi fővezér, papa, már azt is tudom, kik voltak a rosszak a második világháborúban

Kik?

a horvátok

Honnan veszed ezt?

mondta a horvátbence, tudod, az oviban

Gabóca, valamit alaposan félreértettél. A második világháborúban a németek voltak a rosszak. Meg az olaszok. És mit tagadjuk, a magyarok is, velük együtt.

a magyarok? ez komoly?

Sajnos, Tomi, vérkomoly.

kár

papa, kérdezhetek valamit? ezt onnan tudod, hogy te is láttad azt a filmet, amit a horvátbence?

16.
TIZENHAT: Pippi ázhat, Vasa száradhat

naaa, papa, még al… szom

Már nem lehet, ébredezzél. Indulunk mindjárt a repülőtérre, jön a taxi. Gabikám, te is kelj fel, jó?

de papa, még sötét van

Akkor is. Ez kivételes alkalom, utazunk!

jaj de jó! tomi, beraktad a sznó truperedet a bőröndben?

[bőröndbe, mert hová]

még nem, de most berakom

akkor én is hozom a rebel truperemet

Gyerekek, mik ezek a legók? Nem emlékszem, hogy…

kaptuk a mamától

Hogyhogy csak úgy kaptátok? Engem leb… leszúr, ha ajándékot veszek, amikor nincs karácsony, születésnap vagy más alkalom, ő meg csak úgy veszi, amikor kedve tartja?

nem az, hogy kedve, azt akarja, hogy többet vegyen, mert nála lakunk, és akkor több játék kell a lakásba

de inkább hogy azt szeretné, ha jobban szeretnénk

Igazságtalanság! Majd a reptérről fel is hívom!

mér kellett az elválás, papa? engem gyötör a bánat az elválás miatt! tudod, lelket adok mindennek

Igen, édes Tomikám, te lelket adsz mindennek. A Gabika meg szívet.

én szívet is! már nincs az a rendszer, hogy csak veled szeretek, a mamával nem

Volt ilyen? Gyorsan öltözzetek föl, addig én átviszem Gergőékhez a kutyát, náluk lesz, míg visszajövünk. Mit kértek reggelire?

mit lehet?

Hot dog, csokigolyó, vajaskifli… esetleg császármorzsa, ami maradt a vacsoráról, baracklekvárral. Döntsetek.

döntöttem, papa, nekem megfelel a hot dog. tomi, te mit akarsz? döntsed a császármorzsát, és akkor császár leszel

ha szépen eszünk, kaphatunk egy kis édességet?

A császármorzsa is édesség.

mama megengedte, hogy együnk szeletelt marcipánt és telefoncukort

Telefoncukor?

igen, és azt mondta, hogy van fagyibokor! keressük meg

Amikor hazajöttünk. Siessetek!

mama szerint a fagyibokor az bazíliában van. a bazília, az létezik, papa?

Miért kérdezed, Gabus?

azér mer ha igen, akkor inkább oda menjünk

[azért, mert, miért]

Oda nem hívott meg senki, repjegyet se küld, és nekem…

nincs pénzed, tudjuk

Ha el akarunk indulni bárhová, negyedóránk van öltözésre, fogmosásra, reggelire. Hajrá, hajrá! Viszem a kutyát. Gyorsan kikészítem a reggelit, egyetek, aztán cipőhúzás, rendben?

ben!

……

mért nem indul már a repülő?

miért?

Hallottátok, bemondta a pilóta, várjuk, hogy elálljon az eső.

mikor áll el?

Senki nem tudja.

papa, kérdezhetek valamit? az isten, az tudja?

Tudja. De nem mondja. Játsszunk…

találó kérdést, kezdem! ha feldobják, fehér, ha földön esik, sárga

tojás! ez bébikönnyű, gabi. most én! nagy, nagy, sok ablaka van

ház

de milyen ház?

nagy ház

nem

iskolaház
nem
kávéház
nem! szabad a gazda? tízemeletes ház! most a papa jön
Négyszögletes alakú, egy bizonyos anyag tölti ki, ülnek benne az emberek.
busz!
Nem.
akkor… ágy!
Ülnek benne, Tomus.
étterem?
Nem. Mi lehet az a bizonyos anyag? Három fő anyag létezik, gáz, víz, szilárd. Várjatok, integet a stewardess, a gyerekek bemehetnek a pilótafülkébe, akartok?
te is, papa!
Azt hiszem, felnőttek nem… itt leszek mögöttetek.
vezetgélhetünk is?
Kétlem.
megmondom a pilóta bácsinak, hogy mi szoktunk mentőhelikopterezni, szoktunk!
Nagy sikered lesz vele, Gabus. Tomikám, miért rángatod a nadrágom?
itt maradjál, papa, állva, jó? amíg mi pilótázunk, te vígan beszélgessél a kék ruhás csuárdesz nénivel, de ne mondd meg, hogy tetszik nekem, tudod, szégyel-lős vagyok
És elég hangos.

……

papa. alszol, papa?
Már nem. Halkabban, fölébreszted Tomit is.
hát mit csinálsz?
Csak… nézem a felhőket…
nagyon szomorú vagy?
Miért?
mer… mert úgy nézel ki
Tényleg?

ha nem vagy nagyon szomorú, ne nézz úgy, mintha nagyon szomorú lennél

Gabikám, a „lennél" jövő idő. A „volnál" a jelen.

mi az a jövő?

Az, ami nem most van, hanem majd lesz. Holnap. Holnapután. A jelen a most. A múlt ami már elmúlt. Volt.

most akkor múlt vagy volt?

Kábé ugyanaz.

fogunk menni stokkonyban az állatkertbe, ugye? megígérted! az ígéret szép szó, ha megtartják, az a jó

Számíthatsz rám.

áááááá… ott vagyunk már?

Még nem, Tomus. Ha ásítasz, tedd a szád elé a kezed. Egy óra múlva, ha nincs késés.

na halljam csak, mit beszéltek ti a hátam mögött a gabival?

azt, hogy állatkertbe menjünk!

ne kiabálj!

Jójó

[két szó. jó, jó.
a jóvan pedig jól van]

a mamánál a szentisten parkban vagyunk szokni, szoktunk vanni

Lenni.

minket is odavitt, de nálad is szoktunk, és most már nem tudjuk, hol lakunk lenni

[Evezz biztonságosabb vizekre.]

Meséljek egyet?

csak ha én címezek, nem a gabi! tomi lovag és gabi lovag a szellemkastélyben. ban

Hol nem volt, telefon, gyorsan, szellemek foglalták el a házunkat! Bepakolás, ezúttal nem vittek sok fegyvert, mert sejtették, valami félreértés lehet, kísértetek nincsenek.

szellemek?

Sincsenek. Boszorkányok sem. Odaröpültek a megadott címre, Stockholm, Djurgården, Skansen.

na de papa lovag, a skanzen szentendrén van, ott, ahol a kisvonat, szentendrén!

Igen, csakhogy ez egy svéd szó, olyasmit jelent: eredeti állapotában megőrzött falu. Stockholmban csinálták az első skanzent, meg fogjuk nézni, szerencsére közel lakunk majd hozzá. De hogy egyik szavamat a másikba ne öltsem, a dzsípíesz sikeresen elnavigálta a mentőhelikoptert Stockholmba, azon belül Djurgården szigetre, a legmagasabb dombra. Az útikönyv szerint itt nincsenek lakóházak, csak múzeumok, vidámpark, állatkert, akvárium meg a skanzen. Az egyik réges-régi udvarházhoz jutottak, amelyből öblös kutyaugatás és nyúlós macskanyávogás hallatszott. Sejtették, errefelé lehetnek a szellemek, mert ki hallott már olyat, hogy a kutya és macska a szobában lakik itt bent?

miért, a kaffka is lakik bent

Igen, de ő szobakutya, ez pedig böhöm nagy házőrző volt, a hangja alapján. Kopogtattak a lovagok, senki nem nyitott ajtót, világos, félnek odabenn. Tomi-Gabi lovag elővette a mindent nyitó varázskulcsot, klikk-klakk, bejutottak. Borjú méretű, vajszínű kutya állta útjukat morogva. Szerencsére a lovagok magukkal hozták az állatbeszélő mobiljukat, és máris köszönthették a kutyát: Szerbusz, hívtak, jöttünk, segítünk…

[Gelka.]

Hát te ki vagy? Artúr a nevem, a barátaimnak Art, ő pedig Ciceró, a gyáva macska! A hófehér cica erre fölbátorodott, a tűzhely alól bújt ki, jóóónapot kííívá-nok, segííítsetek, félünk a szellemektől, halljátok, hogy sivítanak? A lovagok füleltek, csakugyan, élesen hu-hu-hu-húzott valaki. Sőt inkább valakik. Hát a gazdáitok? Bezárkóztak a tisztaszobába. Nem kell félni, mondta Tomi mentőlovag az állatmobilon.

olyan tényleg van, papa, van?

Előbb-utóbb lesz, Gabikám.

akkor mi kérünk

Sejtettem. Mindenki gyülekezzék a konyhában, így Gabi mentőlovag a fordítógéppel. A halálra vált család végre előmerészkedett, a papa, Alfréd Nobelsson, a mama, Gösta Nobelsson, és a három gyerekük, Astrid, Selma, a két lány, és… Ingmar, a kisfiú. Egymás szavába vágva magyarázták, hogy a házukat megszállták a kísértetek, ijesztő visításuktól lúdbőröz a hát, égnek áll a haj. Az ennivaló fogytán, a pincében még akad egy kis liszt, krumpli, szárított hal, ám senkinek nincs elég bátorsága, hogy leereszkedjék a nyikorgó lépcsőn, a házba nem vezették be villanyt, a szellemek biztosan ott garázdálkodnak a sötétségben. A padláson a keresztgerendán lóg még néhány szál kolbász, de fölmenni se mernek.

majd a mentőlovagok az infrazseblámpával

Úgy van. Tomi a padlásra indult, Gabi a pincébe.

nem, inkább én a padlásra

együtt menjünk, gabi

külön, és a padlásra én

hülye!

vagy te!

hülyeszar!

aki mondja másnak, az mondja magának!

[állj!
azt akarjátok, hogy rátok ordítson?]

Emberek! Nem szeretnék üvöltözni veletek, tengerszint felett tizenegyezer méterrel. Vagy azonnal békét köttök, vagy szólok a pilóta bácsinak, forduljon vissza Budapestre! Pedig milyen jó lenne nekünk Stockholmban! Vera nagyon vár minket, szerintem már útban van…

kinek van útban?

Nem úgy, útban a reptérre. Gondolom, buszon. Lehet, hogy vonaton. Még én se voltam Stockholmban.

nem? akkor honnan tudod?

Mit?

hogy milyen jó lesz?

Olvastam róla, láttam filmen, és Verát jól ismerem. Ugyanolyan gyerekem, mint ti.

nem, mert ő lány, mi pedig fiú vagyunk, fiúk

Kapcsoljátok be a biztonsági övet, kezdődik a leszállás.

tudjuk, papa, mi is hallottuk

Egy szó mint száz, a mentőlovagok leballagtak a pincébe, vitték a napelemes lámpájukat, körülnéztek. Kísértetek sehol, csak egerek futkostak összevissza. Ezután fölmásztak a padlásra, ott aztán látták, hogy a mestergerendán nemcsak a száradt kolbászok lógnak, hanem ötven-hatvan pindurka szárnyas lény, fejjel lefelé. Denevérek.

de ugye nem vámpír denevérek?

Nem, Tomi, tudomásom szerint azok csak Dél-Amerikában élnek. Stockholmban egy sincs belőlük. Ezek teljesen ártatlan állatkák voltak, akkorkák, mint a hüvelykujjam. Ők visítottak. A mentőlovagok érdeklődtek, ki a rajparancsnok, az egyik denevér jelentkezett, elmesélték neki, mekkora riadalmat okoztak. A rajparancsnok nem értette, ők az égvilágon senkit nem bántanak, gyümölcsöket és rovarokat esznek, épp csak kipihenik magukat ezen a padláson, s máris továbbállnak. Egyébként a háziak csukják be az ablakokat és szellőzőnyílásokat, ha nem akarják, hogy denevérek vendégeskedjenek náluk. Huss, tovább is repültek. Nobelssonék pedig hálából elvitték a mentőlovagokat Stockholm legeslegnagyobb játékboltjába…

van légó a stokkonyban?

Stockholm, Gabikám. Légó szerintem mindenütt van. Svédországban biztosan.

akkor én a nyolcvanhetvenhetest kérem, papa

Igyekezni fogok, Tomikám. Az a hatszárnyú?

igen

Azt majd esetleg otthon, túl nagy doboz, nyilván drága, és be se férne a bőröndbe.

de befér, papa, kiszedjük a dobozból, összerakom

Még nem mondtam igent.

mesébe különben az se baj, ha nagy! mesében lehet minden

Igazad van. Gabus, te mit kérsz?

lézerpuskát infracsővel

akkor én is lézerpuskát, lehet kettőt?

mért tapsolnak, papa, mért?

Mert szépen letette a pilóta a gépet a kifutópályára.

nem befutó?

Érdekes, de azt nem mondják, hogy befutópálya. Csak azt, hogy ki-.

megérkeztünk?

Igen.

hol a vera?

Reméljük, odakint vár.

……

jaj, de jó a stokkony! jaj, de jó a stokkony! vagyis stokholm, tudom, csak a stokkony jobban tetszik

visszajön a vera?

Persze. Boltba ment. Vesz nekünk vacsorát.

és a marton?

martin

Ő is, csak neki dolgoznia kell.

nem az, hogy a londonba laknak?

londonban

Két hónapra ideküldte Martint a vállalata, gondolom, azért őt, mert svéd származású, a papája svéd, a mamája félig. Utána visszamennek Londonba.

nem londonban?

Ha hová, akkor -ba. Londonban laknak, de Londonba fogunk utazni. Érted!?

londonba fogunk utazni? mikor?

Példamondat volt. Egyszer azért olyan is lesz.

most akkor a vera és a martin itt laknak ezekbe a szobákban?

Nem egészen, kaptak egy pici szolgálati garzont, a város szélén, Wimbledonnál, közel a vállalat irodájához, amelynek Martin a könyvelését rakja rendbe, viszont Vera is akart valamit csinálni, két kisgyerekre vigyáz, és…

aha, bébiszitter

Pontosan. A család három hétre elutazott Bali szigetére, megkérték Verát, addig aludjon itt, ügyeljen a lakásra és az óriáspapagájra a nagy kalickában, úgy hívják, Artúr.

mint a kutyát a denevéres mesében

Igen.

gyáva macska?

nincs

Megengedték, hogy mi is itt legyünk egy hétig. Most már mindent tudtok. Gyertek, kirakjuk a bőröndöket.

húha, mennyi játék! szabad hozzányúlni?

Igen, ha vigyáztok rájuk, és a végén mindent a helyére raktok.

húha, papa, megvan nekik a nyolcvannyolcvanhetes is! húha, minden csillagok háborújás megvan nekik!

Mázli. Egy hétig játszhattok velük. Amit már összeraktak, azt ne szedjétek szét.

ugyan, papa, utána összerakom, bébikönnyű!

kérdezhetek valamit? a verának nincs gyereke?

Még nincs, Gabus, de… dolgoznak az ügyön, ha igaz.

azt mondtad, az a dolgozása, hogy bébiszitter!

Tomikám, ez képletes kifejezés. Lesz gyereke, mert…

annak lesz gyereke, aki szül. neked is lehet, tomi, ha szülől magadnak, fiút akarsz vagy lányt?

előbb egy fiút, aztán egy lányt, aztán mindegy

fiúnak itt vagyunk mi

egy fiút azért szülök, aztán nyolc lányt, kilencet

jó, jó. én csupa lányt szülök, hogy szeressenek, a lányok jobban szeretnek, mint a fiúk

Honnan veszed?

blanka néni mondta, papa, a martin a verának a férje?

Nem, de úgy élnek együtt, mintha az volna. A barátja.

mint nekünk a horvátbence?

Hát… ebben az értelemben barátja az, aki hosszú ideig a párja. Később aztán összeházasodnak.

[Vagy nem.
Ő dolguk. Úgysem szólhatok bele.]

Gyerekek, tudtok arról, hogy mi a helyzet a mentőlovagos könyvvel?

tudunk. írja a mama. lassan-lassan

mindig beleteszi, amit beszélünk

szereti a szép beszédünket

fölveszi a fényképezőjére, de úgy, hogy videóba… videóban, ha jó lesz, akkor kiteszi az interneten a hollapra

Honlapja van?

csináltak neki, a szerkesztőségi rendszergazda, de azt nem tudom, mi az

Olyasvalaki, akinek az a szakmája, hogy a számítógépekkel foglalkozik. Én is megnézném azokat a videókat.

menjél az internetbe

Meg fogom próbálni, de nem tudom, mi a honlapja neve.

bébikönnyű, üssed be a guggba, hogy vikiplédia

van neki jelszója, az a jelszója, hogy pléd 999

Hm… nem illik más jelszavát használni.

de akkor nem is láthatod a videókat, pedig táncolunk a gabival és a bencével

én mesét mondok egy másik videóba, banditás mesét

Értem. Arról nincs szó, hogy mikor lesz kész a mama a könyvvel?

szó van, akarja, hogy ősszel megjöjjön, vagy legkésőbb tavasszal a könyveshéten, és kapunk tiszteleti példányt, megígérte, szerintem te is kapsz, papa

[Ne szoruljon össze a szíved. Ő az író.

Igen, de az én jegyzeteimből.

Talán majd egy köszönetnyilvánítás… Olyan fontos ez neked?

Nem.

Az igazat, a színtiszta igazat.

Igen… mert én foglalkoztam velük, amíg ő írt, én vállaltam, hogy nálam lehetnek, amíg írószabadságra ment Tihanyba, én írtam le a szövegeiket…

Féltékeny vagy? Már nemcsak az új életére, a spanyol pasijára, hanem a képességeire is?

Nem.

Na!

Valamelyest… Igen.

Mi tartott vissza, hogy te írj ebből könyvet?

Nos… a… tehetségtelenség.

Barátom, aki ilyen élőlényeket nemzett, az nem tehetségtelen.

Mi ütött beléd, hogy ennyire kedves vagy?

Jót tesz a svéd levegő.]

……

csináljunk neki egy lepetést, tomi, csináljunk! meglepetést vagyis
de mit?
rakjunk rendet, fürödjünk meg, vegyük föl a pizsamát

[köszönöm, szeretem, ha megfogadod a tanácsot
jó ötlet]

rendet ne rakjunk, mert utána játszunk tovább pizsiben, a fürdés mehet

[tomi!]

jóvan… jól van, rakjuk azt a rendet, amíg kifoly a meleg vizünk
tudol megereszteni vizet, tomi?
tudok, várjál, na. franc, ilyen szarhülye csapot még nem láttam!
forgassad
látod, forgatom, semmi se történik, jaj… húzni kell! csurom vizes lettem, mit fog szólni a papa?
gyorsan levessed a ruhát, ugorj bele a kádba, akkor nem veszi észre
de a vizes ruhát észreveszi, nagyokos
majd kérsz bocsánatot
jól van. ő is azt mondja
ki ő?
tudod
ja. a dugót benyomom én. kész
Fiacskáim, mit látnak szemeim? Magatoktól fürödtök? Óriási! Kár, hogy nem raktatok rendet.
akartunk, de majd pizsiben
Tomikám, mi az a kék a karodon? Beütötted?
dehogy papa, tetoválás
Tessék?
a mamával csináltuk, filctollal
Azóta nem fürödtél?
fürödtem, de nem jött le
És mit ábrázol?
egy nagy gyémántot, ami csillog, mert rásüt a nap
Otthon csináltátok?

nem, az egyik barátnőmnél, fölmentem a lakásába

Szép. Hogy hívják?

barbi

Gabi, neked nincs?

én nem szeretem, ha rajzolnak a bőrömre, én csak az arckifestést szeretem, ki is festett a barbi mamája kuk kapitánynak

engem meg münhauzen báró kapitánynak, és kaptam távcsőt, lefogyott róla a kéztörlő papír, olyan távcsőt

Tudjátok, mit csinál a Vera vacsorára? Csirkés tortellinit. Sajtot reszelünk rá, és tejfölt is kaphattok.

tortellini?

Az a töltött tészta, sokszor ettük már, imádtátok.

ha szépen eszünk, kaphatunk utána édességet?

Biztosan ad valamit.

kalózsört igyunk hozzá

Az milyen, Tomus?

piros és édes, mint a málnaszőr

Értem. Ha van itthon, kalózsört iszunk.

tudok csinálni málnaszőrből

Azt hozott a Vera. Gabikám, vigyázz arra a pingvinre, nem a miénk. Ne tekerd ki a nyakát, megfojtod!

nem fojtom, úszni tanítom, papa, kérdezhetek valamit? a mama szerint a ping azt jelenti rózsaszín, igaz ez?

Igen, angolul. Pink.

akkor tehát a pingvin rózsaszín vin. de mi az a vin?

Újabb Gabus-etimológia.

az mi?

Szómagyarázat. Csillagom, ennyire nem egyszerű a nyelv. A pingvin idegen szó, azt hiszem, angol, ők úgy írják, penguin, nincs benne pink. Nem is rózsaszín, hanem fekete-fehér, igaz? Megmossam a fogatokat, vagy majd ti, mint nagyfiúk, ha kijöttetek?

nagyfiúk vagyunk, az igaz, de te mossad

Rendben. Veled kezdem, Tomi. Á!

ááá!

Nagyra nyisd.

papa, a vera mamája ki?

Meséltem már, Gabus, az első feleségem. Viki a második… volt. Sajnos. Másodszor is el kellett válnom, mint köztudott.

[Szedd össze magad.
Szedem.]

Gabi, te következel. Nagyra!
áááááá!
papa, ne hagyd el magad, lehet, hogy a mamának lesz új férje, és te se add föl, hanem keress magadnak egy jó kis csajt
Tomikám, igazán kedves, hogy… Ezt mondja anyátok? Biztató.
akkor bízzál
Igyekezni fogok.

……

a vera mért nem jön velünk a gyerekprogramba, ha egyszer ő is a gyereked?
Dolga van. Ő már felnőtt. Érzékelitek, milyen isteni helyen lakunk? Csak átsétálunk a hídon, és a gyerekszigeten vagyunk. Mázli. Őrült drágák a lakások itt, a Strandvägen a gazdagok helye. Valaha régen…
a föld izzó tűzgolyó volt
Az is igaz, de most arról beszélek, hogy ezen a csatornán luxushajók horgonyoztak, azokban éltek a milliomos stockholmiak.
tényleg? én is szeretnék egy lukszushajóban élni
Megértelek. Sajnos, ahhoz gazdagabb apára volna szükséged.
minek? majd leszek én gazdag, ne félj. tőzsdés leszek, mint a sp…

[tomi!!!]

addig is bicajozhatunk? annyi sok bicaj van itt!
Bérelhetünk, ha nem túl drága. Majd a mesemúzeum után.
mesemúzeumba megyünk?
Mondtam már. Az a neve, hogy Junibacken. Astrid Lindgren meséi nyomán építették. Tudjátok, aki a Harisnyás Pippit írta.
villekulla ville
Villa.

kár, hogy vera nem jött velünk, kár

Szeretted volna?

igen, mert a testvérünk, kár

kár, hess madár

Tomi, ezt honnan vetted?

konczsuzsa énekli, nem tudtad? te vetted a cédét

Ja. Tehát, Junibacken. A múzeum neve is egy Lindgren-könyvből való, a Madicken a júniusdombról címűt olvasta már nektek a mama?

nem

igen

Most akkor? Majd megveszem. Lindgren, az írónő… író néni nagyon magas kort ért meg… kinézem az útikönyvből.

[Én már kinéztem.]

Kilencvennégy évesen halt meg. Több mint száz könyvet alkotott. Jelmondata: A bennem élő gyereknek írok. Szép. Az ő kívánságának megfelelően más svéd meseírók hőseivel is találkozhatunk a múzeumban. A királyi család nyitotta meg 1996-ban. Odabenn Lindgren szülővárosa, Wimmerby állomásáról kisvasút visz át a könyvek helyszínein és hősei között. A mesés utazás a Villekulla villában ér véget, ahol a gyerekek játszhatnak. Étterem, könyvesbolt. Klassz. Utána átmegyünk egy másik múzeumba, megnézzük a Vasát, már meséltem róla, azt a réges-régi hajót.

siessünk megnézni, mert a váza törékeny, és előbb-utóbb össze fog törni

Nyugodj meg, nem olyan váza, ez a neve, fából van. Állandóan foglalkoznak vele a tudósok, konzerválják.

papa, kérdezhetek valamit? mér veszekedtetek össze a verával?

Azért, Gabóca… nehéz ezt… képzeld el, hogy van bennem egy picike ember…

aki mondja, mit kell csinálni?

Inkább olyat mond, amit nem kéne, ő visz a bajba.

[Kösz.
Ki beszél rólad?]

Van egy olyan is, aki csupa jóra buzdít. A rosszabbik ellenben váratlanul azt súgja, innom kéne egy kortyocskát.

pedig nem is vagy szomjas?

Nem szomjas vagyok, hanem… tudjátok. Amit a mama szokott mondani.

alkolista?

Ezt szokta mondani?!

hát… nem?

Ööö… Verának is ez a véleménye, nagyjából. És haragszik, amikor idehívott, szinte mindent fizet, akkor én… Igaza van. Csak… előfordul, hogy az ember bánatos, és úgy érzi, hogy egy kis itókától földerülne, olyantól, amiben alkohol van. Sör, bor, pálinka, konyak, vodka, whisky. Fölhajt egy pohárkával, abból csak nem lesz baj. Elzsongítja a fejét, kezdi magát tűrhetően érezni. Belül az a sanda pasas nógatja, na még egyet, tényleg csak egyet, ezt a másodikat, igazán megérdemled, güriztél sokat, és a gyerekeiden kívül a világon semmi örömöd nincs ebben a rohadt életben, ne sajnáld már magadtól! Zutty, bedobja az ember a második kupicával, esetleg narancslébe önti a vodkát, hogy tovább tartson, és észre sem veszi… Aztán már nincs megállás. Nem szabad ilyet csinálni. Nem szabad! Ígérjétek meg, hogy nem követitek az én példámat, mert ez az út nem vezet sehova. Azért kiabált velem a Vera, és igaza van, mert odáig süllyedtem, hogy a tulajdon lányomat akartam pumpolni, tőle kértem kölcsön, pedig ugye ő fizette a repjegyünket és minden egyebet, adott, természetesen, rá lehet számítani, de megmondta a véleményét, szegy ellhetem magam, eljátszom a… elpókerezem az interneten azt a pénzt is, amit rátok szeretnék költeni… Verának is inkább adnom kellene, ahelyett hogy én sírok ki tőle kisebb-nagyobb összegeket…

[ne kérdezz semmit
te is maradj csöndben]

Ha így folytatom, kikapcsolják az áramot, az internetet már kikapcsolták, tartozom a gázműveknek, meg a vízdíjjal… De talpra fogok állni, azért is talpra állok, higgyétek el, másképp lesz ezután, összeszedem magam, megemberelem, nincs ivás, nincs póker, nincs semmiféle szerencsejáték, nincs pénzszórás, hanem józanság, rend, fegyelem, takarékosság, akkor talán Viki is látja… meglátja… belátja… Bocs, hogy sírok itt, ahelyett hogy megvenném a jegyet, csak egy perc türelmet kérek, mindjárt… azonnal… Nem ezt érdemiitek ti, édes kis fiaim, ti sem ezt érdemiitek, Vera sem… én sem…

adjak zsebkit, papa?

Édes vagy… Üljünk le a padra egy kicsit. Nem akarom, hogy így… Hadd öleljelek át titeket, drága kis lovagjaim. Ti vagytok az én… nektek… értetek… hhh… Mit szólnátok, ha mesélnék egyet? Mese a mesemúzeumnál, hehehe.

megfelel

Egyszer volt, telefon a mentőlovagoknak, itt a Vasa kapitánya beszél, segítség, imbolyog a hajóm, pedig alig fúj a szél, kioldódnak a tengerészcsomók, hullanak a vitorlák! Merre? Stockholm partjainál. Múltba szálló, hipp-hopp, 1628. A légpárnás mentőcsónakon odarobogtak a düledező hajóhoz, és a hidraulikus darucsörlő két karvastagságú kötelét ráhurkolták a tatra, vagyis a fedélzetre, a horgonyláncok réseibe. Most már egyenesen állt a részeg hajó, a közepes hullámok borzolta vízen. Odakiabált a kapitány Tomi-Gabi lovagnak: Méltóságos uraim! Meddig tudják tartani a Vasát? Körülbelül tíz óráig, felelték, addig tart az üzemanyagunk. Az nem elég, ő királyi felségünk, Gusztáv Adolf a hazától messze tartózkodik, négynapi járóföldre, mindenképp látni kívánja haditengerészetünk legújabb büszkeségét, a vadonatúj, hatvannégy ágyús csatahajónkat, nagyon számít rá a harmincéves háborúban. Próbálják meg a dokkhoz vontatni, úgyis javításra szorul, nem tartja az egyensúlyt, túl kicsi helyet hagytak alul a nagy köveknek. Tudniillik az efféle vitorlás hajók legalsó része egy lapos tárolóhelyiség, abba akkora tengeri köveket hordtak, amekkorákat csak tudtak, emiatt nem dülöngéltek. Olyannak képzeljétek a Vasát, mint amilyeneket mutattam a kalózkönyvben.

mint a légó kalózhajónk, papa?

Úgy van. Mindent elkövettek a lovagok, de a Vasát nem sikerült a dokkhoz vontatniuk, a légpárnás mentőcsónak ehhez nem elég erős. A kapitány a kardjával vágta el a köteleket, azt ordítva: Ahelyett, hogy a parthoz csapódna a hajó, süllyedjen inkább a tenger fenekére, talán századok múltán rábukkannak, kiemelik, s az akkori emberek láthatják, hogyan éltünk mi, tengeri medvék a tizenhetedik században. Így hát a svéd királyi flotta büszkesége fölfordult és elsüllyedt, fedélzetén százötven fővel, akikből a mentőlovagok legalább százat kimentettek. Hálából elvitték őket a legnagyobb stockholmi játékboltba, és választhattak. Tomi lovag…

egy kapitányi kalózkardot

gabi lovag pedig egy tengerészágyút

Fuss el véle.

……

Lehetne most egy kis felnőttprogram?

mit?

Három és fél órát töltöttünk a mesemúzeumban, kibírnátok, ha elmennénk a Nobel-múzeumba, ami engem érdekel?

ott mi lesz?

Semmi, csak megnézzük. Úgy hívják, Nobelmusseet. A Nobel-díjjal kapcsolatos dolgok láthatók. Az a leghíresebb kitüntetés a világon, adják tudósoknak, kutatóknak, íróknak, akik nagyot alkottak, és megérdemlik. Kapták magyarok is, öten-hatan. Legutóbb Kertész Imre.

mi is fogunk kapni?

Nem valószínű, csak keveseknek sikerül.

akkor én nem akarom nézni

én se, inkább a vidámparkot, azt mondtad, itt van

Bármily képtelenség, az apukátok tizenhét évesen megígérte Vera anyukájának, aki akkor még csak egy fiatal lány volt, hogy ő, mármint én, mire betöltöm az ötvenediket, Nobel-díjas leszek. Akkor még biológusnak készültem, szentül hittem, hogy én fogom fölfedezni a legcsúnyább betegség ellenszerét, abban halt meg a mamám, a nagymamám és a nagypapám is. Erről is lecsúsztam.

ne add föl papa, ne

Kedves vagy, Gabóca.

szerintem se

Tomikám! Gabikám! Drágaságaim. Gyertek velem a Nobel-múzeumba, ígérem, nem tart soká.

de kár, hogy nem a vidámparkba akarsz vinni

nem, tomi, az a kár, hogy nem vagyunk bogarak, mert akkor tudnánk repülni, és a papa nélkül is odaszállhatnánk!

Föltéve, hogy nem találkoznátok egy fecskével vagy más rovarevő madárral, amelyik megenne.

bebújnánk egy faodvba

Egészen addig, amíg fölbukkanna a harkály, és kikopáncsolna.

szomjas vagyok, papa, szomjas

pisilni kell

elfáradtam

vegyél föl!

engem is!

Ne őrüljetek meg, kettőtöket már alig bírlak el.

jó, jó

papa, a martin mindig ilyen kicsi volt?

Nem, gyerekkorában biztosan még kisebb.

élnek neki a svéd szülei?

Igen.

akkor ő felnőtt gyerek

Ezt a mamád biztosan leírná.

írd le te, és küldjed el neki íméllel

Hűha, hull a hó…

mesebeli álom

Ami áprilisban érdekes. Lehet, hogy itt Svédországban szokásos. Amikor havazik, és kavargatja a szél, Békés megyében azt mondják, pustol a hó. Szép, ugye?

igen, csak a szemembe megy

A szó a szép, az ige. A pustol. Gabi, a sapkát ne vedd le! Tomi, ne térdelj a hóba, az isten szerelmére! A vidámparkot törölnünk kell, ilyen időben aligha tart nyitva. Szerintem a Nobel-díj is holnapra marad.

jó lesz az a díj neked holnap is, papa

A múzeum, Tomi! A díjról már tényleg lemaradtam, elhiheted.

elhiszem, papa. és a mama?

Hát… ha, tételezzük föl, megírja a könyvét, ha kiadják, ha sikere lesz, és ha sok nyelvre le is fordítják… minderre nagyon kevés az esély, a semminél alig valamivel több, de persze nem kizárt. Sajnos, ha egy ország írói közül adnak valakinek, különösen ha kis országról van szó, rengeteget kell várni, míg esetleg megint. Vagyis a mama Nobel-díjára ne számítsatok.

kár, papa, kár

Gyertek, visszamegyünk a lakásba melegedni. Odahaza már kitört a tavasz. És ma van a költészet napja.

micsoda?

A költészet napja, amikor ünnepelik a verseket. Volt egy József Attila nevű bácsi, ő a legnagyobb magyar költő.

nem a petőfisándor, gatyába táncol?

Ők ketten. József Attila születésnapja április 11., abból lett a költészet ünnepe, értitek? Illene, hogy ma tanuljunk meg egy verset. Mit szóltok hozzá? A cinege cipőjét. Írta Móra Ferenc, aki a Kincskereső kisködmönt.

akkor ez is szomorú

nincs kedvem, papa

sincs

Kár. Kár, kár, nem ilyen akárki fiának. Ne nézzetek így rám, ez benne van a versben. Tudjátok, mit? Előadok nektek egy verset én. Vicceset. Egyetlen szó sincs benne. Írta Christian Morgenstern, német költő, az abszurd úttörője. Valamikor a két világháború között, tehát…

[1914-ben halt meg.]

Vagyis még régebben. Címe: Hal éji éneke. Lerajzolom a hóba. Csupa jambusjel. A jambus egy költészeti ritmus. Ezt ugye nem lehet elszavalni. Csak poén. Humor. Értitek! Azt akarta kifejezni, hogy már mindent megírtak, kár erőlködni.

–
~ ~
– – –
~ ~ ~ ~
– – –

~ ~ ~ ~

– – –

~ ~ ~ ~

– – –

~ ~

–

Ja, és fordította Szabó Lőrinc.
merre fordította?

17.
TIZENHÉT: Kubla kán, Lancelot, cinegéd

Tomikám, most itt az autóban úgyis ráérünk, légy szíves, magyarázd meg nekem, miért jössz át az ágyamba minden egyes éjjel, amikor nálam vagytok, hajnali öt tájt! Aztán összevissza forgolódsz, rúgkapálsz, és nem hagysz aludni. Épeszű ember nem ébred fel ötkor, hanem az igazak álmát alussza.

épeszű ember hánykor ébredik?

Később. Akkor, amikor az apukája besurran hozzá, és apró puszikkal keltegeti.

vagy a hátát simigatja

vagy a boholy haját

Úgy van, Gabus, kinek-kinek, amit szeret.

[adjátok elő
boldog lesz]

papa, mondunk neked valamit, egyszerre mondjuk a tomival, mert tudjuk, a címe a cinegének a cipője, és…

írta móra…

ferenc. egyszerre, tomi!

vége van a nyárnak,
hűvös szelek járnak,
nagy bánata van a
cinegemadárnak.
++++++ ++++++
++++++ ++++++
++++++ ++++++
kis cipőt, kis cipőt,
egyre csak azt hajtja.

Brávó! A mama tanította?

nem

Az oviban?
nem
Hát?
titok
gabi, játszhatok a hilduskával?
játszhatsz, ha ideadod a klónokat
de azokkal is játszok
Játszom! Tomi, szerinted hányszor kértem ezt már? Mondj egy egész számot nulla és ezer közt!
húszezermilliárd
naaa! ha elvetted a hilduskat, adjad ide a klónokat, tomi, adjad ide!
nem, mer ők is játszani akarnak a hilduskával
hülyehülye!
szarhülye!
Allj! Ha nem tudtok megegyezni, akkor egy: mégse viszlek titeket Vértestolnára, kettő: Hilduskát is elveszem, és a klónokat is!
de mér lesz az jó neked, papa, ha mindent elvesze-he-hel?
ne sírj, gabi, inkább visszaadom a hilduskát
most már a klónokat akarom, csinálunk tűzlövést
irigy tesó
aki mondja másnak…
Ismétlem! Ha nem köttök azonnal békét ebben a kocsiban, megállok az első parkolónál, és…
kötjük, papa, ne kiabáljál, ne
Nna… ne sírj. Mindenki higgadjon le.

[Veled az élen.
fogjál kezet gabival
békülj ki tomival, meglátod, a papa örülni fog]

Látjátok, ez szép volt. Boldoggá tettetek.
kérdezhetek valamit? a mama szerint aki meghal, az boldog, szerinted is?

Én nem tudom, még sosem haltam meg. Szokták mondani a meghalást úgy, hogy megboldogul, biztosan erre célzott. Ugye, attól függ, mi lesz a halál után. Aki hívő, az valamiféle föltámadásban, mennyországban, Paradicsomban reménykedik, ilyen értelemben jelenthet boldogságot. Aki pedig anyagelvű, tehát nem gondolja, hogy kapunk újabb esélyt… talán az is lehet boldog, például mert a halál megszünteti a szenvedését és a fájdalmát, ha beteg.

de te, papa, mit gondolsz?

Én… már nem tudom.

és a haldoklás, az mi az?

Ami közvetlenül a halál előtt történik.

igen, de mi történik?

Nem tudom pontosan.

majd nézd meg az interneten

messze van még?

Ótven perc. Honnan jut eszedbe a haldoklás?

a páluccai fiúkból a nemecsek

Lehet, hogy még nem kellett volna felolvasnom nektek.

de mért, mikor már mi fél hat éves vagyunk!

Éppen azért. A Pál utcai fiúk nem öt és fél éveseknek való. És ha már, akkor kihagyhattam volna Nemecsek haldoklását.

de papa, ilyet szabad, hogy csak úgy kihagyol?

Hát… Ha szépen kérem, elszavaljátok még egyszer A cinege cipőjét?

igen

nem

Kár.

kár, kár, kár, nem ilyen akárki fiának!

papa, kérdezhetek valamit? a bölömbika milyen állat?

mint a tehén, gabi

Nem, egy madár. A búbos banka is madár. Ebben a versben csak madarak szerepelnek.

de meg a varga

Az is, Varjú Varga Pál, azért károg, értitek.

hát én ezt nem is tudtam!

Nem baj, Gabus, a verseknél nem tudni kell, hanem érezni. Vannak olyanok, amikből az ember jóformán egy kukkot sem ért, de mégis… Például a Kubla kán.

az olyan, mint a batu kán? vagy a bán kán?

Lassíts, Tomi. Batu kán a mongolok fejedelme volt, Bánk bán egy magyar nemzeti dráma főhőse, azt hiszem, csak úgy kitalálta Katona József, aki írta. Kubla kán sem létezett, illetve most már igen, a híres vers miatt. Szép volna, ha tudnám fejből.

tanuljad meg, ahogy mi is megtanultuk neked a cinege cipőjét

[Figyelj rám.]

Kezdjük ott, hogy tévedtem, Bánk bán is létezett, és Sámuel Taylor Coleridge híres angol költő is létező személyről, a mongol és kínai uralkodóról, Kubiláj kánról írta a verset 1797-ben.

az rég?

Nagyon rég. Ismétlem, én egy betűt sem értek ebből a versből. Olyasmiről szól, hogy ez a bizonyos uralkodó építtetett egy nyaralóhelyet magának Xanaduban. Tündérpalotát, mely illatos és napsütötte. A vad táj viszont arra emlékezteti a költőt, hogy az élet nem fenékig tejfel. Ismert egy abesszin lányt valaha, aki cimbalmozott, bár lehet, hogy csak látomás volt. Szeretné újra hallani a lány dalát, s abból építené föl a kéjlakát… ilyesmi.

ha már felépítette, minek akarja megint?

Tomikám, épp azt magyarázom, hogy költeményekhez ne az eszünkkel közelítsünk, inkább az érzelmeinkkel. Hiba, hogy elmeséltem a tartalmát, mintha egy film volna. Mondom az első strófát, engedjétek, hogy hasson rátok, fordította Szabó Lőrinc.

mindent az a szabólőrinc fordított?

Sok mindent. Tehát.

Kubla kán tündérpalotát
építtetett Xanaduban,
hol roppant barlangokon át
örök éjbe veti magát
az Alph, a szent folyam.
Mérföldnyi jó földet tizet
gyorsan torony s fal övezett:
s itt tömjénfa nyilt, illat volt a lomb,
tündöklő kertek és kanyar patak;

ott sötét erdők, vének, mint a domb,
öleltek napos pázsitfoltokat.

vége, papa?
csak az első versszaknak. Bonyolult, ugye? Ehhez…
még nem vagyunk elég nagyok

Szerintem ehhez senki nem elég nagy. Ezek a költő látomásai. Lehet, hogy kábítószer hatása alatt írta. Hm… a kábítószer egy anyag… orvosságszerű, amitől az ember olyasmiket lát és hall, amik nincsenek. Tulajdonképp a költészet is így működik, valaki elmondja a többinek, amit lehet, hogy csak ő érzékel. Sok egyszerűbb vers is van, ne ijedjetek meg. Azok a szerelemről vagy a szabadságról szólnak. Shakespeare hetvenötödik szonettjét tartják a legszebb szerelmes versnek. A szonett egy tizennégy soros… mindegy.

[Kubla kánnál nem szóltam, de kérlek, szerelmes vers, ötéveseknek?7
Fél hat. Csak néhány sor, hogy érezzék a dallamát.]

Az vagy nekem, mint testnek a kenyér
s tavaszi zápor fűszere a földnek;
lelkem miattad örök harcban él,
mint a fösvény, kit pénze gondja öl meg…

fösvény az az, akinek nincsen pénze?
Akinek van, de nem akarja kiadni.
van tíz froncsim, én se akarom kiadni
nekem mért nem adsz pénzt, papa, mért?

Eddig nem kértél, Gabus. Tessék egy tízes. Vedd át gyorsan, sebváltanom kell.

sebed van?

……

mért jöttünk ide, faluba?
Nézelődni.
ja. menjünk be a házunkba
Azt… már nem lehet.

hogyhogy?

Tudjátok… eladtam.

mért adtad?

Rákényszerültem… a válás miatt. Sokba kerül.

még fizettél is érte?

Nem úgy… Az a jogi helyzet váláskor, hogy a házaspár… a volt házaspár osztozkodik, rendelkeznek külön vagyonnal és közös vagyonnal… bonyolult. Tudjátok, övé lett az a nagy lakás, az autója, kapott készpénzt, és havonta is át kell utalnom egy bizonyos összeget, érdekes módon akkor is, ha nálam vagytok, mondjuk, nyáron.

hallottam én, hogy te adsz a mamának fizetést, de nem mindig

Rosszul hallottad! Mindig adom, csak néha kések…

az nem ikes?

De… késem. Romlom, öregszem. Előfordul, nagy ritkán, mindig átutalom aztán, a lehető legrövidebb idő alatt. A mama panaszkodott nektek?

nem panaszkodott, csak beszélte a raullal, ööö…

Ugyan, Tomikám, az nem is tud magyarul.

bocs papa, rosszul mondtam, nem is vele, hanem azzal a göndör fiúbarátjával, tudod, aki dolgozik a kiadóban, ahol le kellett adni a könyvet, azzal meg a mama késett

Eegen. Mindenesetre a faház már nem a miénk, hanem másoké. Talán megengedik, hogy bekukkantsunk.

én nem akarok kukkantani, menjünk inkább a jukka néniékhez

Te sem akarsz, Gabus?

én is a jukka néniékhez, nézzük meg a gyöngyösöket

Attól tartok, hogy azok a gyöngytyúkok már rég… Hm. Gyerünk. Ha kaptok valamit, köszönjétek meg szépen, azzal sikeretek lesz.

játékot kapunk?

Azt nem hiszem, de talán valamit enni, istenien főznek. Vagy édességet, istenien sütnek is.

mindent istenien csinálnak?

Ez a házunk.

tudjuk

A volt házunk. Hiába kopogtatok. Nincsenek itthon a… vevők. Odass, hogy megnőtt Vera fenyőfája! Akkor ültettem, amikor megszületett.

nekünk is ültettél, amikor megszülettünk mi a gabival?

Igen, otthon a kertben, a két szibériai fenyőt.

papa, nem furcsa, hogy a fák télen járnak meztelenül, és nyáron hordanak kabátot?

Biztosan van rá magyarázat.

mondjad

Én nem tudom, csak tippelhetek. Istenem… sok szép napot töltöttem ebben a házban.

sajnálod az eladást?

Á… előbb-utóbb mindennek vége szakad. Jó dolgoknak hamarább.

ne szomorkodj, papa, majd mi felnövünk, és veszünk neked egy kis másik házat a tomival

……

azt szeretném én tudni, hogy mért nem maradtunk ebédre a jukka néniéknél, amikor annyira mondták

Azért, Tomikám, mert akárhányszor meglátogatjuk őket, mindig lukulluszi lakomát csapnak, pedig nekik még kevesebb a pénzük, mint… Az egész családból csak Jutka néni dolgozik, kisegítő takarítónő a hőerőműnél. Lényegében abból élnek, ami a ház körül megterem, a csirkéket, gyöngytyúkokat és malacokat eszik, mindig hizlalnak kettőt-hármat. Szerintem ciki, hogy elfogadjuk, de mi már vissza se tudjuk hívni őket…

annyira mondták, és a diós palacsinta…

Kapsz diós palacsintát, ha nem a Gyopárban, akkor vacsorára.

nagyon éhes vagyok, éhes-szomjas-éhes

Legjobbkor, Gabi, rögtön odaérünk. Mit nem szabad csinálni az étteremben, fiatalurak?

semmit nem szabad

[sorolom
figyelj]

rohangászni
borítani a vázát
kiabálni

leenni a ruhát
felönteni az almalét
otthagyni a kaját
Nagyszerű. Megy ez. Már csak az hiányzik, hogy be is tartsátok. Kiszállás. Ne rohanjatok, várjatok meg!
ablakhoz üljünk, hogy lássuk a szép vidéket
Nem hiszem el, hogy ezt mondtad, Tomi!
pedig én is ezt mondom, ezt, mert hallottuk
Köszönöm.
hogy?
Megköszöntem a pincérnek, hogy ideadta az étlapot. Mit szeretnétek?
mit lehet?
Tomikám, hatoldalas a lista. Ki kér levest?
én hallevest fogashalból, lehet utána pörköltöt?
Lehet. Biztos, hogy megeszed mind a kettőt?
biztos
Azért én nem rendelek magamnak, ha véletlenül otthagynád.
Tomi?
van dobverő?
Rántva.
jöhet.

[köszönjed meg]

köszi
Szivi. Almalé, ugye? Odamegyek a pulthoz, megrendelem. Addig jók legyetek!

[gabi, ne hintázz a széken
tomi, ne hadonássz, mert]

hopp! majdnem leloktem a vázát
jajjj! hátraestem
mondta pedig, hogy jók legyünk
szerencsére nem ütöttem meg magam

[lelökted, én kaptam el
alád ugrottam, gyorsan állítsd föl a széket, akkor észre se veszi]

Itt vagyok. Halljátok, nyerítenek a lovak.

milyen lovak?

Ennek a panziónak van saját istállója, azok szállnak meg itt, akik szeretnek lovagolni, trénert is lehet bérelni, megtanítja, hogyan kell. Akarjátok kipróbálni?

nem, papa, félünk a lótól

én kipróbálom, de inkább sárkányra ülök

Sárkányuk tudtommal nincs.

szóljál, ha lesz

Nézzétek, mekkora húst visznek annak a bácsinak fatálon!

hú, az annyát! olyat akarok!

Tomi, ne viccelj, kezdjük ott, hogy nem akarsz, hanem kérsz, azonkívül már megrendeltem, és tudjuk mind a ketten, hogy a negyede se férne beléd.

de férne! olyat kérek!

Ne kiabálj!

akkor mért nem rendeled ki nekem?

Mondtam már, hogy… látod, épp hozzák a miénket.

pincér bácsi, olyat kérek!

Bocsánat, csak viccel a fiam.

nem viccelek, olyat kérek! olyat kérek!

Köszönjük, nem. Tomi, még egy hangos szó, és kereshetsz magadnak egy csinos sarkot, ahova beállítalak. Ne bőgj, jó?

[Ahelyett, hogy sziszegnél vagy ordítanál, tereld el a figyelmét.]

Képzeld, az én anyukám, ha ilyen hatalmas húsokat látott, étteremben vagy inkább filmen, mert étterembe mi nagyon ritkán jártunk, szertartásosan azt mondta: VIII. Henrik. Volt egy angol király, irtó dagi, imádta a hasát, úgy evett, hogy óriási borjúcombokba vagy nyúlcombokba beleharapott, aztán a feje fölött hátradobta, és kivette a tálból a következőt. Tehette, királynak nincsenek anyagi gondjai. Ezt is filmen látta a mama, sőt tévében, fekete-fehérben.

mért nem állította be a színt?

Olyan tévé volt, amelyik még nem tudott színeket. Amikor a kövér király eldobta a szinte teljes combot, a mama azt mondta, ő ott szeretne állni hátul, elkapná és befalná. Különben a VIII. Henrikkel kapcsolatban az az érdekesség, hogy hat felesége volt…

neked még csak kettő

Akikből kettőt lefejeztetett, a Katalin nevűt és Boleyn Annát. Hűtlenség miatt. Sokáig a történészek úgy gondolták, Boleyn Anna nem csalta meg, de újabban kiderült, hogy igen.

és azért mindjárt lefejezés?

Nagyon régen történt, a tizenhatodik század elején, akkoriban ez volt a szokás.

artúr királynak hány a felesége?

Talán valami rosszat evett.

[Na!!!]

Bocs. Tömjétek a fejeteket. Tudtommal neki csak egy, a szépséges Ginevra királyné. Meséljek róluk?

úgy, hogy a tomi-gabi lovag is legyen benne

Egyszer volt, mentőállomás. Telefon a régmúltból. A vonalban Ivain, a fordítógép szerint kelta vagy szarmata nyelven.

szarmata, az meg milyen nyelv, papa?

szar nyelv, tomi

hehehe

hahaha

Uraim! Ha érdekel titeket a mese, legyen csönd. A szarmata ugyanolyan nép, mint az angol, a magyar, a… vizigót. Róluk se gondoljuk, hogy vízben éltek, ahogyan a szarmatákról se, hogy szarok. A vizigót azt jelenti, nyugati gót, ógermánul wise: nyugati. Az osztrogótok pedig a keletiek. Na. Ivain gyors segítséget kért, mert összeesküvést szőnek a barátja ellen. Máris indultak a mentőlovagok a múltba szá…

nem, én a rendőrdzsipemen

én pedig az űrhajómon, tomi

a papa lovag mivel utazik?

Beül mögéd a dzsipbe. Britanniába robogtak szélsebesen, hál' istennek, a rendőrdzsip kétéltű, mert át kellett jutni a csatornán. Ivain a tenger partján várt rájuk, lóháton, két vitéz kísérte. Gabi lovag be akarta ültetni az űrhajóba, de a lovagi páncélt viselő férfi visszautasította, ő ilyen istentől elrugaszkodott masinában félne. Különben sincs gyorsabb közlekedési eszköz a paripájánál. Tomi-Gabi mosolygott, de nem vitatkozott, követték őket a dzsipen és a helikopteren.

űrhajón, papa

Dzsipen és űrhajón. Elérkeztek a hatodik század zord felhőibe burkolózott várhoz, a fölvonóhíd leeresztve, Ivain és két kísérője belovagolt, Tomi és Gabi a várárok előtt parkolt le, nem tudták, elbírja-e a huszonegyedik századi járműveket a fölvonóhíd deszkázata. Besétáltak. Péntek lévén, épp hetivásár volt. Fenn a vár nagytermében a kerekasztal lovagjai üléseztek. Lancelot fölött készültek ítéletet hozni. Ivain is odasietett. A mentőlovagok az előcsarnokban vártak. Artúr király sógora vádolta meg Lancelotot azzal, hogy bűnös viszonyt folytat Ginevra királynéval… -vel. Nem, mégis inkább -val.

milyen bűnt csinált a királynővel?

Királyné, Tomi. A királynő az, aki maga az uralkodó, a -né pedig király felesége. A vád szerint kikezdett vele. Összeszűrték a levet. Szerelmeztek. Csakhogy ebből egy szó sem igaz. Lancelot ugyan valóban szerelmes volt belé, de tiszteletben tartotta, hogy Ginevra a király felesége, és egy ujjal sem ért volna hozzá. Artúr király, a lovagok lovagja, éppen nem volt odahaza, azzal foglalatoskodott, hogy kivívja a kelta nép szabadságát az angolok ellenében. Ő volt a lovagi erények legfőbb megtestesítője, férfias, hűséges, nagylelkű, bátor és erős. Vezéreit azért ültette kerekasztal köré, hogy jelezze, a tanácskozásban mindenki egyenlő. Most azonban távollétében folyt az eljárás Lancelot ellen. A lovagok nem tudtak megegyezni, ugyanannyian gondolták, hogy Lancelot bűnös, mint ahányan azt, hogy ártatlan. Ítélet ezért nem született, az ügyet elnapolták, döntsön Artúr király, amikor hazatér.

a ginebra megmondhatta volna az igazat

Nők szavát akkoriban még nem vették komolyan.

[Már csak az a kérdés, mit keresnek a mentőlovagok a kerekasztalnál? Mindjárt.]

Képzeljétek, Artúr jelentése: medve.

a tominak is van jelentése?

Tamás: csodálatos. Téged tulajdonképp úgy hívnak: Virág Csodálatos.

és engem, a gabit?

Gábor is héber eredetű, azt jelenti, Isten embere. Virág Isten Embere. Mit szólsz hozzá?

megfelel

Tomikám, miért hagytad abba az evést?

nem hagytam abba, csak ebédszünetet tartok

Az kicsit más… mindegy, vissza a lovagkorba. Ivain a tárgyalás után elmesélte a mentőlovagoknak, hogy miért kérte a segítségüket. Nagy lovagi tornát rendeznek ma az udvarban, Lancelot is indul. Ő idáig minden viadalon győzedelmeskedett, amelyen részt vett. Csakhogy most a torna győztesének a királyné fogja átadni a jutalmát, egy aranyrózsát. Ginevra, tudván a pletykákról és a tárgyalásról, elküldte a szobalányát Lancelothoz, azt üzente neki, semmiképp ne győzzön a tornán, mert ha őneki kellene átadni az aranyrózsát, az újabb pletykákat eredményezne. Tudjátok, mi a pletyka?

rosszat mondás

Helyes. Csakhogy Lancelot lovagi büszkesége nem engedi, hogy szándékosan veszítsen, az hazugság volna. A mentőlovagoknak el kéne érniük, hogy Lancelot ne indulhasson a tornán. Volna-e valamilyen ötletük?

megmondják neki, hogy mi a helyzet

Már tudja, kiderült a királyné üzenetéből.

papa, kéne álompor, és rászórni, ha elaludik a lanceló, nem mehet tornázni

nem tornázni, gabi, lovagi vívásba

Fölséges ötlet, Gabus. Elővették a mentőlovagok a számszeríjat, a nyílvesszőre rátették az altatólövedéket…

mint a zsurasszik parkba?

Pontosan. Így mentették meg a kerekasztal lovagjainak legdicsőségesebbikét.

akkor nem az artúr király a legleg?

De, úgy értem, a többiek közül. Ivain pedig fölajánlotta, hogy választhatnak maguknak ajándékot a vár fegyvertermének. Tomi egy:

űrtankot

Gabi pedig egy:

pallost, lézerpallost

A lézert akkor még nem találták föl. Az űrtankot sem.

sima pallost akkor

nekem meg sima tankot

Fuss el véle. Na… jóllaktatok?

igen, papa

Tomikám, majdnem az egészet otthagytad! Légy szíves, egyél még néhány falatot!

inkább rajzolok, van egy jó kis cerkám

Ha nem eszel többet, nincs desszert.

ha eszem, akkor mit lehet?

Lássuk csak. Palacsinta, vaníliapuding, rizsfelfújt, fagyi.

nekem csokis pali

nekem fagyi

Tomi, ne a szalvétára, kérlek! Arra nem szabad rajzolni.

mért nem?

Mert ez rongy szalvéta! Nesze, kitépek egy lapot a naptáramból. Mit rajzolsz?

ez én vagyok a tankon, álarcban, ez meg itt a gabi háttal

hadd legyek én is szembe, álarcban, mint te

én rajzom, én döntöm el

olyan vagy!

……

Ki jön ki először?

a tomi, mert én még játszok… játszom a vízben a cápahajóval

Gyere, Tomikám, itt a törülköző, állj föl a kád szélére. Nézd meg a tükörben, milyen szép kisfiú vagy. És milyen nehéz! Már alig bírlak el.

de ha már nem bírsz, hogy fogsz bevinni a szobába úgy, mint egy kisbabát?

Kérdés. Majd igyekszem. Fölveszed a pizsamádat egyedül, ugye?

te öltöztess

Nem kérdés volt, kérés. Hozom Gabust. Kád szélére, drágám. Látod, milyen gyönyörű boholy hajú kisfiú vagy?

a mama szerint rád hasonlítok, rád

Ez jólesik. Bújj pizsamába te is. Várjatok, kikészítem reggelre a trikót, a gatyit, a zoknit… nem értem, hová bújtak a zoknik?

biztos elvitte a mama az összes zoknit őhozzá, hogy jobban érezzük magunkat nála

Hát… nem hiszem. A szennyesládában lehetnek. Mindegy, majd gyorsan kimosok néhányat kézzel.

papa, kérdezhetek valamit? ugye nem baj, ha kicsit vizes lett a pizsamanadrág? úgyis gyorsan lesüti a nap

Este nem süt.

akkor lesüti a villany

Adok inkább egy másikat, tedd a radiátorra. Mit meséljek? Siessünk, átjön a Csilla, tudjátok, már találkoztatok vele.

csillag néni?

Csilla, gé nélkül.

mért jön át?

Látogatóba. Majd benéz a szobátokba köszönni.

itt fog aludni?

Nem, csak beszélget kicsit, aztán megy haza a lakásába.

ti szerelmesek vagytok, papa?

Hát… n… ez…

ne félj, nem mondjuk a mamának

nem mondjuk, nem

van ám, amit pedig neked nem mondunk

naaa, tomi, pszt!

jóvan… jól van

18.
TIZENNYOLC: Grimmek és Andersen, ólomholt

Sajnálom, Tomi, hogy nem hallgatsz rám. Okosabb lett volna a kocsiban hagyni az öt kis dinót, mert könnyen elvesznek, ekkora tömegben nem is találjuk meg.

vigyázok rájuk nagyon, papa, ez egy megígéret

Rendben. Szeretném, ha fognátok a kezem, és ti se vesznétek el.

hol a mama? de nagy ez a könyvhéti tér!

Megkeressük, Gabikám. Ugye, milyen jó, hogy ebéd után mentem értetek?

nagyon, mert nem kellett aludnunk, az aludás a legrosszabb az oviban, itt kötelező, nem úgy, mint a régi oviban, ott engedték, hogy csöndbe játszogasson az ember, ha akart, nagyon rossz az aludás, ha az ember nem tud, tegnap se tudtam

tegnap nem voltunk oviban, tomi

Nem voltatok? Miért?

mert meggyulladt az orrom, és a mama engedte, hogy otthon maradhattam egy napig, és a tomi is

pedig én akartam menni oviba, mert akkor nem kapok még pofont a mamától

Pofont kaptál a mamától??

megérdemelte, lelépett a járdáról, ami szigorúan tilos

Kétségtelen… Tudod, Tomikám, gyereket verni szigorúan tilos, de néha a szülő is elveszti a fejét, pláne veszélyhelyzetben, és ad a gyereknek egy maflást. Az a pofon másik neve.

mért kellett ilyen nagyot?

Nem akarom Vikit mentegetni, de ha az ember agyát elönti a… vér, nem ura önmagának, megesik, hogy akkora a pofon, hogy legurul a feje.

melyiknek gurul le, papa?

Szerencsés esetben a szülőnek, Gabikám.

és akkor hogy lehet azt visszatenni?

Erős orvosi segítséggel.

még szerencse, hogy a mamának nem gurult le, és az enyém se, csak fájt! a mama sírt, én is sírtam, csak a gabi nem sírt

Nos… gyerünk, járjunk körül a téren, szeretném már látni azt a könyvet.

mi tegnap kaptunk, beírtat adott gabinak is, nekem is, azzal aludtunk

de nincs benne kép egy se, pedig arról volt szó, mesekönyv

Ha jól értem, ez olyan mesekönyv, ami felnőtteknek való. Felnőtteknek is.

attól, hogy való, még lehetnek benne színes rajzok a gyerekeknek, akik nem tudják az olvasást, de akarják nézegetni

Igazad van.

én azt hittem, ráteszik a fényképünket a gabival, de nem

Nagyon helyes. Nem ti vagytok benne, hanem két kisfiú, akiket rólatok mintázott.

mintázott?

Amikor lerajzoljátok a mamát vagy engem, ami már sokszor megtörtént, akkor ugye mi azért nem szűnünk meg az életben a szüléitek lenni, és ami a papírra kerül, az hasonlít ránk, de mégse mi vagyunk. Ilyesmi a helyzet akkor is, ha valakiről regényt írnak, vagy mesefigura lesz. Érthető ez?

mér raktak ide ennyi sok fehér házikót? így nem látszik a mama

Ilyen a Könyvhét, minden kiadó bérel egy pavilont, azaz bódét, az írókat, költőket meghívják, hogy dedikálják a műveiket, írjanak bele néhány kedves sort az olvasóknak, akik megveszik… ha megveszik. Látod ott azt a nénit? Az egy írónő. A férje is író, ő írta A Négyszögletű Kerek Erdőt, tudjátok…

tudjuk, papa, mikkamakka

dömdödöm

de akkor az író néni mért nem ír be?

Épp nem állt oda olvasó.

nekünk is írnak be?

Próbáljuk ki. Vagy inkább keressük meg végre Vikit, és majd utána.

ott a mama!

mama, mama!

Ne hagyjatok itt!

……

tetszik a mama könyve?
Hát… persze!
szépre csinálták a kiadók
beírt neked, be
Láttam.
papa, kérdezhetek valamit? mindenkinek ugyanazt írja?
Nem tudom. Nagyjából.
neked mit írt?
Azt hogy: Köszönök mindent, és még annál is többet. Viki. Mit rendeljek, ha jön a pincér?
somlói galust lehet itt?
Gondolom. Kaptok ketten egyet.
de én nem azt akarok, nem, fagyit kérek, csokivaníliát
én is fagyit inkább, csak csokit, két gömböcöt
te mit kérsz, papa?
Kávét, és talán zserbószeletet, ha már a Gerbeaud-ban vagyunk.
zserbó, az mi?
Süti. Megkóstolhatod. Arról a bácsiról nevezték el, aki ezt a kávéházat alapította több mint száz évvel ezelőtt. Állítólag élete végén szegényházba került.

[Na, nem egészen.
Hanem?]

mi az a szegényház?
Ahová azokat teszik, akiknek nincs semmi pénzük.
téged is odatesznek, ha…

Ne aggódj, ez nem fordulhat elő. Különben sincs már szegényház. Ma legföljebb csődbe mehet az ember. Vagy ha bűnt követ el, börtönbe csukják, de én nem követtem el semmit. Nyugodj meg, Tomikám, nem visznek engem sehova. Szóval. Helyesbítek. Százötven évvel ezelőtt alapította egy másik bácsi, Henrik Kugler. Neki tizenegy fővárosban volt kávéháza. Budapesten először a József nádor téren nyitott egyet, később helyezte át a Vörösmartyra. Ez lett a divatos hely, mindenki idejárt, aki tehette. Emlékeztek József Attilára, a költőre, tanultátok a versét a betlehemi királyokról az oviban. Vidéken született, és amikor Pestre került, azt írta:

De szeretnék gazdag lenni,
Egyszer libasültet enni,
Jó ruhába járni kelni,
S öt forintér kuglert venni.

kúgler?

Az is egy süti, Henrik Kuglerről elnevezve.

milyen süti?

Hát… Pillanat. Mindjárt megmondja a… Jé, a Kugler volt a mignon, eredetileg.

mi nyom?

Mignon, ott láthatjátok, az üveg mögött, a tálcán, a kávéfőző mellett. A zserbó pedig a másik oldalon, az a barna. Úgy történt, hogy Emil Gerbeaud cukrásznak szegődött ide, és végül ő vette át az üzletet. A szegényház csak legenda, bár az első világháborúban eléggé tönkrement a kávéház. Az én gyerekkoromban már Vörösmarty cukrászdának hívták, újabban megint Gerbeaud. Na, mindent tudunk, és a fagyitok is megérkezett. Meg a zserbóm. Ki kér kóstolót?

én

én

kaphatunk minyomot is, lehet?

Tárgyalási alap. Ha a fagyi után még belétek fér.

fér belénk

Meglátjuk. Lassabban kanalazd, nehogy újra meggyulladjon az orrod. Te is, Tomi.

[Ne most lapozgasd. Ne itt.
Csak beleszagolok.
Később.]

ezt a könyvet örökbe kaptad a mamától?
Igen.
olvassad ki
Nyilván. Majd otthon.
aztán meséljed el, milyenek vagyunk benne
ne szomorkodjál, hátha te is benne vagy
Épp attól tartok.
mit?
Később megbeszéljük.
túl bonyolult?
amikor nagyok leszünk?
Most… fagyizunk, kávézunk.
mi nem kávézunk a gabival, mert ahhoz is kicsik vagyunk
utána visszamegyünk a mamához?
Visszaviszlek titeket, ez az ő hétvégéje, csak azért aludtatok nálam, hogy tegnap este elmehessen, partit rendezett a kiadója, vagyis zsúrt. Mindjárt letelik a dedikálása.
ma nálad alszunk, nálad?
Nem, Gabus, mondtam, ez az ő hétvégéje. A válás ilyen, a gyerekek hol itt, hol ott.
kár
kár, kár, kár
mért nem lehet az, hogy ti megint házaspárok legyetek?
Mert…

[Please!!!]

Ez tényleg olyasmi, amit nem tudok elmagyarázni. Még. Higgyétek el, én volnék a legboldogabb, ha mindig velem lehetnétek, de Vikivel nem tudunk együtt élni, ő nem is akar, és…
de pont hogy akar, szeretné megpróbálni, csak kéne neki ígérned két dolgot
Drága Tomikám, ez nem olyan egyszerű. Különben is, a spany…

[Stop!]

Nézzétek, Viki már elszállt az én világomból, ő… irodalmi körökben mozog. Én sose szerettem irodalmi rendezvényre menni vele, akkor se, ha hívott, az ottaniak keresztülnéztek rajtam, nekik a hü… buta férj vagyok, azaz voltam, egy vizesnyolcas, dupla nulla, bé menü. Mellesleg húsz évvel idősebb, öreg, fáradt, lassú. Nem tudok nyújtani neki már semmit, hiányzik belőlem az a szellemi villódzás, ami nála alapadottság. A bevételeim oly alacsonyak, hogy a jövedelmemből sem igazi részeges, sem igazi pókeres nem lehetek, az csak mese, hogy ez a baj velem.

[Na, na, na!
Végigmondom, ha a fene fenét eszik is.]

Ha újra megpróbálnánk, másodszor is válás lenne a vége, még egyszer végigcsinálni ugyanezt, abba belehalnék. Inkább szoktatom szívemet a csendhez, pedig nagyon nehéz. Igyekszem tudomásul venni, hogy nincs ő már énnekem. Titeket sem akarlak altatni. Fogadjátok el, hogy ez a helyzet.

mér fogadjuk el?

Mert elváltunk.

buta ötlet volt

Lehet, de már nincs visszaút. Díszhelyet kapott a szívemben, és most mindketten indulunk jó széllel új partok felé.

mi az a díszhely?

Síremlékféle. Ezt egy regényben olvastam, így kell lezárni szerelmi vagy baráti viszonyt, díszhelyet adni annak a másiknak, megköszönni, amit tőle kaptál, és elfogadni, hogy ennek a fejezetnek vége.

papa, kérdezhetek valamit? a regény azért regény, mert van benne remény?

Nem. Bár némelyikben talán… világíthat egy kis reménysugár.

a mamáéban világít?

Még nem olvastam.

[hagyd most békén a papát
őneki se könnyű]

Tomi, hol az öt kis dinó?
jaj
Elvesztetted őket?
jajjaj
Vissza tudsz emlékezni, mikor voltak a kezedben utoljára?
a mamánál, amikor dedizett, az asztalon játszottam, jaj, otthagytam
Mindjárt visszamegyünk, hátha megtaláljuk. De ugye kértem, hagyd őket a kocsiban!
igen… most akkorát csalódtam magamban, papa
Én is szoktam.
nem baj, tomi, megvan taki és hilduska, megvan a fekete cica, a szürke egér, a kis malac, megvan kaff kutya a papánál, és megvan tibi madár a mamánál
igen, de a lola madár, az elszállott
Tényleg?
nyitva hagyódott az ablak
Szegényke. Mikor?
kétnégy hete, azt hiszem. kérdezzed a mamát, ő biztos tudja
Loluska… elüldögélt a régi szép időkben a vállamon.
és csípte a füled
és lekakilt, haha
Megszoktam.

……

most akkor mégis nálad alszunk, vagy mi van?
Hallhattad, Tomi, a mamát meghívták egy sajtófogadásra, szeretne elmenni, és ideadott titeket holnap reggelig.
jaj, de jó, jajdejó, jajdejó!
Édes vagy, Gabus. Tomi, te nem örülsz?
örülök, csak nem mutatom, mert gondolkozok… zom.
Min?
hogy betartod-e a megígérést?
Amennyiben?
amennyiben mondtad, hogy ha legközelebb nálad leszünk, veszel a csillagvárba ajándékot

Igaz, de ez rendkívüli eset, arra gondoltam, hogy amikor az én hétvégém következik, érted?

nem, azt mondtad, ha legközelebb nálad leszünk, és akkor most van az a legközelebb! az ígéret szép szó…

Tudom, tudom. Tényleg nem így értettem.

de mi igen

Ne haragudjatok, nincs is nálam pénz.

vedd ki a hitelkártyáddal

Pillanatnyilag épp azon sincs… Van, de kell a számlákra, víz, gáz, villany, satöbbi. Üljetek be. Biztonsági öv. Kértek zenét?

igen

de ne ilyen szomorút

a mama a dzsezzit hallgatja

Én inkább beteszek egy CD-t.

a kis sellőt, a kis sellőt!

láttuk a mamánál a filmet, letöltötte

Akkor majd a zenét is nála hallgassátok, nekem nincs meg a CD-je.

kár

kár, kár, kár

[mondjátok el neki a cinege cipőjét
hadd örüljön]

akarod a cinegecipőt papa, akarod? egyszerre, tomi, jó?

vége van a nyárnak,
hűvös szelek járnak,
++++++ ++++++
++++++ ++++++

……

papa, ha kijöttünk a kádból, volt fogmosás, fölvettük a pizsamát és még mindig jók voltunk, nézhetünk minipaxot?

Attól függ. Negyed nyolc. Egy kicsit nézhettek.

mennyi kicsit?

Húsz percet.

az sok?

Tévézésből igen. Szerintem.

szerintem kevés

nem, tomi, az hússzor sok

Fiatalurak, nem akarjátok, hogy meséljek inkább? Van két vadonatúj könyv, a Grimm testvérek legszebb meséi, Andersen legszebb meséi, színes rajzokkal. Esetleg ebből is egyet, abból is egyet.

a legcsúnyább mesékből is csinálnak könyvet?

Érdekes ötlet, még nem hallottam ilyesmiről. Elég sok a csúnyaság a mesékben, a legszebbekben is, meghal, fölfalja a sárkány, ledöfik, beteszik a kemencébe élve, levágják a tulajdon sarkukat… Néha attól tartok, megrémítik a gyerekeket. De úgy látom, ti szeretitek, ha van egy kis harc, öldöklés, háború.

csillagok háború

Lehet, hogy olyan emberekből lesz nagy meseíró, akik élvezik az ilyesmit.

kik azok a nagy meseírók, kik?

Talán Andersen. Meg a Grimm fivérek.

fivér?

Testvérek.

ikrek?

Nem hinném. Megnézem a lexikonban.

mér nem a neten?

Kikapcsolták.

mér?

Már intézkedtem. Nos… nem ikrek, de majdnem, csak egy év köztük a korkülönbség. Hanauban születtek, Németországban, régen, 1785-ben és 1786-ban. Tudósok lettek, népmesegyűjtők. A népmese az, ha az emberek mesélnek a tűznél vagy a bölcsőnél, és amit kitalálnak, az később elterjed, de a szerző neve feledésbe merül.

lehet, hogy a mama tomi-gabi könyve is elterjed és népmese lesz?

Nem, a címlapra rányomtatták a nevét, így már nem merülhet feledésbe. Az a mese, aminek tudjuk a szerzőjét, az műmese. A leghíresebbeket a Grimm fivérek írták, Jacob és Wilhelm. Egy harmadik fivérük, Ludwig csinált hozzájuk rajzokat. Sokat felolvastam már, a mama is, a Grimmek írták például a Hamupipőkét, a Piroska és a farkast, a Hüvelyk Matyit, a Babszem Jankót, a Hófehérkét, a Csipkerózsikát. Több meséjük szól testvérekről, A két testvér, A három testvér, A négy fortélyos testvér, satöbbi. Nyelvészettel és irodalommal is foglalkoztak. Elég szívderítő minekünk, magyaroknak, hogy Jacob Grimm szerint a magyar nyelv logikus és tökéletes felépítése lehetővé tenné, hogy a matematika nyelve legyen. A Grimm testvérek Petőfi Sándornak is tettek egy nagy szívességet, a világirodalom öt legnagyobb egyénisége közé sorolták. Homérosz, Dante, Shakespeare és Goethe mellé. Gyertek ki a kádból.

de akkor a mese?

Máris. Egyet a Grimmektől. Vaktában nyitom a könyvet… A brémai muzsikusok.

nem lehetne inkább piroska és farkas?

Holnap. Föl a pizsamát, gyorsan. Egy embernek volt egyszer egy szamara. Hosszú évek óta hordta már szegény jószág a malomba a zsákokat, fogyton-fogyott az ereje, egyre kevesebb hasznát lehetett venni. Minek abrakoljak tovább ilyen semmirevaló állatot, gondolta a gazdája, és elhatározta, hogy lebunkózza. A szamár azonban megneszelte, hogy valami készül ellene. Egy óvatlan pillanatban megszökött, elindult Bréma felé. Úgy tervezte, majd ott beáll városi muzsikusnak. ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ ++++++++++ Attól fogva a betyárok a háznak még a tájékára se merészkedtek többé. Elköltöztek a környékéről is. A brémai muzsikusok véglegesen a birtokukba vették a tanyát, és még ma is ott laknak, ha azóta meg nem haltak. Ágyba, drágáim, villanyoltás.

hohó, papa, és a másik nagy meseíró? arról volt szó, hogy abból is egy! az ígéret…

Tudom, tudom. Igazad van, Tomus. Hölgyeim és uraim, Andersen következik. Fölkészül Aesopus és Phaedrus. Ők is nagy meseírók. Ókoriak.

papa, neked mi a kedvenc meséd?

A rendíthetetlen ókomkatona. Érdekes, hogy ezt kérdezed.

mondtad már nekünk?

Talán még nem.

mért nem, ha kedvenc?

Mert… bonyolult.

majd ha nagyok leszünk

Megpróbálhatom röviden. Ismerek egy lányt. Asszonyt. Az a foglalkozása, hogy mesékkel gyógyít, nem csak gyerekeket, felnőtteket is.

a mese gyógyít?

Ő biztosra veszi. Úgy csinálja, hogy aki hozzá fordul a problémájával, most ezt tényleg nagyon vázlatosan adom elő, azzal hosszan beszélget. Tegyük föl, az a baja az illetőnek, hogy éppen elvált, és… hát, búsul. Megkérdezi tőle a meseterapeuta, vagyis a mesegyógyász, hogy melyik a kedvenc meséje. És ha az az ember olyan mesét említ, amelyben gonosz boszorka a főszereplő, akkor ebből ki lehet hámozni, mi a gond a feleségével. Ha alaposan elemezik a mesét, az illető is megérthet olyasmit önmagáról és a házasságáról, amit addig nem tudott. Ha viszont olyan mesét említ, amelyben a nőalak egy leírhatatlan szépségű királylány, ebből világos, hogyan gondol az asszonyra… talán értitek.

és ezért voltál a mesegyógyásznál, papa?

Nem úgy, én csak beszélgettem vele, tudjátok, a Csilla az, ő foglalkozik ezzel hivatásszerűen. Korábban könyvtáros volt, aztán elvégezte a pszichológia szakot. Amikor a kedvenc mesémet kérdezte, természetesen azt feleltem: A rendíthetetlen ólomkatona. De elrontottam, rettenthetetlent mondtam. Nevetett, már ebből is sok minden kiderül, nyilván én nem rendíthetetlen akarok lenni, hanem rettenthetetlen.

mért?

Bizonyára félek.

te, papa???

Valamitől. Vagy valakitől. Vagy is.

melyik az az ólomkatona mese?

Várjatok, azt hiszem, Andersen írta…

[Hiszed?]

anderzen, az nem tesvérek?

fivérek, gabi

Tudtommal nem. Lexikon. Hans Christian Andersen az egyik leghíresebb dán költő és meseíró. Apja igen szegény suszter volt. Cipész. Tizennégy éves korában Koppenhágába ment, hogy ott a királyi színháznál zenész legyen. A színház igazgatósága és VI. Frigyes király támogatásával járhatott iskolába, majd egyetemre. Ezernyolcszázas évek eleje. Híres meséi: A kis gyufaárus lány, A császár új ruhája, A rút kiskacsa, A kis hableány, A rendíthetetlen ólomkatona, A Hókirálynő. Sokat utazott. Magyarországra is eljött, megnézte a mohácsi csatateret.

mit?

Ott szenvedték a legnagyobb vereségüket a magyarok…

már éltünk?

Dehogy. Az egyik legnagyobb vereségünk volt. A másik Bernben, a világbajnokságon. Hagyjuk. A rendíthetetlen ólomkatona. Tulajdonképpen ónkatona, csak mi magyarok hívjuk ólomkatonának.

vannak nekünk ólomkatonák a gabival, negyvennyolcas honvédok

honvédek

a mamánál

ágyú is hozzá

gábor áron rézágyúja

Olvassak vagy lőjek?

dsssss, dsssss! te is, tomi

dsssss, dsssss, dsssss!

Megsebesültem… papot kérek. Föltámadtam, indul a mese. A rendíthetetlen ólomkatona. Volt egyszer huszonöt ólomkatona, egytestvér valamennyi, ugyanabból az ócska ólomkanálból öntötték őket. Puskájuk a kézben, szemük egyenesen előre tekint, piros-kék egyenruhájuk pompázó szép.

a mentőlovagok is legyenek benne

Miért is ne. Kisfiú a vonal végén, sír, jaj, kiesett az ablakból a kedvenc ólomkatonája, a féllábú. Leszaladtak a szolgálóval az utcára, keresték…

keresték, kutatták

De nem találták. Pontosan értette a két mentőlovag, milyen fájdalmas, ha elvész a kedvenc játék, legyen bár szó ólomkatonáról vagy kis dinóról. Ugrottak a mentőhelikopterbe, vitték magukkal a fémdetektort, az egy olyan szerkezet, hogy sípol, ha fémtárgyat észlel. A mentőlovagoké gombnyomásra elektromágnessé alakul, és a fémtárgyat magához is rántja. Ennek hasznát vehetik. Repültek a megadott címre, Németországba, Hessen tartományba. Leszálltak a Parádé téren, ott toporgott a kisfiú és a cselédlány. Bemutatkoztak a lovagok, ígérték, hogy mindent elkövetnek a szökevény felkutatására.

elővettük a fémdetektort

én az elektor mágnest, tomi

[Tekints el a helyreigazítástól, mert sosem érsz a végére.

Rendben.

Ne szorongj, van idejük megtanulni, lesznek, akik elmagyarázzák.

Ezt hogy érted?

Tág a világ. Mesélj tovább.]

Nekifogtak. Amikor a fémdetektor sípolni kezdett, rábukkantak a kis ólomkatonára, a csákója meg a szuronya hegye két macskakő közé szorult, fél lába az égnek meredt. Óvatosan kihúzták, talpra állították. Miért nem szóltál a kis gazdádnak, láttad, hogy keresett! A katona vállat vont, egyenruhát viselő férfinak nem illendő kiabálnia. Megeredt az eső, egyre sűrűbben kopogott az úttesten és a járdán. A lovagok ajánlották, hogy helikopterrel fölviszik a harmadik emeleti ablakba. A katona ráállt. Ám amikor a harmadik emelet magasságába emelkedtek, s beláthattak a szobába, gondolkodóba esett. Megvallotta, szerelmes a kecses táncosnőbe, aki a papírmasé kastélyban lakik. Ugye, milyen gyönyörű? Ráadásul ő is féllábú, mint én, összeillenénk. Észrevették a mentőlovagok, hogy a táncosnő nem féllábú, csak a magasba emeli az egyik lábát, de nem akarták ezt megmondani az ólomkatonának. Az eltűnődött, majd rázta a fejét, kérte, vigyék vissza a macskakőre. Miért? Azért, mert ha másképp alakul a sorsa, mint ahogyan szülőapja, a dániai Andersen megálmodta, világszerte sok ezer, sok millió kisgyerek nem fogja érteni, mi történt a mesekönyve érintett oldalán, ki javított bele a szövegbe, és miért.

nem szabad könyvbe firkálni, nem

Így aztán kiugrott a helikopterből. Két utcagyerek futott el arra. Először a mentőhelikoptert akarták megkaparintani, ám az gyorsan odébb röpült. Akkor csónakot hajtogattak újságpapírból, beleállították a katonát, és a csatornába dobták. Üldözte a katonát patkány, fenyegette vízbefúlás, végül bekapta egy nagy hal. Szerencsére kifogták, eladták a piacon, s épp ahhoz a szakácsnőhöz került, aki a kisfiú családjánál szolgált. A féllábú ólomkatona tehát visszajutott ugyanoda, ahonnan elindult, újra gyönyörködhetett a szerelmében, a papír táncosnőben. A végén… arra már nincs idő, fuss el véle, késő van. Aludjatok jól, álmodjatok szépeket…

ébredjetek egészségesen

tudjuk a végét, papa, tudjuk, kályha, tűz, égés

Annál inkább aludjatok, Gabikám.

még a mesében se kapunk ajándékot?

Ja. Hanau legnagyobb játékboltja épp ekkor tartott végkiárusítást, a papa lovag megengedte, hogy a fiai válasszanak maguknak valamit. Tomus egy:

legókastélyt

Gabus pedig:

egy huszonöt ólomkatonát, féllábúkat

különben az is lehet, hogy ha nagy leszek, katona leszek, de biztos, hogy nem ólomkatona

És te, Gabikám?

igazgató, mert az igazgató az, aki tudja az igazat, ugye?

Legalábbis azt hiszi.

inkább tőzsdézzünk, tomi, mint a sp…

[gabi!!!]

jó, jó

papa, holnap még itt leszünk nálad?

Reggel át kell vinnem titeket Vikihez, Tomikám.

kár. ha legközelebb nálad vagyunk, utalj át ótépét, mert én szeretném látni, hogy utalod át, és ha felnőtt leszek, én is utalok át ótépét. ezért is mindennél jobban vágyom rá, hogy felnőtt legyek

Mert még nem tudod, miről van szó.

LEVÉL
Megevél

Na, ide figyelj!!!

[Így akarod kezdeni?]

Hogy kezdjem, ha ennyire fölbosszantott?

[Megszólítással. Higgadj le.
Könnyű azt mondani.]

Viki!
KEDVES VIKI!
Ha egy kis szerencsénk van, ezt a levelet soha nem fogod elolvasni. Mert el se küldöm.

[Úgy járnánk jól mindannyian.]

Talán képes leszek rá, és megtartom magamnak. Beérem azzal, hogy amíg fogalmazom, lehiggadok.
Lehiggadni. Ezt most ideírom százszor.
++++
++++
++++
++++
++++
++++
++++
++++
++++
++++
Lehiggadtam. Valamennyire.
Elolvastam a könyved. A mesés regényt, vagy micsodát.

Remélem, büszke vagy magadra!

Sikerült belőlem hülyét csinálnod az egész világ előtt!

Sejtem, mit mondasz erre, hogy ez irodalom, nem az élet, elváltoztattad a neveket, bla-bla-bla. Attól még az én életem, az én gyerekeim, a mi szövegeink. Az talán még rendben van, hogy az általam jegyzetelt mondataikat egy az egyben használod, elvégre félig a te gyerekeid. Jó, jó, erre mindig rávágod, hogy egészen a tiéd mindkettő, rendben, de félig az enyémek is! Ettől függetlenül a munkát én végeztem, megérdemelnék egy kis… valamit. Azért a mentőállomást én találtam ki, nem ők! A lovagosdit pedig hárman hoztuk össze. Odaadtam neked a füzetet, mert nagyvonalú vagyok, hogy olvassad, irigyeljed, légy büszke rájuk! De soha nem kértél engedélyt, hogy írói munkásságod részévé tegyed! Mi van, ha én akartam könyvet csinálni belőlük?

Ne röhögjél! Néha az ilyen balfékek is összehozhatnak valamit. Kivételképpen.

Teneked semmiféle lelkifurdalásod nincs, amikor leírod azokat a meséket, amiket én találtam ki nekik? Eszedbe se jut, hogy illene valami köszönetnyilvánítással vagy ajánlással jelezni a részvételem, a hozzájárulásom?

[Ha belenyomtatta volna a neved, még boldogtalanabb volnál.
Nem.
De!
Nem!
Az a fő, hogy bűntudatot kelts Vikiben, ugye?
Kuss legyen, amíg levelet írok!]

Az is az én ötletem, hogy a világ legszebb meséit belopom a mentőlovagok kalandjaiba, hátha kedvet csinál nekik hozzájuk, elvégre hamarosan megtanulnak olvasni. Kár, hogy évvesztesek, szerintem iskolaérettek, te viszont semmiképp nem akarod, hogy ősszel iskolába járjanak, meg se próbálod elintézni, pedig a te kapcsolataiddal biztosan menne! Mindegy.

És a honorárium? Abból se jár nekem? Legalább egy kisebb, de nem sértő összeg?

Hagyjuk, nem ez a lényeg.

Szeretnélek érteni. Mindig hangoztattad, egyenlőtlenséget nem akarsz. Elfelejted, hogy köztünk nem lehet egyenlőség, az alábbi okokból:

1. Te vagy az erősebb.

2. Nem akarsz már engem.

Azt, aki vagyok, nem akarod. Más nem bírok lenni, így érvénybe lép a 2. pont.

[Nemrég jelezte, megpróbálná veled újra, ha…
Ha. Ha-ha! Ha-ha-ha!]

Az egyenlőség már föl sem vetődik. Rendben. Fordulhatnál felém – ha mással nem – bizonyos tisztelettel. Soha nem akartam neked rosszat. Jó, ettől még tehettem. A magam szerény részéről mindenért bocsánatot kérek. Nem először, mint tudjuk. Most már tényleg egyedüli célom a béke. Azt azonban, hogy a dolgok ne fájjanak, nem várhatod, nem kérheted. Ezzel a könyvvel a leghatározottabban elintéztél.

Téged az sem aggaszt, mi lesz, ha a kisfiaink elolvassák, amit összeírtál? Mit fognak gondolni rólam? És rólad? Az kell neked, hogy ekkorát csalódjanak a szüleikben?

Soroljam föl tételesen a hazugságokat, amiket most kinyomtattál iksz példányban? Te, az őszinteség bajnoka? Inkább nem. Úgyis mindenre lenne valamilyen válaszod. Te vagy a szavak embere. Ezért maradok alul minden veszekedésben.

Vannak hibáim. De nem érdemlem, hogy jellemtelen alkesznak állíts be, rögeszmés szerencsejátékosnak. Nem vagyok se mocsok, se aljas, se tisztességtelen. Mindent megteszek, hogy időben adhassam a tartásdíjat, arról nem én tehetek, hogy mindenki összeesküdött ellenem. Teljesen fölösleges az olvasóid orrára kötni, hogy időnként, néha-néha, nagy ritkán adódnak anyagi nehézségeim. Kinek nem?

Próbálom ép elmével és bőrrel túlélni mindazt, ami fáj, ami voltál nekem. A kurva könyved mindent eszembe juttatott, amit teljes erőmmel el akartam felejteni.

Hogyan lehetek ekkora barom? Miért kellett azonnal elolvasnom, ahelyett hogy bedobtam volna a szekrénybe? A szemétládába. A tűzbe!

[Minden boltban kapható! Le kell nyelned a gombócot. Csak a saját példányodtól szabadulhatsz meg, a rossz érzés marad.]

Hohó! Tudom én már, mit csinálok!

[Asztalosinasnak állsz?
Imádom a humorodat. Legalább ilyenkor vegyd komolyan!]

Elmegyek a Margit híd közepére, és onnan bedobom a dedikált könyvet a vízbe, a diszkoszvetők hanyag mozdulatával, nézem, mint úszik el Mohács felé, ha ugyan úszik, s nem süllyed le a mélybe.

[Mindehelyett el kéne olvasnod még egyszer, nyugodtan, előítéleteidet félretéve. Úgy, ahogyan szépirodalmat érdemes. Lehet, hogy egész jó.
És akkor mi van?
Akkor büszke lehetnél. A fiaidra. Vikire. Magadra.
Persze. Én, a múzsa.]

Azt mondtad kinn a téren, már elég idő telt el ahhoz, hogy beszélgessünk. Ha nem támadsz rám, szívesen. De legyél egy kicsit megértőbb. Igazán fölkészíthettél volna. Átküldhettél volna részleteket. Figyelmeztethettél volna, hogy nagyon benne vagyunk.
Nem is sejtetted, mennyire kiborít?
Á, ha sejtetted volna, biztosan csinálsz valamit. Amennyiben még érdekel, mi van velem, és nem csak az számít, mennyit ügyeskedik a tőzsdén az az őrült sp…

[Na mi van, te meg már közbe se szólsz?
… … …
Közbegondolsz. Értem.]

Legyen meg a te akaratod.
Zárom soraim, Viki.
Maradok azért bizonyos mértékig híved:

Dr. Virág Pál
(exférjed, az emberi rom)

[P. S. Viki, ha mégis elküldené: Nem komoly ám a Margit híd. Csak mérgében. Tudod, milyen. Te tudod igazán. Most nagyon kivan. Fölösleges nyugtalankodnod, vigyázok rá. Amennyire lehetséges.]

19.
TIZENKILENC: Aesopus és Phaedrus, sajtbérenc

nem is olyan szép

Ezt hogy érted, Gabus?

azt mondtad, széplak

A falu neve.

falu?

Település. Nyaralóhely. Mi nem tetszik?

a színe

Hm?

kevés a kék, kevés

ez egy barna falu, gabi, barna, mint a kakaó

mint a kaki

minta kaki!

mintakaki!!

Figyeljetek rám. Bizonyos rendszabályokat kell bevezetnem erre a hétre. 1. A vízbe csak akkor mehettek, ha kifejezetten megengedem, és ha én is ott vagyok. 2. A medence is víznek számít, nem csak a Balaton. 3. Az emberek ide pihenni jönnek, tehát hangoskodni nem szabad. 4. Elkóricálni a papától húsz méternél távolabbra tilos.

húsz méter, az sok?

Húsz felnőttlépés, Gabikám. 5. Eltűnni szigorúan tilos. 6. Étkezéseknél ülve maradunk. Játékot nem viszünk az étterembe.

hilduska azért jöhet, ugye?

Igen.

akkor a taki is

Rendben, de aki elveszti, viseli a következményeket. Végül 7. Nem kérincsélünk vicik-vacak ajándékokat, mert úgyse kapunk. Egyetlenegyszer vesz a papa ajándékot mind a két kisfiának, az ötödik nap körül, föltéve hogy kitűnően viselkednek. Elmondjam még egyszer?

több nincs, papa?

Most nem jut eszembe. Ez a Széplakon nyaraló Virágok hétparancsolata.

legyen még három, és akkor tízparancsolat

Jobb a hét, mesei szám. Most kirakodunk a szekrénybe.

mehetünk addig a játszótérre a tomival?

Nem. Mindig ott kell lennetek, ahol én vagyok. Pontosan tudjátok, mi történt a Corában. Ha még egy ilyen eset becsúszik, soha többé nem enged el titeket velem.

[ne kezdjél sírni, tomi
mi azért emlékszünk, nem a papa vesztett el titeket, ti csellengtetek el
Akkor is a szülő felelőssége, nem gondoljátok?
a gyerek is vigyázhat
vigyázhat magára és a szülőre
tomi! szedd össze magad
gabi! ne vihogj, most ne]

Ki éhes?

én nem

én igen

Gabusban lehet bízni. Gyertek, megnézzük, van-e a büfé. Ha nincs, kimegyünk a közértbe. Vehetünk kiflit és kakaót.

fagyit?

Tomikám, egész úton fájlaltad a torkod, szerinted kaphat egy torokfájós gyerek fagylaltot?

de papa, csak akkor fáj, ha sírok

Komolyan? Újabb ok, hogy sose sírj.

mikor három-négy éves voltam, akkor is megtörtént ez már velem néhányszor

hogyha nekem nem fáj, én kaphatok fagyit?

Latolgatom a választ.

mit csinálsz?

Fontolgatom. Evés után megengedném a fagyit, de evés helyett nem.

eszünk, ugye, gabi?

te mit akarsz, tomi?

kroászant

nekem kifli megfelel

Álljunk be a sorba. Mindenki marad mellettem. Hétparancsolat!
jól van
a büfé szép, biztos ezért széplak, gabi
Üljetek le ahhoz az asztalhoz az ablaknál, majd én mindent odaszállítmányozok.
papa, kérdezhetek valamit?
Mit tippelsz?
hogy igen. akkor papa, azt szeretném, hogy mért csak mindig csak magadnak veszel újságot?
Mert ti még nem tudtok olvasni, Gabus.
de mi nem író újságot akarunk, hanem rajzolót

……

Gyertek a vízbe. Fogjuk egymás kezét.
támadááás! lőjél, gabi, a vízpuskáddal!
te is, tomi
én tüzes nyílvesszővel, ti meg lőfegyverekkel! a papa lovag is!
Ki az ellenség?
a gyilkos cápák
nem, a kobrák támadtak a mélyvízből, ők a gonoszak, és a dzsíájdzsók nem tudják megvédeni az embereket, csak a mentőlovagok
Igen, de ne engedjék el a kezem.
nyugi, papa, csak derékig ér a víz, és majdnem tudunk úszni
ne szorítsad úgy
Rendben, elengedem, mehettek, de be kell tartanotok a húszméteres szabályt.
tudjuk, papa, hétparancsolat
hajrá, tomi, ne hagyd magad, vízsorozat, fsss, fsss, fsss!
rohaaam!
Ne szaladjatok annyira! Óvatosan, szörfösök jönnek! Mit csináljak, hogy ne szorongjak annyira, ha nem vagytok itt mellettem?
bízz bennünk!
Bízom én, Gabus… jobb érzés, ha kartávolságnyira vagytok. Akartok egy mesét? Egy vízimesét?
mondjad
Ki akar címet adni?

én
én
mért mindig te? múltkor is te adtál, gabi
mikor múltkor?
tegnap, vagyis ma, a kocsiban
mese előtt kérdezhetek valamit, papa? mi az a milliom?
Liliom? Egy virág.
akkor az, hogy legyen ön is lilliomos, mit jelent?
Ja. Milliomos. Aki olyan gazdag, hogy milliói vannak neki.
millió, az sok?
Elég sok. Euróban még több. Az euró a földrészünk közös pénze. Melyik földrészen vagyunk?
európa?
Úgy van, Tomi.
akkor nem a forint a mi pénzünk?
De. Az euró lesz, egyszer csak.
mikor?
Majd ha… fagy. Nem, amikor bevezetik.
mint a gázt az irma néni házába?
Körülbelül. Cím?
tomi, amíg a papával elmentünk a kocsihoz a hilduskáért, tényleg voltál a hideg medencében?
neeem, akkor voltam a hideg medencében, amikor a mama-papa még házaspárok voltak, és amikor búvár akartam lenni
Most mi akarsz lenni?
bolygókutató, nagyítóval
És te, Gabóca?
én tankvezető, de még alszok egyet rá. alszom
Uraim, mondtok címet, vagy mi lesz?
később! mert kitör a vízháború! védd magad, gabi
te védd magad
Ne verekedjetek, hé! Tomi, engedd el, belefojtod!
ezt még megkeserülöd!
Vége, béke.
úgysincsenek komoly fegyverek, otthon hagyta a papa
nem baj, akkor a kardunkat csak elképzeljük, zászlónak tiszte…
legj!

na, gabi, ne szólj beleee! hülyeee!
marha! ne sírj, egy vízharcos sose sír
lenyomlak!
Abbahagyni! Nyolcadik parancsolat: Víz alá nyomni tilos!
igazán, papa, hát már semmit nem engedsz?

……

Mit rajzolsz, Tomus?
ez vagy te, tárgyalósisakban
És ez?
egy bűnöző, pont be akar menni a mamához a szerkesztőségbe, ő harcolósisakban van, ez meg a Jancsi, az új barátunk, akivel várat építettünk, de a gabi nem segített
papa, azért kell azt mondani, hogy „a" Jancsi, mert folyton úgy zúg, hogy aaaaaa?
dehogyis, azért zúg, mert autót játszik, szelepkupagyőzteset
Ha bármit lehetne, mit ennétek vacsorára?
én mócert golyót kérek
Mozart. Tudod, ki volt, Gabikám?
zenét szerező, mindig hallgatod a kocsidban
bármit lehet?
Játékból igen.
bokkolit kérek
Arra kevés az esély, Tomikám. Ez egy közepes üdülő. Legjobb indulattal.
papa, azért bokkoli, mert bokorra hasonlít?
Nem, csak a híres Gabus-etimológia szerint. Igazából brokkoli.
brrrokkoli
Gratulálok, az r nagyon megy.
nekem is, papa, brrrrrrokkoli
Pompás. Kezdjünk valamit magunkkal.
mindjárt, csak befejezem a rajzom
Hozd le a partra, Tomus. Olyan szép az idő, kár a szobában rostokolni.
a mama is mindig ezt mondja, de nem rostokolnival, hanem aszalódnival

Vegyétek föl a vadiúj úszógatyikat.
enyém a pókemberes
nem, az enyém
tudod mit? ha nekem adod örökbe a mekdonáldszos fekete szkájvókeredet, tied lehet, és enyém a jégemberes
jó, jó
Remekül áll, igazán elégedett vagyok. Sokba került, de megérte.
nem baj, papa, a nyaralást úgyis a mama fizette a mentőlovagkönyvből
Ezt… mondta nektek?
nem ő, hanem a sp…
Tomikám, fölösleges rémülten visszaszívnod, ha véletlenül kicsúszik a szádon.
ő mondja mindig, hogy pszt
A spanyol? nem
A mama?
nem
Hát kicsoda?
ő
ő
Ne idegesítsetek már! Oda a fa alá, az árnyékba. Fogjátok meg a pokróc végét. Úgy. Nos. Mindannyian tudjuk, hogy Viki új életet kezdett a spanyol oldalán.

[Te meg a nevét nem mondod ki soha, hm?
Nesze:]

Jüan Carlos de Licenciado. A nemesúr, Hispániából.
mit?
Hispánia Spanyolország régi neve. És akinek „de" van a nevében, az nemesi származék.
például a dezsőke?
Különálló szóként, középen. Paul de Flor, ha én ez volnék, spanyolul. Vagy olaszul. Vagy franciául, de akkor úgy ejtenék: „dö". Na. Szóval az ilyenek grófok. Vagy őrgrófok. Legrosszabb esetben bárók. Rozsda marja, firlefranc.
jé, hát mi ezt nem is tudtuk a tomival, azt hittük, tőzsdés

Az a foglalkozása. A tőzsdeparkett ördöge. A nemesség csak a származása. Van neki mindene, nem csoda, ha… Grófoknak szokott lenni legalább egy kastélyuk. Talán az is van neki. Tudom, hogy van neki, na mije van neki, szöszi haja van a fejééén! Ki látott már szőke spanyolt? Én, én, én.

mehetünk a vízbe a tomival, ha nagyon vigyázunk, és mindig látsz minket? ott vannak az új barátaink, benne a baliban

Én is jövök.

inkább ketten csak

Nem zavarok, tisztes távolból tartalak szemmel. Pillanat, napolajozás, Viki a lelkemre kötötte, negyvenessel, ezt is ő vette. Az ózonlyuk délután már nem olyan veszélyes, de…

ózonlyuk?

Majd elmesélem.

mikor nagyok vagyunk?

Ha kijöttünk a vízből.

Őseimnek véres kardja
Fogason függ, rozsda marja,
Rozsda marja, nem ragyog.
Én spanyol nemes vagyok!

hát te is, papa??

Nem. Ez Petőfi Sándor verse, a magyar nemesről. A spanyolt csak a vicc kedvéért raktam bele.

petőfi sándor, gatyába táncol

Eegen.

papa, most hagyunk, ezek a gyerekek mind a barátaink, mer adtunk nekik a klónokból kölcsönbe, támadjunk, tomi

szasztok, skacok! dsss, dsss, dsss

majd jövünk, itt leszünk a baliban, itt leszünk

[Ne búsulj. A mese ráér.

Egyre inkább.

Vedd észre, hogy ez már közönséges féltékenység. Volt abból épp elég bajod.

Ne őrüljek meg, tudom.

Visszatérő siratnod, hogy te nem nyaralsz, csak nyaraltatsz. Ússzál. Élvezd. Gondolj a gyerekkorodra, a papádra, a mamádra, Balatonszabadira, a faházra.

A, úgyis túl sokat gondolok rájuk mostanában.

Akkor: agygép kikapcs.]

……

Gabus, egyre szőkébb vagy egyre jobban hasonlítasz a Tomira.

biztos kezdünk egypetéjűsödni

fogunk hasonlítani teljes egészen?

Nem valószínű. Ti olyanok vagytok, mint a rendes testvérek, csak egyszerre születtetek.

nem, mert én negyven másodperccel előbb, mint a gabi, én lettem a báty, a mama mesélte, császári vágás történt

igen, és kettő kis sejtecskéből voltunk születve, sose leszünk annyira egyformák, mint a békési ikrek

Ha felöltöztetek, előadjam a régóta ígért és jól megérdemelt mesét?

jöhet, az a cím: tomi-gabi lovag az antarktiszon

a csapattól leszakadt jégmadarak szigetén, tomi

nem, hanem a legkisebb jégmadarakén

Hol nem volt, telefon…

ne így, papa, rendesen

Tomikám, azt hittem, már a könyökötökön jön ki. Egyszer volt, hol nem volt, csöng a telefon a mentőállomáson, segítséget kérnek a pingvinek az Antarktiszról, mert nincs elég hal a vízben.

globális fölmelegedő, mi?

Legnagyobb helikopter, indulás az Antarktiszra.

az melyik sarok?

A déli. Az északi az Arktisz. Görögül arktosz medvét jelent, azért.

a jegesmaci miatt?

Lehetne, de inkább a Nagymedve csillagképről. Mindenesetre Arktisz olyasmit jelent: Medveország. Ami anttal kezdődik, az meg annak a fordítottja, Antarktisz tehát: Ellenmedveország.

de pedig ott is laknak jegesmacik?

Tudtommal nem. A déli sark a pingvinek és fókák birodalma.

[Dobd be a sarki csért.
Micsodát?
Diktálom.]

Van egy szép fehér madár, a sarki csér…
csőr?
Csér. Kedveli a sarkvidéki éghajlatot, de utálja a sötétséget.
mi is utáljuk a tomival, azért kell kislámpa éjszakára a szobánkba
A sarki csér nyáron az Északi-sarkon tartózkodik, kikölti a tojásait, ősszel lerepül a délire, ott időzik tavaszig, akkor megint útra kél, míg meg nem érkezik az Arktiszra. A sarki csér a legvándorabb madár, évente röpül vagy harmincezer kilométert. Én tízezret se megyek a kocsival. A sarki csérnek nincs motorja, csak két dolgos szárnya. Minthogy most nyár van, épp elkerülik egymást a mentőlovagokkal.

[Föltéve, hogy az Antarktiszon ugyanakkor van nyár, mint nálunk. Megnézzem neked?
Tökmindegy ebben a mesében.]

Leszállt a nagy helikopter egy háromszögletű jégtisztáson, két ezüstfehér jéghegy között. A lovagok fölvették a ceruzaelemes fűtőszkafandert, kiszálltak. Vártak rájuk a csapattól leszakadt jégmadarak. Vagyis tulajdonképp sarki csérek. Kérdi a fővezérük: Kik vagytok? Bemutatkoznak. De emberek vagy állatok? Határeset. Olyan nincs. Hát… állatszerető emberek, a pingvinek hívtak, mert nincs elég hal a vízben nekik.
táncoló pingvin, láttuk
táncoló talpak
Nekünk sincs, nekünk sincs, csipogták a jégmadarak. Utánanézünk, ígérték a lovagok. Kihozták a helikopterből a jégátfúró periszkópot, beindították, a csőfej átcsavarta magát a jégtáblán, hamarosan leért a víz mélyére, mutatta, mi van ott.
és mi?
Semmi! Hová lett a fauna és a flóra, vagyis az állatok és a növények? A fúrás hangjára odagyűltek a pingvinek is…
énekeltek
táncoltak

Csak a hollywoodi filmben, a valóságban nem csinálnak ilyesmit. Kacsázva jönnek-mennek, halásznak, költik a tojásukat a pingvinmadarak, de nem adnak elő világslágereket.

madarak?

A pingvin madár, noha repülni nem tud, csak úszni, evez a szárnyával. Úgy hallom, rengeteg fajtája ismeretes, királypingvin, császárpingvin, aranytollú vagy sziklaugró pingvin, bóbitás vagy makarónipingvin, szélescsőrű pingvin, horgascsőrű pingvin, koronás pingvin, kék vagy törpepingvin, állszíjas vagy kantáros pingvin, szamárpingvin, pápaszemes pingvin, satöbbi.

ezek melyik volt?

Király. Elmondták a saját nyelvükön, hogy melegszik a víz, és egyre piszkosabb, megritkult a halállomány, éheznek a halevő állatok. Mindez az embereknek köszönhető, akik olaj után kutatnak a Déli-sarkon. Ráadásul nőttön-nő az ózonlyuk, amit most mesélek el. Valaha a Föld…

izzó tűzgolyó

Pillanat. A Földet eredetileg vastag ózonburok vette körül. Az ózon egy gázféleség. Úgy képzeljétek, mint egy sűrű ködtakarót, olyan magasságban, hogy szabad szemmel nem láthatjuk. Szerencsére, mert az ózon mérgező és büdös, a neve szintén görög eredetű, ozein, azt jelenti: rossz szagú. Mégis nagy szükség van rá, mert a Föld ózonburka visszaveri az ultraibolya sugárzást, ami veszélyes az élőlényekre, főleg az emberekre. A sok légszennyezés miatt az ózonréteg elvékonyodott, ki is lyukadt, méghozzá épp az Antarktisz fölött. Először a hetvenes évek kezdetén észlelték a tudósok, ám egy darabig mérési hibának gondolták. Mindezt Tomi-Gabi az interneten olvasta el, a hordozható miniszámítógépen.

és megnézték jutubon

nem, tomi, dévédén

Az ózonlyukat még a mentőlovagok sem képesek befoltozni, a globális fölmelegedést és a légszennyeződést sem tudják megszüntetni. De aki időt nyer, életet nyer! Visszaültek a mentőhelikopterbe, elröpültek délebbre, ott beeresztették a vízbe a nagy hálójukat, teli hallal húzták föl, visszasiettek a Déli-sarkra, s ledobták, amit fogtak. Ezt ismételték óránként, így a pingvinek és a jégmadarak olyan lakomát csaphattak, amire fókaemlékezet óta nem volt példa. Mert azt elfelejtettem mondani, hogy persze a fókák is odasereglettek. Ígérte a két mentőlovag, hogy addig is, amíg a nagyhatalmak végre megemberelik magukat, és tesznek valamit az ügyben, ők majd vissza-visszatérnek, hogy ily módon enyhítsék az éhínséget a Délisarkon. Itt a vé…

ajándék?

Ja igen. Az állatok hálából elvezették megmentőiket az Antarktisz központi játékboltjába, ahol a kispingvinek, kisfókák és kisjégmadarak szülei szoktak vásárolni. Szigonyok, hajómodellek, jégfegyverek…

az mi az?

Puska, pisztoly, ami csak télen használható, nyáron elolvad.

mire megyünk vele, amikor nyárba vagyunk?

Betehetitek a frizsiderbe.

nekünk nyári puska kell

Kivételesen azt is választhattok, itt hagyott néhányat egy szerencsétlenül járt expedíció.

milyen expedíció?

Szovjet. Még amikor… nem mindegy? Tomi választott egy:

gépfegyvert

Gabi pedig egy:

rohamágyút

Fuss el véle. Phű. Lassan mehetünk vacsorázni. Nem is olyan lassan. Mindjárt kolompolnak.

éhes vagyok

én meg mérges

Miért?

itt vagyunk mióta, és semmi ajándékot nem vettél!

Ne légy igazságtalan, ez még csak az első napunk.

……

mi lesz velünk? zuhog az eső
Semmi. Rajzolunk, játszunk.
keressük meg a barátainkat a szobájukban, hívjuk át őket
Nem biztos, hogy ez jó ötlet. Gondoljunk erősen arra, hogy álljon el, és akkor talán…
nem bízok én abba

[n!]

abban, nem
Kár, Gabus. Néha működik.
meddig kell ahhoz gondolni?
Előre nehéz megjósolni. Gyakorlatilag addig, amíg eláll. Kezdjük. Egy-két-hár, gondolás.

[Ügyes. Addig is csönd van, igaz?
Ne kiabáljuk el.]

irtó sokáig gondolásztunk, és csak mindig zuhog
Még egy kicsit.
nincs türelmem arra, inkább rajzolok, pingvint és jegesmacit
engem is oda rajzoljál, tomi
téged vadásznak rajzollak, rohamágyúval
jó, jó
Volna szíved leágyúzni egy állatot?
nem ágyúzok le, csak vadászok
Aha. Én egy kicsit bóbiskolok. Aztán fürdés, lefekvés. Negyedóra. Addig ne szóljatok hozzám, rendben?

[Sejtem, mit akarsz kérdezni. De ne tőlem.
Érdekes, te mindig mindent sejtesz! Mit akarok kérdezni? Hm? Most bezzeg lapítasz, mint dinnye a fűben.
Nem, mint szar…]

nézhetjük addig a tévét?

Inkább ne, legyen egy kis csönd. Tudjátok, mi a véleményem a televízióról.

igen, papa, olvasni kell

kérdezhetek valamit? te annyi sokat olvasol mindig, de mégse nincsen pénzed, akkor?

A pénz…

nem boldogít!

Az olvasás viszont igen.

akkor te legalább boldog vagy?

Ami azt illeti…

a mama nem olvas, hanem ír, és pénzt adnak neki

Nem mindenki lehet író. Én nem tudok írni… olyat, amiért pénzt kapnék. Lassan semmit nem tudok csinálni, amiért pénzt adnak. Azért kell fölvennem hitelt…

mondtad, papa, a házra veszed, és a mamáék szerint ez hülye ötlet

Ők könnyen beszélnek. Valahogyan egyenesbe kell hoznom magamat. A Róka ismer egy bankost, aki elintézi. A Róka szerint is rossz ötlet, de hiába, momentán nem tud kölcsönadni ő sem… Hát… Egy gyors mese fürdés előtt? Állatmese? Mit gondoltok, az emberek mért mesélnek az állatokról?

mert szeretik őket

Jó tipp, Tomus. Talán igazad van.

[Segítsek?
Nyomjad.]

Az állatmesék többsége népmese. Három fő csoportba oszthatóak. 1. Tanító mese, amely állatok segítségével oktat valamire. Például arra, hogy legyünk szorgalmasak, ne irigykedjünk, segítsük egymást. 2. Ismertető mese, amely tulajdonképpen bemutatja, milyenek a különféle állatok. Ilyen A cinege cipője is.

az nem mese, hanem vers

Verses mese. 3. Álcázott embermese, állatszereplőkkel érzékletesebben vagy viccesebben lehet bemutatni az emberi viselkedést. Már a régi görögök és rómaiak is szerették az állatmeséket, sokat írt vagy jegyzett le Aesopus és Phaedrus.

[Mesét ígértél, nem esszét.
Essze vagy issza.
Mindenről ez jut esszédbe?]

Az egyik leghíresebb állatmese A holló és a róka. Írta Aesopus, ez a latin neve, görögül Aiszóposz. Ha kapok egy kis segítséget, elmondom. Rövid. Igen. A holló húst lopott, és egy fára telepedett vele. A róka meg akarta kaparintani. Odaállt, dicsérni kezdte a hollót, hogy milyen nagy és gyönyörű, őt illetné meg a királyság a madarak között, különösen ha szép hangja is volna. Az meg akarta mutatni, hogy van, hatalmasat károgott, s kiejtette a húst a csőréből. A róka elkapta, és így szólt: Nos, holló, ha eszed is volna, nem akarnál mindenki fölött uralkodni. Kész. Ugyanebből Phaedrus verses mesét írt. Nála sajtot lop a holló. Phaedrus sokkal inkább a rókát dicséri, mint a hollót becsméreli. Később Jean de La Fontaine francia költő is földolgozta. Meg…

tévézhetünk már?

Ellenállásom felőröltétek. Bekapcsolom. Negyedóra, legföljebb húsz perc. Addig kiugróm a büfébe.

[Inkább ne.
Pofa alapállás!]

Vigyázzatok egymásra, ne legyen se vita, se bunyó.

jó, jó

……

papa

papa, mi van veled? Hagyjatok… alszom.

de nem vagyunk lefektetve

Jójszakát. Hrrrrrrrrrrrrrrr.

szerinted mit csináljunk, tomi?

hagyjuk és játsszunk

megint csöng a telefonja, megint! tudod, hogy kell fölvenni?

naná. zöld gomb. halló, szia mama. jól. nagyon jól. játszunk, azért nem vagyunk az ágyba, mert még… nem tudom adni… alszik. próbálom, papa! papa!! papa!!!

meghúzom az orrát
Mmm… mi a franc?
ébredj, a mama akar veled beszélni
Itt van?!
a telefonba benne
Hívjon később. Reggel.
de most akarja, most
fogjad már!

[Megérdemled.
Nem beszélnél vele te?
Elfelejtetted, hogy őnem hall engem?
Igen, el.]

Halló. Szia. Hát… még… Arra kérlek, ne kiabálj. Értek én a szóból, akkor is, ha nem ordibálsz. Dehogy ittam, honnan veszed? Rosszul hallod. Nem tudom bebizonyítani. Ha itt volnál, megszagolhatnál. Higgyél nekem. Bízzál bennem. De… ez nem igaz. Persze, hogy vigyázok, tiszta erőből vigyázok. Na, menj a… Natürlich, nicht vor dem Kinder. Oké, den Kindern, ne javítgassál, németóra majd máskor. Tiszta a hangom, egész picit köhögök, azt még nekem is szabad, ugye? Viki! Kérlek. +++ Halló!!! Lecsapta. Hogy dög…
mit?
Semmi… döngöli a telefonját, a végén összetöri.
te szoktad összetörni, papa, te
Be az ágyba, Gabi, Tomi, de rögtön!
még nem mostunk fogat, papa
Akkor csináljátok, gyerünk, nagyon elszaladt az idő.
mossad nekünk te
lécci
lécci, lécci

Most az egyszer. Ilyen nagy fiúknak már nem az apjuk mossa. Nyisd ki a szád! Nagyra. Korty. Te jössz, Gabi. Ne mozogj! Kész. Korty. Szájtörlés. Örültem. Mindenkit betakarok, és néma csöndet kérek kivilágos kivirradtig.

mit?

írta Móricz Zsigmond. Hagyjuk. Reggelig kuss legyen.

a mama szerint nem szabad a kussot, mer csúnya szó

Csönd, úrficskák.

a ficska nem csúnya szó?

Az nem, csak a fika. Síri csönd és hullaszag.

az mi?

Holnap. Aki nem alszik, annak bünti!

alszunk, papa

mint a tej

hrrr

hrrr, hrrr

Műhorkolás nem kell, ha nincs igazi.

de papa, mi gyerekek vagyunk, nem tudunk igazi horkolni

abban az üvegben mi van?

Felnőttszörp.

tudod, hogy a mama…

Tudom, Tomi. Nincs itt. Ti pedig tartjátok a szátokat. Igen?

de nem szívesen

Akkor fújjatok be neki. Csak tessék. Nézze meg az ember! Gondotokat viselem, ellátlak benneteket, lehoztalak nyaralni… Én is szabadságon vagyok, nem csak ti, nekem is jár egy kis lazulás, azt csinálok, ami jólesik! Azt teszek, amit akarok! Már csak az hiányzik, hogy a két gyerekem dirigáljon! Ott azért még nem tartunk! Vegyétek tudomásul, az van, amit én akarok, slussz-passz! Érthető? A macskák slussz-kaszt ennének. Vihogást szüntess, alvás, mély alvás, egy, kettő, három! Szavatokat se halljam! Viki is azt hiszi, százhúsz kilométerről parancsolgathat. Én jöttem le a fiaimmal, ergó én szabom a törvényt!

[Hagyd már abba! Magadat se tudod meggyőzni, nemhogy valaki mást. Kapd be!]

Én ne tudnám meggyőzni magam? Az az erősségem!

halkabban, papa, így nem lehet aludni
Forduljatok a fal felé.

20.
HÚSZ: Dolittle, alkotmány, tűz és zúz

Szedjétek össze, amit vinni akartok.

hová?

ma nincs ovi, vagy?

alkotünnep, gabi

Alkotmány. És államalapítás.

és kenyér

és istván a király

Amire szükségetek van, dobjátok a sportszatyorba.

az isten szerelmére, papa, hová megyünk, ha nincs ovi?

A Rókához, tudod, holnap reggelig nála csövezünk. Olyan lesz, mintha kirándulnánk. Este a tetőteraszáról nézhetjük a tűzijátékot.

juhéj!

Gabus, te nem örülsz?

félek a tűzjátéktól, hogy túl hangos

Meglátod, milyen szép lesz. Mázli, hogy a Róka ideadja a kis lakását. Mindig irigyeltem, onnan nézi a tűzijátékot fiatal csa… Hál' istennek, Bécsbe kellett utaznia.

mi is voltunk pécsbe a mamával és huá…

Jó, jó. Ti Pécsett voltatok, Dél-Magyarországon, a Róka pedig Bécsben, Ausztria fővárosában hegyezi a zabot.

minek kell a zabot hegyezni?

Ez csak egy mondás a semmittevésre. A Róka hajókkal kereskedik.

hadihajókkal?

Kisebbekkel. Jachtokkal, motorcsónakokkal, vitorlásokkal. Ő adta nekem a kajakot, az ötvenedik szülinapomra.

mikor viszel minket kajakozni?

Majd ha nagyobbak lesztek, tudtok úszni, és lesz pé… veszek gyerekmentőmellényt, ami mentőlovagoknak úgyszólván kötelező felszerelés.

a tomi-gabi mesékben van is nekünk

jégpárnás

légpárnás, gabi

szerintem jégpárnás, hogy télen is használhassuk

A cápahajót vigyük? Fölösleges, nincs kád a Rókánál, csak zuhanyfülke.

nem szeretünk zuhanyozni a tomival

Ügyes leszek, nem a fejetekre. Egérke jön? És melyik légó?

a hatszárnyú repülő

Túl nagy.

papa, utazás előtt olyan izgalom jön rám, mintha egy perc múlva istenné válnék

Ez nagyon szép, Tomikám, most viszont nincs utazás, épp csak átautózunk Pestre. A nagy dinó igazán itthon maradhat, Gabus.

a kocsiba befér

Viki is ezt szokta mondani, minden nyaralásra úgy indultunk, mintha két hónapra mentünk volna. Uraim, csak egyetlen éjszakáról van szó, fölösleges annyi cuccot odavinnünk.

de összerakom a teraszon

Rendben. Pakoljatok be, én gyorsan megsétáltatom a kutyát, aztán beadom Gergőékhez, utána indulás. Kaff! Gyere! Hol vagy? Kaff! Kaffff!

[Inkább a fiúkat add be. Okosabb volna.

Tessék?

Fölösleges kiabálni. Légy erős.]

Kaff… Kaff, hát mi van veled… Istenem. Gyerekek, figyeljetek csak, most… inkább… Kaff, édes kiskutyám!

mi történt vele, mi?

[Most kellene egy szomorú, de vigasztaló mese.

Nem mondanád nekik te?

Boldogan, de sajnos, én csak neked mondhatom. Tudod. Várjunk, van megoldás. Fél perc türelmet.]

kaff! kaff! álljál föl, séta!

tomi, gyere idébb

mért?

mert a papa egyedül akar lenni

[jól van, gabi, csak figyelj
tomi, csináljad, amit mondok]

a konyhába menjünk, a konyhába
jól van, én is oda akartam
eccer volt, hol nem volt, tomi, volt egyszer egy kiskutya, az a neve volt, hogy… nem az, hanem egy nagy golden rit… ever… ritevő
nekem úgy mondja, ritrivör
mondja neked is?
mondja
aranyszínű volt, ami szőkét jelent, olyant, mint te, és akkor jött egy nagy fekete kutya, akit nem ismert senki azon a környéken, a szentispán parkban, egymásba szerettek, született nekik kilenc pici fekete gyerekük
mint kilenc édibédi patkányka
lökdösődtek, mert a mama kutyának nyolc cicije volt, egy újszülöttnek nem jutott, a legkisebbnek, szűkölt, hogy éhes, vékonyan, mint kököjszi. pont ezt a picurkát választotta magának az a házaspár, aki a mama és a papa volt
elnevezték kaffkának, mert a mama kutyát kaffnak hívták
fölnevelték, nagyon szerették, a papa azt akarta, hogy az előszobában lakjon a kutya, de a mama beengedte, a hálószobába is
még az ágyba is, egészen addig, amíg a papa allergiás lett, nem tudta, mire
kiderült, hogy a kutyaszőrre, attól fogva az ágyba nem mehetett, és amikor a mama már nem szerette a papát, csak minket, elköltözte magát, a kutyus maradt a papánál, aki nem engedte be a hálószobába se
pedig ő is nagyon szerette, hálás volt, kaff miatt nem érezte magát annyira egyedül a házban, amikor a viki feleség elment onnan a tomi-gabi gyerekekkel
és a kaff már elmúlt tízéves, amikor az isten fönn a magas égben lenézett, észrevette, látta, milyen kedves, hűséges, rendes állat, hívta, jöjjön fel a mennyországba, legyen az ő kutyája, nagyon jó dolga lesz, onnan is szemmel tarthatja a papát
és kapja azt az örök életet, amit csak a legjobb emberek
amit nekünk is megad, ha jól viselkedünk

ha egyedül öltözködünk
ha kitöröljük a fenekünket kakilás után
ha rendet rakunk a gyerekszobában
a mamánál meg a papánál
ha nem feleselünk
ha nem bántjuk egymást
ha szeretjük a
testvérünket
papánkat
mamánkat
verát
nagyit
dédi emlékét
meg mindenkit, aki van nekünk
és most szabad sírni
de a papa ne lássa sírjunk
sírjunk együtt

*[büszke vagyok
úgy, úgy]*

gondoljunk kaff kutyára, aki röpül fölfelé a magas égbe
neki már jó
ami itt maradt, csak a teste
kihűlve
a papa biztos eltemeti a kertbe
nem zavarjuk
mert ez is egy jóság
én még sírni akarok
én is

*[én is
én is
Én is.]*

……

mi lesz már papa, kinyitod végre?
Azon vagyok. Nem jó a kulcs?! Pedig ezt adta.
siess, mert pisilni kell
nekem kakilni, tomi, az a nagyobb dolog
én vagyok az elsőbb, én szóltam hamarább
Istenem… mit csináljak? Basszuskulcs, nem nyitja.
basszuskulcsot kaptál?
Nem, violinkulcsot! Gyerünk már!!!
bepisilek
bekakilok
Vicceltek, ugye? Majdnem hatévesek vissza tudják tartani egy kicsit.
pont az, hogy a kicsit, az letelt
Sajnálom, nincs mit tenni, rossz a kulcs, hívok liftet, leszaladunk a McDonald'sba, és ha mindenki elintézte a magáét, meglátjuk, utánam, gyorsan, a cuccot itt hagyjuk az ajtó előtt.
én nyomom a liftgombot
nem, én
én
Ha nem tudtok megegyezni, akkor én!
megegyezünk, papa, most tomi, visszafelé…
pedig a gabi
Helyes. Futás!
nehéz a futás, amikor ennyire kell
De hasznos. Na. Szerencsére mindkét fülke üres. Kint várok. Gabus, szólj, ha kitöröljem.
nem kell, papa, ki tudom, a mamánál megtanultam
Éljen. Addig felhívom a Rókát. Igen. Ha fölvenné. Mindenki ellenem van…
kész vagyok
én is kész vagyok
de te csak pisiltél, tomi
papa!!!
Mi a baj, Tomi?
te nem cigizel!!!
Néha igen. Ha nagyon ideges vagyok.
ne már!
mit?

a papa cigizik, gabi

Máris elnyomom. Akartok beszélni a mamával?

nem

igen

Halló, szia, Viki, nem zavarlak? Te, a Rókának megváltozott a mobilja? Csak… nem veszi föl. Kivel tárgyalna, augusztus huszadikán? Igazad van, Ausztriában nem ünnep, de… Van probléma, nem nyitja a kis lakása ajtaját a kulcs, ideadta, hogy nézzük este a tűzijátékot. Hetedik. Hogyhogy hatodik, mindig a hetediken volt… hopp… akkor mégis én vagyok a hülye, mint mindig. Nem kezdem, komolyan gondolom. Igen, hallják… Köszönöm szépen. Semmi él. Tévedsz! Hallasz engem? Tévedsz. Segítséget kértem, nem kioktatást. Ne kezdjél velem ordibálni, velem ne!!! +++ Szörnyű napom van, azért! Meghalt a kutyám, bassz… Igen, a Kaff, te hülye, hány kutyám van? Nicht vor dem Kindern, natürlich. A te kutyád is, persze, csak éppen itt hagytad, én gondoskodtam róla, én etettem, itattam, sétáltattam, operáltattam, amikor kellett, fizettem az oltásokat, a bolhairtót, vettem a diétás kaját, de azért a te kutyád, nyilván, minden a tiéd, tudjuk jól. Azért nem hívtalak, mert… nem vetted föl. Ha mondom, akkor hívtalak! Basszustuba, ki vagyok borulva, azért! Egyáltalán nem mindig, most vagyok kiborulva, de totál! Megérted… mit értesz te, mit? +++ Ebből bőven elég, most már a gyerekekkel akarok foglalkozni, nem veled, majd beszélünk. Szerbusz!!! Ffffff. Fiúk, rossz emeletre mentünk. Eggyel lejjebb kéne. Siessünk, nehogy megromoljanak a kaják, hoztam vacsorát és reggelit.

de inkább hepimílt szeretnénk a mekdonálban, ugye tomi

igen, és most én kérem a dartvédert

meg én

Gyerekek, nem mondtam igent. Különben se hiszem, hogy még mindig Darth Vader az ajándék.

jó, jó, akkor jodamestert kérünk

Értsétek meg, kérni nem lehet, a vállalat eldönti, melyik kettőből választhatnak a gyerekek, szerintem már Yoda sincs.

kár, mert mi dartvédert vagy jodamestert szeretnénk

Boldoggá tenne a McDonald's, ha egyszer kivételesen Pinocchiót adna. Vagy Bambit. Vagy Alice-t a Csodaországból. Vagy Ózt, a nagy varázslót.

mért tenne boldoggá, ha mi nem kapjuk, amit szeretnénk, mért?

Mert idegesít a sok űrlény.

minket az idegesít, hogy most már nem csak iszol, cigizel is! megmondunk a mamának

Mondjatok. Arról hallottatok már, hogy az árulkodás csúnya dolog?

de inkább nem árulkodás, hanem aggódásos vigyázás, ha féltjük a papánkat, féltjük

Meghatsz, Gabus.

és én?

Te is. Jó ez a kulcs, ha a hozzá tartozó ajtót választja az ember.

hú, de világosságos

mekkora terasz! gyere, gabi, focizzunk

Nincs labdánk. Arról nem is beszélve, mi lesz, ha kirúgjátok, és fejbe csap valakit az odalenn.

nem rúgjuk ki

bízhatsz bennünk

Gyártok nektek rongylabdát. Gyerekkoromban sokat játszottunk rongylabdával, ha nem volt más. Betömköd az ember ócska anyagokat egy zokniba, ez a trikó lesz a töltelék. Spárgával megkötöm a száját.

zokninak szája? hehehe

hahaha

Kész. Nem pattan, de lehet rugdosni.

én vagyok a brazil kapus, gabi, védek

rúgom a tizenegyest, góóól!

Na. Máris kirúgtátok. Ne nézzünk le. Csak ha sikít valaki.

gyártol nekünk egy másikat, papa?

Még egyet. Fél pár zoknival úgyse megyek semmire. Megígéritek, hogy óvatosabbak lesztek?

persze, papa, köszi, most én védek, és te rúgsz, tomi
rá-rá, hajrá! kaka cselez, puskás lő, mellé! Ajjaj
Itt a mérkőzés vége. nem nézünk le, csak ha…
sikít egy néni lenn a mekdonál teraszon, most mi lesz?
Be a szobába, gyorsan. Csönd legyen.

[semmi baj, tomi, csak a kávéját találtad el
majd megnyugszik
addig gombfocizzatok
a sportszatyor oldalzsebébe rakta]

……

én nem akarok sétálni

Gabikám, sokszor tárgyaltuk már, a felnőtt dönt, meghallgatva a gyerekek véleményét. Csodás az idő, nincs semmi dolgunk, átbaktatunk a hídon, amit majdnem sose szoktunk.

de a mamával csináltuk

Annál inkább csinálhatjátok velem is. Hú, de édes vizsla! Szia… érzi rajtam a kutyaszagot… szegény Kaff, ez az utolsó üzenete.

mit üzent?

Azt, hogy ne sírjunk miatta.

nem sírunk már többet

papa, kérdezhetek valamit? hova tetted? a kaffnak az itt hagyott testét

Láttátok. Egy nagy nejlonzsákba raktam, és bevittük az állatorvosi egyetemre, tudják használni a szerveit kísérletezésre, hogy más kutyákat megmenthessenek. Először úgy gondoltam, eltemetem a kertben, de jobb érzés így, hátha nem halt meg teljesen hiába. Legalábbis ezzel vigasztalom magamat.

nem sírunk, ha azt üzente

Bizony nem. Csak amikor látom a többi kutyát, mind él… nehéz.

lesz teneked másik kutyád?

Most képtelen vagyok ezzel foglalkozni.

és gyereket szülsz még, szülsz?

Nem.

kár

a mama szül
Mi?

[Ha volna egy csöpp eszed, hagynád ennyiben.]

az kéne, papa, hogy te is szüljél gyereket, mert akkor kettő új kistestvér lenne nekünk a tomival
Szeretnétek?
persze hogy
Fiúkat?
igen
nem
kéne egy lány, meg egy fiú, aztán még két lány
Szerény terv. Hat gyereket etetni, ruházni… bár a spanyolnak nem probléma. Csak nekem.
majd ad kölcsön
Gabus megoldja a dolgokat.
de ad, aranyszíve van neki. szívarany
nem, gabi, színarany
a színarany, az olyan arany, ami színes, papa?
A Gabi-szómagyarázat jobb, mint az igazi. Szín azt is jelenti: teljesen. Színjózan, például, aki picit sem részeg.
mint te, amióta nem iszol
néha azért iszik, tomi
barna üvegből szabad neki, mert az a sör, kisebb baj, tudod, a mama szerint fehér üvegből nem ihat, mert az a vodka meg a pál
Pál én vagyok. Te a pálinkára gondolsz, Gabus.
ja, igen. papa, ha lesz kistestvérünk, és lány, és én beszélgetek a jó barátaimmal olyan dolgokról, amik csak a nagyfiúkat érdeklik, és a lány kistesvérem kérdezi, miről van szó, és én azt mondom, hogy semmi közöd hozzá, akkor szerinted megsértődik?
Könnyen lehetséges.
át vagyunk érkezve a hídon, papa, most micsiná-lunk?
Visszafordulunk.
van a rókánál minipax?
Aligha. A Rókának nincs gyereke, mért fizetne be gyerektévére?
de pedig ő is szeretne egyet, ha lenne, mondta a mamának

be is vitte a női gyógyászhoz kocsival
A Róka? Nem a sp…

[Hívjad már a nevén.]

Nem Juan Carlos vitte be?
dehogy, huánkárlosz nem akarja, csak a mama
Nem akar gyereket?
gyereket akar, csak a női gyógyász nem kell szerinte, mert…
mert inkább egy természeti szülést csinálna, dúla vagy mi…
naaa, én mondom, tomi!
Nem szeretném a részleteket.
mit?
Beszéljünk másról. Nagyon hiányzik nekem a kutyám.
nem sírunk
Rendben.
ki kellett volna hívni a dulit doktort
Dolittle. Sajnos, ő nem Budapesten rendel, hanem Puddleby-on-the-Marshon.
a marson?
Nem azon ott fönt. Ez a neve a falujának. Felolvastam…
tudjuk, polinézia papagáj megtanította beszélni állatul
Úgy van. Egy kicsit én is értettem kafful, legalább tízféle ugatását meg tudtam különböztetni. Azért furcsa, hogy a Rókát beavatta, engem nem.

[Róka a gimnázium óta Viki barátja. Veled csak azóta haverkodik, amióta Vikivel összevesztek.
Eszerint kibékültek, csak erről énnekem egyikük sem szólt?]

papa, a róka, a mi rókánk, akinek a lakásába vagyunk, az ravasz?
Eléggé, ha ilyen sok pénzt tud kaszálni.
kaszálja?
Ugyanaz, mint a keresi. Szerzi. Amíg fiatal volt, író akart lenni. Drámaíró. És színházi rendező. Nem vették fel a főiskolára, kénytelen-kelletlen elhelyezkedett az apósánál, aki csónakmotorokat javított, aztán kereskedni kezdett jachtokkal, és sírva meggazdagodott.

miért sírva?

Mert sose felejtette el, hogy ő színházi pályafutásról álmodott. Úgy kapta a Róka nevet, hogy mindig írt, jeleneteket, darabokat, filmforgatókönyveket, és az osztálytársai azt mondták rá: íróka. Ebből maradt a Róka.

íróka róka!

író karóka!

hihi

haha

visszaértünk, papa

most mit csinálunk?

Semmitteszünk. Leülünk a McDonald's székeire napozni.

rendelsz nekünk hepimílt?

Hoztam vacsit, csináltam rakott krumplit, csak melegíteni kell.

de inkább hepimílt kérünk a tomival

rakott krumplit majd a nagyinál eszünk, mer nála finomabb

Tényleg?

ne búsulj! tehetek én arról, hogy a nagyi jobban főz, mint te?

Nem, arról én tehetek. Majd gyakorolok.

mindenki jobban tud valamit, papa. te jobban mesélsz

Köszönöm, Gabus. A mamánál is jobban?

igen, mer ő jobban ír mesét, te meg jobban mondasz

egy tomi-gabi lovag? mentőlovagok az ősdzsungelban harcolnak az embereknek a… az emberekért

Volt-nem-volt, gyorsan, gyorsan, Afrikából, a majmok országának széléről…

aha, a dulitli doktorhoz repülünk

Úgy van, Tomus. Egy magas fa lombjából telefonálok, azonnali segítséget kérek, üldöznek bennünket a király katonái, kiszöktünk a börtönéből csellel! Sajnos, a vonal megszakadt, mire Tomi lovag megkérdezhette volna, pontosan hova kell menni. Szerencsére a szuperszonikus helymeghatározó a hívás alapján ki tudta számítani a szélességi és hosszúsági vonalakat, így a varázsdzsípíesz segítségével odaröpültek. Ez volt a legsűrűbb őserdő, amit valaha láttak, tisztást nem találtak, ahol leszállhattak volna, így azután egy nagy fa fölött beállították a robotkormányt, kidobták a kötélhágcsót, azon ereszkedtek a fára. Mit tesz isten, épp ott ücsörgött az okos papagáj…

polinézia

Aki értesítette őket. Minthogy folyékonyan beszélt emberül, hamar elmagyarázta, hogy Jolliginki királyának katonái üldözik a doktort, Csi-Csi majommal, Gub-Gub malaccal, Dáb-Dáb kacsával, Tu-Tu bagollyal, Jip kutyával és más állatokkal egyetemben. Pedig a majmok hívták ide a doktort, hogy elmúlassza a titokzatos járványt.

fölvesszük a helikopterre, mentjük-visszük, ahova kell

Pompás ötlet, Tomus. Akkor a majomhídra már nincs is szükség.

majomhíd?

Amikor a majmok összekapaszkodnak, és át lehet menni rajtuk a szakadék fölött. Ezt a trükköt senkinek nem mutatták meg, csak a messze földön híres orvosnak. Hiába szerette volna látni sok kutató és természettudós, fölöslegesen leselkedtek az erdő sűrűjében. Ők persze nem beszélték a majmok nyelvét, mint Dolittle.

én is szeretném tudni az állati nyelveket

én is, gabi

Reméljük, majd megtanuljátok. Hálából, amiért segítettek neki, Dolittle doktor elintézte, hogy mindkét lovag kaphasson egy kis állatkát örökbe, ahogyan őneki odaadták Huzivonit, a kétfejűt, néhány fejezettel ezután. Tomi lovag választott egy:

krokodilt

Gabi lovag pedig:

beszédes papagájt

Ha már ott jártak a mesében, figyelmeztették a könyv szerzőjét, Hugh Loftingot, hogy ne beszéljen olyan megvetően az afrikai emberekről, ne írjon például olyasmiket, hogy „dolgozzatok, mint a négerek!”. Ezeket későbbi kiadásokból törölték. De a ti papátok még a saját apjától kapta a Doktor Dolittle és az állatokat, Reiter László rajzaival, 1933-as kiadás. Nem sok könyvet adott nekem, talán ha hármat összesen. Négyet. Itt a vége, fuss el véle. Szeretnétek saját állatot?

van nekünk két nimfapapagájunk a mamánál

Már kettő?

igen, vett a mama egy natasát, hogy a tibi madár ne unatkozzon

……

szia, papa, mit csinálsz itt?
Élvezem a panorámát. Gabi alszik még?
megnézem, alszik, szopja az ujját és hilduska lábát
Drága Gabucsek.
jobban szeretnél, ha én is szopnám az ujjam?
Dehogy. Ennél jobban nem lehet. Simogassam a hátad?
igen, és a nyakam is, meg a hajam borzingoljad
Ezt szereti a Tomó. Ugye, milyen szép a kilátás? Az a Halászbástya. Az meg a Margit-sziget. Ha itt laknék, éjjel-nappal a teraszon bámészkodnék.
izzad a hátam
Később, ha lemegy a nap, nem lesz ilyen fülledt meleg.
soká van még a tűzijáték?
Kilenckor kezdik, amikor egészen besötétedik.
addig mit csinálunk?
Bámészkodunk. Megfigyeljük, hogyan gyülekezik a nép. Látni fogod, mire elkezdik, talpalatnyi hely se marad a rakparton és a hidakon. Várj, csöng a telefonom, kihozom.
papa… ááá
Semmi baj, Gabikám, fölkelhetsz, gyere ki hozzánk. Ugye, milyen szép a kilátás? Budapesti viszonylatban ez már-már felhőkarcoló.
a felhőkarcoló élőlény?
Nem, Gabus. A százemeletes házakat hívják így, főleg New Yorkban, mert olyan magasak, hogy belelógnak a felhőkbe, érted?
értem, ez hány emeletes?
Hét.
elviszel minket a tomival felhőkarcolóba, el?
Ha lesz rá mód… Pillanat, csöng a mobilom. Halló. Szia. Persze. Minden rendben, de adódott egy pici nehézség, azt hittem, a hetediken van a lakásod… nem tudom. Viki megmondta. Figyelj csak, mért nem szóltál nekem, hogy Viki… Akkor is. Tulajdonképp ki a barátod? Mind a ketten nem lehetünk bizalmas viszonyban veled. Igen, választanod kell, nem értem, mit kéne ezen magyaráznom. Vagy én osztom meg veled a titkaimat, vagy ő. Ne arról dumálj, hogy mióta ismeritek egymást, sok jel arra utalt, hogy engem választottál, mert… Úgy látszik, félreértettem. Sebaj.
papa, mondhatok valamit?

Egy pillanat, Gabikám, látod, hogy telefonálok.

kivel?

A Rókával, és puszil titeket. Nem az a kérdés, hogy kinek mije lesz, hanem az, hogy melyikünkkel vagy olyan viszonyban… Tényleg nem érted, vagy csak nem akarod érteni? +++ Róka, ne próbálj lyukat beszélni a hasamba, és ne akarj túlordítani, értelmiségiek vagyunk, hallgassuk egymást végig!!!

papa, kérdezhetek valamit?

Mindjárt!!! Nem tudsz egy kicsit várni?

de

Ezt most nem tisztázhatjuk, gyerekekkel vagyok, hagyjuk félbe, és majd… nyugodtan, szépen. Jó, rendben. Köszönjük. Úgy lesz. Ne aggódj, kitakarítok, mielőtt hazamegyünk. Oké. Te is. Szevasz. Hhhh-hhh… most, Gabi.

gyerekkorodban neked is leszakadt a bőr a kisujjadról, és levágták körömollóval, és akkor az fájt?

így jártál?

igen, a mama megígérte, hogy nem fog fájni, de fájt, és még mindig, ha hozzáérek

Akkor ne érj hozzá. Nna. Emberek, ki tudja, mért csinálják a tűzijátékot?

hogy szép legyen

Ez is igaz, Gabi. Más ötlet?

én mondom! ünnepelik az alkotmányt, a kényért, az istván királyt

Pontosan. Eredetileg körmenetet rendeztek Szent István tiszteletére, amiről az Aranybulla is megemlékezett: Rendeljük, hogy a szent király ünnepét minden esztendőnként, ha csak valami nagy nehéz ügyek gondja vagy betegségünk meg nem tilt minket, Fehérvárat tartozzunk megülni. Az Aranybulla egy királyi rendelet volt, 1222-ben adta ki II. András. Tanultam annak idején a jogi karon, de csak erre az egy mondatra emlékszem.

[Erre az egyre se.]

Pontosabban ezt is elfelejtettem, de valaki megsúgta. Akkoriban még nem augusztus 20-án ünnepeltek, erre a napra Mária Terézia királynő rakta. Ő intézte el, hogy 1771-ben Raguzából, a mai Dubrovnikből az úgynevezett Szent Jobb kerüljön vissza hozzánk.

az mi?

Állítólag István király jobb keze.

akkor azt megtartósították, mint a múmiákat?

Nem egészen, állítólag magától száradt ki. István halála után azok, akikre a tetemét bízták, aggódtak, hogy a holttestet valaki megszentségteleníti, kiemelték a templom közepén álló márványszarkofágból, és az alsó sírkamrába rejtették. Ekkor választották le róla a jobb kezet, és a templom kincstárába vitték. Jelenleg a budapesti Szent István-bazilikában őrzik.

soká lesz még a sötét?

Türelem. Reméljük, ma nem tör ki olyan szélvihar, mint három éve.

[Az, hogy hány ember halt meg, maradjon a mi titkunk.]

Nézzétek, milyen vörös a lebukó nap. Meseszép. Látjátok, egyre több az ember odalenn, mindenki látni akarja a tűzijátékot.

gabi, rajzoljunk krétával a falra

jó, jó

Eszetekbe ne jusson! Otthon se engedem, nemhogy itt! Tessék, papír.

papa, várj, abból ne! a mama szerint csak barna üvegből ihatsz!

Nincs barna üvege a Rókának… de, van. Tessék, ez elég barna?

elég

Örülök.

[A Ballantine's nem jutott Viki eszébe.]

21.
HUSZONEGY: Máj. 35, Lottik, zűr, elegy

papa, papa!
hoztál ajándékot?
Sziasztok. Naná! Szülinapotok van!
igen, de a mama szerint pénzed, az nincs
Rátok azért van.
mit hoztál?
mit hoztál??
Rögtön az előszobában akarjátok? Nem mehetnék beljebb? Szia, Viki.
rögtön akarjuk!
Csukd be szemed, Tomi, Gabi, tartsd ki kezed!
ki van
Tessék, drága csillagaim.
juhéj!
pont ilyet akartam!
én is pont ilyet!
de inkább… akarsz cserélni, gabi?
nem
kár
kár, de nagy kár

[A fiaidhoz jöttél, nem őhozzá, igaz?
Attól még visszaköszönhetne.
Elindította a pert, mint tudjuk. Értékelni kell, hogy egyáltalán beenged a lakásába.
Na hallod! A fiaim születésnapján?
Bármikor.]

Adjatok egy-két puszit!
jól van, papa
én hármat adok, mert pont jó ajándékot hoztál

Ha egyszer nem találom el, akkor puszi nélkül maradok?
meglátjuk
Sokan vannak a vendégek?
nem, már egy-két elment
Miről maradtam le?
a gyertyafújásról!
egyből sikerült, egyből!
a tortaevésről!
a tomboláról!
az énekelésről!
hozott gitárt a róka, gyerekgitárt, hozta a saját felnőttgitárját, megtanultuk a hepibörszdéjt, meg
Remek. A Róka itt van még?
ő pont elment a liával meg a gitárjával, majd jön, és tanít játszani
És a spanyol nemes?
utazásba van, rocsón
Rohamcsónakon?
dehogy, papa, a rocsó, az egy árulási utazás
Nem értem.

[Talán road show.
Ja…]

Príma. Látom, a nagyi is kellőképpen haragszik rám.
nem mondta
Ő mondás nélkül szeret haragudni.
mit?

[Belebonyolódsz?
Szerinted?]

ma nálad alszunk?
Sajnos… a mamátok nem szeretné… nem engedi.
pedig mi megmondtuk, hogy barna üveget iszik a papa, de nem vetted föl a telefont egész este, mikor a tűzijátékot néztük a gabival, és…
Tudom, tudom.

sajnos hogy odajött, kaputelefonált, de azt se vetted föl, mert pont kicsit leheveredtél a szőnyegre, és feljött, csöngetett, kopogott, tomi nyitotta az ajtót

Igen, hallottam.

és látta, hogy egyedül vagyunk a tetőteraszon, ketten egyedül

veszekedett, de arra se akartál fölkelni, hogy magas a róka terasza, könnyen leeshet egy olyan kisgyerek, mint én és a gabi

hiába néztük a tűzijátékot, azonnal kellett öltözni és menni vele. látta a barna üveget, nem olyanra gondolt, nem

Elszúrtam.

el, papa, nagyon el

nem enged hozzád, hogy gyere ide, ha látni akarod a fiaidat, akik mi vagyunk a gabival

és a fizetést se küldöd neki, igaz ez?

Momentán pénzzavarba kerültem, de… át fogom utalni. Lehetne türelmesebb. Nekem nincs gazdag spanyol pasim.

de van csilla nénid

Az… más… egészen…

pénzét nem ad, mi?

Tomikám, ezt te még nem érted.

te meg azt nem érted, hogy a mamát idegesíteni, bosszantani, ugráltatni szigorúan tilos, mert benn van a hasában a baba, a kistestvér, és ha a mama ideges, bosszankodik, ugráltatódik, akkor megeshet, hogy elmegy

pedig nekünk kell az a kistestvér a tomival!

bocs, papa, hívnak a barátaink be, azért jöttek a zsúrunkba, hogy játsszunk

ne aggódj, még találkozunk

te kivel vagy, gabi?

a hencével

akkor én a baluval

előre, magyarok!

utánam, klónok!

[ha a papánál akarsz aludni, hisztizzed ki a mamánál, tomi
sírj vagy toporzékolj, gabi
igazad van, sokszor mondtam, hogy nem érdemes, de ez egy kivételes eset!

most, most! amíg mások is hallják!]

……

Őrült hálás vagyok Vikinek, hogy megengedte, alig akartam hinni a fülemnek.

mért, papa, az nem fer, hogy sose alhassunk nálad a gabival, csak azért, mert elszúrtad

Teljesen igazad van, bár az sem fair, hogy nem veletek foglalkoztam, hanem magammal, és a Róka tetőterasza tényleg veszélyes, túl alacsony a mellvéd, elfogadhatatlan, hogy… de soha többé nem fordul elő. Szeretném, ha majd megköszönnétek Katának… az a feltétel, hogy ő is átjön, ketten talán tudunk vigyázni rátok. Őbenne megbízik a mamátok, énbennem nem.

[Érthető.

Valóban?! Te miért nem szóltál? Miért nem léptél közbe? Miért nem ráztál föl?

Próbáltam, hidd el.

Hogy lehetek ilyen szar apa? Pedig már semmi más nem maradt nekem, csak ők ketten!

Önsajnálat kikapcs!]

én bízok benned, papacsek. te is bízol, gabi?

bízok… vagy bízom? ikes?

Nem számít. Az a lényeg, hogy jöhettetek velem.

kihisztiztük

Gabus, vigyázz az sz-re, tudod, kígyó betű, ahogyan a logopózna néni tanította.

sssssssz. a mama nem szereti, ha logopóznának mondjuk, szerinte gyönge vicc

Ezen ne múljék. Logopédus.

sziszi néni, két kígyóbetűvel

Szépen ejtetted, Gabika.

mért nem kocsival megyünk?

Kifogyott a… Jólesik egy kis séta. Aztán metró, HÉV, megint egy kis séta, és máris otthon leszünk.

lesz még idő dévédére?
én minipaxot szeretnék
Állapodjatok meg.
a szkubidút nézzük, gabi, olyan rég láttuk
nekem a minipax sokkal jobb
de tudod azt, hogy meg kell egyeznünk, különben se szkubi, se mini
folyton éntőlem akarod az egyezést, most inkább te egyezzél
olyan vagy, gabi
én nem
irigy tesó
aki mondja másnak

[okosabb volna a papával foglalkozni, ha már kihisztiztétek, hogy lehessetek vele!
kérj gyorsan egy mentólovagosat!]

címet adok: az ezüstcsontváz
Szép. El se tudom képzelni, hogyan jutnak eszedbe ilyesmik.
én tudom elképzelni, honnan jut a tominak, a mama vitt minket bányára
Milyen bányára?
tardosbányára
én címem, én magyarázom, ne szólj közbe, gabi! tardosbányába csináltak ásattatást, jurtatemplomot vettek ki a földből, és körbe sok sírt, a tatárok ölték meg a csontvázakat, valaha régen emberek voltak
De miért ezüst?
azt csak úgy kitaláltam hozzá
legyen inkább aranycsontvázak, tomi
Az megdrágítja.
nem, én címem, ezüstcsontváz, ez az utolsó szavam, me básztá!
Tessék??

[Hallottad pontosan.
Ez azért…
Ahelyett, hogy örülnél, egykettőre megtanulnak spanyolul.]

kezdjed már, papa

Itt a mozgólépcső. Majd ha leültünk a metróban, folytatom.
és ha nem kapunk ülőhelyet?
Akkor állva.

……

ez az ezüstcsontvázas túl rövidre sikerált
Hát bocs, Tomikám, ásatásról és ezüstcsontvázról ennyi jutott eszembe.
nem hiszem én azt, hogy egy hercegnőnek ezüstcsontváza van
Mesében bármi lehet!
akkor a királynak meg aranycsontváza, arany
és a fáraónak, gabi?
Fussunk, ott a HÉV!
szorítod a kezem, papa
Gyorsan! Ügyesek voltunk… leülhettek, én állok.
az nem jó, mert még egy mesét szeretnénk
vagy harcoljunk, tomi
nincsenek fegyvereink, a mamánál hagytuk
akkor a bombákat csak elképzeljük
Inkább mesélek.
most a címet én: utazás lovon az egyenlítő vason
Olvasta nektek a Május 35-öt?
honnan tudod?
Rájöttem. Abban van ilyesmi. Én is nagyon szerettem. Már gimnazista voltam, amikor hazavittem a könyvtárból. Tudjátok, miért ez a címe?
te adtad?
Dehogy, az Erich Kästner. Az írók maguk adnak címet a műveiknek. Ő írta az Emil és a detektíveket is, emlékszem, Déry Tibor fordította, nem Szabó Lőrinc. Van még A repülő osztály. És A két Lotti, ikrekről szól.
olvassad föl
Majd megveszem.
töltsed az internetről le, a mama is úgy szokta
Gondolod, hogy fenn van egy egész könyv?

persze, a mama tölt le mindig, a májusosat is letöltötte, és olvassa a monitorából nekünk fel. kár, hogy neked már nincs internet, nincs

Sajnos, Gabus… már számítógépem sincs. Ha nem tudom fizetni a hitel részleteit, házam se lesz. Úgy fölment a svájci frank, hogy végem van, mint a botnak. .. ööö… De hamarosan minden rendbe jön, rendbe jön! Ne izguljatok. Felnőtt dolog. Megoldom!

persze hogy meg

Próbálom fejből. A két Lotti kilencéves lányokról szól, ikrek, Lotti és Luise, megszólalásig hasonlítanak egymásra.

ha megszólalnak, akkor nem?

Azt jelenti, hogy nagyon. A papájuknak az a neve: Palffy. A szülők elváltak, amikor a lányok kicsik voltak… hm…

pont mint te a mamától

Nem, Tomi, ő vált el tőlem.

szerinte te csináltad, te

Pillanat, Gabikám! Én adtam be a válókeresetet, de ő nem akart tovább velem élni.

persze, mert a pókerral veszted a pénzét, és iszod a fehér üvegeket, attól veszted az eszed el

Hát… ez így, ilyen formában nem egészen fedi a valóságot. Azonban… a két iker kislányt a Kästner-regényben különválasztották, amikor még annyira kicsik voltak, hogy el is felejtették egymást, Luise Bécsben élt a karmester papával, Lotte pedig Münchenben, a sokkal szegényebb mamával.

ilyet lehet? hogy a testvéreket teljesen szét?

Bármilyen furcsa, megesik.

mit tehetnek a gyerekek arról, hogy a szülők válásra kerültek?

Igazad van, Tomikám. Semmit. A válást mégis főleg a gyerekek szívják meg.

mi is szívjuk?

Nem… annyira. Kicsit azért… Ti együtt maradhattatok, eszembe se jutott volna azt kérni, hogy egyikőtök legyen nálam, nem tudnék dönteni, kit válasszak, nekem mind a két kisfiam kell. Még ez a legtűrhetőbb megoldás, ketten, hol a mamánál, hol nálam.

többet a mamánál, és azt mondja, még többet fogunk, mert te…

Mindent elkövetek, Gabikám, hidd el… idővel talán rendeződik az egész… valahogyan. A regényben jól alakultak a dolgok, Lotte és Luise összetalálkozik egy gyereküdülőben, rájönnek, hogy testvérek, örülnek egymásnak, azt eszelik ki, hogy helyet cserélnek. És ruhatárat. Luise utazik Münchenbe, Lotte pedig Bécsbe. A szülők egy darabig semmit nem vesznek észre. Ti nem csinálhatnátok ilyet, mert a szőke, kék szemű örökmozgó fiacskám hiába bújna a kis barna filozófusom cuccaiba. A regény végére a lányok összehozzák az apát és az anyát, megint együtt él a család, fuss el véle.

[ezt megpróbálhatnátok
ti is]

de hogyan?
Most nem mennék a részletekbe, egyszer sorra kerítjük A két Lottit.

[talán ha tomi ragaszkodna hozzá, hogy a mamával akar lakni, gabi pedig, hogy a papával
egyiktek ide, másiktok oda, attól
megszakadna a szívük, és
elgondolkodnának, hm?]

papa, lehet olyat, hogy én megyek a mamához, mindigre, a gabi meg itt marad neked?
Tessék???
de inkább én ott akarok mindigre, ahol te, tomi, mert te vagy a legjobb barátom!
Tomikám, ezt a buta ötletet honnét vetted? Kicsit félreértetted A két Lottit. Én megzavarodnék, ha bármelyikőtöket nem láthatnám.
mondjad meg a mamának
Százszor mondtam. Tudja ő, és azt is, hogy kell nektek papa, akármilyen, vagyis…
kell
kell, kell

[Milyen kétségbeesett lehet a viselt dolgaid miatt, ha azzal fenyegetőzik, hogy elveszi tőled a láthatási jogot!

Igazad van. Szégyelljem magam.
Az már nem elég. Inkább szedjed össze.]

Csillagaim… puszivonat érkezik Balatonszéplak felsőről. Jó meleg a nyakad. Neked is, Gabi. Hol tartottam? Azért Május 35. a könyv címe, mert… Kinek van ötlete? Hány nap van egy hónapban?

harminc

harmincegy

Attól függ, melyikben. Tudjátok, két ökölbe szorított kezünk csontbütykein kiszámolhatjuk. Május harmincegy napos.

akkor olyan, hogy május harmincöt, az nincs is

Tomi fején találta a szöget. Egy nem létező napon játszódik a hihetetlen történet. A valóságban nem görkorcsolyázhat a cirkuszi ló a Csendes-óceán fölött az Egyenlítőn, mert az egy képzeletbeli vonal, nem pedig vasöv a föld hasán. A tudósok találták ki. Itt leszállunk, adjátok ide a kezeteket. Úgy. Köszönöm szépen. Szedjétek a lábatokat, a jelek szerint nagy zuhé lesz.

milyen jelek?

Sötét felhők.

a mese ugrott?

Hol nem volt, a vonal túlfelén kislány, nagyon udvarias. Fordítógép bekapcs. Petrezselyem hercegnő vagyok én, finom a jó habos sütemény…

hehehe

hihi

még beszélj ilyen vékonyan

Már mindenki engem néz, aki szembejön. Siessetek, mentőlovagok, többedmagammal bajban vagyok. Odarepültek, landoltak az erdő közepén, várta őket a fekete-fehér kockás kislány, akin sakkozni lehetett volna. Üldözi a cet, mert nyelvet öltött rá. Ebből is kiderül, hogy nem szabad nyelvet öltögetni, könnyen pórul járhat az ember. Addigra odafutott Ringelhuth bácsi és Konrád, meg Negro Caballo, a cirkuszi ló. Közelgett a cet! Tomi-Gabi lovag elővette a helikopterből a riasztópuskát, épp a legjobbkor! Célba vették, bumm-bumm! A ménkű nagy állat visszakúszott a folyón át a fák közé. Ekkor bukkant föl egy tetőtől talpig agyontetovált bennszülött, kijelentette, hogy ő lőtt, méghozzá forró sült almával, azzal töltötte meg a bicskáját.

lehet bicskát tölteni, és lőni?

Mesében. Ő a híres Dögkeselyű törzsfőnök. Az egész társaságnak kiadós vacsorát tálalt föl. Fogások: Moszkitóragu. Cápauszony, erjesztett rizsborban. Füstölt kígyónyelv cukornádsalátával és ádámalmakocsonyával. Emukotlett, csigapüré. Kókuszdiókrém cethalolajban. A mentőlovagok kivételesen annyit ettek, hogy a papájuk elégedetten bólogatott.

mert a papa lovag is ott evett velük

Dögkeselyű törzsfőnök szabadkozott, sajnos, olyan különlegességgel, mint az emberhús, nem szolgálhatnak, tegnap az utolsó hadifoglyot is megették. Végül a lovagok választhattak a törzs fegyverkészletéből. Tomi a hatlövetű bugylibicskát akarta, Gabi a bumerángot, mely visszarepül a gazdája kezébe, miután lebunkózta az ellenséget. Fuss el véle. Na, jó mese volt?

rövid

Édes Gabikám… Mondok valami érdekeset. A Május 35. egyik fejezetében Konrád, Ringelhuth bácsi és a ló átutazik Elektropolison, az automata városon. Amikor ezt olvastam, nekünk vonalas telefonunk se volt, évek óta kérvényeztük, a mobilt pedig még nem találták föl. Kästner leírja, mint valami elképesztő fantasztikumot, hogy Elektropolisban az emberek telefonkagylót vehetnek ki a zsebükből, és akármerre járnak, beszélhetnek bárkivel. Mára ez olyan természetes, hogy a kutya se csodálkozik rajta… Jaj, Kata már ott vár a kapunál.

mér jött a kata, mér?

vigyáz ránk és elmész?

nem akarom, nem

Nyugodjatok meg, sehova se megyek. Viki csak azzal a feltétellel engedte, hogy velem gyertek, ha Kata is idejön.

mer akkor?

Ő is vigyáz rátok.

tehát nem mész el?

Eszemben sincs. Boldog vagyok, hogy veletek lehetek.

holnap van ovi?

Nektek nincs. Tekintettel a szülinapra, lóghattok.

juhéj!

éljen a papa! éljen a papa!

Szia, Kata. Bocs a késésért.

szaladjunk, tomi!
hadd lobogjon a hajunk!
Inkább ne szaladjatok. Késő van, azonnal fürdünk.
nem lehetne egy kis…
Holnap.
kár
én nem bánom a fürdést, csak a tomi, mer álmos vagyok
Tomi, te nem?
tudod, hogy én sose szoktam álmos lenni
Igaz. Fiaim, milyen érzés, hogy mostantól hatévesek vagytok?
jó, ugye tomi?
igen, mer úgy érzem, most már sokkal többen tisztelnek, mint amikor öt voltam

[Ülj le.
Rossz hír?
Eléggé.
Beadta?
Be.
Ki az ügyvédje?
Juan Carlos haverja.
Honnan tudod?
Hallottam.
Annyira reméltem, hogy meggondolja magát.
Én is. Azért lehetett rá számítani, hogy nem.Jaj. Jajjaj.
Igazad van.
Ne helyeselj, vigasztalj.
Nincs mivel.]

22. HUSZONKETTŐ: Micimackó, betvek, nagy mentő

papa, meg tudsz tanítani írni?

Próbálhatom. Reggeli után.

és olvasni, azt meg?

Gabikám, unatkozni fogsz az iskolában, ha mindent megtanulsz, mire beíratlak.

de most unatkozom, és az írással remekül szórakoznék

Mit szeretnél leírni?

azt, hogy tilos az á

Ne beszélj!

mért ne beszéljek?

Gabus, ez csak annyit tesz, hogy csodálkozom. Szóval, a mama olvassa nektek a Micimackót.

ezt is tudod?

Ne viccelj, a Micimackót mindenki ismeri, pláne Magyarországon, mert Karinthy Frigyes fordította, és állítólag sokkal jobb, mint az eredeti angol.

a micimackó angol? én ezt nem is tudtam!

írta Alan Alexander Milne, a saját gyerekének, bizonyos mértékben a saját gyerekéről, ő volna Róbert Gida. Milne vett a fiának egy játék mackót. Gyakran jártak az állatkertbe, láttak egy medvét, a felirat szerint a Királyi Winnipeg Gyalogezred, tehát az első világháborúban harcoló kanadai egység szerencseállata, ezért lett a neve Winnipeg. Milne fia a saját állatát is Winnipegnek kezdte hívni, innen az angol cím: Winnie-the-Pooh.

biztos mert sokat púzik, hehe

hihi

Már befejeztétek a mamával?

ott tartunk, hogy micimaci és malaci üldöznek fenevadot, több fenevadot, de azok a saját lábnyomuk, mennek körben

[ez az az eset, amikor körbe]

vagyis körbe.

[körbe-körbe]

körbe-körbe, tomi
Annyira büszke vagyok, hogy ilyen szépen sikerült megtanítanom nektek a helyes beszédet.
most akkor jöhet a helyes írás
Bár nyilván Vikinek is köszönhető. Örülnék, ha mindig szólnátok, mit olvas nektek ő, nehogy esetleg én is ugyanazt…

[Ugyan. Kinek árt, ha kétszer kapják a Micimackót?
Igaz. Másodjára aha-élmény.
Addig sem lőnek.]

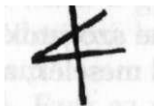
tomi, te ki vagy a micimackóban?
róbert gida
nem, mert az én vagyok, én
Lehettek mind a ketten. Úgyis az a könyv vége, hogy elmegy a százholdas pagonyból.
hova?
Iskolába, Gabikám. Záros határidőn belül föl kell nőnie.
nekünk is?
Természetesen.
nekünk mikor?
Még… van időnk. Majd a gyerekkorotok végén, amit igyekszem megédesíteni, lehetőségeim szerint.
na, írod akkor nekem?
Tessék. TILOS AZ Á. Ezek az úgynevezett nagybetűk. Leírom kisbetűkkel is: tilos az á. Picit más, amikor nyomtatják, mindegy. Ha kézzel írunk, az a zsinórírás.
sinór?
Zsinór, zs-vel, a spárga másik neve. Olyanok a betűk vonalkái a papíron, mint a gubancolódó spárga, igaz?
nem, az írott írás olyan, mint a füst

Szép megállapítás, Tomikám.
szereted, ha szépet állapítok meg?
Imádom.
remélem, súg még
Ki?
írjad le nekem a gabi betűt zsinórnak, írjad
G G G, g g g. Írjam a Tomi betűt is?
nem kell, bébikönnyű, T T T
A kicsit is tudod?
még nem
így: t t t. A nevek kezdőbetűje mindig nagy. Tomi, Gabi.
tényleg? az oviban csupa naggyal szoktuk
A könnyebbség kedvéért. Később megtanuljátok.
nem később, most, TomI
A végén kis i-vel, Tomi.
én is írom: Gobi
Igen, de a-val, Gabi. Mondok valami furát: az A eredetileg ökörfej volt.
mit?
Valaha régen, és ne szóljatok közbe, hogy a Föld izzó tűzgolyó, másról mesélek, az emberek még nem találták föl a betűket.
és a számokat?
A számokat sem. Ha valamit föl akartak jegyezni, hogy el ne felejtsék, vagy hogy továbbadhassák másoknak, egyszerűen lerajzolták. Minthogy a papírt sem fedezték föl, rajzoltak a barlang falára, amelyben laktak.
lakjunk mi is barlangban!
Még megeshet, legalábbis velem, ha így folytatom. Nem akkora buli a barlang, nincs villany, nincs fűtés, nincs folyóvíz.

[Villany nemsoká nálad se lesz.
Jövő héten kifizetem.
Múlt héten is ezt mondtad.]

Ha lenyilaztak egy bölényt, odarajzolták a falra, egyrészt hogy a gyerekek lássák, mi történt, másrészt hogy a tanuló vadászoknak elmagyarázhassák, hogyan kell. Később, ha ökröt vettek…

minek vettek?
Például szántásra, hogy húzza az ekét… az eke…
csinálja a barázdát
bébikönnyű, benne van az ünnepi versbe
Szóval, lerajzolták a fejét. Abból lett sok száz vagy ezer év alatt az A betű. Képzeljétek el az oldalára
döntve, máris ökörfej:

A rosette-i kő…

[Ó…]

Á, hosszú. Azon vannak ilyen réges-régi betűk, amelyek még képecskék, hieroglifa a nevük, látható a British Musueumban, Londonban, hiába kérik vissza az egyiptomiak.
akkor a vera majd megnézi nekünk
Lehet, Tomus.
a tomi betűnek is van ilyen képecskéje?
Valószínűleg. Nem tudom.

[Majd én.]

Nos. A nagy T a parittya rajzából alakult ki, fokozatosan. A parittya a csúzli másik neve.

A kis t pedig a kenyéréből.

akkor én parittyakenyér vagyok
és én?

A G az asztal kezdetleges rajzából fejlődött olyanná, ahogyan ma írjuk. Itt nincs külön nagy és kicsi, ne kérdezzétek, miért, fogalmunk sincs.

[Bocs, képtelen voltam kideríteni az interneten.
Annyi baj legyen.]

Tehát az asztalból lett a G:

asztal vagy, gabi, rajtad eszünk, haha
nem, hanem rajzolunk
rajzolhatok a hátadra?
sajnálom… igen!
De nem filctollal! Tomi!!! Nehogy összefirkáld a trikóját, most vette a mama!
jól van
Lassan szedelőzködnünk kéne, ha el akarunk jutni a csúszdaparkba még ma! A reggelit se fejeztétek be.
köszönöm, eleget ettem, jóllaktam
én is. gabi, játsszunk bentent
Pillanat! Tomi, te hozzá se nyúltál!
hozzányúltam, és nem ízlik
Eddig megetted!
most nem csináltad olyan jóra
Mit? A friss kiflit? A vajat? A téliszalámit?
nem tudom, de…
Minden pontosan ugyanolyan, mint máskor!
sajnálom, papa, nem ízlik

[Majd eszik, ha éhes, ne erőltesd.
Nem téged fog nyaggatni a csúszdaparkban kajáért.]

Húzzatok cipőt, kössétek meg, dupla csomóra.
légyszí te kössed meg

Gyakoroltuk eleget.
légyszí! légyszí-légyszí!
Na jó, most az egyszer. Neked is, Gabus? Rendben.
kár, hogy a csúszdaparkba megyünk, kár, kár
Miért, Tomus, te hová szeretnél?
bükfürdőre, a velneszbe
Aha. Sajnos…
tudjuk, sokba kerül, és nincs pénzed
Ez a rideg valóság, Tomikám. Mindenkinek tartozom, az a legnagyobb baj, hogy a banknak is… Talán a Róka ki tud sírni nekem egy kis haladékot… Míg élünk, remélünk.
akkor legalább egy mentőlovagos? én adom a címet
mért mindig a tomi?
nem mindig, csak most
Lesz pénzem, ne féljetek, akkor majd úgy járunk Bükfürdőre, mintha hazamennénk.
honnan szerezel pénzét?
Dolgozni fogok a Rókának. Fölvesz a cégéhez. Én intézem a jogi ügyeit. Tudjátok, hogy hajókkal kereskedik, most már tengeri motorcsónakokat és vitorlásokat is árul, az nem esik olyan messze a tengerjogtól.
juhéj, bükfürdő!!!
Gabus, régebben u-val mondtad.
már megtanultam
Ti mit szerettek a legjobban Bükfürdőn?
én az alakú medencét
én a reggeli tükörtojást
a petra nénit, aki adja az újságot
a ricsi barátunkat
a kisbuszt
a bárányt és a nyulat a kertben, amikor húsvét
a mazsolalányokat, akik táncolnak a lőcsarnokban
előcsarnokban, gabi
Igazából mazsorettlányok. Rúdforgatók. De a mazsolalányok sokkal jobb.
kérdezhetek valamit, papa?
te mit szeretsz a legjobban bukfürdőn?

Titeket. Például amikor búvárosat játszunk az úszószemüvegekkel, és látom a víz alatt a pici testeteket lebegni, abban az édes zöld úszógatyiban, föláll a hajatok, tempóznak a kis karok, lábak, megfogjátok a kezemet, összekapaszkodunk, forgunk odalenn abban a másik világban, bugyog a lélegzetvételünk… kiderült, hogy tudok ám valamit, amit nem mindenki, sokáig bírom lélegzetvétel nélkül, alámerülésben talán világbajnok lehetnék, ebben az egyben túlteszek másokon, lehet, hogy nem fontos, meddig vagy képes levegő nélkül élni, de van, amikor hasznos, úgy látszik, ebben emelkedem ki az átlagból, erre azért büszkék lehettek, és táncolhattok a könnyű talpatokkal a hátamon, míg én odalenn heverek a medence fenekén, időnként bugyborékolok, végre boldog vagyok, mintha fönn hagytunk volna az összes rosszat, ami fáj…

[Nehogy sírni kezdj!
M… mindjárt…
A csúszdapark! El kéne indulni.]

A kocsihoz, uraim. Remélem, beindul.

míg odaérünk, kaphatunk mesét?

Igen, Gabus. Cím?

nem ő mondja, hanem én: tomi-gabi lovag és a cso-csófocisták föllázadása

Mentőállomás, csiling, telefon. Nézzétek, épp elhajtunk az épület előtt, amiről a helyszínt vettem, ez az új tűzoltóság, a rácsos redőnyök mögött a garázsok, azokban alszanak a tűzoltóautók.

hány garázs?

Nem számoltam meg, Tomus, a mesében annyi, ahányat akartok.

akkor hat

nem, inkább kilenc, ez az utolsó számolás, egy: abban van a nagy helikopter, kettő: középsős helikopter, három: kis helikopter, négy: tomi egyik rendőrdzsipje, öt: tomi másik rendőrdzsipje, hat: a repülőgépem, hét: az űrhajónk

Maradt még kettő.

nem baj, én folytatom, gabi! kell egy kis cuccos garázs, a fegyvereknek, szerszámoknak, szafanderoknak, satöbbi, egy garázsba pedig alszunk a gabival, ha lapzárta

Én is szeretnék ott egy ágyat.
ne aggódj, papa lovag, kapsz

[Szükség lesz rá, ha…
Kuvik.]

Itt a Hajógyári-sziget, csak a hídon kell átmennünk, kiszállunk, és elsétálunk a csúszdaparkhoz.
jól van
mért jött a kata a parkolóba, azt kérdem én, mért?
Hogy velünk legyen, Gabikám. Hallhattad eleget, a mama nem szereti, ha csak én egyedül…
de te nem mész el, nem?
Nem.
becsszó?
Mikor csaptalak én be? Szia, Kata, puszi. Veletek leszek, amíg lehetek
jó, jó
Befejezzem a mesét?
fejezzed
Halló, halló, rémült női hang a vonal végén, a bukfürdői szállodából telefonálok, fellázadtak a csocsófocisták, leugrottak a fémrudakról, ez még nem volna akkora baj, de hirtelen úgy megnőttek, mint az igazi emberek, valahonnan fegyvereket szereztek, elbarikádozták magukat az alagsori bowlingteremben, túszul ejtették az igazgató urat, azonnali segítséget kérünk! A két mentőlovag beugrott a nagy helikopterbe…
nem, én a repülőmmel megyek
Gabi a repülővel…
és te is velem jössz, papa
nem, hanem az én hatszárnyú légó űrgépemmel
Csornáig Gabival, onnan Tomival. Minthogy a mentőlovagok jól ismerték a helyszínt, tudták, hogy a szálloda előtt van egy zöld mező, ott szálltak le. A bejáratnál várta őket a fő-fő recepcionista…
mi az a cionista?
Recepciós. Aki a pultnál fogadja a vendégeket, és…
ad a gyerekeknek megró cukrot
negrót

[minek szóltok közbe minden mondatnál?
a papa mesél, nem ti]

Sietve bekísérte őket. Hoztak magukkal periszkópot, ledugták a szellőzőnyíláson. Látták, a fele se tréfa, nagydarab legények, focistaruhában, odakötözték az igazgató urat az oszlophoz, minden bejáratnál egy marcona, géppisztollyal, puskával, kézigránáttal. Mitől nőttek meg ekkorára? A recepciós nem tudta.

most elárulom, hogy amikor a címet adtam, én az emberekre gondoltam, akik csocsófociznak, hogy ők lázadnak fel, de így sokkal jobb

Örülök, Tomikám. A lovagok hoztak a helikopterből egy hangosbeszélőt, és bemondták…

nem, inkább a papa lovagnak súgták, ő mondta be

Rendben, Gabus, én: Csocsófocista urak, azért vagyunk itt, hogy elrendezzük a dolgokat, lejövünk követségbe, ne lőjetek! Fehér zászlót vittünk, s bátran beléptünk az oroszlán barlangjába…

volt oroszlánjuk?

Nem.

és gonosz lányuk?

Az sem. Hogy jut eszedbe, Gabi?

úgy értettem, a gonosz lány barlangjába

Engeditek végre, hogy befejezzem?

[ugye?
türelem!]

Beengedték őket a csocsófocisták, csupa izmos, egyforma arcú, kétméteres atléta. Kérdi tőlük Tomi lovag, hogy tulajdonképp mi a gondjuk, mért ugrottak le a fémcsövekről. Azért, magyarázta a piros kapus, mert mégiscsak pofátlanság, hogy a nap minden órájában odaállnak az emberek a csocsóhoz, pörgetnek minket összevissza, az senkinek nem jut eszébe, hogy enni vagy inni adjon, hogy időnként zuhanyozhassunk, hogy kimossák a dresszünket. Igazuk van, mondta az egyik lovag…

melyik?

Gabi.

mért nem én?

Gyerekek, most nem mindegy?

nyugi, papa

De mitől nőttek meg ennyire? Vonogatták a vállukat a csocsófocisták, azt mi se tudjuk. Letört a piros középcsatár, kiesett a parkettára, fölment a lépcsőn, és már úgy jött vissza, megnőve. Ő aztán kiszabadította a többieket, adott enni, kis süteményeket, jóllaktunk, és mi is megnőttünk. A süteményeket a takarítóeszközök fülkéjében találta, ott voltak a fegyverek is. Tomi-Gabi lovag megígérte a csocsófocistáknak, hogy ha elengedik az igazgató urat, és leteszik a fegyvert, elintézik, hogy ezután rendszeresen kapjanak ételt, italt, kivigyék őket a fürdőszobába. Cserébe csak vissza kell kicsinyedniük, és újra ráülniük a csövekre. A csocsófocisták összedugták a fejüket, igent mondtak, azzal, hogy a kicsinyedés nem rajtuk múlik. A lovagok alaposan megvizsgálták azt a fülkét, észrevették, hogy egy rejtekajtó van a szekrény mögött, benéztek oda a periszkóppal, így találták meg a három banditát, akiket már hónapok óta köröztek, azaz keresték őket, kábítószer-csempészés miatt. Az igazgató hívta a rendőrséget. A nyomozók megállapították, hogy a süteményekben kábítószer volt, ez okozta a növekedést. A bűnözőket elvitték bilincsben, a csocsófocisták kaptak ellengyógyszert, így minden rendeződött. A lovagok pedig választhattak maguknak a titkos rendőrségi fegyverraktárból. Gabi?

rablópuska, rendőrbilincs

Tomi?

bilincs és szupergéppisztoly

Az milyen?

olyan, amilyenre csinálom, mert én fedezem föl. gondoltam egyet, és ha nagy leszek, fölfedező leszek! a szuper kávéfőzőt is én fedezem föl. csak a gombot kell nyomni, és poharat is ad

én katonai fedező leszek, olyan parancsnok, aki fedezéket ad a katonáinak

nem, gabi, a fedező az, aki fölfedez valamit, mint én a szuper kávéfőzőt

akkor én mit fedezzek, mit?

a csontváznézőt, ami kimutatja

jó, jó

Gabikám, azt már fölfedezték, röntgen a neve.
kár. nem baj, majd fedezek valami mást fel

……

Sajnálom, hogy mindig ennyit kell veletek vitatkoznom, amikor letelik az idő.
lett két új barátunk, a laci meg a levi
és ők még maradhatnak
Percekig. Csepereg az eső, szomorú szürke az ég, nagy zuhé lesz, aki nem megy fedett helyre, bőrig ázik.

[rossz előérzet, rossz
nekem is… legyünk résen
szóljunk neki?
ahogy gondolod
vagy nekik?
az többet árt
jó, jó, ne ijesszük meg őket
de neki talán tényleg…]

a kata mér jött velünk?
Zavar téged, Tomikám?
nem akarom, hogy ő vigyáz ránk, és te elmenjél
Semmi efféle. Csak meghívtam ebédre. Aztán siet a dolgára, az unokáihoz. Beszállás, biztonsági öv.
tudjuk
te is kapcsold be papa, miattad sípol
Aha… Na gyerünk.
figyelj, gabus, csinálok neked meglepetést
mit?
foglak meglepni, gabus, hallasz engem?
itt ülök melletted, tomi
igaz-e, hogy te a findu mesteres nagy legódobozt akarod a szülinapodra?
igen

jó hírt mondok: kapod! de lehet, hogy valami még nagyobbat kapsz, és annak is fogsz örülni!

juhéj!

most akkor te is csinálj nekem egy ilyen meglepetést, gabi

jó, jó. a tűzoltóautón kívül mit szeretsz?

azt nem kell tudnod, csak mondd, ahogy én

lehet, hogy nem tűzoltóautót kapsz, hanem valami mást, de lehet, hogy jobban fogsz neki örülni

juhéj!

hahaha

most a hatszárnyú repülőt is bevettem a divatba, gabi

nekem a csillagok háborújából azok a kis figurák vannak divatba, akikhez fénykardot adnak, mert a fénykarddal jár varázserő

jé, nézd csak, gabi, betették ide a füzetben a kiadagoló járművet

Mit adagol ki, Tomus?

klónokat! nekem a klónok is divat, de csak egy pincurkát

Jaj, istenem! Ez nem lehet igaz!!!!!!!!!

(durrr!)

(csörrr!)

(plonk!)

(vrrrü)

(szszszü!)

[élsz?
nincs bajod? Fáj?]

Az isten b+++ +++ +++ +++ +++ ! Hogy rohadna le a k+++ +++ +++ +++ +++ !!! (további szalonképtelen kifejezések) +++

jaj, papa, jaj, mit csináltál?

Mi van veletek? Mondjatok valamit!

összetörött a kocsink, össze

Az nem számít, ha ti egyben vagytok! Istenem, istenem… Kata, te vérzel? Kati, Kati!

mi lett a katával?

Kati! Kati!!!
mér ütöd pofon?
Hála az égnek, már azt hittem… hívom a mentőt, hol a telefonom?
kiesett oda
nem kell, papa, már itt a mentő
Ez most komoly, Gabi, igazi mentő kell…
igazi mentő jött
és igazi rendőrautó

[Én hívtam őket.
gyors voltál
szerencsénk van
meg tudtuk csinálni
hogy nem lett komolyabb baj
Ez a lényeg.]

papa, mondhatok valamit? én féltelek téged most
Most, Gabikám, amikor túl vagyunk rajta?
fognak nagyon haragudni a mamáék, attól tartok

TRIÓ:
Fogadás, ne legyen hat síró

[Beszélnünk kell, nem gondoljátok?
de
jó, jó
Hova üljünk le?
az ablakpárkányra
csak ki ne essünk
kapaszkodjunk a szélébe meg
rendben
Ez így nem mehet tovább. Valamit tennünk kell.
tegyünk
valamit
mit?
Ki fogjuk találni. Most az a legfontosabb, hogy Viki ne legyen a plafonon, amikor megtudja.
ne legyen, ne legyen… mindig a plafonon van, ha
amikor valami baj történik
Csodálod?
pillanat, jön a fodoktor a fehérruhásokkal
addig maradjunk csöndbe, hogy halljuk
pszt

……

Hála isten, nincs belső sérülés.
csak tominak a véraláfutás a homlokán
és góbinak a beütött könyöke
Dr. Virág Pálnak elrepedt négy bordája, ahhoz képest, hogy mekkorát csattant a két autó, olcsón megúszta.
olcsón?
Kis sebesüléssel. Ebcsont beforr.
mit?

Közmondás, nem érdekes. Hamar gyógyul.

az jó

Kata megsérült a halántékán.

bekötötték turbánba

Kicsiny barátaim, mint láthattátok, alig tudtuk megmenteni őket a legrosszabbtól.

jaj, igen

borzasztó

Ügyesek voltunk, és észnél, tiszta erőből összekapaszkodtunk, a legfontosabb pillanatban.

szerencsére

hálistennek

De nem lesz mindig ekkora mázlink. Tudjátok, mi a mázli?

persze hogy

Gyorsan döntsük el, ki értesíti Vikit, mielőtt a rendőrség vagy a kórház fölhívja.

küldjünk neki egy balsejtelmet

jó, jó

Szerintem az csak olaj volna a tűzre, erősítené benne, hogy ő megmondta, sőt megérezte.

akkor?

mi legyen?

Telefon. Bár szabálytalan… mindegy. Elváltoztatott hangon, a főorvos nevében. Én csinálom. Hogy is hívják?

doktor

fődoktor

Dr. Baranyai Tibor. Mélyítek. Néma csöndet kérek.

……

Hát… kemény dió.

haragszik

őrjöng

Ennyire telt. Föltétlenül beszélnem kell dr. Virág Pállal is. Nehéz napok várnak rá. Jövő héten lesz a tárgyalás, az első. Még ügyvédje sincs.

minek neki, ha egyszer jogász?

Itt nem tenger vagy légiút a téma, ő ahhoz ért, ha ugyan egyáltalán… De nem tudná kifizetni az ügyvédet.

addig még spórolhat

Viccelsz. Könnyen elvehetik tőle a gyerekek felügyeletét.

mit?

A váláskor abban egyeztek meg, hogy Tomi-Gabi az anyjánál nyer elhelyezést, de a felügyeletüket a szülők közösen végzik. Ha ezt megváltoztatja a bíró, dr. Virág Pál csak akkor láthatja a fiait, ha Viki kegyeskedik megengedni.

ilyen lehet?

Minden lehet. Viki biztosan előhozza, hogy a volt férje alkoholista, javíthatatlan szerencsejátékos, pillanatnyilag munkanélküli…

de nem, dolgozik a rókánál, a rókának

Feketén. Arról nincs papír. Tartozik fűnek-fának, már szinte minden bútorát elkótyavetyélte, most az értékesebb könyveit hordja az antikváriumba. Kérdés, mikor teszi rá a kezét a bank a házra… ráadásul megbízhatatlan sofőr! A legrosszabbkor jött ez a baleset.

nem tudtuk volna elkerültetni vele?

Ezt csak ő tudta volna elkerülni, ha jobban figyel. Ha átérzi a felelősséget, hogy serdületlenek ülnek a ramaty kocsijában. Meg a húga. Katának szerencsére nem komoly a sérülése. Remek találmány a légzsák.

és a biztonsági öv

Nem értem, miért nem veszi komolyan, hogy ő kétszeres apa, ha Verát is számoljuk, háromszoros. Örökké mesékbe burkolózik, nehogy szembe kelljen néznie a véres valósággal.

véres?

Képletes beszéd. Most csak egy hajszálon múlott, hogy az legyen.

annyira akartam, hogy…

én is, én is!

Mért nem érti, hogy jeleket kap? Nincs több időnk, tudtára adom, áperté. Azaz egészen nyíltan. Orvosi segítséget kell kérnie, amíg nem késő. Vannak kúrák, intézetek, terápiák. Lehetetlen, hogy ne fogja föl, ez az utolsó esélye, a legutolsó.

szólok tominak, legyen észnél, ha már a papa ilyen

figyelmeztetem gabit, akármi megtörténhet

Helyes. Bár a gyerekek nem hülyék, tudják, hová jöttek, tudták, kit választottak papának, mamának. Ti is tudtátok, igaz?

akkor még másmilyenek voltak

Biztos?

hát…

Tegyünk meg mindent, ami tőlünk telik.

beszélhetnénk vikivel mi is

Tiltja a szabályzat. Ki-ki csak a maga emberével. Én ugye megpróbáltam, de nem sokra mentem, ezért majd még számolnak velem. Ti maradjatok inkább veszteg. Vikivel beszéljen az, akire bízták.

kérdezhetek valamit? azzal, akire a vikit bízták, sem beszélhetünk?

Attól tartok. Bár talán… tekintettel a rendkívüli helyzetre.

rendkívüli?

helyzet?

Tekintettel a történtekre, na.

……

Utolsó napirendi pont: Mit tehetünk, ha bekövetkezik a legrosszabb, és nem láthatja a gyerekeit?

hozzuk-visszük az üzeneteket

videót is tudunk átadni

Támadt egy ötletem. Kérjünk engedélyt drót nélküli kapcsolat létesítésére közöttük.

ilyet van?

Ha engedélyt kapunk rá!

azt hittem, csak a mesébe

Mesében vagyunk. Nos. A sürgős lépéseket megbeszéltük. Szőjünk tervet a távolabbi jövőre.

távolabbi jövő, ez jó

szőjünk, szőjünk

Fogadjuk meg, hogy mindent elkövetünk, amire képesek vagyunk, annak érdekében, hogy szépen felnőjön mindenki.

a tomi

a gabi

Mind a hárman. Nőjenek fel együtt.

nem az, hogy inkább öten?

De.

sőt hatan?

Szerintetek én… hát… rendben. Kezet rá!

jó, jó
fogadás indul
Azt még nem beszéltük meg, mit csinálunk, ha megint a volán mögé ül.
nincs autója
összetörött ripitya
nem lesz pénze csináltatásra
De ha valahogyan mégis, mit tegyünk, hogy ilyesmi még véletlenül se történjék velük?
bízzunk bennük!?
bízzunk
Bízzunk.]

23.
HUSZONHÁROM: Kis herceg, nagy bánat, kivárom

Hogy folyna ki a szemem, amelyik nem vette észre! Hogy száradna le a kezem, amelyik nem jó irányba rántotta a kormányt! Hogy égnének szénné a tompa idegeim! Hogy az isten rogyassza rám az eget!

[Hagyd abba. Már megtörtént.
Legalább te állj az én oldalamon.
Ott állok. Ne ácsorogj tovább a folyosón, csöngess be.]

papa, papa!
itt a papa!
Sziasztok, drágaságaim… hogy vagytok?
jól
gyere a szobánkba, megmutatjuk, mit kaptunk a mamától, nagy-nagy könyvet
legszebb mesék
mér nem ülsz le?
Térdelni jobban esik, Tomus. Annyira fáj a lélegzés, hogy tűnődöm, vegyek-e levegőt egyáltalán.
vagy inkább?
Fulladjak meg.

[nyugi, csak rosszkedvű
fáj neki a beszéd is
tudod, a bordái
eltörtek a kormányon]

akkor ne beszéljél, papa ne beszélj, mesélünk mi
én kezdem, gabi. cím: mentőlovagok a római birodalomba mennek be harcolni, egyszer volt egy római nagy birodalom, abba a nagy római birodalomba bement egy lovas népség, dárdával

számszerí nyíllal

más sok fegyverekkel

papa, te csak mondd el a fegyvereket

A római nehézgyalogosok testpáncélt, sisakot és hosszú pajzsot viseltek. Rövid karddal, dárdával és tőrrel harcoltak. Voltak könnyűgyalogosok, parittyások és íjászok is. Várdöntésre a katapultokat használták, például a skorpiót, olyasmi, amilyet Visegrádon láttunk. A régi rómaiak még nem, de a középkorban a katapultot már az első biológiai hadviselésre is fölhasználták, ez elég gusztustalan, de igaz: járványban elhunyt ember tetemét lőtték be az ostromlott várba.

járványban elhunyt, aki a sok járástól?

Nem, Gabus, hanem fertőző betegségben, például pestisben.

pest is?

Budapesthez semmi köze, egy szörnyű betegség. Járvány, ha széles körben terjed, Tomikám, folytasd a mesédet.

itt a vége, fuss el véle

Tömör.

nézd csak, gabi, végre megtaláltam

az mi az?

a csavargatós darunak a kötélje, mennyit kerestem!

én meg a kalózhajó kormánykerekét kerestem mennyit! papa, most én mesélek akkor, én! ebből a nagy új könyvből, mutatom mindig a képet, egyszer volt, hol nem volt, egy szegényember, annak annyi gyereke volt, mint a rosszkarika, talán még annál is több. na, egyszer a szegényember gondolta magába, elmegyek a félkirályhoz, hátha meggazdagít, azzal el is ment. lapozok! a félkirály adott neki egy bárányt, ami ha megrázza magát, arany jön ki belőle, egy kocsmáros és a felesége befogadta a szegényembert, aztán kicserélték a bárányt egy ugyanolyan báránnyal, ami nem rázza meg magát! mondták annak, aki az igazi, hogy rázd meg magad, bárány, és száz aranyat rázott, a sok-sok pénzekbe még majdnem meg is fulladtak, sziasztok, köszönöm a befogadást, vitte haza a szegényember a bárányt, odább menjél, tomi, lapozok! hazaért, rázd meg magad, bárány, de nem jött száz arany, sőt, még nulla, semmi sem! jól megverték a gyerekei buzogánnyal, visszament a szegényember, a félkirálytól kapott egy botot, aminek azt kell mondani, hogy üssed, üssed botocskám. naaa, így nem tudok ülni, tomi, hagyd a könyvemet elhelyezni! végre, hát, a kocsmáros és a felesége megint befogadták, mondta a szegényember, most már ki ne cseréljétek ezt a botot, mert pofán verlek titeket! amikor elaludt, vették tőle titokban a botot el, azt is cserélték. lapozok! biztatták, üssed, üssed, botocskám, de az nem a szegény embert ütötte, hanem jól kiverte a kocsmárost és a feleségét, erre a kocsmáros visszaadta a bárányt is. gazdag már a szegény ember a családjában, mert tudjátok, mindig aranyt ráz magából a bárány, mikor csak akarja! kész vége, boldogan éltek, míg meg nem haltak, sőt, egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz gyerekük lett, rajta vannak a képen, kettők ikrek, és még egy kisbárányuk is született, tehát úgy számoljuk inkább, hogy tizenegy, itt a vége, fuss el véle, kerek erdő közepébe, most játszom! add vissza hilduskát, tomi

tessék

meséljek máskor is?

igen

Légy szíves!

jó, jó. imádok mesélni, kiválasztom, hogy legközelebbre mit. azt, amelyikben megette a ludat meg a malacát, és mátyáskirály

Nagyszerű. Rám lassan már semmi szükség.

[de, de

nagyon is]

de van
nagyon szükség
Csillagaim. A mama hová tűnt?
a szobájába, határidős munka, tudod, ír az ágyban
cikk
lapzárta
Beszélt nektek a tárgyalásról?
igen
nem
arról volt szó, gabi, hogy ezt ne…
Kivel volt róla szó? Fiaim, aki át mond, mondjon bét is!
mit?
Tehát?
volt tárgyalás, és a mama alá lettünk határozva
nem vihetsz innen, csak ha ő direkt megengedi, és vissza kell hoznod, amikorra akarja
Pontosan foglaltátok össze.
te is ott voltál a tárgyalásban?
Igen, mint alperes. A felperes az, aki kezdeményezi az eljárást, az alperes ellen.
akkor azért adták a mamának az igazat, mert ő volt fel?
Nem, Gabikám, azért, mert túl sok hibát követtem el, Viki mindet összeszedte, beleíratta a keresetlevélbe, amivel indította az egészet.
elég szar ügy, papa
Szabad nektek ezt mondani, Tomacsek?
nem én tehetek róla, hogy szar
én se, én se
Igaz. Szerintetek ki sem jön a szobájából?
nem, mert nagyon haragszik
majdnem elvesztette a babát a hasából, temiattad
az izgalom miatt, amit átérzett
pedig veszélyes terhes, veszélyes
Talán veszélyeztetett?
igen
Én ezt nem is tudtam!

a nőorvos levizsgálást csinált, így lett veszélyes, szabadságba küldte a mamát, sokat kell feküdnie az ágyba, huánkárlosz vásárol

Jaj… még ez is. Mondjátok meg neki, hogy szívesen segítek, amit tudok… én…

[eszetekbe ne jusson
ne szóljatok
Pontosan tudod, hogy erre nincs szüksége.
De…
Rád nincs szükség itt.
Csak…
Többé már.]

gabi, el tudnád mesélni azt a tomi-gabi lovagosat a bájonikül harcolással?

tudnám, tomi, úgy mesélem, hogy közbe magyarázom

mondjad

egyszer volt, hol nem volt, az a mentőállomás, ott dolgozott a tomi lovag és a gabi lovag, de épp szabadságba voltak stokholmban. egy szép napon csöngött a telefon

a mobil

jó, jó, csöngött a mobilja gabi lovagnak, fölveszi, hát, a bajonikűrök hívják…

bájonikülök, gabi

naaa, ne beszélj bele, én mesélem!

Még mindig divat nálatok a Bionicle robot? Azt hittem, teljesen átálltatok a Csillagok háborújára.

te se beszéljél bele, papa lovag!!

Bocs.

azért a mobilon hívták, mert szabadságba voltak, üres a mentőállomás

de nem, mert tíz tomi lovag van, kilenc dolgozásban maradt

tíz tomi lovag van, és száz gabi lovag

száz tomi lovag is, százezer

százmillióezer! hadd mondjam már, tomi! úgy, amikor a papa mesél! akkor sose beszélsz bele

Dehogynem. Folytasd, Gabóca.

nagy bajba hívták a segítséget a mentőlovagoktól, elöntötték a bájonikülök a várost, ölnek, fosztanak, pusztítással foglalkoznak, a rendőrcsapat nem tudja lefékezni őket. repült oda a tomi-gabi a hatszárnyún, mert az a leggyorsabb, odaértek

hova?

ahol a bájonikülök harcoltak de mi a neve annak, ahol?

hááát… fót.

Miért éppen Fót, Gabikám? Jártál ott valaha?

igen, valaha, kivitt a mama a filmezésbe, amikor írta a cikket, és láttuk a forgatást, a hercegeset

Milyen hercegeset?

arra nem tudom az emlékezést

kis hercegeset, gabi, a saját csillagán locsolta a rózsát

Tényleg? Filmet csináltak A kis hercegből, Foton?

ha mondom!

Tudjátok, mennyire szeretem azt a könyvet?

hát az egy könyv, papa?

Tomikám, meg is van! Eredetileg majdnem minden egy könyv. Csak utána készül belőle film vagy tévéjáték. Rendes filmet forgattak, színészekkel?

azt nem tudjuk, de a kis herceg gyerek volt, iskolás gyerek

lánygyerek, lány

dehogy lány, csak hosszú hajú

Képzeljétek, az a bácsi, aki A kis herceget írta, Antoine de Saint-Exupéry, híres pilóta volt.

hogyhogy, akkor nem író?

író és pilóta. Az író inkább egy állapot, nem foglalkozás. Attól, hogy valaki könyveket ír, még lehet orvos, tanár, szerkesztő, újságíró, vagy akár tengerjogász. Amikor éppen ír, akkor író. A nap többi órájában pedig keresi a pénzt. Vagy költi.

aki költi, az a költő?

Nem éppen, a költő a verseit költi, mint a tyúk a tojásokat.

rá is ül?

Dehogy, képletesen.

érdekel valakit a mesém? te kérted, tomi, és oda se figyelsz

figyelek, mondjad

abba a nagy filmezésbe támadtak bele a bájonikülök, a sorozatos fegyvereikkel lőttek le mindenkit, igen ám, de tomi-gabi lovag előkapta a hatszárnyúból a visszaverő pajzsot, sérthetetlenek lettek, a papa lovag pedig a hangosbeszélővel megkérdezte, mi a bájonikülök problémája, mert a papa lovag tudott a bájonikülök nyelvén

nem, fordítógép

naaaaaa, én mondom!!! megfelelték a bájonikülök, hogy éhesek, szomjasak, nekik gépolaj kell ebédre, vacsorára, az a táplálójuk! adtak nekik gépolajat a mentőlovagok a hatszárnyú tartályából, azt jól megitták, és lerészegedtek, mint a…

[ne!]

és el is aludtak, horkolással, akkor a tomi-gabi lovag és a papa lovag meg a klónok bepakolták a bajonikülöket a hatszárnyú repülőbe, gyorsan visszavitték őket bajonikül országba, ami egy nagy-nagy csillag, fenn a magas égben benne, megköszönte a bajonikül fejedelem a szolgálatot, és a mentőlovagok választhattak maguknak egy-egy kicsi bajonikült a játékboltból

én a misztikát, gabi

én pedig inkább egy ben tent választok, mert misztikát kaptam a szülinapomra a papa lovagtól, és itt a vége

de nem, mi lett a kis herceggel?

a kis herceget is elvitték a saját csillagára, slussz-passz

Szép volt, Gabi. Már-már jobban mesélsz, mint én.

nem mesél jobban, csak téged utánoz

Szerintem jobban. Azt elfelejtettem befejezni, hogy Antoine de Saint-Exupéry bácsi pilóta volt a második világháborúban, felderítő, addigra már megírta a könyveit, végül lelőtték a gépét, senki nem tudta pontosan, hová zuhant. Sokkal később egy kutató bácsi hosszas keresgélés után rábukkant a roncsokra a tengerben, Marseille és Toulon között. Sőt, addig vizsgálta a papírokat és a tanúvallomásokat, míg sikerült kinyomoznia, melyik német pilóta lőtte le a gépét. Még akkor élt. A sors vicce, hogy ennek a német pilótának Saint-Exupéry volt a kedvenc írója.

honnan tudod te ezt?

Majdnem mindent könyvekből tudok. Egy újságíró megírta, amit kinyomoztak.

én sose akarok nyomozni, mert ha kinyomoznám, hogy egy barátom bűnös, akkor mit csinálok?

Nem kötelező nyomoznod, Tomus.

és amikor volt az a lelövés a tengerbe, mi lett a szenteszüperivel?

Saint-Exupéry, Gabi. Ő ugye… meghalt.

jaj!

Sajnos, Gabikám, az ember halandó.

azér akar a tomi isten lenni, és én is

Szép terv.

te is legyél velünk isten, papa lovag

A kedvetekért igyekezni fogok, de ezt nem ígérhetem.

a mama is legyen isten, jó, tomi?

nem, a mama királylány

és akkor szülni fog egy kiskirályt

vagy kis herceget

nem, a kiskirály a nagyobb, a kiskirály

[váltsatok témát
ebben a regényben az a kiskirály úgyse fog megszületni]

nem?

hogyhogy?

[hamarább véget ér
a gyerekek kilenc hónapra születnek
kivéve a koraszülötteket
például titeket
ő majd megszülethet egy másik könyvben]

ír a mama még más könyvet, ír?

Talán igen, Gabikám. Tőle kéne megkérdezned.

te papa. figyelj

Igen, Tomi?

azt szeretném, ha kifizetnél a karatéból!

Miért?

már nem szeretem a karatét

de én igen, papa, én igen

a mama nem hajlandó kifizetni, csak ha te belemész

Aludjunk még rá, Tomikám. Úgy tudom, Viki most fizette be a januárt. Nemrég vett nektek karateköpenyt és nadrágot, olyan jól áll!

de akkor is azt szeretném, ha kifizetnél

Hadd gondolkodjam.

gondolkodjál, de most aztán már hol az az ajándék?

Milyen ajándék?

hát nem hoztál?

Én…

papa, kapjál már a diódhoz! mikulás van!

Ilyenkor a Mikulás hoz ajándékot, vagy nem? Beleteszi a cipőtökbe! Kikészítettétek az ablakba?

ki, papa, ki

Találtatok benne egy-egy közepes doboz legót, csillagok háborújásat?

találtunk

Na, hát azt é… észrevehettetek, hogy azt kaptátok, amit kértetek a Mikulástól, igaz? Más ajándékra most nin… ne számítsatok. Ez a Mikulás napja.

attól azért még a szülő is adhat valamit, ha jön látogatásba

Gabikám, remélem, úgy is örültök nekem, ha épp nincs nálam ajándék.

örülünk, papa, de azért az ajándéknak is tudunk örülni

Majd legközelebb.

mikor jössz legközelebb?

Amikor Viki megengedi. Tudjátok, ő lett a teljes jogú főnök.

te pedig a törzsfőnök

papa, kérdezhetek valamit? fontos valamit! nekem az új óvoda nem felel meg. én a blanka nénis óvodába nem szeretnék járni, inkább vigyél vissza a régi óvodánkba, mert négy nagyfiú, habár az egyik középsőnek néz ki, csúfolta a szandálomat! az egyik két nagyfiú csúfolt, hogy pillangós a szandálom, a másik két nagyfiú csúfolt, hogy virágos

Miért baj az?

papa, hát nem érted? mert a gabi fiú, és lányos a szandálja

Bocsáss meg, Gabikám, azt én vettem neked, eszembe se jutott, hogy lányos, megtetszett a rajz, a virágra szálló pillangó.

a rajz tetszik, de ha egyszer csúfolnak, az nem

Nagyon rossz érzés volt?

mint egy ostorcsapás, olyan érzés volt neki

és még azt gondoltam, hogy ne engem csúfoljanak, mert nem én vettem

Teljesen igazad van. Legközelebb mondd is meg nekik, hogy a papádra haragudjanak, őt csúfolják.

jó, jó, de szeretnék másik szandált

Veszek. Amint egy ki… most úgyse szandálba jártok, télen.

ne viccelj, benti szandál, egész nap abba vagyok, csak ha kimehetünk az udvarra, akkor a szupicipőben

Értem. Megbeszélem Vikivel.

azt is beszéld, hogy mikor jössz legközelebb

Rendben. De képzeljétek, nekem valaki megígérte, hogy ezután mindig fogunk tudni beszélgetni, akkor is, ha nem vagyok itt.

micsoda? veszel nekünk mobilt?

juhéj!

Félreértitek. Mobil hatéveseknek még nem való.

de a norbi kapott egyet, ő is hatéves

Csak buta újgazdag felnőttek adnak mobilt ilyen kicsi gyerekeknek. Lassan már ott tartunk, hogy a bölcsőbe is tesznek egyet. A következő lépés az volna, hogy a terhes mama hasába. Mi másképp fogunk érintkezni. Történetesen megbízható forrásból tudom, hogy van erre mód, és nem kerül egy fillérbe sem. Bármikor beszélgethetünk mi hárman.

hogyan, papa, hogyan?

Az még nem egészen világos. Valahogyan. Higgyünk benne. Majd kiderül. Majd megpróbáljuk. Majd meglátjátok. Meghalljátok. Meghalljuk.

24.
HUSZONNÉGY: Amelyben érzelmes búcsút végy

Csillagok! Csillagok!!

[Hangosabban.]

Tomi!! Gabi!!

[Még!]

Hal-lo-tok en-gem???

*[figyelj!
hegyezd a füled!]*

papa?!
Sziasztok, jó reggelt.
szia, papa!!!
mit?
a papa az, gabi!
a papa?
nem hallod?
nem
Édes Gabikám, drága csillagom, jól aludtál?
hallom!!! jól
Álmodtál valamit?
igen, de nem akarom mondani
Rosszat?
nem, inkább… utazásba voltunk
Külföldön?
nem, stokholmban
Szeretnél Stockholmba utazni?

igen, mert látni akarom a nobel királyt

[Megy ez!
hangosabban, gabi
kapcsolódj be, tomi]

Te is akarsz Stockholmba?

nem, én bükfürdőbe, hogy találkozzak a régi barátaimmal, akik ott vannak

Ne úgy képzeld, Tomus, hogy mi hazajöttünk, ők pedig a szállodában maradtak. Bükfürdőre mindenki csak néhány napra utazik, aztán hazatér.

akkor mért nem találkozunk velük?

Az ilyen nyaralási barátságok ritkán folytatódnak.

de mi akarjuk, hogy folytatódjanak, ugye tomi?

akarjuk

Értem… Most ne erről beszéljünk. Hogy vagytok?

nem, hanem arról beszéljünk, mikor jössz már?

Nem… ma úgyse akarja a mama, karácsony van, családi ünnep… a nagyi lesz nálatok, meg a teljes rokonság, én már nem tartozom oda, értitek.

értjük, de a karácsony azt jelenti, hogy kapunk ajándékot, és pont a papánktól is

Igen… csak nem…

[Ne bőgj, legalább rájuk légy tekintettel]

hanem?

Jaj…

hívjuk a mamát, hogy megkérlelhesd?

Gabikám, ez nem telefon, csak mi hárman tudunk beszélni rajta, mi is csak akkor, ha mind a hárman nagyon-nagyon akarjuk.

jó, jó

papa

Tessék, Tomikám.

ha felnőtt leszek, megmutatod a futóhomokot?

A futóhomokot akarod látni?

igen

én is akarom, én is

Miért?

mert akkor eldicsekedhetek az óvodástársaimnak

Szerinted ha felnőtt leszel, még mindig óvodába fogsz járni?

ja nem, akkor az iskolatársaimnak

Hol hallottál a futóhomokról? A mama mesélt róla?

a minipaxon láttuk a dinós filmen

de a repülős kutyás filmben is volt, tomi, amelyikben egy kutya így forgatja a fülét, mint a madarak a szárnyukat

Aha. Valaki belesüllyedt?

meg is halt, mert leszippantotta, és az álmomban is volt ez a leszippantás

Jó hírem van, Gabi. Ilyen az életben nincs. Kutatók megállapították, hogy a futóhomok legföljebb derékig tud beszippantani egy embert. Nyugalmi állapotban a futóhomok besűrűsödik, mozgásra viszont a szemcsék közé víz áramlik. A futóhomokba került áldozat derékig is csak akkor süllyed, ha nagyon kapálózik. Óvatos, lassú lábmozdulatokkal kell kimászni.

de akkor a filmekben mért?

Azért, hogy a néző féljen. Az emberek szeretnek félni.

ja, jobb félni, mint megijedni

Hát… Tomikám, miért mondjátok olyan sokszor, hogy „ja”?

halljuk a hu…

[pszt!]

azt szeretnéd, ha nem mondanánk, hogy ja?

Csúnya. Mondjátok helyette, hogy igen.

igen, papa

tudsz nekünk egy tomi-gabi lovagost, így?

Tudok, ha akarjátok.

én mesélek inkább, én

Rendben, Gabus.

de nem, én a papát akarom!

Jó. Koldus és királyfi.

írta márkvén

márk tvén, gabi, és azt már elmondtad te, a mama föl is vette a fényképezőjére videónak

Tényleg? De szeretném látni! Felolvasta nektek a Koldus és királyfit?

nem, hanem megvan nekünk diafilmen, és néztük este megint

én tudom, papa, tudom! mondhatom?

Persze, Gabóca.

hol nem volt, a királyfi, akinek az a neve volt, hogy edvór, behívta a koldust, akinek viszont az a neve volt, hogy tom, ami a tomi, csak angolul, aztán csere lett, mint a két lottiban, a koldus lett a királyfi, a királyfi meg a koldus! csak az volt a közös, hogy mind a kettő családban úgy szokták, hogy kalapba eszik a vacsorát, a koldus nem tudott semmit, de belejött a királyfiságba, a király se tudott semmit, de belejött a koldusságba, elfogták gonosz emberek, becsukták börtönbe! vigyázott rá hendon, akinek megengedte, hogy a király mellett üljön, és amikor visszacseréltek mindent, ez akkor is maradt szokásban, ja, és meglett a nagypecsét, amivel a tom törte a diót, kész, vége

Szép volt, Gabikám. Meghatsz.

engem inkább azzal hatna meg, ha mesélne végre valami mást

jó, jó

és én kinek meséljem el a transzformer filmet?

Mindenkinek, Tomi.

egyszer volt, hol nem volt, a transzformerek. jön optimusz fővezér, kihajtódva átalakul, és dssssss, dssssss, dssssss, legyőzi megatront, aki visszalő, dssssss, dssssss, dssssss. csatába siet az összes alvezér, misztika ágyúzgat gépágyúval, bammm, bammm, bammm, és a géppisztolyosok drrrrrrrrr, drrrrrrrrr, drrrrrrrrr

géppisztolyuk nincs, hanem űrfegyverük

de van, gabi

nincs

ne szólj bele, hülye!

marha!!

Gyerekek…

barom!!!

fenéklyuk!!!

Hahó!!! Ugye nem verekedtek?!

nem, csak a tomi verekedik

Tomi!!! Gyere ide!!!

de hogyan, papa?
Úgy értem, fordulj balra, nézz a szemembe!
na… már megint baj van velem…
Nyomatékosan kérem, Tomi, hogy egy ujjal se nyúlj a testvéredhez!
jól van, de mér csak énrám szólsz? ő meg hozzám vágta misztikát
nem vágtam, dobtam… különben is a tiéd!
Ha nem békültök ki azonnal, akkor odamegyek, és…
gyere papa!
gyere!!
Ööö… nem lehet…
hozzad az ajándékot
mikor jössz?
Nem tudom.
hol vagy most, papa, hol?

[!!!]

Azt nem akarom megmondani.
hogyhogy?
Ahogy a Gabi nem akarta az álmát. Van olyan, hogy megtartjuk magunknak.
de nem a házban?
Nem.
hanem?

[na, tomi!
mondta, hogy erről nem akar!]

Meséljetek még valamit, imádom hallgatni a dumátokat.
tényleg?
mi is a tiedét, papa
Kedves vagy, Gabus. Szerintem az én dumám néha azért elég fárasztó lehet.
nekem nem fárasztó, inkább felvirrasztó!
Drágaságom…

én is szeretem a dumádat, papa. a mamáét is, csak azt nem szeretem, amikor felnőtt társaságot hív, és nagyon unatkozom a sok hosszú felnőtt dumától, ami tele van olyan szavakkal, amit nem értek

Ez jogos, Tomikám. Mondjátok csak, mi lesz az ünnepi ebéd nálatok?

én tudom, papa, tudom! pszt, tomi! csinálja a mama a rácpontyot, amiből a gyerekek nem esznek, mert a szálkák, de lesz halleves fogashalból, amit én szeretek, a tomi nem, ő kap tojáslevest, azt ő szereti, én nem, utána dobverő kirántásban, utána palacsinta, nekem kakaós, a tominak nutellás, és kész

vagy még plusz kindertojás, ha hoz valaki nekünk

tudod te azt, papa, hogy adni tényleg jobb, mint kapni? mert öröm, hogy boldoggá tettünk valakit, barátunkat, apukánkat, anyukánkat, testvérünket, kisöcsénket, unokánkat, mint én a nórát például

Nóra az unokatestvéred.

azt mondtam pont! biztos a Jézuska is örül, hogy ajándékozhat nekünk! tomi, mikor adod már oda a pisztolyt?

amikor megtalálom ásoka fénykardját, és amikor te meg odaadod nekem pádmét

Az ide-odát majd még gyakorolni kell.

mit?

Ezzel most nem abajgatlak titeket, a szeretet ünnepén.

abajgat, az mi?

Feltart, zaklat.

nem tartasz föl, pont ráérünk, míg a mama főz

jönnek már be a jó szagok

Lassan mennem kell.

hová?

Nos… néha szólítanak, ha… úgy, mint az oviban, amikor körbeültök, és tanultok valamit.

te is tanulsz, papa?

Tulajdonképp igen. Remélem.

mit tanulsz?

Majd ha sikerül, elmesélem. Nagyon szeretlek titeket, ugye tudjátok?

tudjuk, papa

[én

is]

én is téged
meg én is, én is!
Jaj, de jó.

[Kezdj búcsúzkodni.
Máris?
Fogytán az időd.]

Csillagaim, be kell fejeznem.
mit?
Mennem kell.
hová? Várnak.
kik?
Hát… olyanok, mint én… akik… ööö…

[hagyjátok
most
szépen
békén
mennie
kell]

hagylak, papa
én is, mert kell
Édes, okos kisfiaim… Nagyon vigyázzatok magatokra!
vigyázunk
jó… jó
De szépeket rajzolsz, Gabikám, mik azok?
focis kártyák, ez itt a kaká
És az?
a júliusz cézár
Az nem focista, hanem…
de igen, papa, a brazil kapuvédő. ez pedig arzenál
Focit néztetek a mamáékkal?

nem, már aludni kellett, csak hallgattuk a másik szobából, és megjegyeztem… meg…

Gabikám, te sírsz?

sír, igen

Tomi, bántottad?

nem, mondott neki valamit a mama

Gabikám, hallasz engem? Mi a baj?

az… az a baj, hogy áthalasztották azt a filmnézést!

Milyen filmnézést?

az volt, hogy amíg főz, nézhetjük a kockásfülűt, de most nem engedi, mert telt az idő. az ígéret szép szó, ha betartják, az a jó!

Ne sírjál, Gabóca. Ha szépen esztek, biztosan megengedi, hogy ebéd után…

nem fogja, mert akkor beérkeznek a vendégek

Tomikám, vigasztaljad meg a testvéredet, ahogyan én szoktam, legyél a képviselőm, a helyettesem!

papahelyettes vagyok, gabi! ne sírjál, katonadolog! adok puszit! simizzem a hátad?

nem, inkább vakargáljad, a papa úgy szokta

tessék, gabika

följebb is

itt?

ott

aztán majd te is vakargálod nekem?

jó, jó

Nagyszerű, uraim. Most már nyugodt lélekkel megyek a… Búcsúzom. Száz puszi Tominak, száz puszi Gabinak, küldöm! Szóljatok, ha odaért.

ide, papa

Príma, Tomus. Én odaküldöm hozzád, de neked ott úgy kell mondanod: ideért.

úgy mondtam

Azért ünnepellek.

ünnepelj még!

engem is ünnepelj!

Ünnep, ünnep! Az az ünnep, ha veletek lehetek… beszélhetek. A többi… nem számít. Sziasztok,

sziapapa!
Szerbusz, Tomacsek.
csókpuszi!
Neked is, Gabus.

[Engedd el őket.
Nem bírom.
Engedd el.
Nem…
Kell!
Csináld te, ha olyan nagy a szád.
Rendben. Ennyi.
itt
a
vége
fuss]

(2009-2010)

TARTALOM

Európa Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó Barna Imre igazgató
Tördelte a Kopf Bt.
Nyomta a Szekszárdi Nyomda Kft.
Felelős vezető Vadász József igazgató
Készült Szekszárdon, 2010-ben
Felelős szerkesztő Gy. Horváth László
Művészeti vezető Gerhes Gábor
Készült 25,3 (A/5) ív terjedelemben
ISBN 978 963 07 9020 8
www.europakiado.hu

A csillagok világa ajánlható az olvasni képes közönségnek (korhatár nélkül), azzal a piciny megszorítással, hogy a 10 alattiak a dőlt betűs részeket egyszerűen lapozzák át.

Igazán praktikus kis csupor – akarom mondani, regény – ez: tartalmazza-idézi-említi a világirodalom legszebb meséit és történeteit. Odüsszeusz, Don Quijote, Gulliver és Robinson jól megfér Jézus Krisztussal, Július Caesarral, Lancelottal és István királlyal, avagy a kis herceggel, dr. Dolittle-lel, a tücsökkel-hangyával, a klónokkal, Nils Holgerssonnal és más régi kedves ismerőseinkkel. A szerző gyerekes makacssággal vallja, hogy az olvasás, illetve a történetfabrikálás és – hallgatás még családi bajokra is lehet jobbféle orvosság, mint a lélektan fortélyai vagy pirulái. Aki nem hiszi, járjon utána.

Az Életműsorozatban megjelent:

Félnóta
(regény)

Tiszta tűz
(páros novellák és kisregények)

Kedves kollégák, I–II.
(beszélgetések kortárs magyar írókkal)